

စာစဉ်(၄)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ

ဧွေရတုနိသင်္ဃဓုတင်ဝိပဿနာ

နိဗ္ဗာန်သို့ သွားသောလမ်း

တရားတော်

ဇွန့်လွန်းဂူဝိပဿနာရိပ်သာ

တောင်ကြီးမြို့

Graphic NTA(TGI)

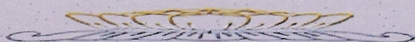
စာစဉ်(၄)

ဧွေရတုနိသင်္ဃဓုတင်ဝိပဿနာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားသောလမ်း၊ တရားတော်

နိဗ္ဗာန်သို့ သွားသောလမ်း

မ တည်အလှူရှင်

ဦးနေထွန်း+ဒေါ်စန်းစန်းလင်း

သား ဝဏ္ဏနေထွန်း၊

ရဲရင့်နေထွန်း

သမီး သီရိနေထွန်း

၂၃၊ ဗဟန်း(၅)လမ်း၊

အနောက်ရွှေဝုံတိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော . . .

စာအုပ်မှရရှိသော အကျိုးအမြတ်ငွေကို

စွန်းလွန်းဂူရိပ်သာကြီး စိမ်းလန်းစိုပြည်သာယာရေးအတွက်

အသုံးပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဓဇ္ဇရတုနိသင်္ဃဓူတင်ဝိပဿနာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားသောလမ်း တရားတော်

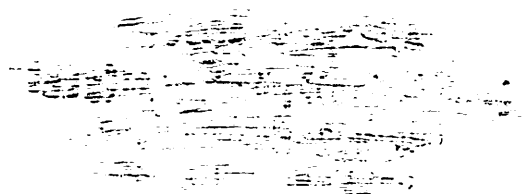

စာအုပ်

ငွေရတုနိဿိသင်္ဃတင်ဝိပဿနာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

တရားတော်

(၈)

မမေ့မလျော့ရှုမှတ်မှုက မအို၊ မနာ၊ မသေ၊ သောကဒုက္ခ
ဆင်းရဲကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်
လေသည်။

သတိပညာဦးဆောင်

အထူးသဖြင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ အမြန်ရောက်
အောင် သတိပညာဦးဆောင်ရသည်။ စွန်းလွန်းဆရာ
တော်ကြီး ညွှန်ကြားပြသသော ဒွါရအာရုံတို့၏ ထိတွေ့ဆဲ
သတိကို မွေးမြူကာ (ထိ၊ သိ၊ သတိ) အကြိမ်ကြိမ်ရှုပွားရမည်။
ပွားရင်း အားထုတ်ရင်း သမာဓိရလာတော့ နောက်က ပညာ
လိုက်လာပေမည်။

ထုံကျင်ကိုက်ခဲမှု မခံသာဝေဒနာပေါ်လာလျှင်လည်း
“ကြပ်ကြပ်သည်းခဲ”၍ ရှုမှတ်ရမည်။ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရင်ဆိုင်ရှုမှတ်
အားထုတ်က လိုရင်း(ယထာဘူတဉာဏ်)သို့ရောက်မည်။
တရားအားထုတ်ကြသောယောဂီများ ဒီဝေဒနာရှုမှတ်ခန်း
ရောက်လျှင် အများအားဖြင့် လန်ကျနေတတ်ပေသည်။
မိမိခန္ဓာအား ညှာနေ၍ဖြစ်၏။ ခန္ဓာပေါ်ညှာနေက ဝေဒနာ
ဖြစ်ပျက်မသိနိုင်ဘဲ(ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ)အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ

(င)

သည့်လူမှုကိစ္စတွေထဲမှ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကောင်းမှု
(ကုသိုလ်ကံ) တွေကိုလည်း လိုလိုလားလား ဖွေဖွေရှာရှာ
ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးစား၍ပြုလုပ်ကြရ၏။

ဤသို့ဖြစ်ရသည်ဘဝ၌ သွားရင်း လာရင်း၊ လုပ်ရင်း
ကိုင်ရင်းပင် တစ်နေ့ဝင် တစ်နေ့ထွက် ခရီးဆက်နေကြရလေ
သည်။ မကောင်းမှုကံရှိသူတို့သည် အပါယ်လေးရွာ ငရဲသို့
သွားရောက်ကြရ၏။ ကောင်းမှုကံရှိသူတို့သည် လူ့ဘဝ၊ နတ်
ဗြဟ္မာဘဝသို့ ရောက်ကြရသည်။ စုံချည် ဆန်ချည် မဆုံး
နိုင်ပြီတည်း။

မည်သို့ဖြစ်စေ ကံမကုန်သေးသမျှ “ယထာကမ္မံ
ကမိဿန္တိ” လို့ ဟောညွှန်ပြသည့်အတိုင်း ကောင်းကံ၊ ဆိုးကံ
အားလျော်စွာ စုံဆန် သွားကြရမည်သာ ဖြစ်လေသည်။
သို့ဖြစ်စေမူလည်း ရောက်လေရာဘဝတို့၌ အိုခြင်းဆင်းရဲ၊
နာခြင်းဆင်းရဲ၊ သေခြင်းဆင်းရဲတို့မှ မလွတ်ကင်းနိုင်ကြချေ။
စိုးရိမ်သောက၊ ငိုကြွေးပရိဒေဝဒုက္ခတို့ကို မျက်ရည်ခံထိုး၍
လည်း ရင်စီးခံကြရ၏။ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတည်းမှ
သတိဦးဆောင်သည့် ဝိပဿနာကုသိုလ်ကသာလျှင်
“အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ” ဟုမိန့်ဆိုသည့်အတိုင်း

(ဃ)

ချိန် (၈)ကြိမ်၊ (အချိန်ဇယား)ပေးထားပြီး သီးသန့်ကိုယ်ပိုင် အားထုတ်ချိန် (၂)ကြိမ် အပိုဆောင်းပေးထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယောဂီသည် တစ်နေ့လျှင် တရာလုပ်ငန်း (၁၀)ကြိမ်၊ (၁၂)ကြိမ်၊ အချိန်ပြည့် စွန်းလွန်းဥပနိသျှည်းဖြင့် အားထုတ်ကြ ရသည်။

မိမိအသက်အရွယ်အလိုက် ကျန်းမာရေးနှင့် သင့် လျော်ညီညွတ်သည့် ဣရိယာပုဒ်၊ အားထုတ်ချိန်နှင့် အစား အသောက် မျှတအောင်လည်း ထိန်းညှိ၍ စောင့်ရှောက်မှု ပေးသည်။ နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ထားသည့် ထူးခြားအံ့ဘွယ် နိသဇ်တင်ရက်၌ ဝိပဿနာတရားဖြင့် ညလုံးပေါက်တရား အားထုတ်၍ ပူဇော်ကြရသည်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

ရှည် တို နိမ့် မြင့်၊ ကြီး ငယ်မဟူ၊ ပုပုဝဝ သတ္တဝါ မှန်သမျှတို့သည် ကောင်းမှုမကောင်းမှုတို့ နေ့စဉ် တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု ပြုလုပ်နေကြရသည်။ ပါဏာတိပါတ စသော မကောင်းမှု(အကုသိုလ်)ကံတို့ကိုမူ မလွဲသာ၍တစ်မျိုး၊ မရှောင်သာ၍တစ်ဖုံ ပြုလုပ်မိကြရ၏။ ထွေလီများပြားလှ

ပေးထားသည်။ ယောဂီတရားဝင်သည့်နေ့မှစ၍ အနည်းဆုံး
 (၁၅)ရက် အားထုတ်ရသည်။ တရားအင်အားကောင်းမွန်၍
 အချိန်ပေးနိုင်သေးလျှင် တရားအားထုတ်ရက်ကို (၂၁)ရက်၊
 (၄၅)ရက်ထိ တိုး၍တိုး၍ ပေးသွားသည်။ ဥပုသ်နေ့တိုင်း
 တရားနာယူရပြီး တရားစစ်မေး၊ ဖြေကြား၊ အားထုတ်ရသည်။
 ရက်စေ့က အနားယူစေသည်။ တရားစရိတ် မတောင်းခံ၊
 စားစရိတ်အဖြစ် မိမိအနေနဲ့ အသင့်အတင့် ပမာဏကို
 လှူဒါန်းနိုင်သည်။

အထူးတရားစခန်း

ငွေရတုနိသဇ်ဓုတင် ဝိပဿနာအထူးတရားစခန်း
 ကိုမူ ဝါတွင်းလေးလတွင် တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ် လပြည့်ကျော်
 (၇)ရက်မှ (၁၃)ရက်နေ့အထိ ရက်သတ္တပတ် လေးကြိမ် ကျင်းပ
 ပေးသည်။ စခန်းရက်အတွင်း (၆)ရက်နေ့ညနေ (၅)နာရီ မှ
 (၆)နာရီ အကြိုဩဝါဒခံယူ၍ နေ့စဉ် တရားနှစ်ကြိမ် နာကြား
 ရသည်။

“နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းတရားတော်” ဟူသော
 တရား ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နေ့စဉ် ညနေ (၅)နာရီ နံနက် (၇)နာရီမှ
 (၈)နာရီ တရားနှစ်ကြိမ် နာကြားရသည်။ တရားအားထုတ်

(ခ)

ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ကြရသည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ငွေရတု (၂၅)နှစ်ပင် တိုင်ခဲ့ပေပြီ။

တရားစခန်းနှစ်မျိုး

ယခုနှစ်တွင် ရက်တိုး၍ ပူဇော်လိုကြကြောင်း ယောဂီများ လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဝါတွင်း လေးလ တစ်လတစ်ကြိမ် တစ်ရက်သာကျင်းပခဲ့ရာမှ ရက်တိုး ဖြည့်ပြီး ရက်သတ္တတစ်ပတ်ပူဇော်ကြရန် တရားစခန်းစီစဉ်၍ စတင်ဆောင်ရွက်ရလေသည်။ ဤတွင် ငွေရတုနိသင်္ဇရတင် ဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းဟူ၍ ပေါ်ပေါက်လာရတော့ သည်။ စွန်းလွန်းဂူဝိပဿနာရိပ်သာ၌ ဝါတွင်းလေးလတွင် ပုံမှန်တရားစခန်း၊ နိသင်္ဇရတင် အထူးတရားစခန်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိလာသည်။

ပုံမှန်တရားစခန်း

ပုံမှန်တရားစခန်း၌ ဥတုရာသီ အချိန်မရွေး၊ နေ့စဉ် အမြဲတမ်းဖွင့်ထားပြီး ယောဂီလက်ခံ အားထုတ်စေသည်။ တရားအားထုတ်ရန် ရောက်လာသောယောဂီများအား (၁၅)ရက်၊ (၂၁)ရက်၊ (၄၅)ရက်ဟူ၍ အချိန်သုံးမျိုးပိုင်းခြား

နိဒါန်း

ငွေရတုနိဿိဓမ္မတင်ဝိပဿနာတရားစခန်း

ငွေရတုနိဿိဓမ္မတင်ဝိပဿနာ

စာရေးသူသည် တောင်ကြီးမြို့၊ စွန်းလွန်းဂူဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကစ၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက် ခဲ့၏။ မိမိတို့မရောက်မီ ၁၉၈၂ လောက်ကပင် နိဿိဓမ္မတင် တရားစခန်းရှိနေပြီ။ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရဟန္တာဦးကဝိမဟာထေရ်မြတ်အား ဝါတွင်းလေးလတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထူးခြားအံ့ဩ ဘွယ်ရက်များ၌ တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ် နိဿိဓမ္မတင်ဝိပဿနာ ဖြင့် ညလုံးပေါက်တရားအားထုတ်၍ ပူဇော်ကြမြဲဖြစ်ပေ သည်။ ယောဂီများ အနည်းဆုံး (၆၀)ကျော်၊ ၁၂၀/၁၅၀ ဦး ခန့်အထိ လာရောက်ပူဇော်ကြ၏။ စာရေးသူတို့က

မာတိကာစဉ်

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၇) တရားတော်

နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေရပုံ

၁၂၃။	ဥတ္တိယမထေရ်အား ဟောသောတရား	၂၆၅
၁၂၄။	သီလစင်ကြယ်အောင်လုပ်	၂၆၆
၁၂၅။	အယူအမြင်ပြောင်းမှန်စေ	၂၆၇
၁၂၆။	သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးပွားနိုင်ပြီ	၂၆၉
၁၂၇။	သိပုံနှစ်မျိုး	၂၇၃
၁၂၈။	ဓမ္မာနုပဿနာ	၂၇၇
၁၂၉။	မုတင်အကျင့်ဖြင့် ဝိပဿနာပွား	၂၇၉
၁၃၀။	မုတင်ဆောက်တည်ပုံ	၂၈၁
၁၃၁။	ပရိဂမ်ယူကြ အားထုတ်ကြ	၂၈၂

မာတိကာစဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၂။	အမြင်စင်ကြယ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းချုပ်ပုံ	၂၃၉
၁၁၃။	တစ်ရှူ တစ်ရှိက် ခန္ဓာငါးပါး	၂၄၁
၁၁၄။	အကြောင်းအကျိုးပြတ် နိဗ္ဗာန်	၂၄၂
၁၁၅။	ဝိပဿနာမဂ်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်	၂၄၇
၁၁၆။	သေချင်သေ သေဝံ့ စွန့်ဝံ့မှ မဂ်ရပုံ	၂၄၅
၁၁၇။	မာရ်နတ် အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်	၂၄၇
၁၁၈။	သမာဓိခိုင်မာ ဝဇီရာ	၂၄၈
၁၁၉။	ခန္ဓာငါးပါး သင်္ခါရသက်သက် သတ္တဝါမဟုတ်	၂၅၁
၁၂၀။	သတ္တဝါလို့ မစွဲယူနိုင်ပုံ	၂၅၄
၁၂၁။	ဖြစ်ရင်ဒုက္ခဖြစ်၊ ချုပ်ရင်ဒုက္ခချုပ်	၂၅၆

မာတိကာစဉ်

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၆) တရားတော်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိက္ခာချ်

အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်ပုံ

၁၀၂။	ခန္ဓာငါးပါးထင်ရှားရာကစ၍	၂၂၃
၁၀၃။	တရားအားထုတ်လည်း အနှောင့်အယှက်ရှိ	၂၂၅
၁၀၄။	တစ်နွယ်ငင် တစ်စင်ပါ ပူဇော်ရာ	၂၂၇
၁၀၅။	ရုပ်နာမ် (၂) ပါး ပိုင်းခြားသိ	၂၂၇
၁၀၆။	ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပိုင်းခြား၍	၂၂၉
၁၀၇။	နာမ်ခန္ဓာလေးပါးပိုင်းခြား၍	၂၃၀
၁၀၈။	စိတ်အသိသဘော ပရမတ်	၂၃၃
၁၀၉။	စိတ်အသိ ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၂၃၅
၁၁၀။	အခံ + အတိုက် = အပွင့်	၂၃၆
၁၁၁။	စိတ္တာနုပဿနာရှုပွား	၂၃၈

မာတိကာစဉ်

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၅) တရားဇာတ်

ဝေဒနာသည်းခံပုံနှင့် သစ္စာဉာဏ်အမြင်

၉၁။ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာသုံးမျိုးရူပွားပုံ ၁၉၁

၉၂။ ဝေဒနာရက်ရက်စက်စက် လိုက်ခွံမှ ၁၉၄

၉၃။ ဝေဒနာသည်းခံပုံနှင့် သစ္စာဉာဏ်အမြင် ၁၉၇

၉၄။ သည်းမခံနိုင်ခြင်းအပြစ်များ ၁၉၈

၉၅။ သည်းခံနိုင်ခြင်းအကျိုးဆက်ခံခြင်း ၁၉၉

၉၆။ အတိတ်ဖြစ်စဉ် ဆင်ခြင်သည့်အခါ ၂၀၀

၉၇။ ဝိပဿနာရှုပွား၍ သည်းခံ ၂၀၃

၉၈။ ရှေးသူတော်ကောင်းကြီးများ သည်းခံနိုင်စွမ်း ၂၀၄

၉၉။ရဟန်း၏ ခွမ်းရည် ၂၀၅

၁၀၀။ သူနှင့် ဘာဆိုင်တုန်း သညာအမှတ်များ ၂၀၉

၁၀၁။ အဖြစ်အပျက်နှင့် ဒုက္ခရောက်နေတယ် ၂၁၅

၅၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၄) တရားတော်

စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ဒေါ်မုန့်သေခြင်းပုံ

ရဘူ။ ကာယာနုပဿနာ ၁၆၂

၈၂။ ထိ သိ သတိ ရှုပွားဆဲ မေ့ဝှင် (၈)ပါးကြိမ်ပုံ ၁၆၃

၈၃။ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ အဂ္ဂုရပိ၊
ခန္ဓာကိုယ်စိုက်ဝေဒနာလိက်၊ ၁၆၇

၈၄။ ဝေဒနာပစ္စယာဝေဒနာ ၁၇၃

၈၅။ ပဗ္ဗုဒ္ဓတစ်ချက်တည်းတည်းမှတ်နိုင်လျှင်
သံသရာတစ်ချက်တစ်ခုလုံးဝေနိုင်

၈၆။ သပြေဗွာနတ်သား၊ စိတ်ကောင်း၍ ခြင်းသူ၊ ပြုခြင်းပုံ။ သရဇ္ဈိ

၈၇။ ဆင်းရဲကင်းကြောင်း နည်းလမ်းကောင်း ၁၇၇

၈၈။ သတ္တလေးပါး သိမြင်ကြပြီး

၇၉။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း အေးမနုဿငြိမ်း၍
နိဗ္ဗာန်သို့ကူးမြောက်ပုံ ၁၈၆

၉၀။ သုဗြဟ္မာနတ်သားက ပေးသောသင်ခန်းစာ ၁၈၇

မာတိကာစဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၀။	ဝေဒနာသည်းခံလာနိုင်တဲ့အချိန်	၁၃၂
၇၁။	မရှိပညတ် ရှိပညတ်ကွာ	၁၃၄
၇၂။	အပြောပညတ် သဘောပရမတ်	၁၃၅
၇၃။	ဝိပဿနာဉာဏ်က ကိလေသာတွေပယ်	၁၃၆
၇၄။	မိမိရဲ့ တရားအကဲခတ်	၁၃၇
၇၅။	ဝေဒနာနုပဿနာ	၁၄၀
၇၆။	ဝေဒနာသုံးမျိုး	၁၄၁
၇၇။	ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ (၂) မျိုး	
၇၈။	တိဿရဟန်း လုပ်ကြံခံရ	၁၄၇
၇၉။	ကိလေသာမကုန်ဘဲ သေရမှာခွံရှာ	၁၄၈
၈၀။	ဝေဒနာခွါ ဝေဒနာကွာ ရဟန္တာဖြစ် ဆင်းရဲဒုက္ခငြိမ်း	၁၅၂

မာတိကာစဉ်

စဉ် အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၃) တရားတော်

ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခငြိမ်းပုံ

၅၈။	ထိ သိ သတိနှင့် ဝေဒနာ	၁၁၈
၅၉။	ကာယနုပဿနာ	၁၁၉
၆၀။	ရုပ်ကိုဦးစားပေးရှု	၁၂၀
၆၁။	သည်းခံမှတ်	၁၂၂
၆၂။	ပြင်းပြင်းရှုပါ	၁၂၃
၆၃။	ထိမှုနှင့် သိမှု သတိပြိုင်ကျနေပါစေ	၁၂၄
၆၄။	သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိပဿနာဉာဏ်	၁၂၅
၆၅။	ပြင်းပြင်းသန်သန် ရှုရန်ညွှန်ပြ	၁၂၆
၆၆။	သဘောအမှန်ကို သိပါစေ	၁၂၆
၆၇။	ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ဖို့	၁၂၈
၆၈။	ပညတ် ပရမတ်နှစ်ခုစပ်သိ	၁၃၀
၆၉။	ပရမတ်သား ရုပ်နာမ်ရှု	၁၃၂

မာတိကာစဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၄။	လက်တွေ့ရှု ကြည့်အေးတယ်	၈၆
၄၅။	သတိကိုဘယ်လိုမွေးမြူရမတုန်း	၈၈
၄၆။	ကျွဲကူးရာ ရေပါဆိုသကဲ့သို့	၉၁
၄၇။	သာသနာ သိက္ခာသုံးပါး၌တည်နေ	၉၂
၄၈။	သတိကို မွေးမြူပုံ	၉၃
၄၉။	ပညာဉာဏ်နှင့် ဖြစ်ပျက်လိုက်	၉၆
၅၀။	ထိ သိ သတိ (၆) မျိုးရှိ	၉၈
၅၁။	ထင်ရှားတာကို ဦးစားပေးမှတ်	၁၀၁
၅၂။	စွန်းလွန်းရဟန္တာဦးကဝိ တရားပြပုံအနှစ်ချုပ်	၁၀၁
၅၃။	ကိုယ့်စရိုက်နှင့် သင့်အောင်ရှု	၁၀၅
၅၄။	သဘောအပေါ် သဘောကျ	၁၀၇
၅၅။	ရုပ်နာမ်ခွဲခြားသိ	၁၀၈
၅၆။	အကြောင်းအကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၀၉
၅၇။	ထိတာကအကြောင်း သိတာကအကျိုး	၁၀၉

မာတိကာစဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄။	သတိတစ်လုံးက လေးမျိုးပြား	၄၅
၁၅။	သန္တတိ ပူဆွေးသောကလွန်မြောက်ပုံ	၄၈
၁၆။	နောင်တ နောက်ကြောင်းပြန်တွေးပူမနေနဲ့	၅၁
၁၇။	ကြိုးအလိမ်မြော်သလိုနောက်ကြောင်းတွေးပြန်မနေနဲ့	၅၁
၁၈။	နောင်ဖြစ်မည့်အာရုံတွေအပေါ် တွေးမနေနဲ့	၅၄
၁၉။	ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲအာရုံတို့ကို တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မစွဲယူနဲ့	၅၅

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၂) တရားတော်

ငိုကြွေးပရိဒေဝလွန်မြောက်ပုံ

၄၁။	အာမခံချက် (၅)မျိုး	၅၂
၄၀။	ဘုံမြင့်သူ ပဋာစာရီ	၅၃
၄၁။	ပါရမီရှင်မလေး ပဋာစာရာ	၅၆
၄၂။	မိမိကိုယ်ကိုအားကိုးလျှင် တရားအားထုတ်	၅၂
၄၃။	စောဒကတက် အဖြေထွက်	၅၄

မာတိကာစဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၃။	သမ္မုတိ/အရိယာသံဃာ	၂၇
၂၄။	ကိုးကွယ်မမှားကြနဲ့	၂၈
၂၅။	ရာဟုလာထုံး နှလုံးမူကြ	၂၉
၂၆။	ဗုဒ္ဓ၏ ဩဝါဒအမြိုက်သုံးဆောင်ပုံ	၂၉
၂၇။	ဤသမ္ပုန်နှင့်အမျှ ဆုံးမဩဝါဒခံယူရပါလို၏	၃၀

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၁) တရားဖော်

စိုးရိမ်ပူဆွေးသောကလွန်မြောက်ပုံ

၂၈။	သတိမွေးမြူ အပူသောကလွတ်	၄၀
၂၉။	မဟာသတိပဋ္ဌာန် စတင်ဟောကြား	၄၁
၃၀။	အာမခံချက်နဲ့ ကြေညာ	၄၂
၃၁။	အာမခံချက် ငါးမျိုး	၄၃
၃၂။	စိတ်စင်ကြယ်မှု	၄၄
၃၃။	သတိပဋ္ဌာန်လေးမျိုး	၄၄

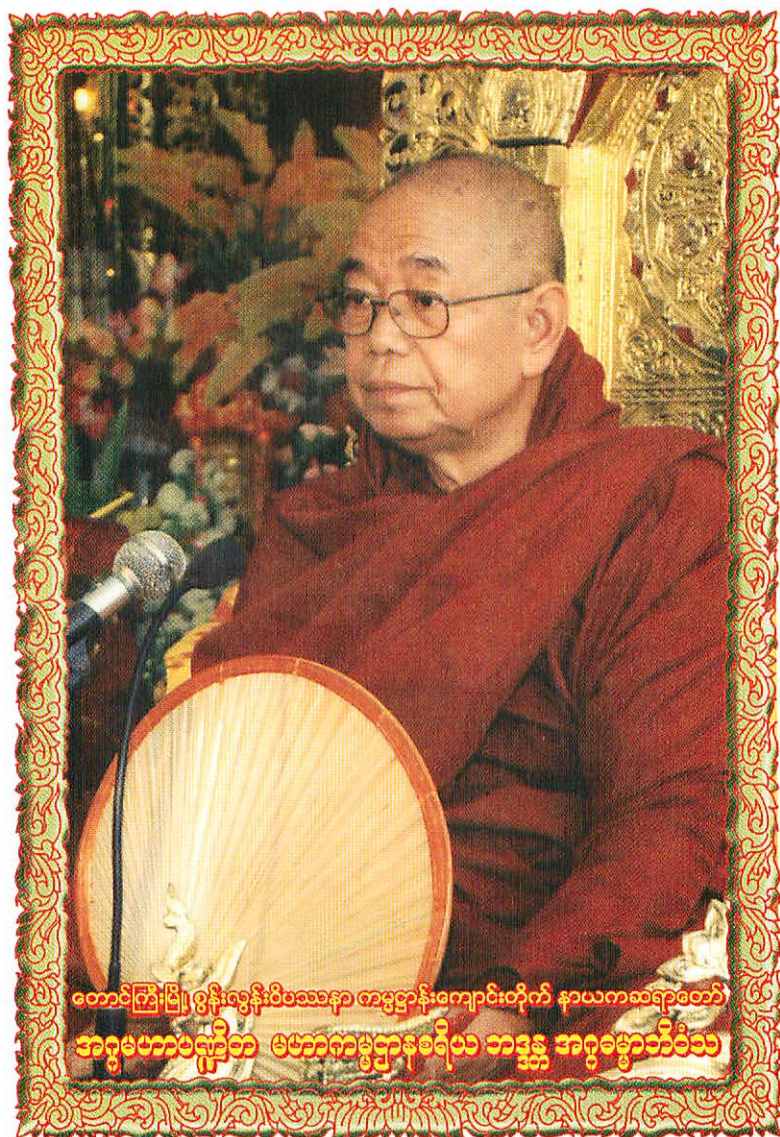
မာတိကာစဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀။	ဘုရားမကြိုက်တာ မလုပ်နဲ့	၉
၁၁။	ကြိုက်တာလုပ် လုပ်တာရမယ်	၉
၁၁။	သံသရာဆိုတာ ဘာလဲ	၁၀
၁၂။	သံသရာတံခါးမှာ ချာချာလည်	၁၁
၁၃။	သံသရာတံခါးမှာ အစပ်သုံးမျိုး	၁၂
၁၄။	သတိပဋ္ဌာန်တရားပွား၍ ယဉ်ကျေးကြ	၁၅
၁၅။	အားကိုးမမှားကြနဲ့	၁၆
၁၆။	မသိလျှင် သိအောင်လုပ်	၁၈
၁၇။	မသိတာ အဓိဇ္ဇာ	၂၀
၁၈။	သညာ အလိမ်ခံရ	၂၀
၁၉။	ဘုရားအစပ် ဘုရားအမှန်	၂၁
၂၀။	သိဒ္ဓတ္ထ	၂၄
၂၁။	တရားအစပ် တရားအမှန်	၂၄
၂၂။	သံဃာအစပ် သံဃာအမှန်	၂၆

မာတိကာမဉ်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	(က)
၂။	ငွေရတုနိသင်္ဂတင်ဝိပဿနာတရားစခန်း	(ခ)
	- တရားစခန်း(၂)မျိုး	
	- ပုံမှန်တရားစခန်း	
	- အထူးတရားစခန်း	
၃။	နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း	(ဃ)
၄။	သတိ ပညာဦးဆောင်	(စ)
၅။	လက်တကမ်းလှမ်းနိုင် အောင်ပန်းဆင်	(ဆ)
၆။	အကြံပြုသင်အံ့ယူပွဲ	၁
၇။	အံ့ဘွယ်လေးဖြာနှင့် သြဝါဒအမြိုက်သောက်ပုံ	၄
	- အံ့ဘွယ်လေးဖြာ	
၈။	သူတော်ကောင်းတရားဆွေးနွေးခြင်းမရှိ	၆
၉။	ကိုယ်မကြိုက်တဲ့အမှုမျိုးနှင့် သူတစ်ပါးကိုမလုပ်မိစေနဲ့	၈

တောင်ကြီးမြို့ ဖွန်းလွန်းမိမိလောနာ ကပ္ပဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက် နာယကဆရာတော်
အဂ္ဂပေကာဝလှူဒါန မဟာကပ္ပဋ္ဌာနဓရိယ ဘဒ္ဒန္တ အဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ

“ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ် ကတ်တလောက် အညွှန်း” (CIP)

၂၅၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ငွေရတုနိသဇ်ဓုတင်ဝိပဿနာနိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း /

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ ----- ရန်ကုန်။

ချမ်းသာစာပေ၊ ၂၀၀၉။

စာ - ၂၈၆ ၊ ၁၂ စင်တီ x ၁၇.၅ စင်တီ။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၀၃၄၀၁၀၉
အဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၀၄၇၀၂၀၉
ထုတ်ဝေသူ - ဦးရဲမြင့် (မြ-၀၄၄၀၀)
ချမ်းသာစာပေ
အမှတ်(၁၂၀)၊ ၃၄-လမ်း(လယ်)
ကျောက်တံတားမြို့နယ်
ပုံနှိပ်သူ - ဦးရဲမြင့် (မြ-၀၆၁၀၃)
ချမ်းသာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၅၃/၆၊ (၅၅)လမ်း၊
ပုစွန်တောင်မြို့နယ်
ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်
၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ
အုပ်ရေ - ၂၀၀၀
တန်ဖိုး - ၁၂၀၀ - ကျပ်
ဖြန့်ချိရေး - ချမ်းသာစာပေ
အမှတ်(၁၂၀)၊ ၃၄-လမ်း(လယ်)
ကျောက်တံတားမြို့နယ်
ရန်ကုန်။
ဖုန်း-၃၈၈၉၅၅

စွန်းလွန်းဝိပဿနာရိပ်သာ
တောင်ကြီးမြို့.

(ဆ)

နှစ်ပင်ပူး၍ သံသရာခရီးရှည်ကြီးကို ဆက်ကာဆက်ကာ
လျှောက်လှမ်းနေရပေဦးမည်။

မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို မညာနှင့်။ ရင်ဆိုင်ရှုမှတ်ပါ။ မှတ်ရင်း
“မခံသာ မှန်ပါဘိသည်တရား” ဆိုတဲ့အတိုင်း ဝေဒနာ ခန္ဓဒုက္ခ
သစ္စာကြီးကို အမှန်အတိုင်းမြင်နေပြီး ချုပ်ဆုံးသည်အထိ
ရှုမြင်သွားပါက ဝေဒနာချုပ်၊ ဝေဒနာကျော်သည်။ ဝေဒနာ
ချုပ်က တဏှာနှင့်လမ်းခွဲကာ (အကြောင်းချုပ်၊ အကျိုးချုပ်ရန်)
နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်သွားပေမည်။

လိုရင်းပြရသော် -

ယခုညွှန်ပြလတ္တံ့သော အပ္ပမာဒသတိပဋ္ဌာန်လေးပါး
ဓမ္မတရားတို့ကို ပွားများသွားကြမှသာလျှင် ဖြောင့်တန်းသော
အရိယာမဂ်လမ်းကို လျှောက်လှမ်းရင်း လမ်းဆုံးက နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

လက်တကမ်းလှမ်းငင် အောင်ပန်းဆင်

ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ သိဒ္ဓတ္ထသည် ဗောဓိပင်နှင့်ရွှေပလ္လင်
တော်ပေါ်၌ ယနေ့ည “ဘုရားမဖြစ်က ငါမထတော့ပြီ”
ဟူသော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် တစ်ညလုံး ဝိပဿနာအရိယာမဂ် “ထိ

(၉)

သိ သတိ” သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို အားထုတ်တော်မူရာ
ထိုနေ့ည အရုဏ်တက်၌ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်
တော်မူလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ထုံး နှလုံးမူ၍ ပူဇော်လိုကြသောယောဂီများ
သည် ပုံမှန်တရားစခန်းတွင် ဇွဲကောင်းထက်သန် အားထုတ်ခဲ့
ကြရာမှ အာသေဝနဇောအရှိန်ယူလျက် နိသဇ်ဓုတင်
ဝိပဿနာတရားစခန်း၌ နေ့ရောညပါ ညလုံးပေါက်
အားထုတ်နိုင်ကြပြီး၊ တရားထူးတရားမြတ်များကို
လက်တကမ်းပန်းဝင် အောင်ပန်းဆင်သည့်သဘောဖြင့်
လှမ်းယူခွင့်ရရှိနိုင်ကြပေပြီ။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဤငွေရတုနိသဇ်ဓုတင်
ဝိပဿနာတရားစခန်းအကြံနေ၌ သြဝါဒအမြိုက်အရသာကို
သောက်သုံးနိုင်ကြပြီး “နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း”
တစ်ကြောင်းတည်းသောသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်များကို
စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းဖြင့် (ထိ၊ သိ၊ သတိ) ပွားများအားထုတ်
သွားပါလျှင် မိမိတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်မှုကို ရရှိပေမည်
ဖြစ်ပေသည်။

(ဈ)

သမ္ပပ္ပဓာန်လေးချက်ဖြင့် ဝိပဿနာမဂ်မှ အရိယာမဂ်
သို့ အဆင့်ဆင့်တက်ကာ ပူဆွေးသောက၊ ငိုကြွေးပရိဒေဝတို့မှ
လွတ်မြောက်နိုင်ကြပေမည်။ ကိုယ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ စိတ်
ဆင်းရဲခြင်း ဒေါမနဿတို့ကို ချုပ်ငြိမ်းစေရန် ဤ “နိဗ္ဗာန်သို့
သွားသောလမ်း” တရားတော်က လမ်းညွှန်ပေးပါလိမ့်မည်။

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ
(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)
စွန်းလွန်းလှူဝိပဿနာရိပ်သာ၊
တောင်ကြီးမြို့။
ဖုန်း - ၀၈၁-၂၂၆၃၆

ဒီကနေ့ ၁၃၆၉ ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၆)ရက်
ကျေးဇူးရှင်စွန်းလွန်းဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အံ့ဘွယ်
လေးဖြာ တရားထူးရသည့်နေ့ရက်များတွင် အထူးအားထုတ်ပြီး
ပူဇော်ကြတဲ့ နိသင်္ဃဓတင်ဝိပဿနာ ဓမ္မပူဇာပွဲ၊ ယခုနှစ်ပါဆိုရင်
(၂၅)ကြိမ် တိုင်ခဲ့ပါပြီ-

မနက်ဖြန်မှာ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၇)ရက်နေ့က
စပြီး ပထမအကြိမ် ငွေရတုနိသင်္ဃဓတင်ဝိပဿနာ (၇)ရက်
တရားစခန်းဖြင့် တရားအားထုတ်ပူဇော်တဲ့ ဓမ္မပူဇာပွဲ စတင်
ကျင်းပမှာဖြစ်တယ်။

အကြံပြုဝါဒခံယူပွဲ

ဒီနေ့ကတော့ အကြံပြုဝါဒခံယူပွဲ၊ ယောဂီများ အကြံ
ပြုဝါဒခံယူတဲ့ အထူးတရားပွဲဖြစ်တယ်။ တောင်ကြီးမြို့၊

၂

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

စွန်းလွန်းဂူဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၊ ပဓာနနာယက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ ဟောကြားအပ်တဲ့ သြဝါဒကထာတရားတော်ကို နာကြားကြရမှာဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီတို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးကဝိ လူ့ဘဝကနော် ဦးကျော်ဒင်တဲ့။ လူ့ဘဝကစပြီးတော့ ရှင်သာမဏေဘဝ၊ ရဟန်းဘဝကနေ တရားထူးရသည်အထိ ယနေ့တိုင်အောင်ပေါ့။ ကိုယ်တိုင် တရားအားထုတ်ပြီး ညွှန်ပြထားတဲ့ သိသင့် သိထိုက်တဲ့သြဝါဒ အချက်ကလေးတွေ ဗုဒ္ဓဆုံးမတော်မူသည်နှင့်အညီ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆုံးမသြဝါဒပေးသွားတဲ့ သြဝါဒတွေကို ထုတ်နှုတ်ပြီး ဒီနေ့ ဓမ္မဒါနအဖြစ် လက်ဆင့်ကမ်း ဟောကြားသွားမှာဖြစ်တယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ ရဟန်းယောဂီ၊ လူယောဂီ၊ သီလရှင်ယောဂီများအားလုံး နမောတဿ အစချီတဲ့ ဗုဒ္ဓဝန္တနာပဏာမဖြင့် သုံးကြိမ် ညီညာဖျဖျ ရှိခိုးကြရအောင် - -

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အရတော- လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတို့၏၊ ဝပ်စင်း
ကော်ရော် အလှူတော်မှန် အပူဇော်ကို ခံတော်မူထိုက်သော၊
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ- သင်္ခါရ ဝိကာရ လက္ခဏာ နိဗ္ဗာန်ပညတ်ဟု
ဆိုအပ်သော၊ ဥေယျဓမ္မတရားငါးပါးကို မဖောက်မပြန်
ပင်ထွက်ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူတတ်သော၊
တဿဘဂဝတော- ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ တန်ခိုးဂုဏ်နှင့်
ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား၊ မေ-
တရားဟော တရားနာ တပည့်တော်၏၊ နမော- ရိုသေမြတ်နိုး
လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု- စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု)

အံ့ဘွယ်လေးဖြာနှင့် ဩဝါဒအမြိုက်သောက်ပုံ

ငွေရတုနိသဇ်တင်တရားစခန်းဖြင့် တရားအားထုတ် ပူဇော်ကြရာမှာ ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ “အံ့ဘွယ်လေးဖြာ”ဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီအံ့ဘွယ်လေးဖြာ ဆိုတာက ဘာတွေလဲဆိုရင်- ဆရာတော်ကြီး တရားအား ထုတ်တဲ့အခါ -

အံ့မွယ်လေးဖြာ

- (၁) ၁၂၈၂ ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁၃)ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ ည(၁၀)နာရီခန့်အချိန်မှာ ပထမအကြိမ် တရားထူးရတော်မူခဲ့တယ်။ ဆက်လက်အားထုတ်တော့ အဲဒီနှစ်ထဲမှာပဲ-
- (၂) ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၁၃)ရက်၊ စနေနေ့ ည(၁၀)နာရီအချိန်မှာပဲ ဒုတိယအကြိမ် တရားထူးရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနှစ်ထဲမှာပဲ ဆက်လက်အားထုတ်နေတော့-
- (၃) တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၁၃)ရက်၊ ည(၁၀)နာရီခန့်မှာ တတိယအကြိမ် တရားထူးရတော်မူ

ပြန်တယ်။ စွန်းလွန်းဂူဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ
 တတိယအကြိမ် တရားထူးရပြီးနောက် သီတင်း
 ကျွတ်လပြည့်ကျော် (၅)ရက်နေ့မှာ တောထွက်
 ပါတယ်။ ယာထွန်ရင်းနဲ့ ထွန်ထောင်ခဲ့ပြီး
 နွားတွေကို ဘေးမဲ့ပေးလွှတ်ကာ တောထွက်၍
 ရှင်သာမဏေပြုခဲ့တယ်။ ရှင်ကဝိလို့လည်း
 အမည်ရခဲ့တယ်။ ရှင်သာမဏေအဖြစ်နဲ့
 ဆက်လက်ပြီး တရားအားထုတ်တဲ့အခါ-

(၄) ၁၂၈၂ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် (၁၃)ရက်၊
 အင်္ဂါနေ့၊ ည(၁၀)နာရီခန့်မှာ စတုတ္ထအကြိမ်
 တရားထူးရတော်မူခဲ့ပါတယ်။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ စေတီတော်အား
 ဆီမီးလှူဒါန်းဆုတောင်းပြီး တရားစတင်အားထုတ်ခဲ့ရာမှ
 တရားထူးရချိန်ထိ တစ်နှစ်အတွင်းမှာပဲ တရားထူးရ၊ ရဟန်း
 လည်းဖြစ်၊ ဆုတောင်းပြည့်ခဲ့တယ် (၁၂၈၂ - ၁၂၈၁)။
 တရားထူးရချိန်မှစ၍ ယနေ့ထိဆိုလျှင် (၁၃၆၉-၁၂၈၂)
 (၈၇)နှစ်ရှိခဲ့ပြီ။

မွေးဖွားသည်မှ ယနေ့ထိ (၁၃၆၉-၁၂၃၂) နှစ်ပေါင်း

၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

(၁၃၀)တိုင်ခဲ့ပြီ။ ဘယ်မျှကြာခဲ့သော်လည်း ထိုမျှကြာညောင်းခဲ့သည့်ကာလအတွင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးဆုံးမထားသည့် အဆုံးအမ ဥပနိသျည်းများဟာ ဆွေးမြေ့သွားတယ်လို့မရှိဘူး။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဆုံးမတော်မူတဲ့ အဆုံးအမတော်တွေအတိုင်း အဆက်ဆက် အမြဲတမ်းရှင်သန်ထက်မြက်နေတဲ့ အဆုံးအမတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ ဗုဒ္ဓညွန့်ပြတော်မူပုံကို ဟောပါအုံးမယ်-

သူတော်ကောင်းတရား ဆွေးမြေ့ခြင်းမရှိ

ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ၊
 အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
 သတဉ္စ ဓမ္မော န ဇရံ ဥပေတိ၊
 သန္တော ဟဝေ သဗ္ဗိ ပ ဝေဒယန္တိ။

သုစိတ္တာ- ကောင်းစွာဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ ရာဇရထာ- မင်း၏ရထားတို့သည်၊ ဝေ- စင်စစ်၊ ဇီရန္တိ- ဆွေးမြေ့ကုန်၏၊ အထော- ထိုမြို့၊ သရီရမ္ပိ- ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း၊ ဇရံ- အိုမင်းခြင်းသို့၊ ဥပေတိ- ရောက်၏။

သတံ- သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဓမ္မော- သစ္စာ

လေးပါး လောကုတ္တရာတရားသည်ကား၊ ဇရုံ- အိုမင်းခြင်းသို့၊
 န ဥပေတိ- မရောက်၊ က္လုတိ- ဤသို့ သန္တော- သူတော်ကောင်း
 တို့သည်၊ သတ္တိ- သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အချင်းချင်း၊ ဟဝေ-
 စင်စစ်၊ ပဝေဒယန္တိ- ပြောကြားကုန်၏ . . . တဲ့။

သတာရဟ ဂါထာတရားကို ဘုရားရှင်ဟောကြား
 တော်မူခဲ့တယ်။ ကောင်းစွာဆန်းကြယ်တဲ့ မင်းစီးရထားတို့ဟာ
 ဆွေးမြေ့ယိုယွင်းကြတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်လည်းပဲ ဆွေးမြေ့ယိုယွင်း
 ခြင်းသို့ရောက်ရသေးတယ်။ သူတော်ကောင်းတရားသည်ကား
 ဆွေးမြေ့အိုမင်းခြင်းသို့မရောက်နိုင်ဟု သူတော်ကောင်းတို့
 အချင်းချင်း ပြောကြားကြတဲ့အကြောင်း ဗုဒ္ဓညွန့်ပြတော်
 မူတယ်။

ယောဂီတို့ သူတော်ကောင်းတို့၏ သစ္စာလေးပါး
 လောကုတ္တရာတရားဟာဖြင့် အိုမင်းဆွေးမြေ့ခြင်းသို့
 မရောက်နိုင်ဘူးတဲ့နော် . . . ။ မှန်ပါဘုရား။ မိမိတို့လက်လှမ်း
 မီရာသင့်ရာ ဥပနိသျည်းများကိုအမှီသဟဲပြုပြီး ဗုဒ္ဓတရား
 တော်တွေကို ယနေ့တိုင် ပွားများအားထုတ်ခွင့်ရပြီး
 အားထုတ်နေနိုင်ကြတယ်။ မှန်ပါဘုရား . . . ။ အားထုတ်
 နေကြပါတယ်ဘုရား . . . ။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပနိသျည်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတဲ့ဩဝါဒကထာတွေကို လိုက်နာပြီးတော့ ယောဂီများ အားထုတ်တဲ့ ထိ သိ သတိ သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေ ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူတဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် လောကုတ္တရာ တရားတွေ ဆွေးမြေ့ယိုယွင်းခြင်းမရှိတဲ့အတွက် အခုလို အားထုတ်နိုင်ကြတာဖြစ်တယ်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ ဩဝါဒကထာပုဒ်ပေါင်း (၁၀၈)ပုဒ်၊ ယနေ့ထိ ယိုယွင်းခြင်း မရှိဘဲ အခိုင်အမာတည်ရှိနေတယ်။ ထိုဩဝါဒများကို အနှစ်ချုပ်အနေနဲ့ “မသိလျှင်သိအောင်လုပ်” ဟူသော အမည်ဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့ ပြုစုထားတယ်။ မှန်ပါဘုရား။

တို့ယောဂီများအား ထင်ရှားအောင်ပြလိုပါတယ်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ လောကီရေးရာအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လောကုတ္တရာရေးရာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆုံးမတဲ့နေရာမှာ အင်မတန်တိကျပြီး တိုရှင်း လိုရင်း ပြတ်သားမှုလည်းရှိတယ်။

ကိုယ်မကြိုက်တဲ့အမှုမျိုးနှင့် သူတစ်ပါးကိုမလုပ်မိစေနဲ့

လောကီရေးရာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆုံးမရာမှာ “ကိုယ် မကြိုက်တဲ့အမှုမျိုးနှင့် သူတစ်ပါးကို မလုပ်မိစေနဲ့” တဲ့

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

၉

ဆုံးမတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ ကိုယ်
 ကတော့မကြိုက်ဘူး၊ သူတစ်ပါးကိုတော့ မထင်ရင် မထင်သလို
 မကြိုက်ရင် မကြိုက်သလိုလုပ်တာ အဲသလိုကောမရှိဘူးလား?
 ရှိပါတယ်ဘုရား။ အေး . . . ရှိတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဆုံးမတာ။
 ဘုရားမကြိုက်တာ မလုပ်နဲ့။

သံဃာတော်များ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေ သီလနှင့်ပတ်
 သက်ပြီးတော့ ဆုံးမတယ်။ “ဘုရားမကြိုက်တာမလုပ်နဲ့” ။
 ကဲ. . . မြတ်စွာဘုရားဆုံးမထားတဲ့အဆုံးအမတွေကို လိုက်နာ
 ကြဖို့ ဒီတစ်ချက်နဲ့ပြည့်စုံမသွားဘူးလား။ ပြည့်စုံသွားပါတယ်
 ဘုရား။ ဆရာတော်ကြီးအနေကလည်း ဘုရားမကြိုက်တာဆို
 လက်ဖျားနဲ့တောင်မတို့ဘူးတဲ့ ပြောတယ်။ ကဲ အဲဒီလောက်
 အထိ တိုရှင်းလိုရင်း တိကျပြတ်သားတယ်။ ဘုရားမကြိုက်တာ
 မလုပ်မိကြဖို့ဘဲ။

ကြိုက်တာလုပ် လုပ်တာရမယ်

ဒါ့အပြင်ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်ထင်သလိုမလုပ်မိကြ
 ဖို့ဘဲ။ ဒါထဲကမှ ကိုယ်ကြိုက်တာကိုယ်လုပ်မယ်ဆိုရင်- လုပ်ပြန်
 တော့လည်း ဩဇာကိုက်အောင် ဆရာတော်ကြီးက ဆုံးမထား
 သေးတယ်။ “ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်၊ ကိုယ်လုပ်တာ

ကိုယ်ရလိမ့်မယ်” တဲ့။ မှန်ရဲ့လား. . . ? မှန်ပါဘုရား . . .
မည်သူ့မပြု မိမိမှုနော်၊ မည်သူနှင့်မျှ မဆန့်ကျင်တော့ဘူး
ဩဇာကိုက်တဲ့ တရားဆိုပြီးတော့ ဆရာတော်ကြီးက ဆုံးမ
ဩဝါဒပေးတယ်။ ကြိုက်တာလုပ်၊ လုပ်တာရမယ်။

အဲဒီလို ဆုံးမတဲ့အခါကြတော့ မည်သူနှင့်မျှ
မဆန့်ကျင်တော့ဘူး။ ဒီအဆုံးအမဟာ အားလုံးနှင့်သင့်မြတ်ပြီး
တော့ အားလုံးနှင့်ဩဇာကိုက်တယ်။

သံသရာဆိုတာဘာလဲ

နောက်တစ်ခုက ဘာလဲဆိုတော့ “ သံသရာဆိုတာ
ဘာတဲ့လဲတဲ့၊ သံသရာဆိုတာ အဝေးကြီးလိုက်မရှာနဲ့.”
ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ တစ်လှည့်စီအကျိုးပေးနေတာကို
သံသရာလို့ခေါ်တယ် တဲ့။ သံသရာဘယ်မှာလည်သလဲဆိုရင်
တံခါးမှာကပ်ပြီးတော့လည်တယ်။ သံသရာ ဘယ်မှာလည်တုံး၊
တံခါးမှာကပ်ပြီးတော့လည်နေပါတယ်ဘုရား။

သံသရာစက်ဟာ သတ္တလောကမှာတည်တယ်။
သတ္တဝါ တွေရဲ့ခန္ဓာကိုယ်မှာ မျက်စိတံခါး (စက္ခုဒွါရ)စတဲ့ တံခါး
ခြောက်ပေါက်ကနေပြီး ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တွေ တရစပ်
ဖြစ်နေတယ်။ ဤဘဝမှ ထိုဘဝသို့၊ ထိုဘဝမှ ဤဘဝ၊

ဘယ်ဘဝရောက်ရောက် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာငါးပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 တရားတွေ တစ်လှည့်စီ လှည့်လည် ဖြစ်နေတယ်။
 လိုရင်းကတော့ ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယနှင့် ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာ၊
 အပြန်အလှန် လှည့်လည်နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခနှင့်
 သမုဒယ တစ်လှည့်စီ လည်နေတာကို သံသရာလို့ညွှန်ပြတယ်။
 ဘယ်မှာတည်လည်တုန်း . . ?။ သတ္တလောကမှာ တည်လည်
 ပါတယ်ဘုရား။ ဒါဖြင့် သံသရာစပ်တယ်ဆိုတာကော
 ဘယ်မှာစပ်တုန်း၊ တံခါးမှာ စပ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒီတော့
 ဖြတ်ချင်ရင် ဘယ်ကဖြတ်ရမတုန်းဆိုရင် တံခါးကနေဖြတ်ရင်
 ပြတ်တယ်။ အခုလို ဆရာတော်ကြီးက ဆုံးမတယ်။ အေး
 သံသရာစပ်ပုံ၊ လည်ပုံ၊ ပြတ်ပုံအကျယ်ကိုတော့ သီးခြား
 ဟောရလိမ့်မယ်။

သံသရာ တံခါးမှာချာချာလည်

သံသရာလည်ဆိုတာ သမုဒယနှင့်ဒုက္ခ အပြန်ပြန်
 အလှန်လှန် အကြိမ်ကြိမ်လည်နေတယ်။ သမုဒယဖြစ်လိုက်၊
 ဒုက္ခဖြစ်လိုက်၊ အဲဒီဒုက္ခပေါ်မှာ သာယာကပ်ငြိစွဲလန်းပြီးတော့
 သမုဒယပြန်ဖြစ်ပြန်၊ သမုဒယပြန်ဖြစ်တော့ ဒုက္ခထပ်မဖြစ်
 ဘူးလား. . . ?၊ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အေး . . . သမုဒယ

ကြောင့်ဒုက္ခ အပြန်အလှန်ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ကရွယ်ကင်း
လျှောက်သလိုပဲ၊ သံသရာအဝေးကြီးသွားရှာမနေနဲ့။ သံသရာ
ဘယ်နားမှာ လည်နေတုန်း၊ တံခါးမှာ လည်နေပါတယ်ဘုရား။

အေး . . . သံသရာ တံခါးမှာချာချာလည်နေတာ။
တံခါးဆိုတာက ဘာတွေလဲဆိုရင် မျက်စိတံခါး၊ နားတံခါး၊
နှာတံခါး၊ ပါးစပ်တံခါး၊ ကိုယ်တံခါး၊ စိတ်တံခါးဆိုပြီးတော့
ခြောက်ပေါက် ခြောက်မျိုးရှိတယ်။ တံခါးဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း . . ?
ခြောက်မျိုးပါဘုရား။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရှာကြည့်၊ မတွေ့ဘူးလား?၊
တွေ့ပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီခြောက်မျိုးဟာ တံခါးပဲနော် . . . ။ ဒါတွေကို
ပါဠိလိုပြောမယ်ဆိုရင် စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ၊ ယာနဒွါရ၊
ဇိဝှါဒွါရ၊ ကာယဒွါရ၊ မနောဒွါရဆိုပြီးတော့ ဒွါရခြောက်မျိုး၊
ဒွါရနှင့်သုံးနှုန်း ပြီးညွှန်ပြတယ်။ ဒွါရ (တံခါး) ဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း-
ခြောက်မျိုးပါဘုရား။

သံသရာ တံခါးမှာ အစပ်သုံးမျိုး

ဒါကြောင့် တံခါးစပ်နေတယ်ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
စပ်တာကို တံခါးမှာစပ်တယ်လို့ပြောတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ
နော်၊ သံသရာအစပ်လို့လည်းခေါ်ရတယ်။ အဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရ

တစ်စပ်၊ ဒါအရေးကြီးတယ်။ နောက်တစ်စပ်က ဘာတုန်း ?
ဝေဒနာနှင့်တဏှာက တစ်စပ်ရှိတယ်။ မရှိဘူးလား . . . ?
ရှိပါတယ်ဘုရား။ နောက်တစ်စပ်က ဘဝနှင့်ဇာတိ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် အစပ်သုံးမျိုးရှိတယ်နော်။ မှန်ပါဘုရား။

အဲဒီအစပ်သုံးမျိုးကို စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက
တံခါးမှာစပ်တယ်လို့ဆိုတယ်။ ဥပမာ မျက်စိ(စက္ခုဒွါရ)တံခါးနှင့်
အဆင်းကလေးတွေ့လိုက်တယ်ဆိုပါတော့။ မြင်မှု မျက်စိ
အကြည်နှင့်အဆင်းတွေ့ကြတော့ မြင်သိစိတ်ဖြစ်တယ်။
တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ တွေ့တော့ မြင်မှုဖြစ်တယ်။ အဲဒီအဆင်း
အာရုံလေးအပေါ်မှာ လှလိုက်တာဆိုပြီး သာယာမှုလောဘ
မဖြစ်ဘူးလား? ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ အေး . . . သာယာမှု
လောဘဖြစ်တော့ ကြည့်ကောင်းတယ်လို့ ခံစားမှုကော မဖြစ်
ဘူးလား? ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ဒီသာယာမှုဟာ မသိလို့သာယာတာလား . . . သိလို့
သာယာတာလားဆိုရင် မသိလို့သာယာတာ၊ လိုချင်တာ။
လိုချင်တော့ စွဲလန်း၊ စွဲလန်းတော့ ရအောင်လုပ်၊ ရတော့
ခံပေတော့။ ရအောင်လုပ်တော့ ခံပေရောတဲ့နော် . . . ။ အဲဒါ
မသိတာက အဝိဇ္ဇာ၊ ရအောင်လုပ်တာက သင်္ခါရဆိုတော့

တံခါးမှာ အဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စပ်ပြီးတော့ သံသရာလည်ပုံပါပဲ။

သာယာမှုဖြစ်တော့ ခံစားမှုဖြစ်၊ ခံစားမှုဖြစ်တော့ သာယာမှုဖြစ်၊ ခံစားမှုက ဝေဒနာ၊ သာယာမှုက တဏှာ၊ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ” ဆိုပြီး အကြောင်းအကျိုးစပ်တယ်၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) သံသရာလည်တယ်။

ထို့အတူပါပဲ . . . အမြင်အာရုံပြောရင်၊ အကြား အာရုံ၊ အနံ့အာရုံ ဒီအတိုင်းပဲ၊ အရသာခံစားသာယာမှု၊ အထိအတွေ့၊ နောက် အတွေးအာရုံတွေ ဘယ်အာရုံနဲ့ပဲ တွေ့တွေ့ မရှုမှတ်က ခံစားမှုဝေဒနာဖြစ်ပြီး သာယာမှု သမုဒယ တဏှာမဖြစ်ဘူးလား?၊ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဖြစ်လို့ရှိရင် အဲဒီအတွက် စွဲလန်းပြီးတော့ ရအောင်လုပ်တယ်။ ရအောင် လုပ်တာ(ကမ္မ)ဘဝ + ရလာတာက ဇာတိ(ဒုက္ခ)၊ ဘဝနှင့်ဇာတိ စပ်နေတယ်။ ရတော့ကော ဒုက္ခမဖြစ်ဘူးလား . . . ? ဖြစ်တယ်။ ရလာတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ အပေါ်မှာ မသိမှုနှင့်သာယာမှု ပြန်ဖြစ်တော့ သမုဒယနှင့်ဒုက္ခ တံခါးမှာစပ်ပြီး သံသရာလည် နေတယ်။ သံသရာတံခါးမှာစပ် တံခါးမှာလည်တယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီလား၊ ကျပါပြီဘုရား။ အဲဒီ စပ်ပြီးလည်နေတဲ့

(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)သံသရာကြီးကို ထိ သိ သတိ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ရှုပွားနေရင် တံခါးမှာ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခ အစပ်ပြတ် အလည်ရပ် တယ်။ ဒါ အနည်းငယ်မျှပဲနော်။

အေး . . ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတဲ့အဆုံးအမ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်တွေကို လိုရင်း တိုရှင်း နီတိပမာပေါ့။ ဆုံးမတော် မူပုံမှာ အလွန်မှတ်သားစရာကောင်းတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်တရားပွား၍ ယဉ်ကျေးကြ

ဩဝါဒနှင့်စပ်လျဉ်းပြီးတော့ ဗုဒ္ဓအား ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးလျှောက်ထားပုံကို ပြောရအုံးမယ်။ အရှင် ဘုရားတဲ့- တပည့်တော်တို့မင်းများမှာ အမိန့်အာဏာ ဒဏ်ဖြင့် တိုင်းသူပြည်သားတွေကို ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင် ဆုံးမနိုင် ပေမယ်လို့ ဆူပူပုန်ကန်သူတွေကတော့ ရှိနေပါသေးတယ်။ အရှင်ဘုရားတို့မှာတော့ တပည့်သာဝကများကို ဆုံးမဩဝါဒ ပေးရုံမျှဖြင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ အေးဆေးစွာ နေထိုင်နိုင်ကြပါတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲဘုရားတဲ့။

ဒီတော့ ဗုဒ္ဓက ငါ့ရဲ့တပည့်သာဝကတွေဟာတဲ့- သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြတဲ့အတွက် ထိုသို့ ဩဝါဒပေးရုံမျှဖြင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့ပြီးတော့

အေးချမ်းစွာ နေနိုင်ကြတယ်လို့ ဗုဒ္ဓကမိန့်တော်မူတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများအားထုတ်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
ဟာ၊ ကိုယ်ယဉ်ကျေးမှု၊ နှုတ်ယဉ်ကျေးမှု၊ စိတ်ယဉ်ကျေးမှု၊
ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ၊ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊
စိတ်အမူအရာတွေ ယဉ်ကျေးသွားကြတယ်။ ထင်ရှားတယ်
နော် . . မှန်ပါဘုရား။ ဒါ့ကြောင့် ဒီတရားကို အားကိုးကြ
ရန်နှင့် အားကိုးမမှားဖို့ ဆုံးမတယ်။

အားကိုးမမှားကြနဲ့.

နောက်တစ်ခု သြဝါဒပေးပုံကတော့ “အားကိုးမမှား
ကြနဲ့” တဲ့ . . . ။ ဘာပြောတုန်း အားကိုးမမှားဖို့ပြောပါတယ်
ဘုရား။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက သူ့အားကိုးမှားခဲ့
ပုံကို ပြန်ပြောတယ်။ တို့ အားကိုးမှားခဲ့တာပြောအုံးမယ်။
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်တွေကော သိပါရဲ့။
ဂုဏ်တော် ဘယ်နှစ်ပါးရှိတုန်း . . . (၉)ပါးပါဘုရား။

ဂုဏ်တော်အနန္တလို့ကော မဆိုဘူးလား ? ဆိုပါတယ်
ဘုရား။ အေး . . မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်
တွေကိုတော့ သိပါရဲ့။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာရတနာသုံးပါးကို
အားကိုးရမယ်လို့ဆိုတယ်။ တို့ကတော့ ဒီလိုဟုတ်ပေါင်၊ သား

အားကိုးလိုက်၊ သမီးအားကိုးလိုက်၊ ဇနီးအားကိုးလိုက်နဲ့ အားကိုးခဲ့တယ်။ အဲဒါ ဘုကြောင့်လဲဆိုရင် ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲ လို့ဗျတဲ့။ ဘုကြောင့် ရာဂစွဲတုန်း . . ? မသိလို့ မသိလို့နော် . . . အားကိုးမှားခဲ့တာပါတဲ့။ သူ ဒီလိုအားကိုး မှားတုန်းက ဘုရားကွယ်ခဲ့တယ်။ ဘုရားကော ကွယ်မသွား ဘူးလား ?၊ ကွယ်သွားပါတယ်ဘုရား။ တရားလည်းကွယ်သွား တယ်၊ သံဃာလည်း ကွယ်သွားတယ်။ ဟုတ်လား . . ?။

ကွယ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ကိုးကွယ်မှားတာကိုပြောတာ။ သူကွယ်ခဲ့တာကို ပြန်ပြောတယ်နော် . . .။ ဘုကြောင့် အားကိုးမှားခဲ့သလဲဆိုရင် စောစောကပြောတဲ့ ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲလို့၊ ကာမဂုဏ်ရာဂစွဲတာ မသိလို့။ ဘုကြောင့်အားကိုး မှားခဲ့တုန်း . . .၊ မသိလို့ အားကိုးမှားခဲ့ပါတယ်ဘုရား။

ဒါကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သူ့ဩဝါဒကို လိုက်နာဖို့ လိုရင်းညွှန်ပြထားတယ်။ ဘာတဲ့တုန်း “မသိလျှင် သိအောင်လုပ်” တဲ့ . . .။

ယောဂီတို့ မသိလျှင်ဘာဖြစ်တတ်တုန်း . . ? မသိလျှင် အားကိုးမှားတတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲတတ်ပါ တယ်ဘုရား။

နောက် ဘာဖြစ်သေးတုန်း . . ?၊ ဆင်းရဲတတ်ပါတယ်
ဘုရား။ မဆင်းရဲချင်လျှင် မသိ သိအောင်မလုပ်ရပေဘူးလား?၊
လုပ်ရမှာပါဘုရား။

မသိလျှင် သိအောင်လုပ်

မသိလျှင် သိအောင်လုပ် -

- မသိဘဲနဲ့ လက်ဆော့လျှင် ဆင်းရဲတတ်သည်။

- မသိဘဲနဲ့ ပါးစပ်ဆော့လျှင် ဆင်းရဲတတ်သည်။

- မသိဘဲနဲ့ စိတ်ဆော့လျှင် ဆင်းရဲတတ်သည်။

- မဆင်းရဲချင်လျှင် ငြိမ်ငြိမ်နေ၍ သိအောင်ကြိုးစားလေ
လို့ဆုံးမတယ်။

ယောဂီတို့ မသိလျှင် ဘာဖြစ်တုန်း . . . ၊ မသိလျှင်
ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲပြီး အားကိုးမှားတတ်ပါတယ်ဘုရား။
အားကိုးမှားရင်ကော- ဆင်းရဲတတ်ပါတယ်ဘုရား။ အေး . . .
စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက သူ့အားကိုးမှားခဲ့လို့ တပည့်
သာဝကများ အားကိုးမမှားအောင် ဆုံးမပေးတယ်။ အားကိုး
မှားကြမှာစိုးလို့ အားကိုးလဲ မှားကြအုံးမယ်တဲ့။ အားကိုးမမှား
ကြနဲ့နော် - မှန်ပါဘုရား . . . ။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

၁၉

ယောဂီတို့ . . မသိတော့ ကာမဂုဏ်မွဲ ရာဂစွဲပြီးတော့ အားကိုးမှားကြတယ်။ ဘာကြောင့်အားကိုးမှားကြတုန်း ?၊ မသိလို့ပါဘုရား။ ဒါဖြင့် မသိလျှင် သိအောင်လုပ်ကြရမယ်။ မသိဘဲနဲ့ ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာတွေ ပြုမူသောင်းကျန်းနေရင် ဘာဖြစ်မတုန်း . . . ၊ ဆင်းရဲမှာပါ ဘုရား။ မဆင်းရဲချင် ငြိမ်ငြိမ်နေပြီးကြိုးစားအားထုတ်ကြရမယ်။ မှန်ပါဘုရား . . . ။

ယောဂီတို့ . . . အားကိုးမှားတော့ ဘာဖြစ်တုန်း . . . ဘုရားကွယ်၊ တရားကွယ်၊ သံဃာကွယ်ပါတယ်ဘုရား။ မှန်တယ်။ ဆရာတော်ကြီးက သူ့အားကိုးမှားခဲ့လို့ ရတနာ သုံးပါးအစစ်ကွယ်ခဲ့ပြီး မသိလို့နော်။ မသိလို့ အဖော်ဇနီးမယား၊ သားသမီးတွေနဲ့ မော်ခဲ့ ကြွားခဲ့တာတွေ ပြန်ပြောတယ်။ လယ်မထွန်ချင်ဘဲနဲ့ ထွန်ရ၊ လယ်မရိတ်ချင်ဘဲ ရိတ်ရ၊ ဆူးတာမလုပ်ချင်ဘဲနဲ့ လုပ်ရ။ အဲ့ဒီ လုပ်ရတာတွေဟာ ကာမဂုဏ်မွဲ၊ ရာဂစွဲလို့ အားကိုးမှားလို့ဗျလို့ မိန့်တယ်။

ဘာကြောင့် အားကိုးမှားသလဲ၊ မသိလို့ အားကိုးမှား တယ်။ အဲဒါကြောင့် “မသိလို့ လိုချင်၊ လိုချင်တော့ စွဲလန်း၊ စွဲလန်းတော့ ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ရရှိ၊ ရရှိတော့ ခံရ”တဲ့။

မသိတာ အဓိဇ္ဇာ

ယောဂီတို့ . . . မသိတာ ဘာတဲ့တုန်း၊ အဝိဇ္ဇာပါ
ဘုရား။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကာမဂုဏ်မဲ့ ရာဂစွဲ၍ လိုချင်တာ . . .
တဏှာပါဘုရား။

စွဲလန်းတာက ဥပါဒါန်၊ ပြုလုပ်တာက သင်္ခါရ၊
ရရှိတာက ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ နှစ်ပင်ပူးအကြောင်းပြု
လိုက်တော့ ယောဂီတို့ “ဇာတိ” ဆိုတဲ့တရားကြီး မရဘူးလား?။
ရပါတယ်ဘုရား။ ဇာတိတရားကြီးရတော့ ‘ဝဋ်ကောင်ကြီး
ရတယ်။ ဝဋ်ကောင်ကြီးရတော့ ခံရတာပေါ့တဲ့။ ဆရာတော်
ကြီးက သူခံရတာကိုပြောပြတယ်။ ခံရမှာပေါ့ သညာကလိမ်
ထားတာကိုး တဲ့။ မသိတဲ့အပြင် သညာအလိမ်လည်းခံရသေး
တယ်နော် . . . ။

သညာအလိမ်ခံရ

ယောဂီတို့ . . . ဘာဖြစ်လို့ သညာအလိမ်ခံရတုန်း ?၊
မသိလို့ပါဘုရား။ အေး . . . မသိမှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် သညာ
အလိမ်ခံရတော့ ဇာတိဆိုတဲ့ဝဋ်ကောင်ကြီးရ ဝဋ်ခံရတာ။
အလိမ်မခံချင်ရင်၊ ဝဋ်မခံချင်ရင် သိအောင်လုပ်ရမယ်။
အသိဉာဏ်ကို တိုးပွားစေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

၂၁

အားထုတ်ကြလို့ ဆုံးမတယ်။ ဆုံးမတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကြလျှင် ဝဋ်ကောင်းအဖြစ်နဲ့ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ ခံရပါအံ့မလား . . . ? မခံရနိုင်ပါဘုရား။

ဒါဖြင့် မသိလျှင် သိအောင်လုပ်၊ မသိလျှင် ဆင်းရဲတတ်တယ်။ မဆင်းရဲချင်လျှင် ငြိမ်ငြိမ်နေ၍ သိအောင်ကြိုးစားကြရမယ်။ ဘာလုပ်ရမှာတဲ့တုန်း . . သိအောင် အသိဉာဏ်တိုးပွားစေတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို ကြိုးစားကြရမယ်။ မှန်ပါဘုရား။

ဘုရားအစစ် ဘုရားအမှန်

အားကိုးမမှားဖို့ ဒီသတိပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို အားထုတ်ဖို့ ပြောတယ်။ အားထုတ်ရင် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၊ တရားစစ် တရားမှန်၊ သံဃာစစ် သံဃာမှန်ကို သိမြင်တယ်လို့ ညွှန်ပြဆုံးမတော်မူတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်ကနေဖြစ်တုန်းဆိုရင် မဇ္ဈိမဒေသက လာတာ။ ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနှင့် သီရိမဟာမာယာဒေဝီတို့မှ မွေးဖွားခဲ့တဲ့သား “သိဒ္ဓတ္ထ”တဲ့ နော် . . . ။ အဲဒါ ဘုရားအလောင်းတော် နာမည်က . . . သိဒ္ဓတ္ထပါဘုရား။

ဘုရားဖြစ်ချင်လွန်းလို့ နန်းစည်းစိမ်တွေစွန့် မိဘဆွေမျိုး
တွေပါ အကုန်စွန့်ပြီးတော့ တောထွက်၊ တရားအားထုတ်
တယ်။ နောက်ဆုံး ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်တော်မှာ၊ ဒီနေ့ည
ဘုရားမဖြစ်လျှင် ဒီပလ္လင်ပေါ်မှ ငါမထတော့ဘူးဆိုပြီး
အဓိဋ္ဌာန်နှင့် အားထုတ်တယ်။ တရားအားထုတ်လိုက်တာ
နာသီးဖျား လေတိုးထိတော့ သိ၊ သိတဲ့အပေါ် သတိထား
ရှုမှတ်နေတယ်။ အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှတ်ပြီး အားထုတ်တယ်။ ထိ
သိ သတိ နည်းနဲ့ပဲ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှလည်း အကြိမ်ကြိမ်သုံးသပ်
လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ပထမဆုံး ဘာမြင်ရတုန်း . . .
အလင်းဓာတ်အမြင်ရတယ်။

အဲဒီအလင်းဓာတ်ရပြီးနောက် အဖြစ်အပျက်တွေမြင်
လာတယ်။ သတိထားရှုမှတ်လို့မြင်တာ . . . ။ နောက်တော့
တံခါးဆုံကနေပြီးတော့ တံခါးပွင့်သွားတယ်။ အဖြစ်အပျက်
တွေ မြင်ပြီးတော့ တံခါးဆုံကနေ ဘာဖြစ်သွားတုန်း . . .
တံခါးပွင့်သွားပါတယ်ဘုရား။

တံခါးပွင့်သွားတယ်ဆိုတာ(အသိဉာဏ် အထွဋ်
အထိပ် သို့ရောက်သွားတယ်) အသိဉာဏ်ပွင့်ပြီး သိစရာတွေကို
အကုန်သိမြင်ပြီး သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သွားတယ်။

ဘုရားပွင့်တော်မူတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အဲဒီတံခါးက ဘယ်မှာဖြစ်သလဲဆိုရင်- စွန်းလွန်းဆရာ
တော်ကြီးကပြောတယ်။ တို့အနေနဲ့ကတော့ ဦးခေါင်းမှာရှိတယ်
လို့ပြောမှာပဲ။ တံခါးဘယ်မှာရှိတုန်း . . . ဦးခေါင်းမှာရှိပါတယ်
ဘုရား။ အေး . . . ဦးခေါင်းကိုကြည့်လိုက်ရင် မျက်စိ၊ နား၊
နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် တံခါးပေါက်တွေအများကြီးရှိတယ်။
တွေ့တယ်မဟုတ်လား . . ?။ တွေ့ပါတယ်ဘုရား။ ဒါ့ကြောင့်မို့
အများလိုက်ပြီး တံခါး ဦးခေါင်းမှာရှိတယ်လို့ပြောတယ်။

ဘယ်နေရာက ဘုရားပွင့်တော်မူသလဲဆိုရင် တံခါး
ကနေပွင့်တယ်။ အခုပြောတဲ့ ဦးခေါင်းမှာရှိတဲ့ တံခါး
ခြောက်ပေါက်ကနေ ဘုရားပွင့်တယ်။ ကာယတံခါးကနေ
ရှုမှတ်၊ သတိနဲ့တရား အားထုတ်တော့ အလင်းဓာတ်တွေမြင်၊
ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်တွေ ပြိုင်ပြိုင်ကြီးဖြစ်ပြီးတော့ သိစရာ
မှန်သမျှတွေ (အကုန်သိ) သစ္စာလေးပါးကိုသိမြင်ပြီး ပုရိမယံ၌
ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဘူးတဲ့ဘဝ ခန္ဓာအစဉ်တွေကိုသိမြင်တဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါ
သာနုဿတိဉာဏ်၊ မဇ္ဈိမယံ၌ နတ်မျက်စိကဲ့သို့ သိစရာမြင်စရာ
အားလုံးကိုသိမြင်တဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ ပစ္ဆိမယံ၌ ကိလေသာ
အာသဝေါတရားတွေ ကုန်ခမ်းသိမြင်တဲ့ အာသဝက္ခယ

ဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီး၊ ဒီဉာဏ်သုံးပါးရတဲ့သိဒ္ဓတ္ထ၊ (သိစရာ မှန်သမျှ အားလုံးကိုသိတဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီး)နဲ့ အသိဉာဏ်ပွင့်လင်းသွားတာကို သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ ပွင့်တော်မူတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဘုရားပွင့်တော်မူပုံကို လိုရင်းမှတ်ကြပါ။ အဲဒါမှ ဗုဒ္ဓအစစ်၊ ဘုရားအစစ်ပဲ။

သိဒ္ဓတ္ထ

ဘယ်သူ့ကို ဗုဒ္ဓလို့ခေါ်တာတုန်း . . . ? သိဒ္ဓတ္ထကိုပါ ဘုရား။ ဟုတ်ပြီနော် . . . ။ တံခါးခြောက်ပေါက်ကနေပြီး အသိဉာဏ်ပွင့်လင်းပြီး အသိဉာဏ် အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက် သွားတဲ့ သိဒ္ဓတ္ထကို ဗုဒ္ဓအစစ်လို့ခေါ်တယ်။ သာမန်ဘုရားနဲ့ တူသေးရဲ့လား . . ? မတူပါဘုရား။ စွန်းလွန်းဆရာတော် ကြီးက သူသိ၊ သူသဘောပေါက်သလိုညွှန်ပြတာ အလွန် ထိရောက်တယ်။

တရားအစစ် တရားအမှန်

အဲဒီလိုတံခါးပွင့်သွားတဲ့အခါကျတော့ တံခါးကနေ စောင့်ကြည့်လိုက်တာ ဘာမြင်တုန်းလို့ဆိုရင် သစ္စာလေးပါးကို လေးကြိမ်တိုင်တိုင်မြင်ရတယ်တဲ့ . . ။ သစ္စာလေးပါးကို ဘယ်နှစ်ကြိမ်မြင်ရတုန်း . . . ? လေးကြိမ်တိုင်တိုင်ပါဘုရား။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

၂၅

သဘောကျပြီနော် . . . ။

ပထမအကြိမ် တံခါးပွင့်သွားတော့ သစ္စာလေးပါး
မြင်ပြီး၊ ပထမအကြိမ် တရားထူးရတယ်။ (သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်
သောတာပတ္တိဖိုလ်)

ဒုတိယအကြိမ်တံခါးပွင့်သွားတော့ သစ္စာလေးပါး
မြင်ပြီး ဒုတိယအကြိမ် တရားထူးရတယ်။ (သကဒါဂါမိမဂ်နှင့်
သကဒါဂါမိဖိုလ်)

ထို့အတူပါပဲ . . . ဆက်လက်အားထုတ်တော့
တတိယအကြိမ်တံခါးပွင့်၊ သစ္စာလေးပါးသိမြင်၊ တတိယ
အကြိမ် တရားထူးရတယ်။ (အနာဂါမိမဂ်နှင့် အနာဂါမိဖိုလ်)

ဆက်အားထုတ်ပြန်တော့ စတုတ္ထအကြိမ်တံခါးပွင့်၊
သစ္စာလေးပါးသိမြင်ပြီး စတုတ္ထအကြိမ် တရားထူးရသွားပါ
တယ်။ (အရဟတ္တမဂ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်)

အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်တဲ့အသိဉာဏ်က တစ်ဆင့်
ထက်တစ်ဆင့် ရင့်သထက်ရင့်ပြီး သစ္စာလေးပါးကို လေးကြိမ်
တိုင်တိုင်သိပြီးကာမှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြရတယ်။

အဲဒီသစ္စာလေးပါးတရားဟာ တရားအစစ်၊ တရား

၂၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

အမှန်ပဲ။ ယောဂီတို့ လိုရင်းအားဖြင့် တရားစစ် တရားမှန်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ . . . ?၊ သစ္စာလေးပါး တရားပါဘုရား။ သစ္စာလေးပါးတရားဟာ သိအပ်တဲ့တရားပဲ၊ သစ္စာလေးပါး တရားသည် တရားအစစ် တရားအမှန်၊ သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးမှ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြုတယ် ဆိုတာ သဘောကျပါ။

သံဃာအစစ် သံဃာအမှန်

ယောဂီတို့ မဂ်တရားက (၄)ပါး၊ ဖိုလ်တရားက (၄)ပါး၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်ဆိုတော့ လောကုတ္တရာတရား (၉)ပါးရှိတယ်။ ဘယ်နှစ်ပါးလဲ ?၊ (၉)ပါးပါဘုရား။ တရားပွားများအားထုတ်လို့ မဂ်ကျတယ်။ မဂ်၌တည်တဲ့ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ ဖိုလ်ကျ တော့ ဖိုလ်လေးပါး၌တည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ ဒီရှစ်ယောက်ကို ပရမတ္ထသံဃာ အရိယာသံဃာလို့ခေါ်တယ်။ ဘာသံဃာလို့ခေါ်သလဲ . . ? အရိယာသံဃာလို့ခေါ်ပါတယ် ဘုရား။ အဲဒီအရိယာသံဃာ (၈)ယောက်သည် သံဃာအစစ် သံဃာအမှန်လို့မှတ်ပါ။ မှန်ပါဘုရား။

အဲဒီလို ဘုရားအစစ် ဘုရားအမှန်၊ တရားစစ် တရား အမှန်၊ သံဃာအစစ် သံဃာအမှန်ကိုတွေ့အောင် စွန်းလွန်း

ဆရာတော်ကြီးက ယောဂီတွေကို ရှုမြင်ပွားများတတ်အောင်၊
 ကြည့်တတ် မြင်တတ် သိတတ်အောင် ညွှန်ပြတော်မူတယ်။
 တရားတွေ့အောင် တရားအားထုတ်မှ၊ တရားတွေ့ပြီး ဘုရား
 အစစ်ကိုတွေ့တယ်။ တရားအစစ်၊ သံဃာအစစ်ကိုတွေ့တယ်
 လို့ နားလည်ကြပါ။

သမ္မုတိ/ အရိယာသံဃာ

အေး . . . မဂ်၌တည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဖိုလ်၌တည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 မဟုတ်သေးဘူးဆိုရင် ကိလေသာမကုန်သေးတဲ့၊ ကျင့်ကြံ
 အားထုတ်ဆဲဖြစ်တဲ့ ယောဂီတွေကျတော့ ပုထုဇဉ်လို့ခေါ်
 တယ်။ အားထုတ်ဆဲ ကျင့်ကြံဆဲဖြစ်တဲ့ ပုထုဇဉ်သံဃာကိုတော့
 သမ္မုတိသံဃာလို့ခေါ်တယ်။ ဒီ သမ္မုတိသံဃာတွေကိုလည်း
 ဝိနည်းကံအရ သိမ်ဝင် သိက္ခာတင်ထားလို့ သံဃာအစစ်လို့ပဲ
 ခေါ်ရတယ်။

ဒါဖြင့် သံဃာလို့ဆိုရင် သမ္မုတိသံဃာ၊ အရိယာ
 သံဃာ နှစ်မျိုးရှိတယ်ဆိုတာ နားလည်ကြပါ။ မှန်ပါဘုရား။
 ကျင့်ဆဲဖြစ်တဲ့ သမ္မုတိသံဃာတွေကနေပြီး ပေါက်မြောက်သွား
 တော့ အရိယာသံဃာတွေ ပွင့်ထွန်းလာတယ်။ ဒါ့ကြောင့်
 သမ္မုတိသံဃာကို အရိယာနွယ်ဝင် ထေရ်အရှင်များဟု
 ခေါ်ရတယ်။

ကိုးကွယ် မမှားကြနဲ့.

ယောဂီတို့ ကိုးကွယ်မမှားကြနဲ့နော် . . . ။ စွန်းလွန်း
ဆရာတော်ကြီးက ဩဝါဒကထာ မိန့်တော်မူခဲ့တယ်။ ဒါကိုလဲပဲ
မှတ်သားထားကြရမယ်။ ဘယ်လိုမှတ်သားကြရမလဲ . . . ၊
ကိုးကွယ်မမှားကြဖို့ပါဘုရား။ ဘုရားအစစ် ဘုရားအမှန်၊ တရား
အစစ် တရားအမှန်၊ သံဃာအစစ် သံဃာအမှန်တွေကို
တွေ့အောင် မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ကိုးကွယ်ကြရမယ်။
ကြည့်တတ်ပြီလား . . ?၊ ကြည့်တတ်ပါပြီဘုရား။ ဘယ်ကနေ
ကြည့်ရမှာတုန်း . . . ၊ တံခါးကနေကြည့်ရမှာပါဘုရား။ အေး
တံခါးကနေကြည့်ရမယ်။ တံခါးကနေကြည့်လိုက်တဲ့အခါ
ကျတော့ . .

နာသီးဖျား ဝင်လေ ထွက်လေ လေတိုးထိတော့
ထိမှန်း သိတယ်၊ သိတဲ့အပေါ် သတိထားနေတာပဲ
မဟုတ်လား ?၊ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။ အကြိမ်ကြိမ်သတိထား
နေတော့ သတိကို မွေးမြူနေရတာပေါ့။ မှန်ပါဘုရား။
ဒါကြောင့် သတိကိုမွေးမြူ ဝေဒနာကို ကြပ်ကြပ်သည်းခံ၊
မခံသာ မှန်ပါဘိ သည်တရား၊ ခံသာလျှင် သံသရာကြော
မျောလိမ့်အများ ဆိုပြီးတော့ ဆုံးမဩဝါဒညွှန်ပြခဲ့တယ်။
နောက် သံသရာ အကြောင်း ညွှန်ပြပြန်တယ်။

ရာဟုလာထုံး နှလုံးမူကြ

ယောဂီတို့ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားက သားတော်
ရာဟုလာအား ဩဝါဒကထာညွှန်ပြ ဆုံးမထားခဲ့တာရှိတယ်။
ရာဟုလာထုံး နှလုံးမူကြပါ။

ဗုဒ္ဓ သာဝတ္ထိပြည်မြို့ထဲ ဆွမ်းခံကြွတဲ့အခါကျတော့
သားတော် ရှင်ရာဟုလာအား နောက်ပါအမြဲတမ်း ခေါ်သွား
တယ်။ ရှင်ရာဟုလာဟာ ရှင်သာမဏေဖြစ်စ (၇)နှစ်အရွယ်
ကလေးမျှသာရှိသေးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းခံကြွရင်း သားတော်
ရှင်ရာဟုလာအား အဆုံးအမအမွေပေးတယ်။ အမွေပေး
တရားဟောဆုံးမတာနော် . . ဘာတရားလဲ . . အမွေပေးတဲ့
တရားပါဘုရား။

ဗုဒ္ဓ၏ဩဝါဒ အမြိုက်သုံးဆောင်ပုံ

ဆွမ်းခံကြွရင်းနော် . . .

ဘယ်လိုမေးသလဲဆိုရင် - သားတော် . . .

ရူပံ နိစ္စံ ဝါ။ အနိစ္စံဝါ- ရုပ်တရား မြဲသလား . . .

မမြဲဘူးလား . . ?။ အနိစ္စံဘန္တေ- မမြဲပါဘုရား။ သားတော်က
ဖြေတယ်။ ဗုဒ္ဓက ဆက်လက်မိန့်တော်မူပါတယ် -

ဗုဒ္ဓက - ရုပ်တရားမမြဲပါ

- ရုပ်အားလုံးကို ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်ပါ

- ငါလည်းမဟုတ်ပါ

- ငါ၏အတ္တလိပ်ပြာမဟုတ်ပါဟု ရှုရမည်ကို သြဝါဒ

မိန့်ကြားခဲ့ပါတယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ . . . ။ အဲဒီအခါ

ရှင်ရာဟုလာက စဉ်းစားတယ် “ဗုဒ္ဓ၏သြဝါဒတို့ကား ကမ္ဘာ

အသင်္ချေကာလကြာလည်း ရနိုင်ခဲ့တယ်၊ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူခိုက်

ကြံမှ နာရ၊ ကျင့်ရ၊ သိရတဲ့တရားတွေဖြစ်တယ်” လို့ကြံပြီး ဆွမ်းခံ

မလိုက်တော့ဘူး။ ဆွမ်းလည်းမစားတော့ဘဲ သြဝါဒခံယူရရှိရာ

သစ်ပင်ရင်း၌ပင် မသေရာ အမတနိဗ္ဗာန်ရောက်ရမှာဖြစ်တဲ့

အတွက် ဗုဒ္ဓ၏သြဝါဒအမြိုက် ဘောဇဉ်ကိုသာ ဘုန်းပေး

မျှတ၍ ထိုနေ့ကို ကုန်လွန်စေခဲ့တယ်။ သတိပဋ္ဌာန်တရား

အားထုတ်ရှုမှတ် နေတယ်လို့မှတ်ပါ။ ဗုဒ္ဓ၏သြဝါဒအတိုင်း

တရားရှုမှတ်အားထုတ်နေခြင်းသည်ပင် သြဝါဒအမြိုက်

ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခံစားနေရသည်မည်တယ်။

ဤသဲမှုန့်နှင့်အမျှ ဆုံးမသြဝါဒကိုခံယူရပါလိမ့်

ဗုဒ္ဓ၏ သြဝါဒအမြိုက်ဘောဇဉ်ကိုသုံးဆောင်နေသည့်

ထိုနေ့ည စောစီးစွာအိပ်၍ အိပ်ယာမှစောစောထပြီးလျှင် မြေမှ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၁)

၃၁

သဲကိုဆုပ်ယူ၍ “ငါသည် ယနေ့အဖို့ မြတ်စွာဘုရား အထံ
တော်ပါးမှလည်းကောင်း၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အထံမှ
လည်းကောင်း၊ ဤသဲမှုန့်နှင့်အမျှ ဆုံးမဩဝါဒကို ခံယူရပါ
လို့၏” ဟု ဆုတောင်းခဲ့တယ်။

အေး . . . ယောဂီတို့ အခုလို ဗုဒ္ဓလမ်းညွှန်ဆုံးမ
ဟောကြားအပ်သော ရှင်ရာဟုလာ၏ ပကတိသဘောကို
နှလုံးမူ၍ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး၏ဆုံးမဩဝါဒ ဥပနိသျည်း
များကိုခံယူကာ ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ခြင်းဖြင့်
ကိုယ်မဆော့၊ ပါးစပ်မဆော့၊ စိတ်မဆော့တော့ဘဲ ကိုယ်၊ နှုတ်၊
စိတ် သုံးပါးလုံး အကောင်းဘက်သို့ အချိုးညီ ယဉ်ကျေး
သိမ်မွေ့ကြပါလျှင် မဆင်းရဲဘဲ ဆင်းရဲမှလွတ်ကြမည်ဖြစ်၏။

ဤဩဝါဒအမြိုက် ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်း
အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် အားကိုမမှားကြတော့ဘဲ ဘုရားစစ်
ဘုရားအမှန်၊ တရားစစ် တရားအမှန်၊ သံဃာစစ် သံဃာ
အမှန်ကို တွေ့ရှိကြလျက် အအေးဓာတ်၊ အငြိမ်ဓာတ်၊ သန္တိသုခ
နိဗ္ဗာန် ဓာတ်ကို ရရှိနိုင်ကြပါစေဟုဆန္ဒပြုလျက် ဘုန်းကြီးရဲ့
ဩဝါဒ ကထာကို နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၇)ရက်၊
 တောင်ကြီးမြို့၊ စွန်းလွန်းဂူဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၊
 ကျေးဇူးတော်ရှင် စွန်းလွန်းဂူကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ရဟန္တာဦးကဝိမဟာထေရ်မြတ်၏ အံ့ဘွယ်လေးဖြာ ပထမ
 နေ့တွင် ရဟန္တာမဟာထေရ်မြတ်ကြီးအား ပထမအကြိမ်
 ငွေရတုနိဿိဇဇုတင် ဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းပူဇော်ပွဲ၌
 အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်
 ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ ဟောကြားတော်မူအပ်သည့် -

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၁)တရားတော်

စိုးရိမ်ပူဆွေးသောကလွန်မြောက်ပုံ

ယောဂီများ ဒီကနေ့ နာကြားရမည့်တရားခေါင်းစဉ်
 ကို “နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း” လို့မှတ်ပါ။

ယောဂီတို့ အခုတရားအားထုတ်နေတာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားမည့်အကျင့်လမ်းကြီးကိုအားထုတ်နေတာ။ မှန်ပါဘုရား။

ဘုန်းကြီးတို့ မနေ့တုန်းက ငွေရတုနီသင်္ဃေတင် ဓမ္မပူဇာပူဇော်ပွဲ အကြိုအဖွင့်ဩဝါဒတရားတော် ချီးမြှင့်ခဲ့ပါတယ်။ မှန်ပါဘုရား။

ဘုရားရှင်ဆုံးမတော်မူတဲ့ ဩဝါဒဒေသနာတွေကို စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ ထင်ဟတ်ဆုံးမထားတဲ့အဆုံးအမတွေကို ဘုန်းကြီးတို့က ထပ်ဆင့်ဩဝါဒ ဓမ္မဒါနပြု ပူဇော်ပေးခြင်းဖြစ်တယ်။

ဒီကနေ့ကတော့ ယောဂီများ လက်တွေ့အားထုတ်နေတဲ့ အကျင့်လမ်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းလို့ သေချာမှတ်ထားကြပါ။

ဘာလမ်းတဲ့တုန်း . . .

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းစဉ်ပါဘုရား . . .

အဲဒီအကျင့်လမ်းဟာ အဓိကဘာလဲဆိုတော့ သတိပဲ။ အဓိကဘာတဲ့လဲ ? သတိ ပါဘုရား . . . ဟုတ်ပြီ . .

မြတ်စွာဘုရားက “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” လို့ ဟောထားတယ်။ မမေ့မလျော့သော သတိတရားနဲ့နေတဲ့။

ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားမယ့်အကျင့်လမ်းမှာ သတိဟာ ပြဋ္ဌာန်း
နေတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားနေပြီ။ မြတ်စွာဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန်
စံဝင်ခါနီးမှာ မိန့်ကြားခဲ့တယ်။ “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ
အာမန္တယာမိ ဝေါ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန
သမ္မာဒေထ”လို့ ဟောထားတယ်။

ဘိက္ခဝေ- ငါ၏ ချစ်သား ချစ်သမီးတို့၊ ဟန္တဒါနိ-
ယခု အခါ၌၊ ဝေါ-တုမှာကံ- သင်ချစ်သားတို့အား၊
အာမန္တယာမိ- ရှေးရှု ခေါ်တော်မူ၏၊ သင်္ခါရာ- ရုပ်နာမ်ဓမ္မ
သင်္ခါရတို့သည်။ ဝယဓမ္မာ- ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊
အပ္ပမာဒေန- မမေ့မလျော့သောသတိတရားနှင့်၊ သမ္မာဒေထ-
ပြည့်စုံကြစေကုန်လော့၊ ပြည့်စုံအောင် သတိဖြင့် ရှုမှတ်ပွားနေ
ကြလို့ ဆုံးမခဲ့တာ။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော့မည့်အနီးမှာ
မဟာကရုဏာတော်ရှေ့ထားပြီး အရေးတကြီး မိန့်မှာခဲ့တယ်။

ရှေးကဆရာတော်ကြီးတွေက သီလပေးပြီးအဆုံးမှာ
“အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”လို့ သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ စီစဉ်
ထားခဲ့ကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”၊

စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက “သတိကိုမွေးမြူကြ”တဲ့ ဆုံးမတယ်။ ဘာကြောင့် မမေ့သတိနဲ့ နေရမှာလဲ? သတိကို မွေးမြူနေရမှာလဲဆိုရင် “ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ” တဲ့။ သင်္ခါရာ- ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့သည်၊ ဝယဓမ္မာ- ပျက်စီးနေတယ်။ ဒီတော့ အပျက်ရှိရင် အဖြစ်ကောမရှိဘူးလား ?၊ ရှိပါတယ် ဘုရား . . . ။

ဒါကြောင့် သင်္ခါရတရားတွေမှာ အဖြစ်အပျက် ရှိတယ်။ အဖြစ်အပျက်တွေ နှိပ်စက်ခံနေကြရတယ်ဆိုတာ မှတ်ပါ။

အဖြစ်အပျက်တွေ နှိပ်စက်ခံနေရလို့ သင်္ခါရတရား တွေလည်း ဒုက္ခရောက်နေကြရတယ်။ မှန်ရဲ့လား?၊ မှန်ပါ ဘုရား။ ဒါကြောင့် “သဗ္ဗေသင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”ဆိုတဲ့အတိုင်း သင်္ခါရတရားတွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာလို့မှတ်ပါ။

ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက် ဒုက္ခသစ္စာကို မမေ့မလျော့သောသတိတရားနဲ့ စွဲစွဲမြဲမြဲ စူးစူး စိုက်စိုက် ရှုမှတ်နေကြလို့ ဒီလိုဆုံးမတယ်။ အဲဒါကို စွန်းလွန်း ဆရာတော်ကြီးက ဘာပြောလဲဆိုရင် “သတိကိုမွေးမြူကြ”လို့ ညွှန်ပြတယ်။ သတိကိုမွေးမြူကြပါ။

ဒါဖြင့် ခုနက “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓ
အဆုံးအမနှင့် တစ်ထပ်တည်းမကျဘူးလား . . ?၊ ကျပါတယ်
ဘုရား . . . ။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း သတိကို
မွေးမြူကြဖို့ ဘုရားရှင်ဆုံးမတော်မူတဲ့အတိုင်း မြန်မာ
ဘာသာဖြင့် တစ်ထပ်တည်းကျအောင် ဆုံးမတယ်။

ဘုရားရှင်ဆုံးမတော်မူပုံတွေကိုကြည့်လိုက်တော့-
“အပ္ပမတ္တဿ ဘိက္ခဝေ အနုပ္ပန္နာ
ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဥပ္ပန္နာစ
ကုသလာဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိ ဂစ္ဆန္တိ”
လို့ဟောထားတာလည်းတွေ့ရပြန်တယ်။

ယောဂီတို့ ဘိက္ခုတို့ မမေ့မလျော့သောသတိရှိသူ
အား မဖြစ်သေးတဲ့ကုသိုလ်တရားတွေဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပြီးတဲ့
ကုသိုလ်တရားတွေတိုးပွားပြီး ပွားများမှုပြည့်စုံခြင်းသို့
ရောက်တယ်လို့ ဟောတော်မူတယ်။ ဒါ့အပြင်-

“ယေကေစိ ကုသလာဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ အပ္ပမာဒ
မူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ” တဲ့။

ယေကေစိ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ကုသလာဓမ္မာ- ကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တေဓမ္မာ- ထိုကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ အပ္ပမာဒမူလကာ- အပ္ပမာဒသတိတရားလျှင် အရင်းခံရှိကုန်၏၊ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ- အပ္ပမာဒတရား၌ ပေါင်းစုကုန်၏။ ဟောထားတော့- မမေ့မလျော့သောသတိတရားနှင့်နေခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်တရားတွေ တိုးပွားပြည့်စုံတယ်။ အဲဒီကုသိုလ်တရားတွေဟာ အပ္ပမာဒ၌ပင်လျှင် ပေါင်းစုဖြစ်ကြရတယ်။

အေး . . . ဒါ့ကြောင့် သတိကိုမွေးမြူပြီးနေကြ၊ သတိကိုမွေးမြူပြီးမနေဘဲနဲ့ သတိလွတ်ပေါ့၊ မေ့လျော့နေကြမယ်ဆိုရင်-

“ပမတ္တဿစ နာမ စတ္တာ အပါယာ သကဂေဟသဒိသာ”

ပမတ္တဿစ- ကုသိုလ်တရားတို့၌ မေ့လျော့ပေါ့တန်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ- ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသင်္ခါရတရားတို့၌ ဖြစ်ပျက်မမြင် အဝိဇ္ဇာအလျင်ဖြင့် မေ့လျော့ပေါ့တန်နေတဲ့သူအား၊ စတ္တာရော- လေးပါးကုန်သော၊ အပါယာ- အပါယ်ဘုံတို့သည်၊ သကဂေဟသဒိသာ- မိမိပိုင်အိမ်နှင့်တူ ကုန်၏တဲ့။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၁)

၃၉

ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုတို့၌မေ့၊ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်ပျက်မမြင် မေ့နေသူတို့ဟာ ဘယ်သွားမလဲ? အပါယ်သွားမှာပါဘုရား . . . ၊ သူ့နေရာ သူ့အိမ်ပြန်မသွားပေ ဘူးလား ?၊ သွားမှာပါဘုရား . . . ။

အေး . . . အပါယ်လေးပါးဆိုတာ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ သူ့နေရာ သူ့ဘုံ ပြန်သွားနိုင်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီတို့ အဲဒီနေရာ ပြန်သွားချင်ကြ သေးလား?၊ မသွားချင်ပါဘုရား . . .

မသွားကြလိုပါနဲ့ . . . အဲဒီအိမ်ကြီးဟာ ပြောရမယ် ဆိုရင် အိမ်ပျက်အိမ်အိုကြီးပဲ။ လောဘတစ္ဆေ၊ ဒေါသတစ္ဆေ၊ မောဟတစ္ဆေတွေ သောင်းကျန်းနေတဲ့နေရာအိမ်ကြီးပဲ။ မှန်ရဲ့လား . . . မှန်ပါ့ဘုရား . . . ။

အဲဒီအပါယ်အိမ်ကြီးကို ပြန်မသွားချင်တော့ပါဘူးလို့ ဆိုရင်တော့ “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” ဗုဒ္ဓဆုံးမတော်မူတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများကြရမယ်။ သတိကိုမွေးမြူ ပွားများ ကြရမယ်။

သတိမွေးမြူ အပူသောကလွတ်

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့ မမေ့မလျော့
ဖို့ဆိုရင် သတိကိုမွေးမြူကြဖို့ပါပဲ . . . ။ ဘယ်လိုမွေးမြူရမလဲ၊
မွေးမြူပုံဆက်လက်ညွှန်ပြတယ်-

လိုရင်း- ထိ သိ သတိ ပဲမဟုတ်လား?

မှန်ပါ့ဘုရား . . . ။ သဘောကျစရာ
ကောင်းတယ်၊ တကယ့်ကိုလိုရင်းပဲ။ မွေးမြူပုံက နှာသီးဖျား
လေတိုးထိ၊ ထိတော့ သိလိမ့်မယ်၊ သိတဲ့အပေါ်သတိထား
နေတဲ့။

ဆိုကြည့်ပါဦး -

“နှာသီးဖျား လေးတိုးထိ၊
ထိတော့ သိလိမ့်မယ်၊
သိတဲ့အပေါ် သတိထား”

သုံးခေါက်လောက်ဆိုကြည့်ပါအုံး။ ဒါ သတိကိုမွေးမြူကြပုံ
ပါပဲ။ လိုရင်း “ထိ သိ သတိ” ပဲ၊ မှန်ရဲ့လား . . ?၊ မှန်ပါ့ဘုရား။
အဲဒီလို သတိကိုမွေးမြူနေတယ်ဆိုရင်-

“အပ္ပမာဒေါတိ ပဒံ မဟန္တံ အတ္ထံ ဒီပေတိ”

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၁)

၄၁

များစွာကောင်းကျိုးရှိပုံကိုပြတယ်။ များမြတ်လှတဲ့အကျိုး
တရားတွေကိုယူငင်ပြီး တည်ရှိတယ်။ မှန်တယ် . . . ။

ပိဋကသုံးပုံလာ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေကို ဆောင်ယူ
ပြောကြား ဟောကြားမယ်ဆိုရင် အပ္ပမာဒတရားမှာပဲ
သက်ဝင် (အကျုံးဝင်)တည်ရှိတယ်။

“သကလမ္မိဟိ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အာဟာရိတွာ
ကထိယမာနံ အပ္ပမာဒမေဝ ဩတရတိ”

လို့ဟောတယ်။

မဟာသတိပဋ္ဌာန် စတင်ဟောကြားရာ

မဟာသတိပဋ္ဌာန်ဟောကြားရာ ဒီလောက်ကျယ်ဝန်း
ကျယ်ပြန့် အကျိုးများလှတဲ့သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို အိန္ဒိယ
နိုင်ငံအနောက်မြောက်ပိုင်း ကုရုတိုင်းပြည်၊ ကမ္မာသနိဂုံး၌
စတင်၍ ပထမဆုံးအကြိမ်ဟောကြားခဲ့တယ်။ ကုရုတိုင်းပြည်
ဆိုတာ အခုဒေလီမြို့နယ်ကိုခေါ်ကြောင်းသိရတယ်။

ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်ကြီးကို ဟောတော်မူရာမှာ
အာမခံချက်တွေပေးပြီး ကြေငြာပြီးဟောထားတယ်။
အာမခံချက်တွေနော်-

အာမခံချက်နဲ့ကြေညာ

ဧကောယနော အယံ ဘိက္ခုဝေ မဂ္ဂေါ

(၁) သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ

(၂) သောကပရိဒေဝိနံ သမတိက္ကမာယ

(၃) ဒုက္ခဒေါမနသာနံ အတ္တဂံမာယ

(၄) ဉာဏဿ အဓိဂမာယ

(၅) နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကရိယာယ

ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ဆိုပြီးတော့ သတိလေးမျိုးပြားပုံနဲ့ အဲဒီလေးမျိုးကိုပွားများ
ပြီးတော့နေမယ်ဆိုရင် ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊
အလောင်းတော်၊ သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်မှာ စိတ်၏ကိလေသာ
အညစ်အကြေးတွေ ကင်းစင်ကြောင်းဖြစ်တယ်။ စိတ်စင်ကြယ်
တယ်။ စင်ကြယ်ခြင်းငှာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော တစ်ခု
တည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းဖြစ်တယ်။

ဘိက္ခုဝေ- ဘိက္ခုတို့၊ ဝါ- ယောဂီတို့၊ စတ္တာရော-
လေးပါးကုန်သော၊ ယဒိဒံ ယေ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ- အကြင်
သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏။ အယံ- ဤ
စွဲမြဲသောအမှတ်ရမှု သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းစဉ်သည်။

သတ္တာနံ- ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အလောင်းတော်၊
 သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ- စိတ်၏ကိလေသာအညစ်
 အကြေး ကင်းဝေးစင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧကာယနော
 မဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော
 လမ်းပေတည်း။

အာမခံချက် (၅)မျိုး

၁။ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေတယ်။

၂။ စိုးရိမ်ပူဆွေးရတဲ့သောက၊ ငိုကြွေးရတဲ့ ပရိဒေဝ
 တို့ကိုလွန်မြောက်စေတယ်။

၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေလည်း ချုပ်ငြိမ်း
 စေတယ်။

၄။ အရိယာမဂ်ကို ရစေနိုင်တယ်။

၅။ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရတယ်

လို့ အာမခံချက်ပေးထားတယ်။ အာမခံချက် ဘယ်နှစ်မျိုး
 တုန်း ?၊ (၅)မျိုးပါဘုရား . . . ။

အခုမိန့်ဆိုခဲ့တာတွေက သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်၏
 စွမ်းအင်သတ္တိတွေနှင့် အကျိုးအာနိသင်တွေကိုပြပြီး အာမခံ
 ချက်ပေး ဟောထားလိုက်တာဖြစ်တယ်။

၎င်းတို့သည်

နွေငါးဂဗ္ဘာလင်္ကာလင်္ကာနိဗ္ဗာန် ॥၆

နွေငါးပွဲကလေးကုန်လို့သိပ္ပံ ။

နွေဂဏ္ဌလင်္ခာဂဏ္ဌဝေ ॥

နွေလပြည့်ကျော်လေးနေ့မှာပဲ။

၁၂။ နှစ်စဉ်လုပ်ငန်းစဉ်

၂ . . . :၁၆၃

ကြေးလခ ၂လုံးကြစွန့်ရှာ နှင်ကိစ္စက - သွေးခါးငိုသြ
 ဖွဲ့ကုံးကြေးလခနှင်ကိစ္စက ငံကုံးကွဲကေးသြကွဲကေး

[illegible]

ဟူ၍လေ့ နှလိမ္မိလ ၂၀

-၁၆- ငါးငါးပါးသတ်စားရန်

နိဗ္ဗာန်သုတ္တံ

ဆိုကြည့်ပါအုံး . . . (ထပ်မံဆိုကြသည်)

အေး ဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးမျိုး နှုတ်တက်ရနေရတယ်။ အဲဒါ သတိတစ်လုံးတည်းကနေပြီး ပြားလာတာ။

သတိတစ်လုံးက လေးမျိုးပြား

သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးမျိုးဆိုသော်လည်း လိုရင်း ကတော့ သတိတစ်လုံးတည်းပဲ . . . ။ သတိတစ်လုံးတည်းက နေပြီး ဘာကြောင့်လေးမျိုးပြား ပွားရတယ်ဆိုရင် အရှုခံအာရုံ လိုက်ပြီးတော့ လေးမျိုးပြားရခြင်းဖြစ်တယ်။

ရုပ်ကိုရှုရင် - ကာယာနုပဿနာ

ဝေဒနာရှုရင် - ဝေဒနာနုပဿနာ

စိတ်ကလေးရှုရင် - စိတ္တာနုပဿနာ ပါဘုရား . . .

ရုပ်,ဝေဒနာ,စိတ်မှကြွင်းတဲ့ ကျန်တရားတွေ၊ လိုရင်း အားဖြင့် အဖြစ်အပျက်တရားတွေရှိတော့ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်လို့မှတ်ပါ။ အရှုခံအာရုံလိုက်ပြီး သတိလေးမျိုး ပြားသွားတယ်။

ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ယောဂီဟာ ရှုနေစဉ် အဲဒီလေးမျိုး ထဲက တစ်မျိုးသို့မဟုတ် နှစ်မျိုးရှုလျက် ရှုလျက်သာ ဖြစ်နေ

တယ်။ အဲဒီအခါမှာ “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ” လို့မိန့်ဆိုတဲ့ အတိုင်း ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အလောင်းတော်၊ သတ္တဝါတွေ စိတ်၏ ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်နေတယ်။ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်းမှာ ပွင့်တော်မူကြတဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား တွေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ၊ အရိယာသာဝက တွေဟာ ဒီသတိပဋ္ဌာန် အကျင့်လမ်းဖြင့် လျှောက်လှမ်းခဲ့ကြ လို့သာ ကိလေသာမှ လုံးဝ စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ ကြတယ်တဲ့ . . ။ ဒီမျှတွင်လား? မဟုတ်သေးဘူး . . . ။

ဒီမျှတွင်မကသေးဘူး ဒါကတော့ နမူနာတစ်ခုထုတ် ပြခြင်းဖြစ်တယ်တဲ့။ လေးသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်း မှာပဲဖြစ်စေ၊ လေးသင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်းအပြင်မှာပဲဖြစ်စေ၊ မည်သည့်ကာလ၌မဆို ပွင့်တော်မူပြီး၊ ပွင့်တော်မူဆဲ၊ ပွင့်တော် မူလတ္တံ့ဖြစ်တဲ့ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသာဝကတိုင်းပင် ဤသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်း လျှောက်လှမ်းပွားများအားထုတ် ခြင်းဖြင့်သာ စိတ်၏အညစ်အကြေး ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ် တော်မူကြတယ်။ မှန်ပါ့ဘုရား . . . ။

ဒါ့ကြောင့် “စတုသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌာ” လေးပါးသောသတိပဋ္ဌာန်တရားတို့၌ ကောင်းစွာတည်တဲ့ သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ရောက်တော်

မူကြတယ်တဲ့၊ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တိုင် ရောက်ကြတယ်။
မှန်ပါဘုရား . . . ။

ဒီအကျင့်လမ်းကြီးဟာ စိတ်စင်ကြယ်မှုကနေပြီးတော့
တစ်ခါတည်းပဲ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ထိ
အောင် ရောက်သွားတယ်။ မှန်ပါ ရောက်သွားပါတယ်ဘုရား။
ဒါ စိတ်ရဲ့စင်ကြယ်မှုကြောင့်ဖြစ်တာ။ နောက်တစ်ချက်က
ဘာလဲ ?။

၂။ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ

သောကပရိဒေဝတို့မှလည်း လွန်မြောက်ဖို့အကြောင်း
ဖြစ်တယ်။ သောကပရိဒေဝါနံ- စိုးရိမ်ခြင်းသောက၊ ငိုကြွေး
ခြင်း ပရိဒေဝတို့ကို၊ သမတိက္ကမာယ- လွန်မြောက်ခြင်းငှာ၊
ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်း
တည်းသောလမ်းပေတည်း။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီနေရာမှာ-

သောကလွန်မြောက်ပုံကိုတော့ သန္တတိအမတ်ကြီး
စိုးရိမ်ပူဆွေးသောကမှ လွန်မြောက်ပုံ၊ ဓမ္မပဒလာ သန္တတိ
မဟာမတ္တဝတ္ထုအကြောင်းနှင့်ထင်ဟတ်ပြီး သဘောကျရမယ်။

သန္တတိ ပူဆွေးသောကလွန်မြောက်ပုံ

ပဿနဒီပိကောသလမင်းကြီးမှာ သန္တတိအမတ်ကြီး ဆိုတာရှိတယ်။ နယ်စပ်ဒေသ ကျေးရွာဇနပုဒ်တွေမှာ သူပုန်၊ သူခိုး၊ ဓါးပြဲတွေ ဆူပူသောင်းကျန်းနေတဲ့အတွက် အမတ်ကြီး အား ခိုးသားဓါးပြဲ သူပုန်ရန်တွေငြိမ်းအေးစေဖို့ တာဝန်ပေး စေလွှတ်လိုက်တယ်။ အမတ်ကြီးကလည်း မင်းကြီးရဲ့ သစ္စာတော်ခံယူပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းအောင် ဆောင်ရွက် တယ်။ အမတ်ကြီး၏ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် တိုင်းသူပြည် သားတွေ အားလုံးအေးချမ်းသာယာရှိကြကုန်တယ်။

အဲဒီလိုအေးချမ်းသာယာအောင် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့အတွက် နှစ်သက်တော်မူလျက် မင်းကြီးက သန္တတိအမတ်ကြီးအား နန်းစည်းစိမ်ခံစားဖို့ (၇)ရက် လွှဲအပ်ပေးတယ်။ အထူးသဖြင့် သိမ်ဓမ္မနူးညံ့၍ လှပ ကျော့ရှင်းတဲ့အမူအရာရှိသူ နန်းတွင်းသူ မိန်းမပျိုလေး တစ်ယောက်ကိုလည်း ပျော်ဖို့ပါးဖို့ အပ်နှင်းပေးလိုက်တယ်။

သန္တတိအမတ်ကြီးလည်း နန်းစည်းစိမ်တွေခံစား တာပေါ့။ မူးယစ်သောက်စား အမျိုးမျိုးပျော်ပါတယ်။ ချစ်စရာ အမျိုးသမီးငယ်လေးနှင့် (၇)ရက်လုံးလုံး ပျော်ပါး ခံစား စံစား

တယ်။ ခံစားနေရင်း ချစ်လှစွာသောအမျိုးသမီးငယ်လေးဟာ ရုတ်တရက် လေသင်တုန်းက နှလုံးကိုစူးဝင်ပြီး ထိုးကျင့်ကိုက်ခဲ နာကျင်တဲ့ဝေဒနာ နှိပ်စက်ခံရကာ အရုပ်ကြိုးပြတ်သလို လဲကျသေဆုံးသွားတယ်။

အဲဒီမှာ နန်းတွင်းသူအမျိုးသမီးကလေးဟာ အမတ်ကြီးနှင့် (၇)ရက်လုံးလုံး ပျော်ပါးရမှာဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ် ပြေပြစ်လှပအောင် အစားအသောက်ကို ဝအောင်မစားဘူးတဲ့။ အစာကို လျော့လျော့စားတယ်။ အင်း . . . အခုခေတ်မှာလည်း အစားအစာကိုလျော့စားကြတာ တော်တော် ခေတ်စားတယ်လို့သိရတယ်။ ဘုန်းကြီး ကျမ်းစာသွားကြည့်တော့ အဲဒီအကြောင်း တွေ့ရတယ်။ ရှေးကလည်း ဒီလိုပါဘဲ လားလို့ အံ့ဩသွားမိတယ်။

တနင်္ဂနွေကြီးစားထားမယ်ဆိုရင်လည်း စိတ်တိုင်းကျ ကျေနပ်အောင်ဖျော်ဖြေဖို့ သိပ်မလွယ်လောက်ပေဘူး။ (၇)ရက် ဖျော်ဖြေရမှာဆိုတော့ (၇)ရက် လျော့လျော့စားထားရတာ။ ကြာတော့ လေက လေတံစို့ထိုးကျင့်မှာပေါ့။

လေတံစို့ လေသင်တုန်းနှိပ်စက်လိုက်တော့ လှပတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်လေးဟာ တစ်ခါတည်း အရုပ်ကြိုးပြတ်

၅၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

မတ်တတ်က လဲသေရတယ်။ အဲဒီလိုပျော်ပါး ခံစားနေတုန်း
သေသွားတာဆိုတော့ ယူကြုံးမရ အပူလုံးထပြီး အစွဲလန်းကြီး
စွဲလန်းနေတော့တာပါပဲ။ အမတ်ကြီးဟာ အတော့်ကို
စွဲလန်းပြီး သောကတွေရောက်လိုက်ပုံများကတော့ ငိုရတဲ့
မျက်ရည်တွေဟာ မဟာသမုဒ္ဒရာရေ လေးစင်းမျှမကဘူးတဲ့၊
ဒီလိုငိုခဲ့ရတာ ဘဝများစွာ သံသရာများစွာက ငိုခဲ့ရတာတွေ
ပေါ့လေ။

အဲဒီလို သောကရတက်တွေ ပွေနေတဲ့အခါကြတော့
ဒီသောကကို ဘယ်သူငြိမ်းစေနိုင်မှာလဲ?၊ ကြည့်တော့ မြတ်စွာ
ဘုရားနဲ့သွားတွေ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက လေးပါဒ်ရှိတဲ့
တရားတစ်ပုဒ်တစ်ဂါထာ ဟောလိုက်ပါတယ်။

ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ၊

ပစ္ဆာ တေ မာဟုကိဉ္ဇနံ။

မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ၊

ဥပသန္တော စရိဿသိ။

သန္တတိအမတ်ကြီးအား မြတ်စွာဘုရားက သောက
ငြိမ်းကြောင်း တရားဟောပုံဖြစ်တယ်။

ပုဗ္ဗေ- ရှေးလွန်ပြီး ချုပ်ပြီးသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၌၊
ယံ ယေ(ကိလေသာ)- အကြင်ကိလေသာတို့သည်၊

ဥပ္ပဇ္ဈေယျ- ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ဖြစ်ထိုက်ကြကုန်၏။ တေ
(ကိလေသေ)- ထို ကိလေသာတို့ကို၊ ဝိသောသေဟိ-
ခမ်းခြောက်ပါစေလော့ ။

ပစ္ဆာ- နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၌၊
တေ- သင်သည်၊ ကိဉ္ဇနံ- ရာဂစသောကြောင့်ကြသည်၊ မာ
အာဟု- မဖြစ်ပါစေနဲ့၊ မဇ္ဈေ- အလယ်ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို၊
နော ဂဟေဿသိ- အကယ်၍ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့်မစွဲယူငြားအံ့၊
ဧဝံ သတိ- ဤသို့ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မစွဲယူသည်ရှိသော်၊
ဥပသန္တော- ကိလေသာအပူငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍၊ စရိဿသိ-
နေထိုင်ရပေအံ့လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အပူသောက
ငြိမ်းအောင် တရားနှလုံးသွင်းပုံ ရှုမှတ်ပုံကိုဟောလိုက်တာပါ။
နောင်တ နောက်ကြောင်းပြန်တွေးပူမနေနဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီတစ်ပုဒ် တစ်ဂါထာပဲ ဟောတာ။
သူ့အပိုဒ်လေးနဲ့သူ တစ်ပိုဒ်ချင်းကြည့်လိုက်တဲ့အခါကြတော့
ပိုရှင်းသွားတယ်။

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ”

ရှေးလွန်လေပြီး ချုပ်လေပြီးသော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၌
ကိလေသာတွေဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဖြစ်ထိုက်တယ်တဲ့။ အဲဒီအတိတ်

သင်္ခါရ ရုပ်နာမ်(အာရုံ)တွေကို အတိတ်ပြန်တွေးပြီးတော့
မနေနဲ့၊ တွေးရင် ကိလေသာအပူတွေ ပြန်ဖြစ်လာနိုင်တယ်။
ယောဂီတို့ နောင်တပူပန်ပြန်တွေးနေရင် အတွေးအာရုံ
တွေပေါ် ကိလေသာတွေ ဖြစ်နိုင်၊ မဖြစ်နိုင် . . ?။ ဖြစ်နိုင်ပါ
တယ်ဘုရား . . . ။

သန္တတိအမတ်ကြီး(၇)ရက်လုံးလုံး မူးယစ်သောက်စား
ထားတာ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ မူးယစ်တွေအများကြီးပေါ့။
အာသေဝနသတ္တိ အထုံအငွေ့ အရက်ရှိန်တွေ အမြဲတမ်းရှိဝေ
နေတယ်။ ချစ်ရတဲ့အမျိုးသမီးလေး ရုတ်တရက်သေသွားတဲ့
အခါကျတော့ စိုးရိမ်သောကအပူရှိန်ကြောင့် အိုးကင်းပူ
ပေါ်မှာကျတဲ့ရေပေါက်လို အရက်ရှိန်တွေ တစ်ခဏချင်း
ခမ်းသွားတယ်၊ အမူးပြေသွားတယ်တဲ့။ သို့ပေမဲ့ ကိလေသာ
အပူတွေကတော့ ပူလောင်နေတုန်းပဲ။

အဲဒီလို အရက်သတ္တိတွေ ခမ်းခြောက်ဖျက်ပြယ်သွား
သလိုပဲ ရှေးကလွန်ခဲ့ပြီး ချုပ်လေပြီးဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ
အာရုံတို့၌ ကိလေသာတွေဖြစ်ပေါ်မလာရအောင်၊ ဖြစ်ပေါ်
လာရင်လည်း ရှုမှတ်မှုဖြင့် ခမ်းချောက်စေရမယ်။ မှန်ပါဘုရား။

ထို့ပြင် အဲဒီလိုရှုမှတ်တော့ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်

ရှုနေလျှင် ရှေးကအာရုံများကို ပြန်မစဉ်းစားမိတော့ဘူး။
 စဉ်းစားမိရင်လဲ အဲဒီအာရုံတွေကိုစွဲပြီး ကိလေသာမဖြစ်နိုင်
 တော့ဘူး။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးကမြင်ဘူး၊ ကြားဘူး၊ တွေ့ဘူး၊ သိဘူး
 တဲ့အာရုံဟောင်းများ၌ ပြန်လည်စဉ်းစားလျက် ကိလေသာ
 မဖြစ်နိုင်အောင် ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မပြတ်မှတ်ရမယ်။

ဒီနေရာမှာ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး ဆုံးမထား
 ပုံလေး သတိပြုရမယ်။

ကြိုးအလိမ်ဖြေသလို နောက်ကြောင်းတွေပြန်မနေနဲ့.

ကြိုးအလိမ်ဖြေသလိုပေါ့၊ ရှေ့လျှောက် ဖြေလို့
 မရတော့ နောက်ပြန်လိမ်နေတဲ့ကြိုးကို ပြန်ပြီးအလိမ်ဖြေရ
 သလိုပဲ။

ယောဂီများ တရားအားထုတ်၍ သတိ သမာဓိ ပညာ
 ထက်သန်ကောင်းမွန်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဖြစ်လာ
 ပြီးနောက် ရှေ့ဆက်ပြီးရှုမှတ်စရာမရှိတော့သလို ဖြစ်နေ
 တတ်တယ်။ ဒီအခါမှာ ရှေ့လျှောက်ဖြေစရာမရှိတော့
 ဖြေပြီးသားကြိုးဟာ ပြန်လိမ်သလိုပဲ၊ နောက်ပြန်ပြီး
 အလိမ်ဖြေနေရသလိုပဲ။

နောက်ကပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေ သတိရပြီး တရားဆက်၍ အားမထုတ်ဝံ့ကြဘူး။ ထွက်ပြေးကြတယ်။ ဤနေရာ နောက်ကြောင်းပြန်နေရန်မဟုတ်၊ ပြီးခဲ့တာတွေ ပြီးပါစေ။ ပစ္စုပ္ပန်တည်တည်ရှုမှတ်၍ တရားအထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရမည် ဟုဆုံးမတော်မူပါတယ်။

နောင်ဖြစ်မည့်အာရုံတွေအပေါ် တွေးမနေနဲ့.

“ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္ဇနံ”

ပစ္ဆာ- နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၌၊
 ကိဉ္ဇနံ- ရာဂစသော ကြောင့်ကြသည်၊ မာ အာဟု- မဖြစ်ပါစေလင့်။

နောင်ဖြစ်မယ့် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံတွေပေါ်မှာ တွေးတောစဉ်းစားပြီး ကိလေသာအပူတွေ မဖြစ်စေရဘူးတဲ့။ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လဲ ရှုမှတ်မှုနဲ့ ဖြစ်ခွင့်မပေးရဘူး။ ဒါ့ကြောင့်-

နောင်ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အာရုံတွေကိုလည်း မတွေးတောနဲ့၊ တွေးတောမိရင်လည်း အဲဒီအတွေးအာရုံကိုစွဲပြီး ကိလေသာမဖြစ်အောင် ဖြစ်ခိုက် ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံတွေကို မပြတ်ရှုမှတ်ရမယ်။

॥ ဇွန်လ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၉၆၄

॥ နှာထီးငိုင်းယဉ်းဂွဉ်းဂွဉ်းထီး နှိုလ်မိမိ

“ငါ့ငါးပုလဲမှ တစ်ပုလဲ”

‘ခွဲ’ကိုစိစစ် ခွဲခြားပြီးနောက် ပုံစံပြောင်းလဲနေကြောင်းတွေကို သိရှိနိုင်

၅၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

၂။ (က) နောင်ဖြစ်မည့်ရုပ်နာမ်အာရုံတွေ တွေးပြီး
တော့လည်း အပူကိလေသာမဖြစ်စေနဲ့။

(ခ) ဖြစ်လာလျှင်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်
တွေကို ရှုမှတ်မှုနဲ့ ကိလေသာတွေကိုပယ်၊
ဖြစ်ခွင့်မပေးနဲ့။

၃။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အာရုံတွေ
အပေါ်မှာ အနိစ္စ- မမြဲတာမြင်ပြီး ငါလို့
မစွဲနေတော့ဘဲ မာနပယ်၊ ဒုက္ခ- ဆင်းရဲ
တာမြင်ပြီး ငါ၏ဥစ္စာလို့ မစွဲတော့ဘဲ
တဏှာပယ်။ အနတ္တ- ကိုယ့်အလို ကိုယ့်
အကြိုက် မဟုတ်တာမြင်ပြီး ငါ့ကိုယ်လို့
မစွဲနေတော့ဘဲ ဒိဋ္ဌိပယ်တယ်။

ဒီ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကိုပယ်နိုင်တာဟာ ပစ္စုပ္ပန်
တည့်တည့် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံတွေအပေါ် ဖြစ်ပျက်မြင်
အောင် ရှုပွားနိုင်တဲ့အခါ ဝိပဿနာစိတ်က ခဏခဏ တဒင်္ဂ၊
ဝေးဝေးတစ်ခါ၊ ဝေးဝေးတစ်ခါ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ပယ်
သွားတယ်။

သန္တတိအမတ်ကြီးဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့ ဒီတရားတော်ကို

နာယူရင်း သဘောကျဆင်ခြင်ပြီး (၇)ရက်လုံးလုံး ကိုယ်ထဲမှာ ရှိတဲ့ အရက်အခိုးအငွေ့၊ အရက်သေရည်တွေလည်း အိုးခင်း ပူထဲရေစက်ကျ ခမ်းချောက်သလို ကိလေသာအပူသောက တွေလည်း တစ်ခါတည်းခမ်းချောက်သွားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ သူ့သန္တာန်မှာ ကိလေသာအပူသောကတွေလည်း တစ်ခါတည်း ခမ်းချောက်သွားတော့-

“ဥပသန္တော စရိဿတိ”

ဧဝံ သတိ- ဤသို့ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲယူ ပါလျှင်၊ ဥပသန္တော- ကိလေသာအပူငြိမ်းအေးသည်ဖြစ်၍၊ စရိဿသိ- နေထိုင်ရပေအံ့ . . . တဲ့။

သန္တတိအမတ်ကြီးဟာ ဒီနည်းဖြင့် သူ့သန္တာန်မှာ ကိလေသာဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘဲ တရားတော်ကို စူးစူးစိုက်စိုက် နာယူရင်း မှတ်သားရင်း မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း တစ်ထိုင်တည်း အတွင်းမှာပဲ လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်များ အစဉ်အတိုင်းဖြစ် ပေါ်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ ရဟန္တာ အဖြစ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။

ယောဂီများ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီး ဥပမာတစ်ခု ထိ-သိ-သတိ နှင့် ထွက်လေ

ဝင်လေ နှာသီးဖျားလေတိုးထိတော့ သိတယ်၊ သိတဲ့အပေါ် သတိထားမှတ်။ ထိတာနဲ့သိတာ နှစ်မျိုးမှာ ထိတာကရုပ်၊ သိတာ နာမ်၊ ရုပ်နှင့်နာမ်နှစ်ပါး ရုပ်ကထင်ရှားတယ်၊ ရုပ်ကို ဦးစားပေးပြီး ထိတယ် ထိတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။ ထိဆဲ ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့် ထိကာမျှလေးမှတ်ရမယ်။ မှန်ပါဘုရား . . ။

ထိရုံ ထိခိုက်လေးမမှတ်နိုင်ဘဲ အတိတ်က တွေ့ဘူး၊ မြင်ဘူး၊ ကြားဘူးတဲ့အာရုံတွေဆီ ပြန်သွားမယ်ဆိုရင် နောင်တ ပူပန်ကိလေသာတွေဝင်လာမယ်။ ဝင်လာရင်လဲ ဝင်လာတဲ့အာရုံ ကိလေသာတွေရှုမှတ်ပစ်။ လိုချင်လောဘ ဖြစ်ရင် လောဘဖြစ်တယ်လို့ရှုမှတ်။ အလိုမကျ ဒေါသဖြစ် ရင်လည်း ဒေါသဖြစ်တယ်လို့ ရှုမှတ်ပစ်။ အကယ်၍ မပြေ ပျောက်နိုင်ရင်လည်း တာရှည်စွာအချိန်ကုန်ခံမနေဘဲ ပစ္စုပ္ပန် ထိဆဲ၊ ထိရုံထိခိုက်လေး ပြောင်းမှတ်ပါ။ အထဲလဲမလိုက်နဲ့၊ အပြင်လဲမလိုက်နဲ့ ရှင်းတယ်နော်။ မှန်ပါဘုရား။

“ထိရုံ ထိခိုက် သတိစိုက်၊ ပညာဉာဏ်နဲ့ဖြစ်ပျက်လိုက်” တဲ့။ မှတ်ရင်း မှတ်ရင်းနဲ့ သမာဓိရလာတော့ ပညာဉာဏ်က နောက်ကလိုက်လာတယ်။ ဉာဏ်လဲပေါ်လာရော ထိမှုရုပ်၊ (ဖေါဗ္ဗဗ္ဗရုပ်) ထိမှုသဘောလေးက ဖြစ်ပျက်နေတာ၊ အရှုခံထိမှု၊

ရှုသိမူဉာဏ်၊ မှတ်မူသတိတို့ တစ်ထပ်တည်း ထပ်ကာထပ်ကာ ပြိုင်ပြီးကျနေတယ်။ သဘောကျပြီလား . ?၊ သဘောကျပါတယ်ဘုရား။ သဘောကျတယ်ဆိုတာ သဘောအပေါ် သဘောကျနေတာလို့သိပါ။

အရှုခံနှင့် ရှုဉာဏ် ထပ်ထပ်မီတယ်ဆိုတာ ဒါကို ပြောတာ။ တချို့ကလည်း အတိတ်ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံတွေကို မှတ်နေစရာမလိုဘူး၊ ပြီးခဲ့ပြီပဲ၊ အနာဂတ်ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံတွေကိုလည်း မှတ်နေစရာမလိုဘူး၊ ရောက်မှ မရောက်သေးဘဲ၊ မှတ်ဖို့မလိုအပ်ပါဘူး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံကိုသာ တည့်တည့်မှတ်ရမယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ပေါ်ဆဲဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်အာရုံသာမှတ်ဖို့ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။

အမှန်အားဖြင့်တော့ မှတ်စရာမလိုဘူးမဟုတ်ပါဘူး၊ မှတ်ရပါတယ်။ ပါဠိတော်မှာက ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ၊ အတီတံ ဝါ၊ အနာဂတံ ဝါ စသည်ဖြင့်ဟောထားတာရှိပါတယ်။

ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ အင်မတန်နာမည်ကြီးတဲ့ရိပ်သာ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးထံ ဘုန်းကြီးရောက်သွားတယ်။ တရားအကြောင်း ဆွေးနွေးရင်းနဲ့ ဆရာတော်ကြီးကပဲ မိန့်ပါတယ်။

“အတိတံပိ နသောစတိ၊ အနာဂတံပိ န သောစတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေတိ” ကိုကြည့်ပြီး အတိတံ၊ အနာဂတ် ရုပ်နာမ် အာရုံတွေ မမှတ်ရဘူး၊ မှတ်ဖို့မလိုဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရအာရုံတွေကိုသာမှတ်ရမယ်လို့ ဆိုတာဟာ အယူအဆလွဲမှားနေတာပါ။ အမှန်မှာတော့-

အတိတံပြန်လှည့်ပြီး စိုးရိမ်မနေနဲ့၊ ပြီးသွားပြီ။ အနာဂတ်မျှော်တွေးပြီး စိုးရိမ်မနေနဲ့၊ မရောက်သေးဘူးတဲ့။ မစိုးရိမ်နဲ့လို့ပြောတာ၊ မမှတ်ရဘူးလို့ပြောတာမှမဟုတ်ဘဲ။ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ ပါဠိတော်အားထုတ်နည်းကလည်းရှိနေတော့ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် စိုးရိမ်သောက ကင်းသွားရင်လည်း ဝိပဿနာလိုရင်းရောက်သွားတာပါပဲတဲ့။ ဘုန်းကြီးကတော့ သဘောကျပြီမို့ နားထောင်နေတယ်။ ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိလိုတာက ဝိပဿနာရှုနည်းတွေ ခေတ်ဆန်းထွင်ပြီး ပြသနေကြတဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓ၏ပါဠိတော်ဝိပဿနာရှုနည်းတွေ ပျောက်ကွယ်မသွားစေဖို့ ဆွေးနွေးမိန့်ဆိုလိုကြောင်း သိရပါတယ်။ ပါဠိတော်ဝိပဿနာရှုနည်း တစ်ခေတ်ဆန်းစေချင်တဲ့ သဘောပါသိရတယ်။

အခု ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီတွေ ရှုမှတ်ပုံသဘောကျနေ

ကြပါပြီ။ သို့သော်လည်း အချုပ်အနေနဲ့ ထပ်ပြောရလျှင် ဖြစ်ခိုက် ပေါ်ဆဲ ရုပ်နာမ်တည်တည် မပြတ်ရှုမှတ်နေလို့ရှိရင် ရှေးအတိတ်ရုပ်နာမ်အာရုံတွေကို မစဉ်းစားမိတော့ပါဘူးနော်။ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်တွေဆီသို့လည်း ပြေးပြီးတွေး မနေတော့ပါဘူး။ ကြာတော့ နိုင်သွားပြီး အဲဒီအာရုံကိလေသာတွေ မလာတော့ဘူးလို့မှတ်ပါ။

တကယ်ယုံယုံကြည်ကြည် မှတ်ကြပါ။ ယောဂီတို့ ပေါ်ဆဲ ထိဆဲ ရုပ်နာမ်တည်တည်သာမှတ်နိုင်သွားရင် ဟို နောက်ကတုန်းက ငါဘာတွေလုပ်ခဲ့မိတာ မှားလေခြင်း၊ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရပေလေဆိုတာမျိုး ပြန်တွေးပြီး မပူလောင်တော့ဘူး။

စတင်အားထုတ်စတော့ လာလိမ့်မယ်၊ စုံအောင် ကုန်အောင် လာတတ်ပါတယ်။ လာရင် စောစောကပြခဲ့တဲ့ နည်းနဲ့ ကြိုးစားလို့သာမှတ်ရှုပစ်။

ဟို . . . စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဘုန်းကြီးတို့ဆီမှာ လေ့လာရင်းနဲ့ (၁၀)ရက် တရားအားထုတ်ဖို့ရောက်လာ တယ်။ တပည့်တော် တရားအားမထုတ်ဘူးပါဘုရား၊ ပုတီးတော့ တော်တော်စိတ်ဖြစ်ပါတယ်။ (၁၀)ရက်လောက် တရားအားထုတ်ပါရစေဘုရား . . . ။ ရပါတယ်ဒကာကြီး အားထုတ်ပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းနဲ့ တရားအားထုတ်
တဲ့အခါမှာ ပုတီးစိတ်တာကိုတော့ လျော့ပေါ့ပြီးစိတ်ပါ။
နည်းပေးတဲ့အတိုင်း အမှတ်များများရှုမှတ်ရပါတယ်။ မှန်ပါ
ဘုရား . . . ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ပမယ်လို့ လျှောက်ထားပြီး
အားထုတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးကလည်း တရားပြပေးတာပေါ့။

တရားပြရင်း မေးစစ်ကြည့်တော့ (၃)ရက်လောက်
ရောက်တောင် သူ့မှတ်မရဘူးဖြစ်နေတယ်။

မှတ်လို့မရဘူးဘုရား . . . ၊ စိတ်တွေကလဲ ဟိုပြေး
ဒီပြေးတာလွန်ပါရော . . . ၊ အဲဒါ နောက်ရက်လဲ မှတ်မရဘူး
ဘုရား။ အဲဒါ ဘယ်လိုမှန်းမသိဘူးတဲ့၊ မထင်မှတ်တဲ့ ငယ်ကျွန်း
ငယ်နာတွေက အကုန်ဝင်လာတယ်၊ ပေါ်လာနေတယ်။
အဲဒီလိုပေါ်တော့ ဘယ်လိုနေတုန်းလို့ဆိုတော့ စိတ်ထဲ
မကောင်းဘူးဘုရားတဲ့။ ဒါဖြင့် ဒကာကြီးဆက်သာမှတ်ပါ။
ဖြစ်ခိုက် ပေါ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် နှာသီးဖျားထိသာလေးသာ
မှတ်နေပါလို့ ပြောတော့ -

နောက် ဆက်ရှုမှတ်အားထုတ်တယ်။ (၇)ရက်
လောက်ကြာတော့ တော်တော်သဘောကျလာတယ်။
(၈)ရက်လောက်ကျတော့ လျှောက်တယ်။ စောစောက

ဟိုပြေးဒီပြေးစိတ်တွေ မပြေးတော့ဘူးဘုရား၊ ခုတင်ကပြောတဲ့ ငယ်ကျိုးငယ်နာတွေလဲ မလာတော့ဘူး၊ မှတ်နိုင်သွားတယ်။

နောင် စိတ်ကူးစိတ်သန်းဖြစ်ချင်တာတွေလဲ အာရုံ မရောက်တော့ဘူးတဲ့။ အဲဒါလောက် သူ့သဘောကျသွားပြီး (၁၀)ရက်လည်းပြည့်ရော ပြန်သွားတာပါပဲ။

ထိရုံထိခိုက်လေးရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် လာနိုင်တဲ့ကိလေသာတွေ ပြတ်စဲကုန်တယ်။ သဘောကျ အောင် လက်တွေ့လုပ်သာကြည့်ပါတော့ ယောဂီတို့ . . . ။

အဲဒါ တရာစခန်းတစ်ခုတည်း တစ်ချိန်တည်းအတွင်း မှာပင် စနစ်တကျသာကြိုးစားရင် မှတ်ရ အားထုတ်ရတာ အခက်အခဲမရှိဘဲ တရားတွေ့သွားပါလိမ့်မယ်။ ဗုဒ္ဓကလည်း အာမခံချက်ပေးထားတယ်မဟုတ်လား-

“သောက ပရိဒေဝိနံ သမတိက္ကမာယ” တဲ့ . . . ။

ဒါကို မယုံတစ်ဝက် ယုံတစ်ဝက်နဲ့ ပေါ့ပေါ့အားထုတ် နေရင်တော့ ဒီတစ်ချိန်ပြီးလို့ နောက်တစ်ခါအားထုတ်ရင်လဲ တစ်ခါတည်း ဆွဲဆွဲမှတ်နေရတာ စိတ်ကလဲ ဟိုပြေးဒီပြေး ပြေးနေအုံးမှာပဲ။ ပြေးတော့ အတိတ်လဲ ပြန်ရောက်မှာပဲ၊ အနာဂတ်လဲ မျှော်တွေ့ပူပင် စိတ်ကူးယဉ်မှာပဲ၊ အဲသလိုချည်း

၆၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်နှစ်ခါတရားဝင်ဝင် အဲသလိုချည်းဖြစ်
နေမယ်။ ရှုမှတ်မှုအာရုံဟာ စုစည်းလို့ရပါ့မလား ?၊ မရနိုင်ပါ
ဘုရား . . . ။

မရဘူးဆိုတာ သိပြီနော် . . ရပုံကိုကောသိပြီလား?၊
သိပါပြီဘုရား . . . ။

အေး . . . သန္တတိအမတ်ကြီး တရားနာရင်း တရား
သဘောကျသွားပုံကို ပြန်သတိရလိုက်စမ်း။ တရားနာရင်းနဲ့
အမတ်ကြီး တရားရသွားတာ။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း သန္တတိအမတ်ကြီး တရား
နာရင်း တရားထူးရသွားတာကို အရှင်အာနန္ဒာနှင့်တကွ
သံဃာတော်တို့အား မိန့်တော်မူပြတယ်။

သန္တတိအမတ်ကြီးပေါ့လေ . . . တရားနာပြီးတော့
ကောင်းကင်ထက်၌ လက်ဝတ်တန်းဆာရတနာတွေ ဝတ်ဆင်
ထားရင်း အရဟတ္တဖိုလ်တည်ပြီး ပရိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မယ်လို့
မိန့်တော်မူတယ်။

ဒီလိုမိန့်မှာကြေငြာလိုက်တဲ့အခါကျတော့ -
ဟို . . . မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်တွေက -

အို . . . ကြည့်စမ်း ဂေါတမလုပ်ပုံ၊ ပြောပုံ -

ဒီ . . . သန္တတိအမတ်ကြီး မူးယစ်သောက်စားပြီး
မူးချင်တိုင်းမူး၊ ရူးချင်တိုင်းရူး၊ သူပျော်ချင်တိုင်းပျော်နေတဲ့
အမတ်ကြီးဟာ ဘယ်လိုလုပ်များ အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်
ရောက်နိုင်မှာတဲ့လဲတဲ့၊ ကဲ့ရဲ့ကြတယ်။

တစ်ခါ ရတနာသုံးပါးကိုယုံကြည်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်
တွေကျတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရဲ့တန်ခိုးတော်ဟာ အင်မတန်
ကြီးမားဆန်းကြယ်တယ်။ သန္တတိအမတ်လို အရူးအမူးပုဂ္ဂိုလ်
တောင်မှနော် . . . အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင်
ဟောညွှန်ပြသနိုင်တယ်ဆိုပြီးတော့ အံ့ဩချီးကျူးကြတယ်။

အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ၊ ဒါပြဿနာပဲ။ ဗုဒ္ဓဟာ ဒီပြဿနာ
ရှင်းဖို့လိုလာတယ်။ ရှင်းဖို့ဆိုတော့ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ -

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ” အစချီတဲ့ လေးပါဒ
ရှိတဲ့ တစ်ဂါထာလေးကိုဟောတော့ နာယူရင်းနဲ့ပဲ သဘော
ကျပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်တွေ တက်သွားတယ်။ မှန်ရဲ့လား?၊
မှန်ပါ တက်သွားပါတယ်ဘုရား။

နာယူရင်း နာယူရင်း ရှုမှတ်မှုတွေဖြစ်သွားတယ်။
နာယူမှတ်သားတဲ့အခိုက်မှာပဲ “ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် ရှုမှတ်

ခိုက်နော်” မှန်ပါ။ တဏှာ မာန ဒိဌိတို့ဖြင့် စွဲလန်းပါအုံး
မလား?၊ မစွဲလန်းတော့ပါဘုရား . . . ၊ ဖြစ်ခွင့်ကော
ရပါအုံးမလား . . ? ဖြစ်ခွင့်မရနိုင်တော့ပါဘုရား . . . ။

နောက်ထပ် မိန်းမချောလေးတွေနှင့်တွေ့လို့မူ
အတူနေလို့မူ ပျော်ပါးလို့မူတွေ၊ ရာဂစိတ်ကူးတွေ မဖြစ်
တော့ဘူး။

ဘယ်တော့မှ သူမနှင့်တွေ့ရတော့မှာမဟုတ်ပါဘူး၊
ငါ တစ်ယောက်တည်းနေရတော့မှာ စသည်ဖြင့် လွမ်းဆွတ်
ပူဆွေး တွေးပြီးဖြစ်တဲ့ သောကစိတ်တွေလည်း မဖြစ်တော့
ပါဘူး။ အဲဒါ ဗုဒ္ဓရဲ့တရားကို သဘောပေါက်ပြီး သူမြတ်နိုးတဲ့
မိန်းမချောလေးနဲ့ နေထိုင်ခဲ့ပုံအခြေအနေတွေကို စဉ်းစား
လိုက်တိုင်း စဉ်းစားလိုက်တိုင်းနော်။ အဲဒီစိတ်တွေကို ရှုမှတ်
ခြင်းဖြင့်ပင် ပျောက်သွား ချုပ်သွားလို့ဖြစ်တယ်ဆိုတာ
သဘောကျကြပါယောဂီတို့ . . . ။

ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ်ရှုမှတ်နိုင်ခြင်းဖြင့်
သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများခြင်းဖြင့်သာ ယခုလိုဖြစ်ရတယ်။
သတိပဋ္ဌာန်တရား မပွားများပဲနဲ့ မဂ်ဖိုလ်ရတယ်ဆိုတာ ရှိနိုင်ပါ
မလား ?၊ မရှိနိုင်ပါဘုရား . . . ။

ဒီဂါထာဖြင့် ဒီသဘောတွေကို ဟောလိုက်တော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထင်မှားကြတာတွေဟာ ပျောက်သွားတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမြင်မှန်ဖြင့် ချီးကျူးမှုတွေကော အံ့ဩစရာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ရှင်းပြီလား . . ?၊ ရှင်းပါပြီဘုရား။

ဒီဒေသနာတော်ရဲ့အဆုံးမှာ သန္တတိအမတ်ကြီးလဲ ထန်းပင်(၇)ဆင့်လောက်မြင့်တဲ့ကောင်းကင်မှာ တစ်ခါတည်း တရားဟောနေရင်း အရတ္တဖိုလ်တည်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားတယ်။

နိဂုံးချုပ်ကြစို့ရဲ့။ ဒီကနေတော့ “သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ” ဆိုတဲ့အပိုင်းရယ်၊ “သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ” ဆိုတာရယ်၊ စိုးရိမ်သောကလွန်မြောက်ပုံ ဒါလောက်ပဲ ဟောကြားလိုပါတယ်။

မနက်ဖြန်ကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဒီကအဆက်ကို ဆက်ဟောပါမယ်။ တစ်နေ့ နည်းနည်းပေါ့ . . . ။

ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ

ဝယဓမ္မသင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေတ

ဘိက္ခဝေ- ငါ၏ချစ်သား ချစ်သမီး ယောဂီများတို့၊

၆၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဟန္တဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဝေါ-တုမှာကံ- သင်ချစ်သားတို့အား၊
အာမန္တယာမိ- ငါဘုရား ရှေးရှုခေါ်တော်မူ၏။ သင်္ခါရာ-
ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ဝယဓမ္မာ- ပျက်စီးခြင်း
သဘောရှိကုန်၏။ အပ္ပမာဒေန- မမေ့မလျော့သောသတိ
တရားနဲ့၊ သမ္မာဒေထ- ကောင်းစွာပြည့်စုံကြပါစေကုန်လော့။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓုပါဘုရား)

၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၈)ရက်၊
 ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး ရဟန္တာဦးကဝိ
 မဟာထေရ်မြတ်အား “ငွေရတုနိသင်္ဃဓုတင်ဝိပဿနာ” တရား
 စခန်းပူဇော်ပွဲ နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌ဟောကြားအပ်သော-

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)တရားတော်

ဗိုကြွေးပရိဒေဝလွန်မြောက်ပုံ

ဒီကနေ့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)ကို ဟောကြား
 မှာဖြစ်ပါတယ်။ မနေ့က ဘုန်းကြီးတို့ဟောသွားတာ
 “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေသ” နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းသည်
 မမေ့မလျော့သော သတိပဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းပါပဲ။
 ဒါကို မြတ်စွာဘုရားက “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေသ”လို့
 ဟောတယ်။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့ “သတိကို မွေးမြူ”ဆိုပြီး မြန်မာလိုညွှန်ပြတယ်။ သတိမွေးမြူပုံလိုရင်းက တော့ “ထိ သိ သတိ”ပေါ့။ အဲဒါလေးကို နည်းနည်း အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြလိုက်တဲ့အခါကျတော့ . . .

“နာသီးဖျား လေတိုးထိ၊ ထိတော့ သိလိမ့်မယ်၊ သိတဲ့အပေါ် သတိထား”လို့ ဖြစ်လာတယ်။ အခုလို သတိကို မွေးမြူထားတော့ သတိက တံခါးနားကနေကပ်ပြီးတော့ ဆုံးမ ပေးလိမ့်မယ်။

သတိကိုမွေးမြူတယ်ဆိုရင် သတိက ဘယ်နားကနေ ကပ်နေရမှာတုန်း ?၊ တံခါးနားမှာကပ်ပြီး နေပါတယ်ဘုရား။ တံခါးမှာ သတိလဲကပ်လိုက်ရော သမာဓိရပြီး ပညာဆိုက်လာ တယ်။ ပညာဆိုက်မလာပေဘူးလား ?။ ပညာဆိုက်လာ ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ မနေ့ကလဲ ဟောခဲ့ပါတယ်။

အဲဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ သတိပဋ္ဌာန် တရားဟာ သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်ဖို့ အကြောင်းဖြစ်တယ်ဆိုပြီးတော့ တစ်ချက်-

စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုတွေကိုလည်း လွန်မြောက်စေနိုင်တယ် ဆိုတာတစ်ချက်၊ မနေ့က (၂)ချက်ဟောခဲ့တယ်။ သန္တတိ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၇၁

အမတ်ကြီးအကြောင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ဟောကြားခဲ့ပြီနော် . . .

ဒီကနေ့ကတော့ ငိုကြွေးခြင်းဆိုတဲ့ ပရိဒေဝမီး
တောက်လောင်ငြိမ်းအေးပုံ ဦးတည်ပြီးဟောရမှာဖြစ်ပါတယ်။
ဒါကြောင့် -

“ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ
သောက ပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ
ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”

လို့ စသည်ဖြင့် အာမခံချက်ပေးပြီး ဟောထားပြန်တယ်။

ဘိက္ခဝေ- ငါ၏ချစ်သား ချစ်သမီး ယောဂီ
အပေါင်းတို့၊ စတ္တာရော- လေးပါကုန်သော၊ ယဒိဒံ ယေက္ကမေ
စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ- အကြဉ်သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး
တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ အယံ- ဤသတိပဋ္ဌာန်တရား
လေးပါးတို့သည်၊ သတ္တာနံ- မြတ်စွာဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
အလောင်းတော် အရိယာသူတော်ကောင်း သတ္တဝါအပေါင်း
တို့၏၊ သောကပရိဒေဝါနံ- စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသောက၊
ငိုကြွေးရခြင်းပရိဒေဝတို့ကို၊ သမတိက္ကမာယ- လွန်မြောက်
ခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း
တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းပါပေတည်း။

အခု မိန့်ဆိုခဲ့တာတွေက သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်၏
စွမ်းအင်သတ္တိတွေနှင့် အကျိုးအာနိသင်တို့ကိုပြပြီး
အာမခံချက်ပေးဟောထားတာထဲက (၂)ချက်ပဲရှိသေးတယ်။
အာမခံချက်ပေးဟောထားတာက (၅)ချက်ရှိတယ်။
နောက်ကလဲ ပြခဲ့တယ်။ ပြန်သတိပြုရအောင် -

အာမခံချက်(၅)မျိုး

ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားများအားထုတ်လို့ရှိရင်-

၁။ စိတ်ကိုစင်ကြယ်စေတယ်။

၂။ ဇီဝိဓိမ္မပူဆွေးရတဲ့ သောက၊ ငိုကြွေးရတဲ့ ပရိဒေဝကို
လွန်မြောက်စေတယ်။

၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲတွေလည်း ချုပ်ငြိမ်းစေ
တယ်။

၄။ အရိယာမဂ်ကို ရစေနိုင်တယ်။

၅။ နောက်ဆုံး- နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရတယ်
လို့အာမခံချက်ပေးထားတယ်။ အာမခံချက်ဘယ်နှစ်ချက်
တုန်း?၊ (၅)ချက်ပါဘုရား။ မှတ်ထားကြနော် . . . ။

သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးပွားများလို့ရှိရင် ဗုဒ္ဓက

ဒီ(၅)ချက်ရမယ်လို့အာမခံချက်ပေးပြီး ကြေငြာဟောထားတာ မလိုချင်သူများပါသေးလား ?၊ မပါပါဘူးဘုရား။ လိုချင် ရင်တော့ အားထုတ်ကြရမယ်။

ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးကို ပွားများမယ်ဆိုရင် တော့ သတိတစ်လုံးကိုအစဉ်သုံးပြီး ပွားရမယ်။ သတိတစ်လုံး တည်းကနေပြီးတော့ အရှုခံလိုက်ပြီး လေးမျိုးပြားတယ်။

အရှုခံနှင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးမျိုးကို ပြန်သတိရကြပါ။ မနောကလဲ ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဒီကနေ့ ပရိဒေဝမီး လွန်မြောက်ပုံ၊ ငြိမ်းပုံကိုတော့ ပဋ္ဌာစာရီအမျိုးသမီးလေးအကြောင်းနဲ့ အနည်းငယ် ထည့်သွင်းဟောကြားမှာဖြစ်တယ်။

ဘုံမြင့်သူ ပဋ္ဌာစာရီ

ပဋ္ဌာစာရီလို့ဆိုရင် တရားဝါသနာပါသူတိုင်း အတော် အသင့်သိပြီးဖြစ်ကြမှာပါ။ ဒါပေမယ့် အနည်းငယ်တော့ ဖွင့်ပြ ဟောရပါမယ်။ သူမဟာ သာဝတ္ထိသူ၊ ကုဋေလေးဆယ် ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့သူဌေးသမီးလေး၊ အသက်က (၁၆)နှစ်၊ ချောမွေ့ချော၊ အလွန်လှ၊ ဘုံခုနစ်ဆင့်ပြာသာဒ်ထက်က အစောင့်အရှောက်နဲ့နေတဲ့ ဘုံမြင့်သူလေးဖြစ်တယ်။ သို့သော်လည်း “ကံ မခိုင် သံတိုင် အိမ်ဆောက်

ကံမှောက်လျှင်ကျိုး” ဆိုသကဲ့သို့ သူမရဲ့အကုသိုလ်ကံ ကိလေသာကလျည့်စားလိုက်တော့ ဘုံကြိုးပြတ်တဲ့ “အမိုက်မလေး ပဋ္ဌာစာရီ” လို့အများကခေါ်ရမလားမသိဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုံခုနစ်ဆင့် အမြင့်ပြာသာဒ်ကနေ အောက်ဆင်းပြီးတော့ အလုပ်အကျွေးလူငယ်တစ်ယောက် နှင့်ချစ်ကြိုက်ထွက်ပြေးကြပြီး အိမ်ထောင်ကျခဲ့တယ်။ ရွာတစ်ရွာမှာသွားနေကြတယ်။

ယောက်ျားက လယ်ထွန်၊ ထင်းခွေ၊ ရေခတ်၊ သူမက ချက်ပြုတ်လုပ်ကိုင်ရင်း . . . “အတ္တနော ပါပဿ ဖလံ အနုဘောသိ” အတ္တနော- မိမိ၏၊ ပါပဿ- မကောင်းမှု ကိလေသာ၏၊ ဖလံ- အကျိုးကို၊ အနုဘောသိ- ခံစားရတော့၏။ သားဦးလေးရ မိဘရပ်ထံပြန်ပြီး မွေးမည်ပြုခဲ့ပေမယ့် ယောက်ျားကခွင့်မပြုလို့ မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။

မကြာခင် နောက်တစ်ယောက်ကိုယ်ဝန်ထပ်ရပြန်တယ်။ ကိုယ်ဝန်ရင့်တော့ ထုံးစံအတိုင်းပေါ့ . . . မိဘတို့ထံ ပြန်ပြီးမွေးမယ်ဆိုပြီး လင်သားကိုခွင့်တောင်းပေမယ့် အခွင့်မရတော့ သားကြီးကိုချီပြီး ဇွတ်အတင်းပြန်သွားတယ်။ ယောက်ျားကလဲ နောက်ကလိုက်တာပေါ့။ ပြန်သွားစဉ် လမ်းခရီးမှာ အခါမဲ့ သည်းထန်စွာဖိုရွာသွန်းလို့ ဖိုမှောင်တွေကကျ၊

ကမ္မဇလေက လှုပ်၊ မထိန်းနိုင်တော့ သားငယ်မွေးဖွားတယ်။
 ယောက်ျားလုပ်သူက ထင်းရှာသွားရင်း တောင်ဗိုက မြွေဆိုး
 ကိုက်ခံလိုက်ရတဲ့အတွက် ပွဲချင်းပြီးသေရှာတယ်။ ပဏှာ
 စာရီဟာ ယောက်ျားမျှော်ရင်း သားငယ်ကိုမွေးဖွားတယ်။
 ယောက်ျားလုပ်သူကလည်း သေလေပြီ။ သားနှစ်ယောက်နှင့်
 ခရီးဆက်တယ်။ လေမိုးဒဏ်မခံနိုင်၊ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်း
 မှုကြောင့် ချောင်းရေတွေကကျအလာ တစ်ဖက်ကမ်းကူးဖို့
 ကြိုးစားတယ်။ မိမိရဲ့အသိဉာဏ် နဲ့နွေးတာကြောင့်
 သားနှစ်ယောက်နှင့်ကူးဖို့ မစွမ်းနိုင်ဖြစ်နေတယ်။

မွေးကင်းစသားငယ်ကို ဒီဘက်ကမ်းမှာသိပ်ထားခဲ့ပြီး
 နို့ညာသားကြီးကို ဟိုဘက်ကမ်းမှာသွားပို့ထားပြီးပြန်လာရာ
 ချောင်းအလယ်လည်းရောက်ရော သားငယ်ကို သားတစ်
 မှတ်ပြီး စွန့်ကချီတယ်၊ စွန့်ကိုချောက်တော့ သားကြီးက
 အမေခေါ်တာမှတ်လို့ ချောင်းတွင်း ပြန်ဆင်းလာတယ်။
 ဒီတော့ ရေထဲမျောပါရှာတယ်။ အကုသိုလ်ကံ ဘယ်လောက်
 ကြောက်စရာကောင်းလဲ ?၊ လမ်းခရီးမှာ သားငယ်စွန့်ချီ၊
 သားကြီးရေမျော၊ ယောက်ျားမြွေကိုက်ပြီးသေဆိုတော့
 ပဏှာစာရီခမျှာမှာ အဖြစ်ဆိုးရှာတယ်။ ငိုကြွေးပရိဒေဝမီးတွေ

တောက်လောင်နေတော့တာပေါ့။ သာဝတ္ထိပြည်နဲ့ပြန်
 သွားရင်း ဗိုရိမ်စိတ်နဲ့ မိဘတွေအကြောင်းကို စုံစမ်းလိုက်တော့
 မိဘနှင့်အစ်ကိုလည်း ပျက်စီးကုန်ကြပြီတဲ့။ ကြားသိလိုက်
 ရတာနဲ့ ခဏချင်း သတိလစ်ပြီး ဝစ်လစ်စလစ် မြေကြီး၌လဲကျ
 သွားတယ်။ အရူးမဘဝရောက်သွားပြီး အရူးသဘောအတိုင်း
 ငိုကြွေးမြည်တမ်းပြီး ပရိဒေဝမီးတွေ တောက်လောင်နေတော့
 တယ်။ လူတွေက အရူး အရူးလို့ခေါ်ပြီး ဖုန်၊ သဲ၊ ခဲတို့ဖြင့်
 ပစ်ကြ ပုတ်ခတ်ကြတယ်။ တားကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လည်း
 ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးမှာ ပရိသတ် (၈)ပါးအလယ်
 တရားဟောနေရင်း တရားပွဲသို့ဦးတည်လာ နေတဲ့ပဋ္ဌာစာရီကို
 ဗုဒ္ဓမြင်တော်မူတယ်။ သူမ၏ ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က
 ဖြည့်ဆည်းခဲ့တဲ့ပါရမီဆုတောင်းကိုလည်း မြင်တော်မူတယ်။

ပါရမီရှင်မလေး ပဋ္ဌာစာရာ

လွန်ခဲ့တဲ့ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်က ပဒုမုတ္တရဘုရားထံ
 ဝိနယဓရထေရီ (ဝိနည်းကိုကျင့်ဆောင်သူ)တို့တွင် အမြင့်ဆုံး၊
 “ဧတဒဂ္ဂ” ဘွဲ့ရတဲ့ ဝိနယဓရထေရီမ ဖြစ်ရပါလို့၏လို့
 ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ ပါရမီရှိခဲ့သူလေးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓက တရားထူး
 ရထိုက်သူ၊ ကျွတ်ထိုက်သူဆိုတဲ့ချက်ကိုလည်း မြင်တော်မူတဲ့
 အတွက် -

ဖယ်ပေးကြ . . ဖယ်ပေးကြ . . မတားမြစ်ကြနဲ့ဆိုပြီး အနီးအနားရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ “သတိ ပဋိလဘ ဘဂိနီ”တဲ့ . . . ။ ဘဂိနီ- ချစ်သမီး၊ သတိ- သတိကို၊ ပဋိလဘ- ပြန်ရလော့ . . . လို့မိန့်တော်မူတယ်။ ဗုဒ္ဓတန်ခိုးတော်နဲ့ သတိလည်းပြန်ရရော ဟိရိဩတ္တပ္ပ- အရွက်အကြောက် ပြန်ဝင်လာပြီး စောင့်ညောက်ထိုင်ပြီး ထိခြင်း ငါးပါးနှင့် ဗုဒ္ဓကို ရှိခိုးတယ်။ မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်မ၏ အားကိုးရာဖြစ်တော်မူပါဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။ သူမရဲ့အဖြစ်အပျက်တွေကိုလည်း ပြန်လျှောက်တယ်။

ဗုဒ္ဓက . . . ပဋ္ဌာစာရာ - ဒါတွေပြန်စဉ်းစားမနေနဲ့၊ ငါဘုရားဟာ သင့်ရဲ့အားကိုးရာ ထောက်တည်ရာဖြစ်တယ်။ ငါ့ထံသို့ လာလှည့်ဟုမိန့်တော်မူပြီး -

ချစ်သမီးပဋ္ဌာစာရာ . . . ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကြုံနေရတဲ့ သင်ဟာ ငိုနေသဖြင့် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ ?၊ ဘာကြောင့် မေ့လျော့နေတာလဲ ?၊ သင်ဟာ ပါရမီဆုတောင်းရှိခဲ့သူ မဟုတ်လား ? လို့မိန့်လိုရင်းဖြစ်တယ်။ “သတိ ပဋိလဘ ဘဂိနီ”တဲ့ လွင့်မျောနေတဲ့သတိ ကပ်ပေးတယ်။ သင့်ရဲ့

အဖြစ်အပျက်တွေကြောင့် သင်ပရိဒေဝမီးတောက်လောင်
 နေ၍ ငိုကြွေးခဲ့ရတဲ့မျက်ရည်တွေလို ဤသံသရာ၌
 သားစသည်တို့ သေဆုံးခြင်းကြောင့် ငိုကြွေးလို့ ယိုစီးတဲ့
 မျက်ရည်တွေဟာ သမုဒ္ဒရာရေထက်များတယ်လို့ မိန့်တော်
 မူပြီး “အနမတဂ္ဂပရိယာယ” တရားဒေသနာ ဟောတော်
 မူတယ်။

တရားနာရင်း ပဋာစာရာဟာ ခန္ဓာကိုယ်၌
 အပူသောက ပါးပါးသွားတယ်။ ဒီသဘောကိုသိတော့-
 ပဋာစာရာ... သေသွားတဲ့ သား သမီး စသည်တို့ဟာ
 အစောင့်အရှောက်နှင့် အားကိုးရာ တည်ရာမဖြစ်ဘူး၊
 ထင်ရှားရှိနေပေမဲ့လည်း ရှိသည်မမည်ဘူး။ မိမိသာလျှင်
 မိမိအားကိုးရာ တည်ရာဖြစ်တယ်။ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
 သီလကိုစင်ကြယ်အောင်သုတ်သင်ပြီး နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော
 လမ်းကို လျင်မြန်စွာ ပြင်ဆင်သုတ်သင်၍ လျှောက်လှမ်းသင့်
 တယ်လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဟာ ရှေးပါရမီဆုတောင်းကို သိမြင်
 တော်မူကာ “သတိထား ချစ်နမ”လို့ဆိုပြီး မိမိကိုယ်သာလျှင်
 မိမိရဲ့အားကိုးရာဖြစ်ပုံ၊ အနမတဂ္ဂ ပရိယာယ ဒေသနာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၇၉

တော်ကို ဟောလိုက်တော့ ပဋ္ဌာစာရာရဲ့သန္တာန်မှာ ဘယ်လို
ဖြစ်သွားသလဲ တရားနာပရိသတ် . . . ၊ သောကပရိဒေဝ
ပါးပါးသွားပါတယ်ဘုရား . . . ။

ယောဂီတို့ ဒီနေရာမှာ တစ်ဆက်တည်းဆက်ကြည့်
ရအောင်- ယောဂီတို့ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါ အင်မတန်ခံရ
ခက်တာ မတွေ့ဘူးလား ?၊ တွေ့ပါတယ်ဘုရား . . . ။ အခံရ
ခက်တဲ့ဝေဒနာကို သတိကပ်သည်းခံပြီး မှတ်လိုက်တဲ့အခါကျ
တဖြေးဖြေး တိုးလာတယ်။ တိုးလာနေတာ ဒုက္ခဝေဒနာတက်
နေတာကို သည်းခံမှတ်နေရင်းနဲ့ ပြန်လျော့သွားတာကော
တွေ့ရတယ်နော် . . . ၊ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ မှတ်နေရင်းနဲ့
ပါးပါးလေးကျန်နေရာကနေ ပျောက်မသွားဘူးလား ?၊
ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ ဖြေးဖြေးပျောက်တာကော . . .
သိရပါတယ်ဘုရား၊ မြန်မြန်ပျောက်တာကော တွေ့ရပါတယ်
ဘုရား။

ယောဂီတို့ ပဋ္ဌာစာရာဟာ ဗုဒ္ဓကသတိပေးပြီး
အနုမတဂ္ဂ ပရိယာယ တရားဟောလိုက်တော့ ခန္ဓာမှာ စိုးရိမ်
သောက ငိုကြွေးပူဆွေးပရိဒေဝအပူတွေ ပါးပါးသွားတယ်လို့
ဆိုတာသိရတော့ အဲဒါ တရားနာရင်းနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ

-ယဝ္ဂ နှိယလဒ်တြိဂ္ဂ -ဇ္ဇိလ နှိ ဂြုဗြိဗ္ဗလ်ဒ်ဒ်ဝ္ဓ
-ကယောယ ဂြုလ်ဗ္ဗိဗ္ဗလ်ဒ်ဝ္ဓ -ဇ္ဇိဂ် ဂြုဗ္ဗလ်ဒ်ဝ္ဓ
ဇ္ဇိဗ္ဗလ်ဒ်ဝ္ဓ -ဇ္ဇိဂ်ဗ္ဗလ်ဒ်ဝ္ဓ ဂြုလ်ဒ်ဝ္ဓ -ဇ္ဇိဗ္ဗလ်ဒ်ဝ္ဓ

॥ ငလယငလ ငလှိုင်း ထိုး | ငနီဂဗွင်ယခနီစ

၂၂၀ နှစ်ခွဲလောက် နေပြီ ဟု ကောက်ချက်ချထားသည်။

။ဣသန္တဂြိုဟ်ဣသမ္မာဓကေသန္တဂြိုဟ်ဣသထေဥ နေဏဓာ
းဃသဂ္ဂထဋ္ဌာဓာ ၊ဋ္ဌာဓားဂြိုဟ်ဣသမ္မာဓကေသန္တဂြိုဟ်

[illegible]

• • • :လမ်းပြကြည့်ရဲ့ လေးယောက်
ကြည့်ရဲ့ လေးယောက်ထဲမှာ အခုလို လေးယောက်

အမိအဖတို့သည်၊ နသန္တိ- မရှိကြလေကုန်၊ ဗန္ဓဝါ-
 အဆွေခင်ပွန်းတို့သည်၊ နသန္တိ- မရှိကြလေကုန်၊ ဉာတိသု-
 အပေါင်းအဖော်တို့၌၊ တဏတာ- စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊
 နတ္ထိ- မရှိ။

ဒါဆိုတော့ သေမင်းနှင့်ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံလာတဲ့အခါ
 ကျတော့ သားသမီး မိဘဆွေမျိုးတွေ၊ အစောင့်အရှောက်
 ရနိုင်ပမလား ?၊ မရနိုင်ပါဘုရား။ အားကိုးလို့ကော ရနိုင်ပ
 မလား ?၊ မရနိုင်ပါဘုရား။ အင်း . . . တကယ်တမ်းမစဉ်းစား
 မိတော့ မိဘတွေက ကိုယ့်သားသမီးတွေကို အားကိုးလောက်
 တယ်လို့ထင်နေတာ၊ အားကိုးလောက်ရဲ့လား ?၊ အားမကိုး
 လောက်ပါဘုရား . . . ။

အားကိုးလို့မရဘူး။ သံဝေဂရထိုက်တယ်နော်. . ။
 ပဋ္ဌာစာရာ သံဝေဂရလောက်အောင်ဟောလိုက်တော့
 သံဝေဂ ရသွားတယ် . . . ၊ သဘောကျပြီနော် . . . မှန်ပါ။

ဒုတိယဂါထာကျတော့ -

ဧတမတ္ထဝသံ ဥတွာ၊ ပဏ္ဍိတော သီလသံဝုတော၊

နိဗ္ဗာန ဂမနံ မဂ္ဂံ၊ ခိပ္ပမေဝ ဝိသောဓယေ။ တဲ့

ဧတမတ္ထံ- ဤသို့သောအကြောင်းအရာ အဖြစ်
 အပျက်တွေကို၊ ဥတွာ-သိပြီး၍၊ ပဏ္ဍိတော- ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ သီလသံဂုတော- သီလကိုစောင့်စည်းလျက်၊ နိဗ္ဗာန
 ဂမနံမဂ္ဂ- နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းကို၊ ခိပ္ပမေဝ- လျင်မြန်စွာ
 သာလျှင်၊ ဝိသောဓယေ- သုတ်သင်ရာသတည်း . . . ။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓုပါဘုရား)

မိမိကိုယ်ကိုအားကိုးလျှင် တရားအားထုတ်

အခုရွတ်ဆိုလိုက်တဲ့ဂါထာဖြင့် သူတစ်ပါးဟာ
 အားကိုရာမဟုတ်ဘူး၊ မိမိကိုယ်ကိုသာ မိမိအားကိုးရာ
 ဖြစ်တယ်ဆိုတာပေါ်လာတယ်။ သဘောကျလား ?၊
 သဘောကျပါတယ်ဘုရား . . ။ ပဋ္ဌာစာရာဟာ သဘောကျ
 နားလည်သွားပြီ။ ပဋ္ဌာစာရာဟာ သဘောကျပြီး သံဝေဂနှင့်
 အသိဉာဏ်ရှင်တစ်ယောက်ပီပီ သီလကိုစောင့်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့
 သွားသောလမ်း လျင်မြန်စွာသုတ်သင်ပြီး သတိပဋ္ဌာန်တရား
 ပွားများ အားထုတ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ “အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော”ဆိုတဲ့
 ဗုဒ္ဓစကားတော်ကို ဆိုလိုရင်းနားမလည်ကြတဲ့၊
 နားလည်အောင် မလေ့လာနိုင်ကြတဲ့ တခြားအယူရှိသူ

တွေက “မိမိကိုယ်ကို အားကိုးကြ”ဆိုတာ အတ္တဒိဋ္ဌိမဟုတ်ဘူးလား?၊ အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲယူအားကိုးဖို့ ဟောထားပါလျက်၊ ဝိပဿနာဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တကိုပယ်ရဦးမည်ဆိုတာ ဘာအဓိပ္ပါယ်ရှိလဲ . . . တဲ့၊ ဒီလိုစွပ်စွဲကြတယ်။

ဗုဒ္ဓက အတ္တဒိဋ္ဌိစွဲယူဖို့ ခိုင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလိုခေါ်တဲ့အတ္တကို ပယ်ခွာနိုင်ဖို့အတွက် သီလဆောက်တည်ပြီး ကိုယ့်တရား မိမိအားထုတ်တဲ့ဝိပဿနာတရားကို အားကိုးပါလို့ပြောတယ်။ မိမိအားထုတ်တဲ့တရား၊ မိမိသန္တာန်မှာရှိနေရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးရာမရောက်ဘူးလား ? ရောက်ပါတယ်ဘုရား . . . ။

ပဋ္ဌာစာရာဟာ အခုပြောခဲ့တဲ့အဓိပ္ပါယ်တွေကို သဘောကျပြီးတော့ သံဝေဂဉာဏ်ရကာ ဟိုရှေးရှေးကပြုမူပြောဆို ကြစည်ခဲ့တဲ့အရာတွေ သတိလစ် ဝတ်လစ်စလစ်နဲ့ ပြုမူခဲ့တာတွေ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ တရားနာရင်း နှလုံးသွင်းဆောက်တည်တယ်။ တရားနာရင်းနဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားလမ်း ဖြစ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်မဂ္ဂင်လမ်းကြီးကို ပွားများတယ်။ တရားနာရင်းနဲ့နော် . . . ၊ တစ်ထိုင်တည်းနဲ့ ပွားများတာ . . . ။ မှန်ရဲ့လား . . ?၊ မှန်ပါဘုရား။

အဲဒီလိုပွားများလိုက်တာနဲ့ သူ့သန္တာန်မှာ စိုးရိမ်
သောက ငိုကြွေးပူဆွေးပရိဒေဝတွေ လွန်မြောက်သွားတယ်၊
ငြိမ်းသွားတယ်။ သောတာပတ္တိဖိုလ်ရောက်သွားတယ်။

စောဒကတက် အဖြေထွက်

သောကပရိဒေဝငြိမ်းတယ်၊ သောတာပန်ဖြစ်တယ်
ဆိုတော့ သောတာပတ္တိဖိုလ်က (အနာဂါမ်မဟုတ်သေးတဲ့
အတွက်) ဒီနေရာမှာ ပရိဒေဝတွေ မငြိမ်းနိုင်သေးဘူး
မဟုတ်လား ?၊ ဘာလား . . . ညာလား . . . နဲ့ စောဒက
တက်တာရှိသေးတယ်။

သောကပရိဒေဝဆိုတာ အလိုမကျဒေါသကြောင့်
ဖြစ်ရတဲ့အတွက် ဒေါသကိုမပယ်နိုင်သေးဘူး။ သို့ဖြစ်၍
သောကပရိဒေဝကို မပယ်နိုင်သေးဘူးမဟုတ်လားလို့
စောဒကတက်တာဖြစ်တယ်။

ဒါပေမယ်လို့ ပဋ္ဌာစာရာ တရားနာရင်းရှုမှတ်လျက်
ဖြစ်နေတော့ ရှုမှတ်တဲ့ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါမဂ်ဖြင့်ပင်လျှင်
သောကပရိဒေဝတွေကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ
အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေကို ဖြစ်ခွင့်မရ၊ ဖြစ်ခွင့်မပေးဘဲ
အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ပယ်ထားနိုင်လို့ဖြစ်တယ်။ ပယ်ထား

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၈၅

နိုင်တယ်။ ပယ်ထားနိုင်တဲ့အချိန်အခါမှာပဲ သောကပရိဒေဝ
တွေလည်း ငြိမ်းနေတယ်။ ဆက်လက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်
အားထုတ်ရင်း နောက်ဆုံး သူ့ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အထိ
ရောက်သွားတော့၊ ဒီအကြားမှာ လုံးဝဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘဲ
လုံးဝငြိမ်းသွားတယ်၊ လွန်မြောက်သွားတယ်။

အေး . . . အဲဒီသဘောကိုရည်ရွယ်ပြီးတော့
ပဋ္ဌာစာရာဟာ သောကပရိဒေဝတွေငြိမ်းပြီး လွန်မြောက်သွား
တယ်လို့ဆိုတယ်။ သဘောကျပလား . . . ၊ သဘောကျပါပြီ
ဘုရား . . . ။ နောက် အာမခံချက်တစ်ခုက -

၃။ ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ အတ္တဂီမာယ

ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ- ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ စိတ်
ဆင်းရဲခြင်းဒေါမနဿ တို့ကို၊ အတ္တဂီမာယ- ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ၊
ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်းပါပေတည်း။
အာမခံ မပေးဘူးလား ?။ ပေးပါတယ်ဘုရား. . . ။

အေး . . . ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲ
ခြင်းဆိုတဲ့ဒေါမနဿ အဲဒီဆင်းရဲမှုတွေ ချုပ်ငြိမ်းရန်အလို့ငှာလဲ
ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရားကအာမခံချက်ပေးပါတယ်။

လက်တွေ့ရှုကြည့်အေးတယ်

အဲဒီဆင်းရဲတွေကို ယောဂီတို့အခုခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ
နာကျင်ကိုက်ခဲနေတဲ့ အခံရခက်တဲ့ခံစားမှုတွေနဲ့ နှိုင်းချိန်ကြည့်
ရမယ်။ ခံစားမှုတွေ တွေ့ကြုံရဘူးလား?၊ တွေ့ကြုံရပါတယ်
ဘုရား...။ အဲဒီဆင်းရဲ ကိုယ်မှာပေါ်တာပဲမဟုတ်လား?၊
အဲဒါကိုယ်ဆင်းရဲပါ...။ မှန်ပါ...။

တစ်ခါ စိတ်ထဲမှာကျတော့ အလိုမကျ နှလုံး
မသာယာ ခံစားမှုတွေ စိတ်ဆင်းရဲမှုဒေါမနဿတွေ စိတ်ထဲ
မှာကော မတွေ့ရဘူးလား ?၊ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား...။
တွေ့တော့ ဘယ်လိုလုပ်တုန်း...။ (စိတ်ဆင်းရဲတယ်)၊
(အခံရခက်တယ်)၊ လို့ သည်းခံမှတ်ပါတယ်ဘုရား။ အေး
အဲဒီကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှုနှစ်မျိုးလုံးကို လက်တွေ့
မြင်တွေ့ရှုမှတ်တော့ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းပေါ် ရောက်နေ
တယ်။ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းကို လျှောက်လှမ်းနေတယ်လို့
ခေါ်တယ်။ ရှုမှတ်ရင်း ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ပဲ ဆင်းရဲတွေ လုံးဝချုပ်ငြိမ်း
သွားစေနိုင်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓက အာမခံချက်ပေးထားတယ်။

အာမခံချက်ပေးထားတယ်နော်...။ ဘုန်းကြီးတို့
ဒီနားမှာ အာမခံချက်ပေးထားတဲ့အတိုင်း ယောဂီတွေဟာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၈၇

လက်တွေ့မြင်တွေ့ မသိမြင်ရဘူးလား?၊ သိမြင်ရပါတယ် ဘုရား။

ဒါ့ကြောင့်မို့ စိတ်ထဲမှာ အလိုမကျဖြစ်လာရင် အလိုမကျဖြစ်တဲ့သဘောလေးကို မှတ်လိုက်၊ တဖြေးဖြေးလေး ကျသွားတာလေးကို မြင်အောင်ရှုကြည့်၊ သဘောကျ လိမ့်မယ်။

စိတ်ထဲမှာ နှလုံးမသာမယဖြစ်နေတယ်ဆိုရင်လည်း အဲဒီနှလုံးမသာယာတဲ့သဘောလေးကို စိုက်ပြီးတော့ရှုပါ။ နှလုံးမှာ ပူလောင်မှုဆိုတဲ့ ဓာတ်ကလေးလည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီနှလုံးမသာယာတဲ့ဓာတ်ကလေးကိုလည်း ရှုမှတ်ပါ။ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့်-

စိုက်ရှုနေရင်း စိုက်ရှုနေရင်းနဲ့ တဖြေးဖြေးလေး ကျသွား ပျောက်ငြိမ်းသွားပုံလေးတွေ့ရပြီး ပျောက်သွားတာ လေးကို သိမြင်လိုက်ရတဲ့အခါကျတော့ စိတ်ထဲမှာ အေးပြီး ချမ်းသာသွားတယ်။ ချမ်းသာမှုလေးပေါ်လာပြန်တော့လည်း ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ဆက်မှတ်နေရုံပဲ။ ဒီနေရာမှာ ပဋ္ဌာစာရာရဲ့သတိသံဝေဂဉာဏ်နှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် ကြောင့် ငိုကြွေးပရိဒေဝလွန်မြောက်ပုံ၊ တစ်ဆက်တစ်စပ်

တည်းဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပုံအသေးစိတ်ကို အနည်းငယ်
ဖော်ပြပါအုံးမယ်။ အဲဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓက “အပ္ပမာဒေန
သမ္မာဒေထ” လို့ ဟောတယ်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရား
ကြီးက “သတိကို မွေးမြူ”လို့ ပြောတယ်။

ဘယ်လိုမွေးမြူရမတုန်း -

၁။ နှာသီးဖျား လေတိုးထိ သိလိမ့်မယ်၊ ထိတဲ့အပေါ်
သတိထားပွား တဲ့။
လိုရင်းက(ထိ သိ သတိ) ရှင်းရဲ့လား.. ?
ရှင်းပါတယ်ဘုရား . . . ။

- ထိမှု သိမှု ထိုနှစ်ခု သတိကြပ်ကြပ်ပြု
ကဲ . . . လိုက်ဆိုကြ။ (သုံးခေါက်)

- နောက်တော့ စောစောကပြခဲ့သလို “ဝေဒနာ
ကြပ်ကြပ်သည်းခံ၊ သည်းခံတော့ အေးနိဗ္ဗာန်
ရောက်တယ်”။

အဲဒါစွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးရဲ့ အဆုံးအမတော်
လိုရင်းပဲနော်။ ပိဋကတော်လာတဲ့အဆုံးအမတွေအကုန်လုံး
ခြုံမိ ငုံ့မိတယ်၊ အကြုံးဝင်နေတယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၈၉

သတိကိုမွေးမြူတဲ့အခါကြတော့ သတိက တံခါး
နားကနေကပ်ပြီးဆုံးမပေးလိမ့်မယ်တဲ့။ ခုတင်ကနှာသီးဖျား
ကာယတံခါးမှာ လေတိုးထိတာလေးမှတ်တော့ သတိလေးက
အဲဒီထိတဲ့အပေါ်မှာထိတယ် ထိတယ်လို့ ကပ်ကပ်မှတ်နေ
တယ်။ ကပ်ပြီးရှုမှတ်နေတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊
စိတ်တွေယဉ်ကျေးလာတယ်။

တံခါးမှာ သတိကပ် ဆုံးမလိုက်ရင် နောက်
ဘာလိုက်လာမလဲ?၊ စိတ်ကလေးတည်ငြိမ်မလာဘူးလား?
တည်ငြိမ်လာပါတယ်ဘုရား . . ။ စိတ်ကလေးတည်ငြိမ်တော့
သမာဓိရလာပြီ။ သမာဓိရလာတော့ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့
ပညာဆိုက်လာလိမ့်မယ်။ ရှင်းရှင်းလေးပဲမဟုတ်လား. . . ?
မှန်ပါဘုရား. . . . ။

ထိတာလေးတစ်ခုတည်းမှတ်ရတာနော်. . .
မများပါဘူး။ အဲဒီလိုတံခါးဝမှာ သတိကပ်လိုက်ဖို့ တံခါး
ဘယ်နှစ်ပေါက်ရှိသလဲ. . . ? တံခါးခြောက်ပေါက်ရှိပါတယ်
ဘုရား. . . ။

အေးတံခါးခြောက်ပေါက် ရှိတယ်၊ လိုက်ဆို
ကြအုံး. . .

၁။ မျက်စေ့တံခါး

၂။ နားတံခါး

၃။ နှာခေါင်းတံခါး

၄။ လျှာတံခါး

၅။ ကိုယ်တံခါး

၆။ မနောတံခါး

အဲဒီတံခါး ခြောက်ပေါက်ကနေပြီးတော့ ကိလေသာ
 တွေဝင်မလာအောင် သတိနဲ့ကပ်ပြီးတော့ရှုမှတ်ပေးပါ။ ဆုံးမ
 ပေးပါတဲ့။ ရှုမှတ်ပေးရမယ်နော်။ အမှတ်သတိ အားကောင်း
 လာရင် သမာဓိပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ဒါ့ကြောင့် ယောဂီတို့
 ဘာမှထွေရာလေးပါး ထွေလီကာလီတွေ ဟိုဟိုဒီဒီတွေ
 တွေးတောမနေနဲ့၊ ပြောမနေနဲ့။ အခုပြောတဲ့အတိုင်းသာ မရ
 ရအောင်အားထုတ်၊ မရသေးဘူးဆိုရင် ကာယတံခါးကနေ
 ရသည်အထိ၊ ထိတိုင်းသိအောင်မှတ်ပါလို့ ဘုန်းကြီး
 မနက်ကလည်းပြောခဲ့တယ်။ (သွေ့ထိမှုနှင့် သွေ့သိမှု သတိနဲ့ကပ်
 ပြိုင်းပြိုင်းကျအောင်မှတ်ရမယ်) အခုပြောတာ တံခါး(၆)ပေါက်
 ထဲက ၅-နံပါတ်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တံခါးက သတိကပ် ဆုံးမပေးပုံ
 ဖြစ်တယ်။ ဒီတံခါး မှတ်ပုံကျွမ်းကျင်သွားရင် ကျန်တဲ့တံခါးတွေ
 မှတ်လို့လွယ်လွယ်လေးပဲ။ တစ်ထွာပြု တစ်လံမြင်ဆိုတာလို၊

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၉၁

တံခါးတစ်ခုပြရင် ကျန်တာတွေရှုမှတ်ပုံနားလည်သွားတယ်။

ရှုမှတ်ဖန်များတော့ သတိအားကောင်းလာတယ်။ သတိအားကောင်းတော့ သမာဓိလိုက်လာ၊ သမာဓိရလာတော့ စိတ်တည်ငြိမ်နေပုံလေး “သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း သမာဓိကြောင့်ဖြစ်တဲ့ နှစ်သက်မှုပီတိ၊ ချမ်းသာမှုသုခရလာတာကိုလည်း ကိုယ့်ဟာနဲ့ကို သဘောကျလာလိမ့်မယ်။ သမာဓိရလာပြီဆိုရင် ကိုယ့်ဟာကိုသိတယ်။ သမာဓိကြောင့် ဖြစ်တဲ့စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာမှုတွေ ခံစားရလိမ့်မယ်။ ဓမ္မပီတိသုခလို့ခေါ်တာပေါ့။

အဲဒီတရားအရသာခံစားမှုတွေဟာ ခဏခဏမကြာမကြာ (သို့) ဝေးဝေးတစ်ခါ၊ ခဏခဏခံစားရပြီဆိုရင်တော့ ဟောဒီတရား စွဲသွားပြီယောဂီတို့နော်. . . ပိတ်ဖြူစအပေါ်မှ ဆေးမှင်ရည်စွဲသလို မိမိသန္တာန်မှာ ဒီတရားစွဲသွားပြီလို့သာ မှတ်ကြပါ။

ကျွဲကူးရာ ရေပါဆိုသကဲ့သို့.

စွဲမြဲတဲ့သတိ၊ မပြတ်အားထုတ်မှတ်တဲ့ဝီရိယနှင့် သမာဓိလည်းအားကောင်းလာတော့ “ကျွဲကူးရာ ရေပါ” ဆိုသကဲ့သို့ နောက်ကပညာလိုက်လာတယ်။ ရုပ်၊

နာမ်အဖြစ်အပျက်တွေ တွေ့ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်ပေါ်နေပြီ၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာနော် . . . တစ်နေရာကတစ်နေရာ အသေးစိတ်ပေါ်နေတယ်။ နောက်တော့ တစ်ကိုယ်လုံး ပေါ်လာပြီဆိုရင် ဝိပဿနာဉာဏ် ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်နေတာ သဘောကျလာတယ်။ အဲဒီ ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာ သမ္ပဿနဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။

သာသနာ သိက္ခာ(၃)ပါး၌တည်နေ

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ စိတ်စင်ကြယ်နေတယ်၊ သီလ၌တည်နေတယ်၊ သမာဓိကော စင်ကြယ်မနေဘူးလား? စင်ကြယ်နေပါတယ်ဘုရား. . . ။ ပညာလည်းဖြစ်နေတယ်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ (၃)ပါး စုံမနေဘူးလား? စုံနေပါတယ်ဘုရား. . . ။

အဲဒါ သိက္ခာလို့ပြောတော့ သီလသိက္ခာ၊ သမာဓိ သိက္ခာ၊ ပညာသိက္ခာ (၃)ပါး၌တည်နေတယ်။ သာသနာလို့ ပြောတော့ ဘုရားတပည့်သားသမီးပီပီ သီလသာသနာ၌ တည်နေတယ်၊ သမာဓိသာသနာ၌တည်နေတယ်၊ ပညာ သာသနာ၌တည်နေတယ်၊ ဘုရားသားတော် သမီးတော်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ မှန်တယ်နော်. . . ။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၉၃

သီလ၌တည်တယ်ဆိုတာက သီလယူပြီး ဟိုလျှောက်လုပ်၊ ဒီလျှောက်လုပ်နဲ့ လုပ်နေတဲ့သီလနှင့်တူနိုင်ပါ့မလား? မတူနိုင်ဘူး၊ တိဗိကြည့်ပြီး စိတ်စူးစိုက်တည်ကြည်နေတာနဲ့ ဒီသမာဓိနှင့်လည်းမတူဘူး. . . . ။ မတူပါဘုရား. . . . ။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်က “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” မမေ့မလျော့သောသတိတရားနဲ့နေဆိုတာ ဒီလိုသိက္ခာသုံးပါး၊ သာသနာသုံးရပ်၌တည်နေစေချင်လို့ သတိပေးဆုံးမတာ၊ ကိုက်မနေဘူးလား? ကိုက်နေပါတယ်ဘုရား . . ။ ဒါလိုရင်းပဲ . . ။ ဒီသုံးပါးနဲ့ နိဗ္ဗာန်ခရီးသွားနေတယ်။

သတိကို မွေးမြူလို့ဆို ရာမှာလည်း တံခါးခြောက်ပေါက်ကနေပြီး မွေးမြူရမယ်။ ဒါကိုသတိထားရမယ်နော်. . . ။ ဘယ်နှစ်ပေါက်ကနေပြီးတော့ သတိကိုမွေးမြူရမှာတုန်း?၊ တံခါး(ဒွါရ) ခြောက်ပေါက်ကနေပြီး သတိကိုမွေးမြူရမှာပါဘုရား. . . ။

သတိကိုမွေးမြူပုံ

အဲဒီ တံခါး(ဒွါရ)ခြောက်ပေါက်က-

(၁) မျက်စေ့တံခါး(စက္ခုဒွါရ) မျက်စေ့နှင့်အဆင်း

တွေ့တော့မြင်သိပေါ်တယ်။ မြင်ခိုက်မြင်တဲ့ အပေါ် သတိကပ်၊ မြင်ရင်မြင်တယ်လို့ရှုမှတ်။ မျက်စေ့ တံခါးမှာ ဘာဝင်လာတုန်း၊ အဆင်းဝင် မလာဘူးလား . . . ?၊ ဝင်လာပါတယ်ဘုရား။ ဒါ့ကြောင့် မျက်စိနှင့်အဆင်းတွေ့တော့ မြင်သိ စိတ်ပေါ်လာတယ်။ မြင်သိစိတ်ကိုလည်း ရှုမှတ် ရတယ်။ မြင်သိ သတိအချုပ် နားလည်ပါ။

(၂) နားတံခါး(သောတဒွါရ) နားနှင့်အသံတွေ့တော့ ကြားသိပေါ်တယ်။ ကြားခိုက် ကြားတဲ့အပေါ် သတိကပ်၊ ကြားတယ်ကြားတယ်လို့ရှုမှတ်။ နားတံခါးမှာ ဘာဝင်လာတုန်း၊ အသံဝင်မလာ ဘူးလား . . . ? ဝင်လာပါတယ်ဘုရား. . . ။ ဒါ့ကြောင့် နားနှင့်အသံတွေ့တော့ ကြားသိစိတ် ပေါ်လာတယ်။ ကြားသိစိတ်ကိုလည်းရှုမှတ် ရတယ်။ ကြား သိ၊ သတိ အချုပ်မှတ်ပါ။

(၃) နှာခေါင်းတံခါး(ဃာနဒွါရ) နှာခေါင်းနှင့်အနံ့ တွေ့တော့ နံသိပေါ်တယ်။ နံခိုက် နံတဲ့အပေါ် သတိကပ် နံတယ် နံတယ်ရှုမှတ်။ နှာခေါင်း

တံခါးမှာ ဘာဝင်လာတုန်း . . ?၊ အနံ့ဝင်မလာ
ဘူးလား . . ?၊ ဝင်လာပါတယ်ဘုရား . . . ။
ဒါကြောင့် နှာခေါင်းနှင့်အနံ့တွေ့တော့ နံသိစိတ်
ပေါ်လာတယ်။ နံသိစိတ်ကိုလည်း ရှုမှတ်ရ
တယ်။ နံ၊ သိ၊ သတိ အချုပ်နားလည်ပါ။

(၄) လျှာတံခါး(ဇိဝှါဒွါရ) လျှာနှင့်အရသာတွေ့တော့
စားသိပေါ်တယ်။ စားခိုက် စားတဲ့အပေါ်
သတိကပ် စားတယ်စားတယ်လို့မှတ်။ လျှာ
တံခါးမှာ ဘာဝင်လာတုန်း . . ?၊ အရသာ
ဝင်မလာဘူးလား . . . ?၊ ဝင်လာပါတယ်
ဘုရား။ ဒါကြောင့် လျှာနှင့်အရသာတွေ့တော့
စားသိစိတ် ပေါ်လာတယ်။ စားသိစိတ်ကိုလည်း
ရှုမှတ်ရတယ်။ စား၊ သိ၊ သတိ အတိုချုပ်မှတ်ပါ။

(၅) ကိုယ်တံခါး (ကာယဒွါရ) ကိုယ်နှင့်အတွေ့ ထိ
တွေ့တော့ ထိသိပေါ်လာတယ်။ ထိရုံထိခိုက်
သတိကပ် ထိတယ်ထိတယ်လို့မှတ်။ ကာယ
တံခါးမှာ ဘာဝင်လာတုန်း . . ?၊ အတွေ့ထိ
(ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ) ဝင်လာပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့်
ကိုယ်နှင့်အတွေ့ ထိတွေ့တော့ ထိသိစိတ်

၉၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပေါ်လာတယ်။ ထိသိစိတ်ကိုလည်းရှုမှတ်ရတယ်။ ထိ၊ သိ၊ သတိ လို့အတိုချုပ်မှတ်ပါ။ နောက်ဆုံးတစ်ခုက. . .

(၆) မနောတံခါးမှာ(မနောဒွါရ) မနောက သဘော အာရုံတွေကိုစဉ်းစားတွေးလိုက်တိုင်း မနောနှင့် အတွေးအာရုံတွေတွေ့တော့ တွေးသိပေါ်လာတယ်။ တွေးခိုက် တွေးတဲ့အပေါ်သတိကပ်တွေးတယ် တွေးတယ်လို့ရှုမှတ်။ မနောတံခါးမှာ ဘာဝင်လာတုန်း အတွေးအာရုံတွေဝင်မလာဘူးလား. . . ? ဝင်လာပါတယ်ဘုရား. . . ။ ဒါ့ကြောင့် မနောနှင့်အတွေးအာရုံတွေ့တော့ တွေးသိစိတ်ပေါ်လာတယ်။ တွေးသိစိတ်ကိုလည်းရှုမှတ်ပါ။ တွေး၊ သိ၊ သတိ အတိုချုပ်နားလည်ပါ. . . ။

ပညာဉာဏ်နှင့် ဖြစ်ပျက်လိုက်

* မြင်ရုံ မြင်ခိုက် သတိစိုက် ပညာဉာဏ်နှင့် ဖြစ်ပျက်လိုက်။

- * ကြားရုံ ကြားခိုက် သတိစိုက် ပညာဉာဏ်နှင့်
ဖြစ်ပျက်လိုက်။
- * နံရုံနံခိုက်သတိစိုက် ပညာဉာဏ်နှင့်ဖြစ်ပျက်
လိုက်။
- * စားရုံ စားခိုက် သတိစိုက် ပညာဉာဏ်နှင့်
ဖြစ်ပျက်လိုက်။
- * ထိရုံထိခိုက် သတိစိုက် ပညာဉာဏ်နှင့် ဖြစ်ပျက်
လိုက်။
- * တွေးရုံတွေးခိုက် သတိစိုက်ပညာဉာဏ်နှင့်
ဖြစ်ပျက်လိုက်။

လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း မှတ်ရင်းမှတ်ရင်း နောက်ကလိုက်လာတဲ့
ဉာဏ်က ဖြစ်ပျက်ရှုပါလို့ပြတယ်။

“မစိုက်သတိ ဒိဋ္ဌိဝင်လာ သူ့ငါထင်ငြား အယူမှား
လေးပါးအပါယ်ဆိုက်” ဆိုတဲ့အတိုင်း သတိမကပ် မရှုမှတ်ရင်
ခန္ဓာအပေါ် သူ၊ ငါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမလို့ အထင်မှားတဲ့
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စတဲ့အကုသိုလ်ကိလေသာတွေက အပါယ်
လေးပါးပို့လိမ့်မယ်။ အပါယ်လေးပါး မိမိနေရာအိမ်သို့

၉၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပြန်သွားတယ်ဆိုတာ ဒီနေရာကသွားတာပါပဲ. . . ။
သတိပြုရမယ်။

ထိ သိ သတိ (၆) မျိုးရှိ

အခုလိုပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တံခါးခြောက်ပေါက်မှာ သတိ
ကပ်ပြီးတော့ ဆုံးမပေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ လိုချင်
လောဘတွေ လာပါအုံးမလား. . . ?၊ မလာပါဘုရား. . . ။

အလိုမကျ အကျိုးမဲ့ အဖျက်ဒေါသကော လာပါအုံး
မလား. . . ?၊ မလာပါဘုရား. . . ။ ဖြစ်ပျက်အမှန်သဘော
သိနေတဲ့အတွက် မသိမိုက်မောဟကော လာနိုင်ပါအုံးမလား၊
မလာနိုင်တော့ပါဘုရား. . . ။ အမှန်အတိုင်း သိမြင်နေတော့
ဝိပဿနာဖြစ်နေတယ်။ ဒါက တံခါးခြောက်ပေါက်က
အကုသိုလ်ကိလေသာတွေမဖြစ်အောင် သတိကပ်ပြီး
သတိကို မွေးမြူပြီး ဆုံးမပေးပုံဖြစ်တယ်။

တံခါးခြောက်ပေါက်က သတိမွေးမြူပုံ (၆)မျိုး
လက်ချိုးမှတ်ထားကြပါ -

၁။ မြင်သိ သတိ

၂။ ကြားသိ သတိ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၉၉

၃။ နံသိ သတိ

၄။ စားသိ သတိ

၅။ ထိသိ သတိ

၆။ တွေးသိ သတိ

ဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း . . . ?၊ ခြောက်မျိုးပါဘုရား . . . ။
အေး. . . အဲဒီခြောက်မျိုးကိုကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့
ငါးခုမြောက်က ထိသိ သတိမဟုတ်လား . . . ? မှန်ပါဘုရား။
အားလုံးထဲမှာ အလွန်ထင်ရှားတယ်။ အမြဲတမ်းအသက်ရှူ
နေတယ်။ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ဖြစ်တယ်။ ဒီ ထိ သိ
သတိရှုပ် နောက်ကလည်းပြခဲ့ပြီး၊ အထင်ရှားဆုံး ရုပ်နာမ်
အဖြစ်အပျက် အမြင်လွယ်ဆုံးမို့ ဒီရှုနည်းကို ဦးစွာစံထားပြီး
အားထုတ်ရတယ်မှတ်ပါ။

အားထုတ်တော့ ထိမှု ရုပ်၊ သိမှုနာမ် ခွဲခြားသိလာ
တယ်။ ရုပ်ကိုသိတဲ့ ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ နာမ်ကို သိတဲ့
နာမ်ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တွေကို အမြန်ဆုံးဖြစ်စေလွယ်တယ်။
ဒါ့အပြင် သမ္မဿနဝိပဿနာဉာဏ်ကိုလည်း ဖြစ်လွယ်တယ်၊
သိလွယ် အမြင်လွယ်ဆုံးလို့မှတ်ပါ။ ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်

တွေကို အမြန်ဆုံး သိလွယ် မြင်လွယ်ဆိုသဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်လည်း အမြန်ဆုံးရပါတယ်။

(ဒီလိုရှုမှတ်နေတော့ မဟာပတိပဋ္ဌာန်သုတ်မှာ - “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ” စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ “သတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ” စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ “ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယေ ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာနံ ပဇာနာတိ” စသည်တို့ အဆိုအမိန့်နှင့်လည်း ညီညွတ်နေတာကို သဘောကျရပါမယ်)

ဖော်ပြခဲ့တဲ့အခြေခံဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အမြန်ဆုံး ဖြစ်စေလွယ် ထင်လွယ်မြင်လွယ်တဲ့အတွက် စစခြင်း အားထုတ်သူအား ပေါ်ရာပေါ်ရာအာရုံကိုမှတ်ဖို့ မှတ်နည်း မပေးသေးဘဲ ငါးခုမြောက် ထိ သိ သတိ တစ်ချက်ကိုပဲ ရှုမှတ်ဖို့ပေးတယ်။

နောက်တစ်ခါ အဲဒီ ထိ သိ သတိ ထဲမှာ သိမှုလေး မပါဘူးလား . . . ? ပါပါတယ်ဘုရား . . . ။

ထင်ရှားရာကို ဦးစားပေးမှတ်

ထိမ္မနှင့် သိမ္မ နှစ်ခုကိုယှဉ်မှတ်ကြည့်ရင် ဘယ်ဟာ မှတ်ရတာက သိလွယ် မြင်လွယ်တုန်း . . . ?၊ ထိတာလေး မှတ်ရတာက သိလွယ် မြင်လွယ်ပါတယ်ဘုရား . . ။

ဒါ့ကြောင့်မို့ ထိတာလေးကို ဦးစားပေးမှတ်ရတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ဆက်တည်း အလုပ်လုပ်နေတာက ထွက်လေ ဝင်လေ အာနာပါနဲ့ပဲ။ ရုပ်ကို ဦးစားပေးမှတ်တာ ဘာကြောင့် မှတ်ရတယ်ဆိုတာ နားလည်ပါ။

စွန်းလွန်းရဟန္တာ ဦးကဝိ တရားပြပုံအနှစ်ချုပ်

ဒီနေရာမှာ ကျေးဇူးရှင်စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး တရားပြပုံအနှစ်ချုပ်ကို ပြောအုံးမယ် . . . ။ ပြပုံက-

ကဲ . . . မင်းနှာသီးဝမှာရှုလိုက်တိုင်း ထိနေတာလေး သတိနှင့်စောင့်မှတ်နေစမ်း၊ စားချင်တဲ့စိတ်၊ မြင်ချင်တဲ့စိတ်၊ ကြားချင်တဲ့စိတ် ရှိသေးရဲ့လား . . . ?။ စိတ်ဟာ တည်ငြိမ် နေတော့ သမာဓိရပြီး ဣန္ဒြိယသံဝရသီလမြဲပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ်ကွ။ နောက် (ဆက်အားထုတ်)တော့ မဂ်အထိ ဆိုက် သွားတယ် . . . ။ ဒါ အနှစ်ချုပ်ပဲ။

မဂ်အထိဆိုက်သွားတယ်ဆိုတာ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော
လမ်းပေါ်သို့ရောက်သွားတယ်။ သီလမြဲပြီး စိတ်စင်ကြယ်တဲ့
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ကာ ဝိပဿနာမဂ်ကနေပြီး အရိယာမဂ်
လမ်းပေါ်သို့ ပြေးဝင်သွားတယ်ဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း
နားလည်ရမယ်။

ထပ်ပြီးတော့ပြောအုံးမယ်။ ပြောခဲ့တဲ့ရှုမှတ်ပုံ (၆)မျိုး
လုံးကို တရားအားထုတ်စယောဂီအား တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ
ပေါ်ရာပေါ်ရာ ထင်ရှားရာမှတ်လို့ ဘုန်းကြီးမပေးဘူး။
ဝေဒနာခွါနိုင်တဲ့ နောက်ပိုင်းမှာမှ ပေးတယ်။

နောက်တစ်ခုက (၆)မျိုးထဲမှာ သိမှုလေးတွေမပါဘူး
လား . . . ? ပါပါတယ်ဘုရား . . . ။ တရားစတင်အားထုတ်
သူအား အဲဒီသိမှုလေးကိုပဲ ဦးစွာအမှတ်မခိုင်းပါဘူး။
ထိမှုကိုသာ ဦးစွာမှတ်ဖို့ပေးပါတယ်။ စွန်းလွန်းဥပနိသျှည်း
ကျကျ အားထုတ်ခိုင်းတာပါ။

တစ်ချို့က စွန်းလွန်းလို့ဆိုပေမဲ့လည်း စွန်းလွန်း
ဥပနိသျှည်းကို သဘောကျအောင်ပြောရမယ့်အပိုင်းကျတော့
အားနည်းချက်တစ်ခုလို့ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါ မဖြစ်သင့်ပါဘူး။
စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးကဆုံးမထားတာ သွားသတိရမိ

တယ်။ “အဆင်ယူ ချည်တူမှ၊ အဆင်ယူ ချည်တူမှ” တဲ့၊ ဘာတဲ့လဲ အဆင်ယူ ချည်တူမှပါဘုရား။ အဆင်ယူချည်တူမှ ဟူ၍ ယက္ကန်းယက်သောဥပမာဖြင့် ဆုံးမထားတယ်။ ဥပမာ သဘောက ငါ့တပည့်ခံယူရင် ငါပြောတဲ့အတိုင်း ငါလုပ်သလို တူအောင်လုပ်၊ ငါပေါက်မြောက် သိမြင်သလို သင်တို့လည်း တူလျှင်ပေါက်မြောက်ကြလိမ့်မယ်ဟု စသည်ဖြင့် ဆုံးမ ထားတာတွေ့ရပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ဟောလိုရှိရင်တော့ စွန်းလွန်းဥပနိသျည်း ကို တိတိကျကျ တစ်ခါတည်းညွှန်ပြတယ်။ အားထုတ်ရင်း အားထုတ်ရင်းနဲ့ တော်တော်ကြာတော့ သမာဓိရ ဖြစ်ပျက် မြင်တော့ အတူတူပါပဲကွာဆိုပြီး သဘောကျသွားတာကို လိုချင်တယ်။

ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်သူမဆို သူနည်းသူဟန်လေးနဲ့ သွားကြတာတော့ရှိတာပဲ၊ မရှိဘူးလား ? ရှိပါတယ်ဘုရား။ ရှိမှာပဲ . . ။ ဘယ်ကသွားသွား လမ်းလေးကတော့ ဖြတ်လမ်း၊ ဖြောင့်တန်းဖို့လိုတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ စွန်းလွန်း နည်းဟာ လိုရင်း တိုရှင်းမို့ သဘောအမြန်ပေါက်စေချင်တယ်။ ဒါ့အပြင် အသိလေးကို အရင်ဦးစားပေးမှတ်တဲ့အပိုင်း မှာလည်း ဘယ်လိုပဲ အခြေခံကောင်းပေမယ့် အားထုတ်ရာမှာ

အချိန်တွေကြာပြီး ဘယ်ဟာ ဘာရယ်လို့ တိတိကျကျ မမှတ်နိုင်ဘဲ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်မြင်ဖို့ကျတော့ အချိန်ကြာပြီး မရေမရာဖြစ်နေတဲ့ ယောဂီအချို့ကိုလည်းတွေ့ရတယ်။

သူနည်းသူဟန်နှင့်အားထုတ်လို့ ဝိပဿနာတရားမတွေ့သေးဘဲ မရေမရာဖြစ်နေတဲ့ယောဂီများဟာ စွန်းလွန်း ဥပနိသျည်းနှင့်သာအားထုတ်ရင် ထိထိမိမိသာအားထုတ်ကရုပ်နာမ်တွေကွဲပြားပြီး ဝိပဿနာအသိဉာဏ်ထူးတွေအမြန်ဆုံးရရှိနိုင်ပါသည်ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့ကလည်း အာမခံပေးပြီးတော့ ဟောနေပြနေပါတယ်။

ကိုယ့်စရိုက်နှင့် သင့်အောင်ရှု

တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ မကြာမီက လေရှူတာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြင်းပြင်းရှူတာ မှားတယ်၊ စာနှင့်မကိုက်ဘူးလို့လဲ အဝေဖန်ခံရသေးတယ်။ ရာစုနှစ်တစ်ခေတ်လောက် နောက်ကျသွားပြီလို့ပြောချင်တယ်။ စုံစမ်းတာပဲလားမသိဘူး။ အဖြေကတော့ မိမိစရိုက်နှင့်ကိုက်ညီအောင်ရှူလို့ပြောတယ်။ (စွန်းလွန်း ဆရာတော်ကြီး ဦးကဝိ မသိလျှင်သိအောင်လုပ်ဆုံးမဩဝါဒများ နှာ - ၂၅၊ ၂၆၊ ၂၇ ရှု)

နောက်တစ်ခု အတွေ့အကြုံလေးကိုပြောပါအုံးမယ်။
 ထိ၊ သိ၊ သတိ ရှုမှတ်ရာ၌ ရှုပုံကို ခန္ဓာကိုယ်မှာနှာသီးဖျား၊
 နှာသီးဝကာယတံခါးမှာ၊ နှာခေါင်းကာယမှာ ထိတာမှတ်လို့
 ဆိုတော့ တချို့က ဟို ယာနတံခါးမှတ်တာပါဆိုပြီး
 မှားမှားယွင်းယွင်းယူဆတာတွေ့ရပြန်တယ်။ ယာနတံခါးမှာ
 မှတ်တယ်ဆိုရင် ယာနဒွါရက ဘာနဲ့ထိတွေ့ရမှာတုန်း၊
 အနံ့နဲ့ထိတွေ့ရမှာ မဟုတ်လား.. ?၊ မှန်ပါတုရား.. . ။
 ယာနတံခါးမှာ မှတ်တာပါဆိုရင် အနံ့နှင့်ထိတွေ့တာမှတ်
 ရမယ်။ နံ၊ သိ၊ သတိ နံတယ်၊ နံတယ်လို့မှတ်ရမှာဖြစ်တယ်။
 ဒါကြောင့်ကာယကံတံခါး (ကာယဒွါရ)၌ ဝါယောလေ
 ထိတယ်၊ ထိတယ်လို့မှတ်ရတဲ့ (ထိ၊ သိ၊ သတိ) ရှုမှတ်နည်းကို
 နားလည်ကြပါ။

နောက်တစ်ခု တဆက်တစပ်တည်းပြောရအုံးမယ်။
 ထိ၊ သိ၊ သတိ မှတ်ပုံပေးရာမှာ နှာသီးဖျား၊ နှာသီးဝမှတ်တာ၊
 နှုတ် ခမ်းထော်လံသူအတွက် နှုတ်ခမ်းမှာမှတ်တာ (၂)မျိုး
 ရှိတယ်။

ခန္ဓာကိုယ် နှာသီးဖျားကာယတံခါးမှာ ထွက်လေ၊
 ဝင်လေနှစ်မျိုးမှာ ဝင်လေထိတာကစမှတ်ရတယ်။

ဘယ်ကစမှတ်ရမှာလဲ. . . ? ဝင်လေကစမှတ်ရမှာပါ
ဘုရား။ အေး. . . ဝင်လေကအရင်ဖြစ်လို့ ဝင်လေ အရင်စ
မှတ်ရတယ်လို့ အများသိသိထားတဲ့အတိုင်း မှတ်ရပါတယ်။

ဒါဆိုတော့ နှာသီးဖျားလေတိုးဝင်တော့ သိလိမ့်မယ်
သိတဲ့အပေါ် သတိထားရှုပွားနေရင်မှန်သွားပြီ။ နောက်
ဘာရှိတုန်းဆိုတော့ နှုတ်ခမ်းဖျားမှာ မှတ်တာရှိတယ်။
ဘုန်းကြီးတို့က နှုတ်ခမ်းထော်လံရင် နှုတ်ခမ်းဖျား လေတိုးထိ
တာလည်းမှတ်ရတယ်လို့ပြောတော့ တချို့ယောဂီက
ဘာလုပ်လဲဆိုတော့ နှုတ်ခမ်းမထော်လန်ဘဲနဲ့ နှုတ်ခမ်းကြီး
လှန်လှန်ပြီး ရှူးရှဲ့၊ ရှူးရှဲ့နဲ့ ရှူတာ အမြင်မတော်ဘူး။
ဘာဖြစ်လို့မင်းက နှုတ်ခမ်းကြီး လှန်လှန်ပြီးရှူတာတုန်းလို့
မေးတော့ ဘုန်းကြီးကနှုတ်ခမ်းလဲ ထိတာမှတ်ရမယ် ပြောလို့
ပါဘုရားတဲ့ . . . ဖြေတယ်။ နှုတ်ခမ်းထော်လန်မှ နှုတ်ခမ်း
မှတ်ပါလို့လဲပြောရတယ်။

သဘောပေါ် သဘောကျ

အေး. . . ဒါကြောင့်မို့ ထိတာကိုမှတ်တော့
ဝင်လေထိ၊ ထွက်လေထိ ထိကာမျှလေး၊ ထိကာမျှလေးမှတ်
နေရင်းနဲ့ ထိတိုင်း ထိတာလိုက်သိနေတဲ့ အသိလေးကော
မပါဘူးလား?၊ ပါပါတယ် ဘုရား. . . ။

အသိလေးမှတ်တော့လည်း သိကာမျှလေး၊ သိကာ
မျှလေး သတိပြုနေလိုရှိရင် ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှတ်နေသည်
မည်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှတ်နေတဲ့အခါ သူပေါ်မှု၊
ထိမှုနှင့် သိမှုပြိုင်ပြိုင်ကျနေအောင် အားထုတ်ရတယ်။
ဒါလေးကိုလည်း သဘောကျပါနော်. . . ။ စိတ္တာနုပဿနာမှာ
အကျယ်လာမယ်။ အဲဒီလိုသဘောကျနေရင် စွန်းလွန်း
ဆရာတော်ကြီးက ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ “သဘောပေါ်
သဘောကျနေရင် ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီ၊ ကောင်းပြီ” လို့ဆုံးမတယ်။

ရုပ် နာမ် ခွဲခြားသိ

ထွက်လေ၊ ဝင်လေ ထိ၊ သိ၊ သတိ
မှတ်တဲ့အခါထိမှုက သဘောရုပ်ပရမတ်၊ သိမှုကဘာလဲ. . ?
နာမ်။ သိမှုက သဘောစိတ်နာမ် ပရမတ်၊ အမှတ်ရမှု
သဘောကဘာလဲ?၊ သတိ။ သတိက သဘောစေတသိက်
နာမ်ပရမတ်သုံးမျိုးနော်။

ဒီသုံးမျိုးကို တူတာခွဲလိုက်တော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပဲ။
ရှင်းရဲ့လား။ ရှင်းပါတယ်ဘုရား။ ဒါဖြင့်လိုက်ဆိုပါအုံး. . .

ထိမှုသည် သဘောရုပ် ပရမတ်

သိမှုနှင့် သတိသည် သဘောနာမ်ပရမတ်ဆိုတော့

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၁၀၉

ရုပ်နာမ်ကွဲသွားပြီ။ မကွဲဘူးလား? ကွဲပါတယ်ဘုရား။ ဝခဏ
ချင်းနဲ့နော်၊ ကွဲသွားတာ။ ဒါ့အပြင် နှာခေါင်းဆိုတဲ့ သန္တာန်
ပညတ်မကွာဘူးလား? ကွာပါတယ်ဘုရား။ ရုပ်နာမ်သဘော
ပရမတ်ကိုသိတော့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ငါဆိုတဲ့ အထင်မှား
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကော မကွာဘူးလား? ကွာပါတယ်ဘုရား။

အကြောင်းအကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ယောဂီတို့၊ အခု သတိမွေးမြူပုံ သဘောကျကြ
ပြီလား ?၊ ကျပါပြီဘုရား . . . ။ (၅) နံပါတ် ထိ သိ သတိ
တစ်ချက်တည်းကနေပြီးတော့ သဘောကျပြီဆိုရင် ရုပ်ရယ်၊
နာမ်ရယ်ကော ကွဲမသွားဘူးလား ?၊ ကွဲသွားပါတယ်ဘုရား။
အေး . . . ကောင်းပြီ . . . ။

ဒါဖြင့်ရင် နှာသီးဖျားကာယက အခံဓါတ် ထွက်လေ
ဝင်လေက အတိုက်ဓါတ်၊ ထိသိစိတ်က အပွင့်ဓါတ်လို့
ဆိုတော့ ထိမှုရှိလို့ သိမှုပေါ်တာ၊ ထိသိစိတ် အပွင့်ဓါတ်
ဖြစ်ပေါ်ရတာ သဘောကြည့်လိုက်တော့ -

ထိတာက အကြောင်း၊ သိတာက အကျိုး

ထိတာက အကြောင်း၊ သိတာကအကျိုးလို့
အကြောင်းအကျိုးဆက်မနေဘူးလား . . ? ဆက်နေပါတယ်

ဘုရား။ အဲဒီလိုသိနေတာကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လို့
ခေါ်တယ်။ သဘောပေါ်သဘောကျအောင် ပစ္စုပ္ပန်
တည့်တည့်ရှုမှတ်နိုင်တော့ ဝိပဿနာသမ္မဿန ဉာဏ်ကော
ဖြစ်မနေဘူးလား ?၊ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်နေတာကို
သိရမှာ။

အဲဒါကို တပည့်တော်တို့ဘုရား ရုပ်နာမ် အဖြစ်
အပျက်ကို မမြင်ပါဘူးဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အခုပြတဲ့အတိုင်း
တိတိကျကျ အားထုတ်လို့ရှိရင် မမြင်ပါဘူးဆိုတာ မရှိနိုင်
ပါဘူး။ မြင်ကိုမြင်တယ်။ ဝိပဿနာသမ္မဿနဉာဏ်ဖြစ်သည်
အထိ တစ်စပ်တည်း ရှုမှတ်အားထုတ်သွားရင် ထင်ထင်
ရှားရှားကြီးမြင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုမြင်အောင် အားထုတ်
ရမယ်နော်။

ဝိပဿနာတစ်ဆက်တည်းနားလည်ရင် အခုလို
အားထုတ်နည်းတွေကို ဘယ်ကဘယ်လိုဆက်စပ် ညွှန်ပြ
လာရသလဲဆိုတော့ ပဋ္ဌာစာရာဟာ ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်များကို
နာယူရင်းနဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပြီး သောကပရိဒေဝတွေ
ချုပ်ငြိမ်းကာ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာကနေပြီး ပဋ္ဌာစာရာ
ဝိပဿနာဉာဏ်တွေဖြစ်ပုံနှင့် ယောဂီတို့အားထုတ်တဲ့
ဝိပဿနာဟာ တစ်ဆက်တည်း၊ တစ်စပ်တည်းဖြစ်ပုံကို

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၁၁၁

နားလည်စေဖို့အတွက် စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းဖြင့် အသေးစိတ်
ညွှန်ပြခဲ့တယ်. . . ။

အခုနောက်ဆုံး နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် စွန်းလွန်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သညာအလိမ်ကို ပဋ္ဌာစာရာဖြင့်
သင်္ကာရှင်းအောင် ဆုံးမညွှန်ပြထားသည်ကို ကြည့်ကြ
ရအောင်. . . ။

မြင်တာကို သညာဖုံးတယ်၊ သညာကို
သင်္ကာရှင်းမှ သင်္ကာကင်းမယ်။
မြင်တာကို သညာဖုံးတယ်၊ သညာကို
သင်္ကာမရှင်းတော့ သင်္ကာမကင်းတယ်။

စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက သညာအလိမ်ကို
ပဋ္ဌာစာရာဖြင့် သင်္ကာရှင်းအောင် ဟောပြခဲ့တယ်။

ကဲ. . . ပဋ္ဌာစာရာ . . . နင် . . သညာအလိမ်ခံ
နေရပါပကောလား . . . ?။ သညာ၏အလိမ်ခံနေရလို့
နှလုံးကွဲမတတ် ချစ်ဒုက္ခရောက်နေရတာ။ (တရားတော်က
အနိစ္စလို့ဆိုတယ် . . .)

သညာက နိစ္စလို့လိမ်ထားတယ်။

ဒုက္ခကို သညာက သုခလို့လိမ်ထားတယ်။
 အနတ္တကို သညာက အတ္တလို့လိမ်ထားတယ်။
 အသုဘကို သညာက သုဘလို့လိမ်ထားတယ်။

အဲဒီလိုလိမ်ထားတဲ့ သညာကိုသင်္ကာရှင်းလိုက်ပါ
 တော့လားလို့ဆိုရင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနှင့် ရှင်းရလိမ့်မယ်။
 (နောက်က ရှင်းခဲ့သည်ကိုသဘောကျပါ။)

ဟဲ့ . . ပဋ္ဌာစာရာ နင်သညာအလိမ်ခံနေရလို့
 တရားနာပရိသတ်ထဲကလူတွေက ဟဲ့ . . . အရူးမ
 ထဘီလည်းမပါဘူး၊ တဘက်လည်းမပါဘူး၊ ပန်းလည်း
 မပါဘူး၊ ခေါင်းလည်းစုပ်ဖွားနဲ့ သွား . . သွား . .
 ထွက်သွားလို့ဆိုကြတယ်၊ အနှင်ခံရတယ်။

ဗုဒ္ဓကတော့ ချစ်သမီး သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကိုရှုလိုက်
 ပါတော့လားလို့မိန့်တော်မူတယ်။ ဒီတော့ ပဋ္ဌာစာရာဟာ
 မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို နှာသီးဝလို့ခေါ်တဲ့ ကာယတံခါးကို ဝင်လေ၊
 ထွက်လေ ဖေါဋ္ဌဗွာရုံကတိုးထိတော့ သိတယ်။ သိတဲ့
 အပေါ်မှာ သတိထားပြီးနေမှဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး
 ပြည့်စုံသွားတယ်။

ထိမှုကို သတိပြုနေတော့ ကာယနုပဿနာ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၂)

၁၁၃

သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်တယ်။ သုဘသညာကင်းရှင်းသွားပြီ၊ အသုဘ
လို့မြင်တယ်။

ပူလောင်သောက(ချစ်ဒုက္ခ)ကို ခံစားမှုသဘောလို့
သတိပြုရုံတော့ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်တယ်။
သုခထင်တဲ့ သုဘသညာလည်းရှင်းသွားပြီ။ ဒုက္ခလို့
ကောင်းကောင်းမြင်တယ်။

သိမှုသဘောသတိပြုနေတော့ စိတ္တာနုပဿနာသတိ
ပဋ္ဌာန်ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ နိစ္စသညာရှင်းသွားပြီး အနိစ္စ-
မမြဲလို့မြင်တယ်။

ဒီလိုခံစားရတဲ့ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿ
တွေ လစ်လျူရှုပြီး သူ့သဘောအတိုင်းသူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်
နေတာ။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာမဟုတ်ဘူးလို့ သတိရ
လိုက်သည်နဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်သွားတယ်။
အတ္တသညာ ကင်းရှင်းသွားပြီး အနတ္တမြင်လေတော့တယ်။

ဗုဒ္ဓက ဖူးထားတဲ့အရာ၊ မှောက်ထားတဲ့အိုးကို ဖွင့်လှစ်
လှန်ပြလိုက်သလိုပြတော့ ပဋိစ္စာရဟာ သင်္ကာရှင်းသွား
တယ်။ တပည့်တော်သိပါပြီ၊ သိပါပြီလို့လျှောက်တယ်တဲ့။
နင်ဘာသိတုန်းလို့မေးတော့ တပည့်တော် အိုရ၊ နာရ၊ သေရ

၁၁၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

အုံးမှာပါ။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းသဘောကို သိရပါပြီ
ဘုရား။

ပယ်အပ်သောတရားကိုသိခြင်း သမုဒယ (တဏှာ)

ပယ်တတ်သောတရားကိုသိခြင်း မဂ္ဂ (နိဗ္ဗာန်သွားလမ်း)

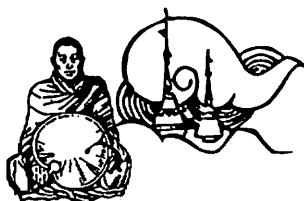
ပြတ်သောတရားသိခြင်း နိရောဓ ပါဘုရားလို့
အမှန်မြင်တဲ့အတိုင်း လျှောက်တယ်။

ဒီတော့ ဗုဒ္ဓက ဟဲ့ . . . ပဋ္ဌာစာရာ၊ နင့်ထဘီလည်း
ပါ၊ တဘက်လည်းပါ၊ ပန်းလည်းပါ၊ လို့မိန့်တော်မူတယ်။

ပဋ္ဌာစာရာအား ဗုဒ္ဓတရားဟောတော်မူပုံ၊
သစ္စာဉာဏ်အမြင်ရပြီး မဂ္ဂင်(၈)ပါးဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊
ပညာပြည့်စုံပြီး နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း ပြေးဝင်သွားပုံကို
စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက နင် ထဘီလည်းပါ၊
တဘက်လည်းပါ၊ ပန်းလည်းပါလို့ တင်စားဟောကြား
ပြလိုက်သည်မှာ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။

ကြိုးစားပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း။ သာဓု သာဓု သာဓုပါဘုရား. . . . ။

၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၉)ရက်
 ငွေရတုနိသင်္ဃတင်တရားစခန်းပူဇော်ပွဲ
 တတိယနေ့၌ဟောကြားအပ်သော
 နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၃)တရားတော်

.. .. .

ကိုယ်ဆင်းရဲဒုက္ခငြိမ်းပုံ

ဒီနေ့ ဆက်လက်ပြီး “နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း”
 တရားတော်ကို အမှတ်(၃)အဖြစ် ဟောကြားသွားပါမယ်။
 အစဉ်အတိုင်းဟောခဲ့တဲ့ဟောစဉ်ထဲမှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု
 အချိတ်အဆက်မိအောင် နာယူကြရမှာဖြစ်တယ်။
 အချိတ်အဆက်မိသွားပြီဆိုရင် ယောဂီတို့ အားထုတ်ပုံ
 အားထုတ်နည်းတွေ ကျွမ်းကျင်သွားပြီ။ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော
 လမ်းကို ကောင်းစွာ လျှောက်လှမ်းနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

၁၁၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဘုန်းကြီးတို့ဟောခဲ့တဲ့အစဉ်ထဲမှာ အမှတ်(၃)က
ဘာလဲဆိုရင် -

“ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ”

ဒီအချက်ပါပဲ၊ ဒါကိုဒီနေ့ဦးစာပေးပြီး ဟောသွားမှာ
ဖြစ်တယ်။ မဟောမီ အန္တရာယ်ကင်း၊ ကျန်းမာခြင်း၊
ကိုယ်ခံအားနှင့် ဟောမှု၊ နာယူမှုမှပြီးမြောက်အောင်
ဗုဒ္ဓကိုအာရုံပြုရှိခိုးကြစို့-

“နမော တဿဘဂဝတော အာရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”?

တဿဘဂဝတော- ထိုဘုန်းတော်(၆)ပါးသခင်
ရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား၊ မေ- တရားဟော၊ တရားနာ
တပည့်တော်၏၊ နမော- ရှိသေ့မြတ်နိုးလက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးခြင်း
သည်၊ အတ္ထု-စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ (သာဓု)?

ကိုယ်ခံအားအကာအကွယ် မေတ္တာပို့ကြမယ်။
လိုက်ဆိုကြ-

လုံးစုံများစွာ သတ္တဝါ -

- ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းကြပါစေ။

- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

- ကြည်စေ၊ အေးစေ ငြိမ်းချမ်းကြပါစေ။ (၃-ကြိမ်)

“ဧတေန သစ္စဝစ္စေန သုခိတာဟောန္တု သာဓဝေါ”

ဧတေန သစ္စဝစ္စေန- ဤသို့ထုတ်ပြန် ဟုတ်မှန်စွာ
ဟောကြားအပ်သည့် ပဏာမသစ္စာ မေတ္တာစကားကြောင့်၊
သာဓဝေါ- ယနေ့ရောက်လာကြတဲ့ ယောဂီသူတော်စင်တို့နှင့်
တကွ လုံးစုံများစွာသတ္တဝါတို့သည်၊ သုခိတာ- ကိုယ်ရော
စိတ်ပါ ချမ်းသာခြင်းရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တု- ဖြစ်ကြပါစေကုန်
သတည်း။ ဟောန္တု- ယနေ့ကစ၍ နိဗ္ဗာန်ကျအောင်၊ မုချမသွေ
ဖြစ်တော်မူနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ (သာဓု)⁹ ပါဘုရား။

ဒီကနေ့ စောစောကကြေညာသွားတဲ့ “နိဗ္ဗာန်သို့
သွားသောလမ်း” တရားတော်အမှတ်(၃)အဖြစ် စတင်ဟော
ပါပြီ. . . ။ အရင်ရက်တွေကဟောခဲ့တဲ့အဆက်ပေါ့. . . ။

“ဧကာယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ။

ဒုက္ခံ ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ”

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့ (ဝါ) ယောဂီတို့၊ အယံ- နိဗ္ဗာန်
သွားလမ်းသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းသည်၊ ဒုက္ခဒေါမဿနံ-

ကိုယ်ဆင်းရဲ ကာယိကဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း စေတသိက်ဒုက္ခ တို့ကို၊ အတ္တင်္ဂမာယ- ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော မဂ္ဂေါ- တခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်း ပေတည်း။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီသတိပဋ္ဌာန် နိဗ္ဗာန်သွားလမ်း အကျင့်ဟာ ကိုယ်ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲဒေါမနဿ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း တစ်ခုတည်းသောလမ်းဖြစ်တယ်။ ကိုယ် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခငြိမ်းကြောင်း အရင်ဦးစားပေးဟောမယ်။

ခန္ဓာကိုယ် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ လေးလံ၊ နာကျင်၊ ကိုက်ခဲ အခံခက်ဆင်းရဲမှုတွေ၊ အိုရ၊ နာရ၊ သေရတဲ့ ဆင်းရဲတွေချုပ်ငြိမ်း ပြီးမှ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှော်ပြုတဲ့ အကျင့်လမ်း လို့ဆိုလိုတယ်...။ ဒါ့ကြောင့် “ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာယ” လို့ဗုဒ္ဓက ဟောထားတယ်။ ဒီလမ်းစဉ်လိုရင်း ကတော့ အာနာပါနဿတိပဲ။

ထိ သိ သတိ နှင့် ဝေဒနာ

ဒါကို ဗုဒ္ဓက “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” မမေ့ မလျော့သောသတိတရားနဲ့နေ “သတိကိုမွေးမြူနေ” လို့ဆိုတဲ့ အတိုင်းသတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကိုပွားများအားထုတ်ရမယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၃)

၁၁၉

ဒီအချက်ကို မျက်ချေမပြတ်အောင် ဘုန်းကြီးတို့ပြန်ပြီး ဟောရပါတယ်။ . . ။

“အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” သတိကိုမွေးမြူရာမှာ စွန်းလွန်းဥပနိသျည်း “ထိ သိ သတိပွားပုံနှင့် ဝေဒနာလိုက်ပုံ ၂-မျိုး” အဲဒီနှစ်မျိုးကို အလှည့်အပြောင်းလုပ် လွန်းထိုးပြီးတော့ ပွားများအားထုတ်ရမှာဖြစ်တယ်။ . . ။

ကာယနုပဿနာ

ယောဂီတရားနာပရိသတ်များနော်. . . ပထမနည်းထိ သိ သတိကို ရှုမှတ်တဲ့အခါ ဝင်လေ၊ ထွက်လေက နှာသီးဖျားကာယ၌ လေတိုးထိမှုကို သူ့ထိမှုနှင့် သူ့သိမှု သတိနဲ့ပြိုင်ပြိုင်ကျအောင်ရှုမှတ်ရမယ်။ ထိကာမျှလေး ထိကာမျှလေး သိနေအောင်ရှုမှတ်ရမယ်။ ထွေလီကာလီတွေ များနေဖို့လိုသေးလား. . . ?၊ မလိုအပ်ပါဘုရား. . . ။

တချို့က အဲဒီလို ပြိုင်ကျအောင်မရှုမှတ်ဘဲနဲ့ အတွင်းလိုက်မှတ်တာရှိတယ်။ အပြင်ကိုလည်း လိုက်မှတ်တာရှိတယ်။ အတွင်းလည်းလိုက်မမှတ်နဲ့၊ အပြင်လည်းလိုက်မမှတ်နဲ့။ အတွင်း လိုက်မှတ်တယ်ဆိုတာ ထိတဲ့နေရာလေး ထိရုံ၊ ထိကာမျှမမှတ်ဘဲနဲ့ အတွင်းမှာ လည်ချောင်း၊ ရင်ချိုင့်၊

ဝမ်းပိုက်တွေ လိုက်မှတ်တယ်။ အပြင်ကျပြန်တော့လည်း ထွက်လေပြန်ထွက်လာတော့ ဝမ်းပိုက်ကနေ ရင်ချိုင့် လည်ချောင်း နှာသီးဖျားအထိအပြင်ထွက် သွားတာအပြင် ရောက်တော့ တစ်ထွာ၊ တစ်တောင်စသည်ဖြင့် လေကြောင်း ကိုလိုက်မှတ်နေတယ်။ အဲဒါ အပြင်လိုက်မှတ်တာခေါ်တယ်။ အတွင်းလည်းမလိုက်နဲ့၊ အပြင်လည်းမလိုက်ဘဲနဲ့ ထိကာမျှ၊ သိကာမျှလေးမှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါ။ ဘယ်လို မှတ်ရမလဲ . . ?၊ ဝင်လေ ထွက်လေရှုတဲ့အခါ အတို အရှည် မျှအောင်ရှုရမယ်။ ပင်ကိုယ်အရှိကိုပြင်ပြီး မရှု၊ မရှိက်ပါနဲ့။ ရှုနေတဲ့အခါမှာ မောလည်း မနားနဲ့၊ ညောင်းလည်း မပြင်နဲ့တဲ့။ အဲဒါ သည်းခံနိုင်ဖို့ပြောတာ၊ သည်းခံ ရှုမှတ်ပါ . . . ။

ရုပ်ကိုဦးစားပေးရ

ယောဂီတို့သည်းခံပြီး ထွက်လေ၊ ဝင်လေထိမှု သဘောမှတ်တာ၊ ဘာကိုမှတ်တာလဲ. . ? ရုပ်ကိုမှတ်တာပါ ဘုရား. . . ။ ဟုတ်ပြီ . . ဗုဒ္ဓကလည်း ရုပ်ကိုမှတ်ဖို့တိုက်တွန်း ဆုံးမထားတယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၃)

၁၂၁

“ရှုပုံ ဘိက္ခုဝေ ယောနိသော မနသိကရောထ၊

ရူပါနိစ္စတဉ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿထ” တဲ့။

(သံ၊ ၂-၄၂)

ဘိက္ခုဝေ- ဘိက္ခုတို့၊ ယောဂီတို့၊ ရှုပုံ-ရုပ်တို့၊
ယောနိသော- သင့်လျော်မှန်ကန်စွာ၊ မနသိကရောထ-
နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ရူပါနိစ္စတဉ္စ- ရုပ်၏မမြဲခြင်းကိုလည်း၊
ယထာဘူတံ - ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမနုပဿထ-
ရှုကြကုန်လော့...။

ယောဂီတို့ ရုပ်ကိုရှုလော့ . . ရုပ်ကိုရှုတော့ . . . ၊
ရုပ်၏မမြဲတဲ့သဘောကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိတယ်။ တစ်ခါ
ရုပ်တရားတွေထဲကြည့်လိုက်ရင် အတွေ့အထိရုပ်၊ ထိမှု
သဘော(ပေါ်ဌဗ္ဗရုံ)ကိုမှတ်ရတာဟာ ပေါ်လွင်တယ်၊
ထင်ရှားတယ်။ မထင်ရှားဘူးလား ?၊ ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။
ထင်ရှားတဲ့ ထိမှုသဘောကို ဦးစားပေးမှတ်ရတယ် . . ။

“ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ ဘိက္ခုဝေ ယောနိသောမနသိကရောထ၊

ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာနိစ္စတဉ္စ ယထာဘူတံ သမနုပဿထ”

(သံ၊ ၂. ၃၅၅)

ဘိက္ခုဝေ- ဘိက္ခုခေါ်ငြား အိုယောဂီတို့၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ-
 တွေထိရသောအာရုံတို့ကို၊ ယောနိသော- သင့်လျော်
 မှန်ကန်စွာ၊ မနသိကရောထ- နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊
 ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာနိစ္စတဉ္စ- တွေထိရသောအာရုံတိုင်း မမြဲခြင်းကိုလည်း၊
 ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ သမနုပဿထ -
 ရှုကြကုန်လော့။

ယောဂီတို့ ဗုဒ္ဓလမ်းညွှန်တဲ့အတိုင်း ဒီနေရာမှာ ရုပ်ကို
 ဦးစားပေးရှုတယ်။ ရုပ်မှာလည်း ထင်ရှားပေါ်လွင်တဲ့ တွေထိ
 ရသောထိမှုရုပ်ကိုရှုတယ်။ ရှုတော့ထိမှု ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏မမြဲတဲ့
 သဘောကို မှန်ကန်စွာသိသွားနိုင်တယ်. . . ။ သည်းခံမှတ်ဖို့
 လိုတယ် . . . ။

သည်းခံမှတ်

စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး သည်းခံမှတ်ဖို့ အခုလို
 ဘာဖြစ်လို့ပြောရလဲဆိုတော့- အကယ်၍ နားလိုက်မယ်၊
 ညောင်းလို့ပြင်လိုက်မယ်ဆိုရင် စိတ်တွေကပိုပြီးတော့
 အပြင်ထွက်သွားနိုင်တယ်။ အပြင်ထွက်မ သွားပေဘူးလား?၊
 ထွက်သွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား. . . ။ အပြင်ကိုထွက်မသွား
 နိုင်အောင် ခုတင်ကပြောတဲ့ သူထိမှုနှင့် သူသိမှု သတိနဲ့ပြိုင်ပြိုင်

ကျအောင် မနားတမ်း မောလည်းမနားနဲ့၊ ညောင်းလည်း
မပြင်နဲ့၊ သည်းခံပြီးတော့မှတ်ပါလို့ သည်းခံမှတ်ဖို့ ပေးခြင်း
ဖြစ်တယ်။ . . ။

အထူးသဖြင့် ခပ်ဆွဲဆွဲငင်ငင်ရှည်ရှည်လေး ရှုလိုက်ပါ။

အေး ဒါကြောင့်ချုပ်ငြိမ်းလည်းသွားရော၊ ရှုမှတ်နေတဲ့
အရှုခံထိမှု၊ သိမှုအာရုံကလည်းပဲ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ထင်ထင်
ရှားရှားတွေ့ရတယ်။ တချို့ယောဂီလျှောက်တာတွေ့ရတယ်။
တပည့်တော်မှတ်ရတာ ထိတာသိပ်မထင်ရှားဘူး၊ သိတာ
လည်း သိပ်မထင်ရှားဘူးလို့ပြောတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ
မှတ်မရတဲ့ သဘောပဲ။ အတွေ့အကြုံအားဖြင့်ပြောရရင်
တစ်ခါတစ်လေကြတော့ ဝင်လေထိတာထင်ရှားတယ်၊
ထွက်လေကျတော့ ဘယ်ကထွက်မှန်းမသိရဘူး။ အပြင်က
ထွက်သွားသလိုလည်းတွေ့ရတယ်။ ဒီလိုလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။

၁၂၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ထိမ္မနှင့်သိမ္မ သတိပြိုင်ကျနေပါစေ

တစ်ချို့ကျတော့ ထွက်လေထိတာတော့သိတယ်၊
ဝင်လေက ဘယ်လိုဝင်သွားမှန်းကိုမသိဘူး။ ထိတာမှတ်ရတာ
ကွက်ကျော် တစ်ထိ နှစ်ထိကျော်မှတ်နေရတာလည်း
ဖြစ်တတ်ပါတယ်နော်. . . ။ အခုပြောခဲ့သလို ဆွဲဆွဲငင်ငင်
ရှည်ရှည်လေးဆွဲပြီး ရှုလိုက် မှတ်လိုက်တဲ့အခါကြတော့
စောစောကပြောတဲ့ ဖြစ်တာတွေ မဖြစ်တော့ဘဲနဲ့ သူ့ထိမ္မနှင့်
သူ့သိမ္မပြိုင်ပြိုင်ကျနေပြီး ထိကာမျှ၊ သိကာမျှမှတ်နေရင်း
ထိမ္မဖေါဋ္ဌဗ္ဗအာရုံရဲ့ မမြဲတဲ့သဘောကိုသိမြင်တဲ့ အမြင်မှန်ဟာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်ဟာလည်း
တည်ငြိမ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် သံယုတ်ပါဠိတော်မှာ -

“အနိစ္စေယေ ဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ
အနိစ္စာတိ ပဿတိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ”
(သံ-၂၊ ၃၅၅)

ဘိက္ခုတို့ ယောဂီတို့ မမြဲသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊
တွေ့ထိရသောအာရုံတို့ကို၊ မမြဲကုန်ဟု ရှုမြင်၏။ ထိုယောဂီ၊
ထိုရဟန်း၏ ရှုမြင်ခြင်းသည်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်မှန်ပေတည်း”
လို့ဟောပြထားတယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၃)

၁၂၅

သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိပဿနာဉာဏ်

အဲဒီအချိန်အခါမှာ ပျင်းတဲ့စိတ်တွေပေါ်လာအုံး
မလား. . . ?၊ ပေါ်မလာတော့ဘူးနော်။ ပေါ်မလာပါဘုရား။
ထိုင်းမှိုင်းလေးကန်တဲ့စိတ်တွေကော ?၊ မလာပါဘုရား။
တွေဝေတဲ့စိတ်တွေကော. . . ?၊ မလာတော့ပါဘုရား. . . ။

စိတ်တွေတက်ကြွနေတယ်၊ သဒ္ဓါတရားတွေ
တိုးတက် ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ ဒါ . . သဘောကျရမယ့်
အချက်တွေ. . . ။ ထိနမိဒ္ဓ ကောသလ ခိုတဲ့စိတ်ဆိုး စိတ်ညစ်
အယုတ်တရားတွေတွန်းလှန်နိုင်တယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး၊
တော်ရုံတန်ရုံ ဝေဒနာခံခက်တွေလည်း ကျော်လွှားနိုင်တယ်။
တွန်းလှန်ရှုမှတ်နိုင်သွားတယ်။ ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။
သဘောကျပြီလား. . . ?၊ သဘောကျပါပြီဘုရား။ အဲ . .
အလင်္ကာလေးနဲ့ မှတ်ထားဖို့ -

၁၂၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပြင်းပြင်းသန်သန် ရှာန်ညွန်ပြ

နည်းပြောင်းစိတ်လွင့်၊ မခံချင့်မခံသာ

ဝေဒနာပေါ်၊ အိပ်ငိုက်ပျင်းသော်

ရှုမှတ်သော် ရှုသော် ပြင်းပြင်းရှု . . .

ဒါ့ကြောင့်မို့ ပြင်းပြင်းသန်သန်၊ ထက်ထက်မျက်မျက်
လေးရှုပါ။ သည်းခံရှုပါလို့ ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်တယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီနေရာဟာ ကိုယ်ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာ
ချုပ်ငြိမ်းပုံအကြောင်း ဦးစားပေးပြီးတော့ဟောမယ်လို့
ပြောထားတဲ့အပိုင်းမှာ လေကိုပြင်းပြင်းသန်သန်လေး
ရှုရှိုက်ပြီးတော့ မှတ်လိုက်တဲ့အတွက် တော်ရုံ တန်ရုံ
ဝေဒနာတွေ တွန်းလှန်နိုင်၊ သည်းခံနိုင်တယ်။ ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်
တယ်ဆိုတာ သတိထားဖို့မလိုအပ်ဘူးလား ?၊ လိုအပ်ပါတယ်
ဘုရား။

သဘောမှန်ကိုသိပါစေ

အဲဒီလိုရှုပြီးမှတ်နေဆဲမှာ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်နေ
တာတွေ ပေါ်သမျှတွေဟာတရားလို့မှတ်ပါ။ စိတ်တည်ငြိမ်တဲ့
အတွက်၊ သမာဓိတရား ဖြစ်မနေဘူးလား ?၊ ဖြစ်နေပါတယ်

ဘုရား။ ထိမ္မသဘော၊ သိမ္မသဘော ဝေဒနာသဘော
 တွေလည်းတွေ့နေရတယ်။ အဲဒီတရားတွေဟာ “ယထာ
 ဘူတံ ပဇာနာတိ” အတိုင်းနော်. . . ။ သဘာဝသဘောတွေ
 သဘောမှန်ဖြစ်နေကြတယ်။ မှန်ပါ. . . ။ ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ စိုက်ရှု
 နေတော့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရွှေ့မွှေ့တွေ မတွေ့ရဘူးလား. . . ?
 တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။ အဲဒါ ယထာဘူတသဘာဝတရားတွေ
 တွေ့နေရတယ်။ သူ့သဘောအတိုင်း ပေါ်နေတာလို့မှတ်ပါ။

“သမာဓိံ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ သမာဟိတော

ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ” တဲ့

ဘိက္ခဝေ- ငါ၏ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့၊ သမာဓိ-
 သမာဓိကို၊ ဘာဝေထ- ပွားများကြကုန်လော့. . . ။

ရှုမှတ်စိတ်၏ တစ်ခုတည်းသောထိမ္မ(ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ)၊
 အာရုံ၌တည်ငြိမ်တဲ့ ခဏိကသမာဓိကို၊ ဘာဝေထ- ပွားများ
 ကြကုန်လော့. . . ။ ထိတယ် ထိတယ် ထိတယ် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို
 သိနေတယ်။

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ သမာဟိတော- တည်ကြည်
 သောစိတ်ရှိတဲ့ဘိက္ခုရဟန်းသည် (ဝါ) ယောဂီသည်။

၁၂၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိဆဲ ဖြစ်ဆဲ ရုပ် (နာမ်)
သဘောတရားတွေကို၊ ပဇာနာတိ- သိနေတယ်။ ထိဆဲရုပ်
ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် သိနေတယ်နော်။

ဆင်းရဲဒုက္ခလွတ်မြောက်ဖို့

ဒါကြောင့် -

ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ ပဇဟံ

ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ။ (သံ ၂၊ ၂၅၀)

ရဟန်းတို့ ယောဂီတို့ တွေ့ထိရသော အာရုံတို့ကို ရှေးရှု
သိလျှင်၊ တပ်မက်ပျယ်စေလျှင်၊ ပယ်စွန့်လျှင် ဆင်းရဲကုန်
ခြင်းငှာ (ဆင်းရဲကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု
ခြင်းငှာ)ထိုက်ပေ၏ လို့ဟောထားတယ်။

ယောဂီတို့ . . ဗုဒ္ဓက တွေ့ထိရသော ထိမှုသဘောကို
ရုပ်(နာမ်)အကြောင်းအကျိုး၊ အဖြစ်အပျက်တွေကို ရှေ့ရှုသိ၍
ထိသိ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာလျှင်၊ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ပိုင်းခြားသိလျှင်၊
တပ်မက်မှုတဏှာပျယ်၍၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတွေကို ပယ်စွန့်
နိုင်လျှင်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ
အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ထိုက်တယ်လို့

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၃)

၁၂၉

ဟောထားတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ထိ သိ သတိကို ပိုင်းခြား သိအောင်ကြိုးစား ပွားများကြရမယ်။

အဲဒီသိနေတဲ့အခိုက်မှာ သူ့သဘောအတိုင်း ပေါ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေ ထင်ထင်ရှားရှားရှိနေတာ၊ ထင်ရှားတာကိုပဲ ရွေးပြီးတော့ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ ထင်ရှားရာ အာရုံကိုရှုမှတ်။ ထိ သိ ရှုဆဲမှာ- ထိတာကရုပ်၊ သိတာက နာမ် ပေါ်နေတာတွေတွေ့ရတယ်။ ထိမှုရုပ်ကထင်ရှားတဲ့ အတွက် ထိမှုရုပ်ကို ဦးစားပေးမှတ်ပါလို့ပြောခဲ့ပြီ။ . . ။

နောက်တစ်ခု ဝေဒနာတွေ နာကျင်၊ ကိုက်ခဲ၊ လှုပ်လှုပ် ရွရွ၊ မွေမွေတွေ အဲဒီအထဲမှာအထင်ရှားဆုံးဟာကို အလေး ထားပြီးရှုပါတဲ့နော် . . ။ ရှုနေရင်းနဲ့ ပေါ်နေတဲ့သဘော တွေဟာ ရုပ်တွေ၊ ဝေဒနာတွေ။ အဲဒါအမှန်ပဲ . . . ။ သဘော ပရမတ်ကို သိနေတယ်လို့ခေါ်တယ်။ “ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ” လို့ဟောတယ်။ သဘောပရမတ်ကိုသိနေတဲ့ ရှုဉာဏ် သိဉာဏ်ကိုတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်လို့လည်း ခေါ်တယ်။

၁၃၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပညတ်,ပရမတ် နှစ်ခုစပ်သိ

သဘောပေါ် သဘောကျပါစေ

ဒါဖြင့်ရင် ပေါ်နေတာတွေကလည်း သဘောပရမတ်၊ ရှုဉာဏ်ဝိပဿနာဉာဏ်ကလည်းပရမတ်ဆိုတော့ သဘောအပေါ် သဘောထပ်ကျမနေဘူးလား ?၊ ကျနေပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလို သဘောအပေါ် သဘောထပ်ကာထပ်ကာ ကျနေသည်ပင် သမ္မဿနဝိပဿနာဉာဏ်လို့ခေါ်တယ်။ ရှုနေရင်းနဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာတွေ့တာ သဘောပရမတ်၊ တွေ့တဲ့ မြင်တဲ့ အကြောင်းပြောပြတာက အပြောပညတ်။ ဟုတ်ပြီ- သဘောက ပရမတ်၊ အပြောက ပညတ်လို့ သေသေချာချာ မှတ်ကြပါ။ ယောဂီတို့ အဲဒီလိုရှုမှတ်ရင်းနဲ့ ပညတ် ပရမတ် ကွဲပြားပြီး သိရမယ်။

သိလာတော့ ပညတ်ဆိုတာ သဘောပရမတ်နှင့် ဆက်စပ်ပြီးမှ သိရတယ်။ ပညတ် ပရမတ်နှစ်ခုစပ်ပြီး သိတယ်လို့ခေါ်တယ်။ တခြားစီခွဲခြားသိလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ လိုက်ဆိုကြပါ-

“ပညတ် ပရမတ် နှစ်ခုစပ်၊ သိတတ်သူမှ
မြတ်သည်သာ” တဲ့။ (သုံးခေါက်)

ဒါ့အပြင် ထိတာကရုပ်၊ သိတာကနာမ်၊ ရှုသိ သိရတဲ့ သဘော ပရမတ်၊ ပြောပြတာက ပညတ်။ ခွဲခြား ကွဲပြား သိတော့ သူမြတ်ဖြစ်တယ်။ ယောဂီတို့ ဝိပဿနာ ရှုမှတ် နေတဲ့အခိုက်အတန့်မှာတော့ ပညတ် ပရမတ် မကွဲလို့မရ ပါဘူး။ ပညတ် ပရမတ်မကွဲဘဲနဲ့ ဝိပဿနာရှုနေရင်တော့ လုံးချာပတ်လည် လိုက်နေမယ်။ လုံးချာလိုက်နေရင် ဖြစ်ပျက်မြင်နိုင်ပမလား ?၊ မမြင်နိုင်ပါဘုရား။ မလုံးစေနဲ့၊ ကွဲပြားခြားနားသိပါစေ . . . ။

ကဲဒါဖြင့် နောက်တစ်မျိုးကြည့်ရအောင် . . . ။ ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်တွေ့ ရှုမှတ်နေတာကကော ဘာတဲ့တုန်း ?၊ တရားအလုပ် လုပ်တာပါဘုရား . . . ။ အပြောကကော ဘာလဲ . . ?၊ ပညတ်ပါဘုရား . . ။ ဟုတ်ပြီ . . လိုက်ဆိုကြ ပါအုံး-

“အလုပ်ပရမတ် ပြောပညတ် နှစ်ရပ်ကွဲရမှာ”

အဲဒီလိုလဲ ရှုရင်းမှတ်ရင်းကွဲသွားရော၊ ရုပ်နာမ်ပရမတ် အနှစ်အသားတွေ မတွေ့ရဘူးလား . . ? တွေ့ရပါတယ် ဘုရား . . . ။

၁၃၂

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပရမတ်သား ရုပ်နာမ်ဂ္ဂ

ထိ သိ သတိ တစ်ခုရှုပ်ကလေးနဲ့ပဲ ထိတာကရုပ်၊ သိတာကနာမ်ဆိုတော့ ထင်ရှားရှိတဲ့ရုပ်နာမ် ပရမတ်သားတွေ တွေ့နေရပြီ။ ကျန်တဲ့အခိုက်အတန့် ရုပ်နာမ် ပရမတ်သားတွေ ချဲ့သိကြပါ။ လိုက်ဆိုကြပါ -

ပရမတ်သား၊ ရုပ်နာမ်များ၊ ထင်ရှားရှိကြတာ။

ဝိပဿနာရှုရတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားရှိတဲ့ရုပ်နာမ်တွေ ကိုသာ ဝိပဿနာရှုရတယ်။ ဝါစာကမ္မံ ပါးစပ်အပြောတွေကို ဝိပဿနာရှုမရဘူး။ အပြောပညတ်ကို ဝိပဿနာရှုလို့ကော ဝိပဿနာဖြစ်ပမလား . . . ? မဖြစ်ပါဘုရား။

ဒါကြောင့်မို့ ပါးစပ်က အာဘောင်အာရင်းသန်သန်နဲ့ ပြောပြနေတဲ့ဝိပဿနာဟာ ဝိပဿနာမဖြစ်ပါဘူးလို့ နားလည် ကြပါ။ ဒါဖြင့် ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် ပညတ် ဝါစာကမ္မံပဲဖြစ်တယ် လို့ပြော၊ အပြောသမားဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါ။

ဝေဒနာသည်းခံလာနိုင်တဲ့အချိန်

လိုရင်းနားလည်ရမှာက ပညတ် ပရမတ်ကွဲအောင် ရှုရမယ်။ ရုပ်နာမ် ပရမတ်သားကိုပဲ ဝိပဿနာရှုရမယ်။

စိတ်တည်ငြိမ် သမာဓိရလာတော့ ပြင်းထန်တဲ့ဝေဒနာတွေကို သည်းခံမှတ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဆိုတာတွေဟာ ဒုက္ခဝေဒနာတွေဖြစ်ပေါ်တာပဲ။ ပညတ် ကွာပြီး ရုပ်နာမ်သဘောအပေါ် ဖြစ်ပျက်မြင်နေတဲ့အချိန်ဟာ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို သည်းခံနိုင်တယ်။

ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်တွေကိုလည်းမြင်၊ ဝေဒနာကို လည်းသည်းခံနိုင်လာတဲ့အခါမှာ နှာခေါင်းဆိုတဲ့သဏ္ဌာန် ရှိသေးလား . . မရှိတော့ပါဘုရား။ နဂိုတုန်းက နှာခေါင်းဆိုတဲ့ သဏ္ဌာန်ချွန်ချွန်လေး တွေ့ရတယ်နော်။ အခုရှုနည်း မှန်သွား တဲအခါကျတော့ နှာခေါင်းဆိုတဲ့သဏ္ဌာန် သတ္တသညာ ကွာ တယ်။ နှာခေါင်းမှာ သတ္တသညာကွာရင် ဒူး၊ ပေါင် စတဲ့ တစ်ကိုယ်လုံးမှာလည်း သတ္တဝါဆိုတဲ့သညာကွာသွားတယ်။ ပညတ်လဲကွာ၊ သတ္တသညာလည်းကွာတော့ ငါ့ကိုယ်လို့ ခံယူတဲ့သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိ ကွာသွားတယ်။

ဝိပဿနာစိတ်ထားပုံ

ပညတ်ကွာပုံ

ဘာဝနာ ယ ပန ဝဗ္ဗမာနာယ ပညတ္တိ
သမတိက္ကမိတွာ သဘာဝေယေဝ စိတ္တံ တိဌတိ။

၁၃၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပန- ဝိပဿနာအာရုံ၌ စိတ်ထားပုံကိုပြဆိုဦးအံ့၊
 ဘာဝနာယ- ဝိပဿနာဘာဝနာသည်၊ ဝါ- ထိ သိ သတိဆိုတဲ့
 ဝိပဿနာဘာဝနာသည်၊ ဝဗ္ဗမာနာယ- တိုးပွားလတ်သည်
 ရှိသော်၊ ပညတ္တိ- မရှိပညတ် ရှိပညတ်ကို၊ သမတိက္ကမိတွာ-
 ကျော်လွန်၍၊ သဘာဝေယေဝ- ရုပ်နာမ်သဘော၌သာလျှင်၊
 ဝါ- ထိမှုရုပ် သိမှုနာမ်ဆိုတဲ့သဘော၊ ခံစားမှုဝေဒနာသဘော၌
 သာလျှင်၊ စိတ္တံ- ဝိပဿနာစိတ်သည်၊ တိဌတိ- တည်နေ
 တော့၏။

ယောဂီတို့ . . . ဝိပဿနာစိတ်ထားပုံလေးနော် . . ။
 ဝိပဿနာအာရုံ၌ စိတ်ဘယ်လိုထားရမယ်ဆိုတာ အရေးကြီး
 ဘူးလား . . ? အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား . . . ။ ဝိပဿနာကို
 ပွားများဖန်များလျှင် ဝိပဿနာစိတ်က မရှိပညတ် ရှိပညတ်ကို
 ကျော်လွန်ပြီး ထိမှု သိမှု ရုပ်နာမ်သဘော၌တည်နေပါတယ်။

မရှိပညတ် ရှိပညတ်ကွာ

ကဲ . . ဒါ ဘုန်းကြီးတို့ စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းအားဖြင့်
 ညွှန်ပြတာ သာမညအားဖြင့်တော့ ပညတ်ကွာတာ
 နားလည်ပြီ။ မရှိပညတ်၊ ရှိပညတ်ကွာပုံကို နားလည်ဖို့လိုအပ်
 လာတယ်။

ဒါကလေးက နက်နဲတယ်။ အပြောပညတ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူ၊ မောင်ဘ၊ မောင်လှ၊ မမြ လို့ခေါ်တာတွေဟာ တကယ်မရှိလို့ (အဝိဇ္ဇာမာန)မရှိပညတ်ခေါ်တယ်။ လိုရင်း သတ္တသညာဖြင့် အပြောသည် မရှိပညတ်၊ ပရမတ္ထသဘောကို (ဒါက ထိတာရုပ်၊ သိတာက နာမ် စသည်ဖြင့် သဘောကို)ပြောပြတဲ့ အပြောပညတ်သည် (ဝိဇ္ဇာမာန) ရှိပညတ်၊ ပရမတ္ထသဘော အရှိကိုအရှိအတိုင်းခေါ်ပြောလို့ ရှိပညတ်ခေါ်တယ်။ ဉာဏ်နဲ့ထိတွေ့သိရတဲ့ အသိနှင့် ရုပ်နာမ်က သဘောပရမတ်၊ အပြောကပညတ်၊ နောက်ကလဲ ပြခဲ့ပြီ။

ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊

သဘာဝေ ယေဝ စိတ္တံ တိဌတိ။

အတူတူပါဘဲ . . . နားလည်လောက်ပါပြီ။

အပြောပညတ်၊ သဘော ပရမတ်

လိုရင်း ဘာပြောပြော -

၁။ အပြောသည် ပညတ်

၂။ အရှိသဘောက ပရမတ်

၃။ သတ္တသညာနဲ့ပြောတဲ့အပြောသည် မရှိပညတ်

၁၃၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

၄။ ပရမတ် အရှိသဘောကိုပြောတဲ့
အပြောသည် ရှိပညတ်။

ယောဂီတို့ . . . မရှိပညတ်၊ ရှိပညတ်ကိုကျော်လွန်ပြီး
သဘောရုပ်နာမ်(ထိသိ)တွေကို ဝိပဿနာစိတ်ကလေးက
သဘောအပေါ်မှာ ထပ်ကာထပ်ကာကျပြီး၊ အဖြစ်အပျက်
တွေ သိမြင်တယ်၊ သိမြင်တော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာတယ်။
ဘယ်မှာ ကွာတာတုန်း . . ?၊ နှာခေါင်းမှာ ကွာတယ်၊ မျက်စိ
မှာလည်းကွာတယ်၊ နားမှာလည်းကွာတယ်၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ
ကွာတယ်လို့မှတ်ကြပါ။

ဝိဇ္ဇာဝိပဿနာဉာဏ်က ကိလေသာတွေပယ်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရင် ဆင်းရဲဒုက္ခငြိမ်းကြောင်း
ဖြစ်တယ်။ ဒီခန္ဓာ ငါလို့မစွဲတော့ဘူး၊ တဏှာကွာတယ်၊
မာနကွာတယ်။ အဲဒါ ထိသိ၌ မသိမှု အဝိဇ္ဇာကိုပယ်ပြီး
သိမှုဝိဇ္ဇာ ဝိပဿနာဉာဏ်က ဖြစ်ပျက်အနိစ္စမြင်တယ်လို့
မှတ်ပါ။

ဖေါဌဗွေ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော

အဝိဇ္ဇာ ပဟိယတိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (သံ ၂၊ ၂၅၉)

တွေ့ထိရသော အာရုံတို့ကို မမြဲဟုသိမြင်သော သူအား အဝိဇ္ဇာကို ပယ်အပ်၏ (အဝိဇ္ဇာ ပျောက်ကင်း၏)။
 ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏ ဟုလည်းဟောထားတယ်။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်
 ဖြစ်ပေါ်လာတော့ ငါ့ခန္ဓာလို့လည်း မစွဲတော့ဘူး၊ တဏှာ
 ကွာတယ်။ အဲဒါ ကိုယ့်အလို ကိုယ့်သဘောမပါလို့ အတ္တ
 မဟုတ်၊ အနတ္တလို့မှတ်ပါ။

ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ
 (အတ္တ) ကွာရှင်းနေတယ်။ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း တဒင်္ဂ
 ကင်းကွာသွားတယ်။ ဝိက္ခမ္ဘနဆိုတဲ့ ကြာကြာလဲကွာနိုင်တယ်။
 နောက်ဆုံး အရိယာဖြစ်သွားတော့ သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် အရှင်း
 ပယ်နိုင်သွားတယ်။

မိမိရဲ့တရား အကဲခတ်

ယောဂီတို့ မိမိရဲ့ဝိပဿနာကို အကဲခတ်ဖို့ဆိုရင်
 ဒီအချက်သုံးချက်နဲ့ အကဲခတ်ပါ။ ငါ တဏှာပါးသွားလား၊
 မသွားဘူးလား။ မာနလျော့သွားလား၊ မလျော့သွားဘူးလား။
 သားသမီး စီးပွားတို့၌ စွဲလမ်းပူလောင်ကြောင့်ကြ နည်းသွား
 သလား၊ မနည်းသွားဘူးလား?၊ အကဲခတ်ရတယ်။

တော်တော်ကြာတော့ တရားအားထုတ်ရင်းနဲ့

၁၃၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂမောဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဘာတွေ ညာတွေလျှောက်ပြောမယ်။ နောက်ပြီး ဈေးထဲ
ရောက်တော့ ပိုက်ဆံအကြွေးတောင်းမရတာနဲ့ ဈေးထဲမှာ
ရန်ဖြစ်တောင်းတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ပါ ပွက်လောညံ့ဖြစ်
အံ့မယ်။ သတိပြုကြပါ။

အမှန်တော့ တရားအားထုတ်ရင်း အားထုတ်ရင်းနဲ့
ကြာတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရမှာ၊ မာနထောင်လွှားမှု
တွေလည်း လျော့ပါးလာရမှာ၊ မာနလျော့ပါးသွားရင်
ငါလို့ထောင်လွှားပါဦးမလား. . . ? မထောင်လွှားတော့ပါ
ဘုရား။ ငါတကော ကောပါအံ့မလား. . . ?၊ မကောတော့
ပါဘုရား. . . ။ ငါ့ဟာဆို ပြီး လောဘဇောမတိုက်တော့ဘူး။
ငါ့ဥစ္စာဆိုပြီးတော့ကော အတင်းစွဲယူပါဦးမလား. . . ?
မစွဲယူပါဘုရား. . . ။

တရားသဘောကို နည်းမှန်လမ်းမှန် အသား
ကျအောင်အားထုတ်ထားပြီးပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ တဏှာ၊ မာန၊
ဒိဋ္ဌိတွေအဖြစ် ကျဲသွား ဝေးသွားတတ်ပါတယ်။ ကြာကြာပွား
များတော့ ပယ်စွန့်နိုင်တယ်. . . ။

လုံးဝတရားလည်းအားမထုတ်၊ အားထုတ်သော်
လည်း နည်းမှန်လမ်းမှန်မရ၊ အသားမကျလို့ ကြမ်းနေရင်

တော့ ဒီတရား တွေကသံသရာနယ်ချဲ့တရားတွေနော်. . . ။
 ရုပ် နာမ်၊ ဘဝ၊ ခန္ဓာတွေတိုးပွားအောင်လုပ်တယ်။ ဟိုဘဝမှ
 ဒီဘဝ၊ ဒီဘဝမှ ဟိုဘဝ၊ အဲဒီလိုဘဝဆက်ပြီး လှည့်နေတယ်၊
 လည်နေရအုံးမယ်. . . ။

တရားသားကျလို့ ဝေးဝေးတစ်ခါဖြစ်အုံးတော့
 နောက်တော့ဖြေးဖြေးနဲ့ လုံးဝကင်းပြတ်တဲ့ သမုစ္ဆေဒပယ်
 ခြင်းမျိုးသို့ရောက်သွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလိုရောက်သွားအောင်
 ယောဂီတို့ ရှုရှုကြိုခိုင်းတဲ့အခါ အနည်းဆုံး (၃၅)မိနစ်
 အရှုမခိုင်းဘူးလား? ခိုင်းပါတယ်ဘုရား. . . ။ တစ်ချို့ဌာန
 မှာတော့ (၄၅)မိနစ် ရှုမှတ်ခိုင်းကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့
 ဒီမှာတော့ (၃၅)မိနစ်လောက်ပဲ ခိုင်းပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း
 ဆိုတော့ ဟိုဘက်အရှုရပ်ပြီး ဝေဒနာလိုက်တဲ့ဘက်မှာ
 အလေးပေးအားထုတ်စေချင်လို့ပါ။

ဒီတော့ ထိ သိ သတိ မှတ်နေတဲ့အချိန်ခါမှာ အခုပြော
 တဲ့အခြေအနေရောက်အောင် ယောဂီတို့က ဆရာသမားခိုင်း
 တဲ့အတိုင်း၊ ပြောတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်အားထုတ်ကြပါလို့
 ဘုန်းကြီးက ပြောလိုပါတယ်နော်. . . ။ ဝေဒနာရှုမှတ်ပုံ
 သွားကြစို့ . . .

၁၄၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဝေဒနာနုပဿနာ

မှတ်နေတော့ ခုတင်ကပြောတဲ့ အခြေအနေ အဆင့်ကို ရောက်နေရင်တော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။ အဲဒီအချိန်ခါမှာ အရှုရုပ် “ခန္ဓာကိုယ်စိုက် ဝေဒနာလိုက်” ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ပြင်းပြင်းရှူတာ လျော့ကျရပ်သွားပြီး အကောင်းဆုံးက ခန္ဓာကိုယ်တည်းမှာ မတင်မကျဖြစ်နေတဲ့ လေတွေများရှိနေလို့ရှိရင် ထွက်သွား ရှင်းသွားအောင် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်လောက် သန်သန်လေးရှုရှုလိုက်ပြီး ထုတ်ပစ်လိုက်ပါ။ နှစ်ခါ သုံးခါ လေးငါးခါလောက် ထုတ်ပစ်လိုက်ပါ။ ဟုတ်တယ်နော် . . . ။ မှန်ပါဘုရား။

အဲဒီလိုထုတ်ပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်စိုက်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာအစောကအားထုတ်ခဲ့တဲ့ “ထိ သိ သတိ” ခဏိက သမာဓိရဲ့အရှိန်ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်တည်းမှာပေါ်နေတဲ့ ဝေဒနာတွေနော်။ တရွရွတမ္မ မှု နာကျင်ကိုက်ခဲခံစားရတဲ့ ဝေဒနာတွေ အရှင်းသားတွေ့ရတယ်။ တချို့လည်း ပလောင် ဆူနေအောင် တွေ့ရတတ်တယ်။ ယောဂီတို့လက်တွေ့ အားထုတ်ရင်းနဲ့ တွေ့တယ်မဟုတ်လား . . ? တွေ့ပါတယ် ဘုရား . . . ။

အဲဒီပေါ်တဲ့ဝေဒနာတွေတည်းက အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာကို ပစ္စုပ္ပန်တည်တည် စိုက်ရှုပါတဲ့။ နာတဲ့သဘောက အထင်ရှားဆုံးပေါ်နေတာ တွေ့ရတယ် ဆိုပါတော့။ နာတဲ့သဘောလေးကို စိုက်ပြီးတော့ ကပ်ရှုပေး နေရမယ်။ အလွန်ပဲနာတယ်ဆိုရင် ကြပ်ကြပ်သည်းမခံရပေ ဘူးလား။ သည်းခံရှုရမယ်။

ဒါကြောင့် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက “ဝေဒနာ ကြပ်ကြပ်သည်းခံ”လို့ ဆုံးမတယ်။

သည်းခံပြီး ရှုမှတ်တဲ့အခါကျတော့ နာတဲ့သဘော လေးက တိုးနာလာတာမသိရဘူးလား... ? သိရပါတယ် ဘုရား...။ အဲဒီဝေဒနာသဘောလေးမှာလည်း မမြဲတဲ့ သဘောက ကပ်၍နှိပ်စက်ခြင်း ခံနေရလေသောကြောင့် အလွန်အခံခက် ပင်ပန်းဆင်းရဲတယ်။ သို့သော်လည်း သည်းခံ မှတ်နိုင်တော့ ဝေဒနာ ပြန်လျော့မသွားဘူးလား?၊ သွားပါတယ် ဘုရား...။ လျော့လျော့သွားပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်းကော ချုပ်မသွားဘူးလား... ? ချုပ်သွားပါတယ်ဘုရား...။ အလွန် အခံရခက် ဝေဒနာအလျင်အမြန် ချုပ်ပျောက်သွားတာလည်း တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ယောဂီတို့ ဇွဲသန်သန်နဲ့ ရက်ရက်စက်စက်

သည်းခံမှတ်ကြပါ။ ကြပ်ကြပ်သည်းခံမှုမှတ်တော့ တုံးတုံး
 နာငြားသော်လည်းပဲ တဖြည်းဖြည်း လျော့လျော့ပြီး ချုပ်သွား
 တယ်ဆိုတော့ ဒီဒုက္ခဝေဒနာ မမြဲတဲ့အနိစ္စသဘော နှိပ်စက်ခြင်း
 ခံမနေရဘူးလား... ?၊ နှိပ်စက်ခြင်းခံနေရပါတယ်
 ဘုရား... ။

အေး... မမြဲတဲ့အနိစ္စသဘောက နှိပ်စက်လို့တစ်မျိုး၊
 ပြင်းထန်တဲ့ အခံခက်တဲ့သဘောကတစ်မျိုးလို့ဆိုတော့
 ဒီဝေဒနာ ကို ဘာဝေဒနာခေါ်မတုန်း ?၊ ဒုက္ခဝေဒနာပါဘုရား။
 ဒုက္ခဝေဒနာ မမြဲဘူးဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား... ?
 ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား... ။

ဒါကြောင့်မို့ ဒုက္ခဝေဒနာဟာ ဖြေးဖြေးချုပ်တယ်။
 မြန်မြန်ချုပ်တယ်။ လစ်ကနဲချုပ်သွားတာတွေ့ရတော့
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မကြံ့စဘူး ထူးထူးကဲကဲခံစားမှုတွေ တွေ့ရ
 သိရတဲ့ အတွေ့အသိမျိုး ချမ်းသာခံစားရမှုမျိုး ခံစားရလိမ့်
 မယ်နော်။

စဉ်းစားကြည့်ပေါ့ ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုရင်
 ဆင်းရဲနောက်မှာ ဘာရှိတုန်း။ ချမ်းသာမရှိဘူးလား... ?၊
 ရှိပါတယ်ဘုရား... ။

အေး... အဲဒီချမ်းသာကိုခံစားရတော့ အဲဒါကို ဘာခေါ်တုန်း.. ?၊ သုခဝေဒနာလို့ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ မှန်တယ်။ အဲဒီသုခဝေဒနာကိုလည်းပဲ ဆက်ပြီးတော့ ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့မှတ်ရမယ်။ မှတ်လို့ ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့မှတ်လိုက်တော့ သုခချုပ်လဲ သွားရော သုခလည်းမထင်ရှားတော့ဘူး။ ဒုက္ခလည်း မထင်ရှားတဲ့ သဘောလေးတွေ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ သုခ၊ ဒုက္ခ ခံစားမှု မထင်ရှားတဲ့အပိုင်းကိုတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်တယ်လို့ခေါ်တယ်။ ငြိမ်သက်နေတယ်၊ သိမ်မွေ့တယ်၊ သက်သက်သာသာရှိတယ်။

ဒီဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ ယောဂီတို့ သိနိုင်၊ မြင်နိုင် ခဲ့တယ်။ သူက အင်မတန်သိမ်မွေ့တယ်၊ ဘာဝေဒနာ ခေါ်တုန်း ?၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒါဖြင့် ဝေဒနာ ဘယ်နှစ်မျိုးရှိတုန်း... ?။ သုံးမျိုးပါဘုရား... ။

ဝေဒနာသုံးမျိုး

ဝေဒနာသုံးမျိုး ပေါ်ပုံ၊ ရှုပ်တွေ သိမြင်ရပုံတို့ကို ခွဲပြ တာက ဒုက္ခဝေဒနာ ငြိမ်းပုံကို ပြောချင်လို့ပဲ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲ နောက်မှာ ချမ်းသာသုခရှိတယ်ဆိုတာ ဒါကိုလည်းပြောတယ်။

ဆိုကြည့်ပါအုံး-

သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာ သုံးဖြာဝေဒနာ (၃ ခေါက်)

ဝေဒနာဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း... ?၊ သုံးမျိုးပါဘုရား...။

ခံသာတဲ့သဘော၊ ချမ်းသာကောင်းစားတဲ့သဘောကို သုခ
ဝေဒနာ၊ ကျင်နာခံခက် မခံသာတဲ့သဘောကို ဒုက္ခဝေဒနာ၊
အလယ်အလတ်သဘောက ခံသာတာလဲမဟုတ်၊ မခံသာ
တာလည်း မဟုတ်တဲ့သဘောကို ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ရှုမှတ်
နေရင်းနဲ့ အဲဒီသုံးမျိုးကွဲပြားသိရမယ်။ ကွဲပြားအောင်မှတ်နိုင်
ဖို့အတွက် ခွဲပြနေရတယ်။ လိုက်ဆိုပါအုံး-

“ခံသာ မခံသာ လယ်လတ်ပါ သုံးဖြာဝေဒနာ”

အေး... ယောဂီတို့ ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီ
သဘောတွေကိုလည်း ခွဲခွဲခြားခြားသိရမယ်။ ထင်ရှားရာကို
ဦးစားပေးမှတ်ရမယ်ဆိုတာလဲ မမေ့ကြနဲ့အုံး...။ မှန်ပါ
ဘုရား...။

နောက်တစ်ခု သတိထားရမှာကဝေဒနာ ဖူးဖူးစိုက်စိုက်
မှတ်တဲ့အခါမှာ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းခံစားရတာလည်း တွေ့ရ
တယ်။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းခံစားရတယ်ဆိုတာ အထိ
အတွေ့က အစကြမ်းတမ်းတယ်၊ ဆိုးဆိုးရွားရွားခံစား

ရတယ်နော်။ ဒီလိုကောမခံစားရဘူးလား. . . ? ခံစားဘူးပါ
တယ်ဘုရား. . . ။

တွန်းလိုက်၊ ထိုးလိုက်၊ ကြိတ်လိုက်၊ စူးနဲ့ထိုးဆွသလို
ဖြစ်တာ ပေါ်တာ မတွေ့ကြရဘူးလား. . . ?၊ တွေ့ရပါတယ်
ဘုရား. . . ။ အေး. . . အဲဒါ ကြမ်းတမ်းတဲ့ဝေဒနာပေါ်တာပဲ၊
သည်းခံမှတ်ရမယ်. . . ။ မှတ်ပါမယ်ဘုရား. . . ။ ဝေဒနာ
နိုင်လို့ ကျော်လာတဲ့အခါကြတော့ တခါတည်း နူးနူးညံ့ညံ့လေး၊
သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့လေး မှတ်ကောင်းနေတဲ့သဘောကိုလည်း
သတိပြုရမယ်။ တွေ့ရဲ့လား. . . ? တွေ့ပါတယ်ဘုရား. . . ။

တစ်ခါတွေ့ရပြန်တာက သတိပြုရှုမှတ်နိုင်ဖို့ သတိပေး
နေတယ်လို့နားလည်ကြပါ။ တစ်ခါတစ်လေကြတော့လည်း
ကြမ်းတာလည်းမတွေ့ရဘူး၊ နူးညံ့တာလည်းမထင်ရှားဘူး
မှတ်စရာမရှိသလိုပဲ၊ သို့သော်လည်း စိတ်ကတော့ ဘာဖြစ်
နေတုန်း။ ငြိမ်ပြီးတော့နေတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့လာပြီဆိုရင်တော့
လျော့လျော့ရဲရဲမလုပ်နဲ့ ခပ်တင်းတင်းလေး စူးစိုက်မှတ်လိုက်
စမ်းပါ။ မလွတ်စေနဲ့၊ ဉာဏ်အားတွေပြည့်လာပြီး တက်သွား
လိမ့်မယ်။ လိုက်ဆိုစမ်းပါအုံး-

“အကြမ်းအနု၊ ငြိမ်သက်မှု ခေါ်မှုတစ်နည်းလာ”

အေး... ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးထဲမှာဖြင့် ဘယ်ဟာ
 အထင်ရှားဆုံးလဲ... ?၊ အကြမ်းဒုက္ခဝေဒနာ အထင်ရှားဆုံး
 ပါဘုရား။ ထင်ရှားတဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ ဦးစားပေးမှတ်နော်... ။
 ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ နှစ်မျိုး

အဲဒီဒုက္ခဝေဒနာဟာ ကိုယ်၌ဖြစ်တဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ ကိုယ်
 ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်၌ဖြစ်တဲ့ဒုက္ခဝေဒနာ စိတ်ဆင်းရဲမှု (၂)မျိုးရှိတယ်။
 ဘယ်နှစ်မျိုးလဲ... ?၊ (၂)မျိုးပါဘုရား။ ဟုတ်ပြီ... ဒီလိုမှတ်
 နိုင်တဲ့သတိပဋ္ဌာန်စွမ်းအင်ကြောင့် “ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ”
 ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခဒေါမနဿဝေဒနာ
 တို့ကို၊ အတ္ထင်္ဂမာယ- ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ-
 တစ်ခုတည်းသောလမ်း တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းပါပေ
 တည်းလို့ ဗုဒ္ဓကညွှန်ပြထားတယ်။ မှန်ပါဘုရား... ။

ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို ကျော်လွန်ချုပ်ငြိမ်း
 သွားအောင် မှတ်နိုင်၊ ရှုနိုင်၊ ပွားများနိုင်တာကိုတွေ့ရတော့
 ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရား ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ ချုပ်ငြိမ်းစေ
 နိုင်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။ ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။
 ပိုထင်ရှားအောင် တိဿရဟန်းအကြောင်းနဲ့ကြည့်ရအောင်-

တိဿရဟန်း လုပ်ကြံခံရ

အေး . . . ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းပုံကို တိဿရဟန်း လုပ်ကြံခံရခြင်းအကြောင်းနဲ့ကပ်ပြီးတော့ မှတ်ကြည့်ရအောင်။ အရှင်တိဿရဟန်းက သာဝတ္ထိပြည် သူဌေးသား၊ ချမ်းသာသူ ဖြစ်တယ်။ အမွေမခွဲရသေးတဲ့ ကုဋေ (၄၀)ဥစ္စာတွေကို ညီဖြစ်သူ စူဠတိဿကို လွှဲအပ်ခဲ့ပြီး ရဟန်းပြုသွားတယ်။ တရားအားထုတ်ချင်လို့ ရဟန်းပြုတာ။

အရှင်တိဿရဟန်းဟာ တောကျောင်းမှာနေပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေတယ်။ တရားအားထုတ်နေချိန် ညီဖြစ်သူ စူဠတိဿရဲ့ဇနီးက ကြံတယ်။ အင်း . . . ဦးပဉ္စင်းကြီးတိဿ သာသနာ့ဘောင်မှာမပျော်လို့များ ပြန်ထွက်လာခဲ့ရင် ဒီကုဋေ(၄၀) အမွေတွေခွဲဝေပေးရမှာ . . . ။ ညီရဲ့ဇနီး ခယ်မက ကြံတာ။ အမွေခွဲမပေးချင်လို့ သူတို့ချည်းပဲလိုချင်တာ၊ မပေးချင်တာ။ လိုချင်တာလောဘ . . . လောဘ။ လောဘ ရမက်ဖြစ်နေတော့ သူက အမွေခွဲပေးရမှာကို စိုးရိမ်နေတာ။ အလိုမကျ ဒေါသ ဒေါမနဿတွေဖြစ်လာတယ်။

ဒီတော့ ဘာလုပ်တုန်းလို့ဆိုတော့ တိဿရဟန်းကို သတ်ဖို့ လုပ်ကြံဖို့ဆုံးဖြတ်လိုက်တာပေါ့။ သူ့ခိုးခါးပြတွေနှင့်

၁၄၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

တိုင်ပင်၊ ငွေပေးပြီးတော့ ဒီတိဿရဟန်းကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်
ခိုင်းတယ်။ ပိုက်ဆံရတော့ သူ့ခိုးခါးပြတွေကလည်း သတ်ဖို့
လုပ်တယ်။ လူဆိုးတွေက အရှင်တိဿကိုသတ်ဖို့အတွက်
ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားတယ်။ ချုပ်နှောင်ပြီး သတ်ဖို့ပြင်နေတဲ့
အချိန်မှာ -

ကိလေသာမကုန်ဘဲ သေရမှာဌ်ရှာ

အရှင်တိဿရဟန်းက စဉ်းစားတယ်။ ငါတော့ သေရ
တော့မှာပဲ။ ကိလေသာမကုန်သေးဘဲနဲ့သေရမှာကို အလွန်
တရာမှ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းတယ်။ အလွန်ရွံရှာဘွယ်
ကောင်းတဲ့ဘဝ၊ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ဘဝလည်းဖြစ်တယ်။
ငါ တရားအားထုတ်ပြီး ကိလေသာကုန်ခမ်းမှ အသေခံမယ်လို့
ကြံပြီး သူ့ခိုးခါးပြတွေကို တောင်းပန်တယ်။

အမောင်တို့ . . . ငါ့အား တစ်ညဉ့်မျှ ခွင့်လွှတ်ကြပါ။
ငါ ဘယ်မှထွက်မပြေးပါဘူးတဲ့။ ထွက်မပြေးဘူးဆိုတဲ့
အကြောင်း ငါအာမခံချက်ပေးပါရစေ . . . ။

အာမခံချက်ပေးပါမယ်ဆိုပြီး သူ့ရဲ့ပေါင်နှစ်ဖက်ကို
ကျောက်တုံးကြီးဖြင့် ကိုင်ရိုက်ချိုးပစ်လိုက်တယ်။ ပေါင်နှစ်ဖက်
ရိုက်ချိုးပြီးဆိုတော့ သူထွက်ပြေးနိုင်ပါအုံးမလား ?၊ မပြေးနိုင်

ပါဘုရား။ ဘယ်မှမပြေးတော့ဘူး။ စဉ်းစားကြည့်၊ ပြေးနိုင်ဖို့ နေနေသာသာ နာလိုက်မည့်ဖြစ်ခြင်း၊ ဘယ်လောက် နာကျင်မလဲ- ပေါင်နှစ်ဖက်ကိုးသွားပြီလေ။ အဲဒီပြင်းထန်တဲ့ နာကျင်ခံခက်ဝေဒနာကြီးကို သည်းခံပြီးတော့ရှုမှတ်တယ်။ သည်းခံမှတ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက ဝေဒနာ ပေါ်တာတွေ့ရပြီဆိုရင် လျော့လျော့လေးမမှတ်ပါနဲ့၊ ရင်ဆိုင်ပြီးတော့ ရဲရဲဝံ့မှတ်စမ်းပါ။ အားထုတ်စမ်းပါတဲ့။ “ဝေဒနာကို ကြပ်ကြပ်သည်းခံ”လို့ ပြောတယ်မဟုတ်လား ?။ ပြောပါတယ်ဘုရား . . . ။

အဲဒီလို ဗုဒ္ဓက ဆုံးမညွှန်ပြချက်ရှိလေတော့ တိဿ ရဟန်းဟာ သူ့မှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ဝေဒနာကို တစ်ခါတည်းပဲ ရက်ရက်စက်စက် သည်းခံပြီးတော့မှတ်တယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ် ပွားများအားထုတ်နေရင်းနဲ့ ဘာကိုများသွားပြီးဆင်ခြင် မိတုန်းလို့ဆိုတော့ သူ့သန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့ စင်ကြယ်တဲ့သီလ။ သီလစင်ကြယ်နေတာကိုတွေ့မိတယ်။ တွေးမိတော့ ဝမ်းသာ လာတယ်။ ဝမ်းသာတဲ့ ပါမောဇ္ဇ၊ နှစ်သက်တဲ့ ပီတိတွေဖြစ် လာတယ်။ ပါမောဇ္ဇဆိုတာ ဝမ်းသာမှုအပျော့စား၊ ပီတိဆိုတာ ကတော့ အရှိန်မြင့်တဲ့ နှစ်သက်ဝမ်းသာမှုမျိုးပေါ့။

အဲဒီလို ပီတိ ပါမောဇ္ဇတွေ တနှိန်ထိုးတက်လာ ဖြစ်လာ တဲ့အခါကြတော့ စဉ်းစားကြည့်ကြယောဂီတို့ . . . ။

ပြင်းထန်တဲ့ဝေဒနာအပေါ်မှာ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်မှု ရောက်ပါအုံးမလား . . . ?။ မရောက်တော့ပါဘုရား . . . ။ မရောက်တော့ နာကျင်ခံခက်တဲ့ဒုက္ခဝေဒနာသဘောတွေဟာ သက်သာမသွားပေဘူးလား? သက်သာသွားနိုင်ပါတယ်။ ပျောက်ငြိမ်းပြီးတော့လည်း သွားနိုင်တယ်။ မှန်ပါဘုရား။ အဲဒီလိုပျောက်ငြိမ်းနေတာကို ဝေဒနာက္ခာတယ်၊ ဝေဒနာ ကျော်တယ်လို့ ခေါ်ရတယ်။ ဘာခေါ်တုန်း ?၊ ဝေဒနာကျော် တယ်လို့ခေါ်ပါတယ်ဘုရား။

အေး . . . ပါဠိလိုတော့ “ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘိတွာ”လို့ ဆိုတယ်။ တည့်တည့်ပြောရမယ်ဆိုရင် ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုနေရင်းနဲ့ ဆက်မရှုဘဲ ဘယ်ရောက်သွားတုန်း၊ မိမိသီလ စင်ကြယ်ပုံဆီ ရောက်သွားတာပါဘုရား။ တွေ့ရတော့ နှစ်သက် ဝမ်းသာမှု ပီတိပါမောဇ္ဇတွေဖြစ်နေတာ၊ တွေ့နေတာ။ ဆက်ရှုပြန်တယ်။ နှစ်သက်တယ်၊ ဝမ်းသာတယ်၊ စိုက်ရှုတယ်။ ဝမ်းသာတဲ့အပေါ် ဖြစ်ပျက်တွေ့နေတယ်။ အဲဒီလိုဆက်ရှု သွားတော့ ဟိုဝေဒနာ ကွာမနေဘူးလား၊ ကွာနေပါတယ်

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၃)

၁၅၁

ဘုရား။ ကွာနေတော့ နာမှန်းလည်း မသိတော့ဘူး။
ငြိမ်းနေတယ်။

ယောဂီတို့ ဝေဒနာပြင်းထန်လွန်းအားကြီးနေတာ
တွေ့နေရတော့ ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါ သူ့ကိုနိုင်အောင် မမှတ်
နိုင်ဘူး။ မှတ်လို့မရဘူး။ စိတ်တွေက အပြင်ထွက်ထွက်ပြေးနေ
တယ်။ ဘယ်လိုမှ သည်းခံကျိုးစားမှတ်လို့မရနိုင်တော့ရင်
နှာသီးဖျား ထွက်လေ ဝင်လေကို ပြင်းပြင်းရှူပြီး ထိတာကို
ထိကာမျှသိနေအောင် ထိတယ်။ ထိတယ်။ သူ့ထိမှုနှင့် သူ့သိမှု
ပြိုင်ကျအောင်မှတ်နိုင်လို့ရှိရင်လည်း ဟိုဝေဒနာ သက်သာသွား
မယ်။ ခံသာမှုရှိသွားမယ်။ ထိမှု သိမှုအပေါ်မှာ မိနေတယ်
ဆိုတော့ ဒါလဲဝေဒနာကွာတာပါပဲ။ ဟုတ်လား ? ဟုတ်ပါ
တယ်ဘုရား။ နောက်တော့ ထိ သိ ဖြစ်ပျက်ပေါ်လာမယ်။

ခုတင်က တိဿရဟန်းကတော့ ပြင်းထန်တဲ့ဝေဒနာ
ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ မိမိစင်ကြယ်တဲ့သီလဆီရောက်သွားပြီး ဝမ်းသာ
ပီတိ ပါမောဇ္ဇတွေ တစ်သိမ့်သိမ့်ဖြစ်လာတော့ ဒုက္ခဝေဒနာ
ခွါသွားတယ်။ အဲဒီလို ဝေဒနာခွါပုံ၊ ဝေဒနာငြိမ်းပုံကို “ဝေဒနံ
ဝိက္ခမ္ဘိတွာ” လို့ ဝေဒနာနိုင်သွားတယ်လို့ ဆိုတာပေါ့။

အကယ်၍ ဒုက္ခဝေဒနာကိုသည်းခံပြီးရှုတော့ ရှုနေရင်း

၁၅၂

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ရှုနေရင်းနဲ့ တိုးလာတယ်။ လျော့သွားတာ၊ ချုပ်သွားတာ၊
ပျောက်သွားတယ်။ အမြန်ဆုံးချုပ်ပျောက်သွားတာ
တွေ့ရတော့ ဒါကလုံးဝကွာမသွားဘူးလား၊ ကွာသွားပါတယ်
ဘုရား။ ခွဲတာရယ်၊ ကွာတာရယ် သဘောကျပြီလား . . .
ကျပါပြီဘုရား။

အေး . . . တိဿရဟန်းဟာ ကိလေသာမကုန်ခမ်း
ဘဲနဲ့ သေရမယ့်အဖြစ်ကိုရွံ့ကြောက်ပြီး တစ်ညလုံး ကိုယ်၌
ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကြီးကိုရှုမှတ်တာ။ ဝေဒနာခွဲခွဲပြီး
ဝေဒနာကွာကွာသွားပုံ လုံးဝချုပ်သွားတာကော ထင်ထင်
ရှားရှား မတွေ့ပေဘူးလား ?၊ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုရှုမှတ်တဲ့
ဝိပဿနာစိတ်ဟာ အစဉ်အတိုင်း တရစ်ပွားများအားထုတ်
သွားတဲ့ အခါကျတော့ တစ်ညလုံး အားထုတ်တာ၊
အရုဏ်လည်းတက်ရော ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘဲ
အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မျက်မှောက်ပြုကာ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။
ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှ အားလုံး ချုပ်ငြိမ်း
သွားပါတယ်။

ဒါကြောင့်- “ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂိမာယ အယံ
ဧကာယနော မဂ္ဂေါ”

အယံ- ဤသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းသည်၊ ဒုက္ခ
ဒေါမနဿာနံ- ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း
ဒေါမနဿတို့ကို၊ အတ္ထင်္ဂမာယ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ၊
ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်း
တည်းသောလမ်းပါပေတည်း။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဘဂဝါ-
ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်၊
အဝေါစ- ကရုဏာရှေ့ထား မေတ္တာအားဖြင့် ဟောကြားတော်
မူအပ်ပါပေသတည်း။ (သာဓု)⁹

အေး . . . ဒါ့ကြောင့်မို့ ဝေဒနာပေါ်လာပြီ၊
တွေ့လာပြီဆိုရင် စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းဖြင့် တစ်ခါတည်းပဲ
တရစပ်ရှုမှတ်၊ ပွားများအားထုတ်ပေတော့။ တချို့က
ရင်မဆိုင်ချင်ဘူး၊ မျက်ရည်ကျတယ်၊ ထပြေးချင်တယ်။
ကျချင်ကျပါစေ၊ ထမပြေးနဲ့၊ တရားစခန်းကထွက်မပြေးနဲ့၊
ကြပ်ကြပ်သည်းခံပြီးတော့သာရှု။ “သည်းခံက နိဗ္ဗာန်ရ”
ဆိုတဲ့အတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၃)
သွားရင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာငြိမ်းပုံ တရားတော်၊
ဒီမှာပဲ တစ်ခန်းရပ်သွားပါပြီ။ နောက်တော့ ဆက်ဟောရ
အုံးမှာပဲပေါ့၊ ဟုတ်လား . . . မှန်ပါဘုရား။ ဒါ့ကြောင့်
ဒီလောက်နဲ့ ရပ်ပြီးတော့ . . .

၁၅၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ နုဘာဝေန၊ သဗ္ဗဓမ္မာ နုဘာဝေန၊

သဗ္ဗသံဃာ နုဘာဝေန အနေကအန္တရာယာ ဝိနဿန္တူ။

သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန- အလုံးစုံသောဘုရားရှင်တို့၏
တန်ခိုးတေဇော် အာနုဘော်၏အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း-

သဗ္ဗဓမ္မာနုဘာဝေန- အလုံးစုံသောတရားတော်တို့၏
တန်ခိုးတေဇော်အာနုဘော်၏အစွမ်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

သဗ္ဗသံဃာနုဘာဝေန- အလုံးစုံသောသမ္မတိသံဃာ အရိယာ
သံဃာတော်တို့၏ တန်ခိုးတေဇော်အာနုဘော်တို့၏အစွမ်း
ကြောင့်လည်းကောင်း-

(တေတုမ္ဘာကံ- သင် တရားနာယောဂီ သူတော်
ကောင်းအပေါင်းတို့အား)၊ အနေကအန္တရာယာ- အလုံးစုံသော
အန္တရာယ် အနှောက်အယှက်ဟူသမျှတို့သည်၊ ဝိနဿန္တူ-
ကင်းစင်လွင့်ပျောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု . . .)

ဒီကနေ့ ၁၃၆၉ ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁၀)ရက်
 ငွေရတုနိသဇ်ဓုတင် ဝိပဿနာဓမ္မပူဇာတရားစခန်း
 စတုတ္ထမြောက်နေ့၌ ဟောကြားအပ်တဲ့
 နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၄) တရားတော်

စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒေါမနုဿငြိမ်းပုံ

ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ ငွေရတုနိသဇ်ဓုတင်ဝိပဿနာ
 ဓမ္မပူဇာတရားပူဇော်တဲ့ပွဲမှာဟောကြားခဲ့တာ ယနေ့ဆိုရင်
 (၄)ရက်မြောက်ရှိသွားပြီ။ အဲဒီအထဲမှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု
 အဆက်အစပ်မိအောင် ဟောဖို့ နာဖို့လိုအပ်ပါတယ်။
 ဘုန်းကြီးတို့ အတတ်နိုင်ဆုံး ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖြစ်အောင်
 အချက်အလက်တွေလည်း ထင်ရှားပြပြီးဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

၁၅၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းမှာ သွားရင်း အားထုတ်ရင်း စိုးရိမ်သောက ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ လွတ်မြောက်ပုံ၊ ငြိမ်းပုံများကို ဖော်ပြဟောကြားခဲ့ရာ ဒီနေ့လဲပဲ စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿငြိမ်းပုံ နာကြားရမှာဖြစ်တယ်။

ဒီတရားကို မဟောကြားမီ တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူတဲ့ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓအား ရှိခိုးကန်တော့ကြဦးစို့ -

(နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ)⁉

ဘုရားရှိခိုးပြီးနောက် အန္တရာယ်ကင်း အကာအကွယ် ဖြစ်စေခြင်းငှာ မေတ္တာပို့ကြမယ်-

လုံးစုံများစွာ သတ္တဝါတွေ ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်း ကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ . . . (သုံးကြိမ်)

ဧတေန သစ္စဝစ္စေန သုခိတာ ဟောန္တူ သာဓဝေါ

ဧတေန သစ္စဝစ္စေန- ဤသို့နှုတ်သံ ဖော်ထုတ်ပြန်၍ ဟုတ်မှန်စွာ ပဏာမ မေတ္တာ သစ္စာစကားဖြင့်၊ သာဓဝေါ- ယနေ့ရောက်လာကြတဲ့ ယောဂီပရိသတ်အပေါင်းတို့နှင့်တကွ လုံးစုံများစွာသတ္တဝါတို့သည်၊ သုခိတာ- ကိုယ်ရောစိတ်ပါ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၅၇

ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တု- မုချမသွေ ဖြစ်တော်
မူနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု ပါဘုရား . . .)

တုမေဟိ ကိစ္စမာတပွဲ၊

အက္ခာတာရော တထာဂတာ၊

ပဋိပန္နာ ပမောက္ခန္တိ၊

ဈာယိနော မာရဗန္ဓနာ။

တုမေဟိ- သင်ချစ်သားတို့သည်၊ အာတပွဲ- ပြင်းစွာ
အားထုတ်ခြင်းလုံ့လကို၊ ကိစ္စ- ပြုအပ်၏၊ ပဋိပန္နာ- အရိယာမဂ်
တည်းဟူသော ခရီးလမ်းသို့သွားသည်ရှိသော်၊ ဒုက္ခဿ-
ဆင်းရဲဒုက္ခ၏၊ အန္တိ- အဆုံးကို၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့၊
တထာဂတာ- ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အက္ခာတာရော- ဟောကြား
တော်မူအပ် ပါပေကုန်၏။

ပဋိပန္နာ- အရိယာမဂ်တည်းဟူသော သတိပဋ္ဌာန်
အကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်သည်ရှိသော်၊
ဈာယိနော- လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကို ရှုမှတ်ပွားတဲ့သူတို့သည်၊
မာရဗန္ဓနာ- မရ်မင်း၏အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ ပမောက္ခန္တိ-
လွတ်မြောက်နိုင်ကြလေကုန်သတည်း။

မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ယောဂီတို့ . . . အရိယာမဂ်တည်းဟူသောအကျင့်ကို ပြင်းစွာလုံ့လပြု၍ အားထုတ်ကြ။ အရိယာမဂ်တည်းဟူသောအကျင့် ပွားများ အားထုတ်လျှင် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏အဆုံးသို့ ရောက်လိမ့်မယ် တဲ့။ ရာဂ အစရှိတဲ့ကိလေသာ ညောင်တံသင်းတွေ ပယ်နှုတ်ပြီးရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိမ့်မယ်လို့ဟောတော်မူတယ်။

အရိယာမဂ်ကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတဲ့ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးတို့ကို ရှုဆင်ခြင်ပွားများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိသန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ထိုင်းမှိုင်းတွေဝေတဲ့ ထိနမိဒ္ဓ ပျင်းရိတဲ့ကောသဇ္ဇတရားတွေကိုလည်း တွန်းလှန်ပစ်နိုင်တယ်။ လက်တွေ့ပဲမဟုတ်လား . . . ? ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဒါတွေမကသေးဘူး တော်ရုံတန်ရုံဖြစ်တဲ့ ဝေဒနာတွေ ကိုလည်း သည်းခံချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့အတွက် ဝေဒနာတွေဟာ ပျောက်မသွားဘူးလား . . . ?၊ ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား။

ယောဂီတို့ . . . အဲဒီလို ထိ သိ သတိ ဝိပဿနာမဂ်ကို ရှုမှတ်ရင်း ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ နှာခေါင်းဆိုတဲ့သဏ္ဌာန် ပျောက်မသွား ဘူးလား . . . ?၊ ပျောက်သွားပါတယ်ဘုရား။ နှာခေါင်း ဆိုတဲ့သဏ္ဌာန်ပျောက်သွားတော့ မျက်စိ၊ နား၊ လျှာ၊ ကိုယ်

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၅၉

အားလုံး သဏ္ဌာန်ပျောက်ကုန်တယ်။ သတ္တဝါဆိုတဲ့ အယူလည်း စွန့်သွားတာပေါ့။ တစ်ကိုယ်လုံးကော ပျောက်မနေဘူးလား ?၊ ပျောက်နေပါတယ်ဘုရား။ တစ်ကိုယ်လုံး သဏ္ဌာန်ပျောက်တော့ သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိ ကွာသွားတယ်။ လက်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ ရှုမှတ်နေတာ၊ ကွာတာ မတွေ့ရဘူးလား . . . ?၊ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား . . . ။

သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိလည်းကွာရော . . . ငါပဲ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲ၊ ငါ့ကိုယ်ပဲလို့၊ ငါ့ခန္ဓာလို့ ဟုတ်သေးရဲ့လား?၊ မဟုတ်တော့ပါဘုရား။ ဘာဟုတ်တုန်း . . . ?၊ ထိုမှနှင့် သိမှုသဘောပရမတ်ပဲတွေ့နေရပါတယ်ဘုရား။

သဘောပရမတ်ကိုသာ တွေ့နေတဲ့အခါ မရှိပညတ်၊ ရှိပညတ် အကုန်ကွာတယ်။ ကွာကုန်ပါတယ်ဘုရား . . . ။ မာနထောင်လွှားပါအုံးမလား ?၊ မထောင်လွှားပါဘုရား။ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့ကိုယ်လို့လည်း အစွဲအလန်းတွေရှိပါအုံးမလား . . . ?၊ မရှိပါဘုရား။ ဒါ့ကြောင့် ဒီ ထိ သိ သတိ ရှုမှတ်ရင်းနဲ့ တဏှာမာန ဒိဋ္ဌိတွေကိုပယ်သတ်နိုင်တယ်ဆိုတာ သဘောကျရမယ်နော် . . . ။

ယောဂီတို့ အခုလိုရှုမှတ်နေတာ သတိပဋ္ဌာန်တရား

၁၆၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

လေးပါးထဲမှ ဘာကိုရှုမှတ်နေတာလဲဆိုရင် ထိ သိ သတိဖြင့် ရုပ်ကို ဦးစားပေးရှုမှတ်နေတာဟာ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်တယ်။ ဘာသတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်တာလဲ . . . ?၊ ကာယာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ပါဘုရား။ ဟုတ်ပြီနော် . .

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယော ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရတိ၊ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ
ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ။

ပါဠိတော်လိုရင်း ပြတယ်နော် . . .

ဘိက္ခဝေ- ငါ၏ချစ်သား ချစ်သမီးယောဂီတို့၊ ဤဓ-
ဤ ငါဘုရားသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု- ပွားများအားထုတ်တဲ့
ယောဂီသည်၊ အာတာပီ-ကိလေသာအစေး အညစ်အကြေးကို
ပူလောင်ချောက်သွေ့ ကင်းဝေးစေနိုင်သော ပြင်းထန်စွာ
အားထုတ်ခြင်း သတိပဋ္ဌာန်လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမ္ပဇာနော-
ကောင်းစွာသိသောဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိမာ- သတိ
သမာဓိ နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ကာယေ- မမြဲဆင်းရဲ အစိုးမရ
မလှမပ ဟုဆိုအပ်သော ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌၊ ကာယာနုပဿီ-
မမြဲဆင်းရဲ မလှမပဟုဆိုအပ်သော ရုပ်အပေါင်းဟုရှုမြင်လျက်၊
လောကေ- ရှုမြင်အပ်သောရုပ်အပေါင်း ဟုဆိုအပ်သော

လောက၌၊ ဝါ လောကေ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်သော
 လောက၌၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ- မရှုမိလျှင်ဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့
 အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို၊ ဝါ- လောဘ ဒေါသကို၊ ဝိနေယျ-
 ပယ်ဖျောက်၍၊ ဝိဟရတိ- နေရ၏။

အဲဒါ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်အစွမ်းပဲ
 ယောဂီတို့...။

ဒီနေရာမှာ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿမှပယ်ဖျောက်
 နိုင်အောင် အရိယာမဂ်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်တဲ့ယောဂီ
 မှန်သမျှကို ဘိက္ခုလို့ခေါ်တယ်။ အာတာပီ- ပြင်းပြင်းသန်သန်
 အားထုတ်ပါတဲ့။ ပြင်းပြင်းသန်သန်အားထုတ်လို့ရှိရင်
 ကိလေသာအပူတွေ ခမ်းချောက်ပြီး စိတ်စင်ကြယ်သွားမယ်တဲ့။

လျော့လျော့လေးအားထုတ်ရမှားလား ?၊ မဟုတ်ပါ
 ဘုရား။ သမ္ပဇာနော- ကောင်းစွာသိသော သတိသမ္ပဇဉ်ဉာဏ်
 ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိမာ- သတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိကပ်ပြီး
 မပြတ် တရစပ်ရှုမှတ်ပါ။ သတိဦးဆောင်ပြီးတော့ ရုပ်တရား၌
 မမြဲဆင်းရဲ မလှမပ ကိုယ့်အလိုကိုယ့်သဘောမပါတဲ့ ကာယ
 ဟူ၍၊ ရုပ်ဟူ၍ ရှုမှတ်ပါတဲ့။

ကာယာနုပဿနာ

ကဲ . . ဒါဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေ၊ နှာသီးဖျား
လေတိုးထိ၊ ထိတာကိုမှတ်နေတဲ့အခါ ဝါယောဓာတ် လေက
တိုးထိတယ်ဆိုတော့ ထိတဲ့ရုပ်တွေအများကြီးဖြစ်တယ်။
ထိမှုတစ်ခုမှာ ရုပ်တွေအများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီအထဲက
ယောဂီတို့အားထုတ်တာ ဝါယောဓာတ် လေတစ်ခုကို
သဘောကျလို့ရှိရင် အားထုတ်လို့ရပြီ။

ဝါယောဓာတ်သည် ရုပ်၊ အဲဒီရုပ်သည် ဘာလဲ . . . ?
ကာယ၊ ရုပ်ကာယသည်မြဲသလား . . . ?၊ မမြဲပါဘုရား။
ချမ်းသာသလား . . . ?၊ မချမ်းသာပါဘုရား။ မချမ်းသာဘူး၊
ဆင်းရဲတယ်။ ကိုယ့်အလို ကိုယ့်သဘောအတိုင်းမဖြစ်ဘူး။
ဖြစ်ရဲ့လား . . . ?၊ မဖြစ်ပါဘုရား။ ဒါကြောင့် ကာယေ-
မမြဲဆင်းရဲ၊ အစိုးမရ၊ မလှမပဟုဆိုအပ်သော ရုပ်အပေါင်း၌၊
ကာယာနုပဿီ- အစိုးမရ၊ မလှမပဟုဆို အပ်သော
ရုပ်အပေါင်းကိုရှုနေ တဲ့၊ မှန်ပါဘုရား။ လက်တွေ့၊
ကိုယ်တွေ့၊ ဉာဏ်တွေ့ ရှုမနေကြဘူးလား . . ?၊ ရှုနေပါတယ်
ဘုရား။

ဘယ်လိုရှုမတုန်း . . ?၊ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ ရှုပုံရှုနည်း

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၆၃

ပါဠိတော်က- အာတာပီ- ထက်ထက်သန်သန်၊ ပြင်းပြင်းသန်သန် ရှုရှိုက်၊ ဝီရိယထက်သန်ပါစေ၊ ထိကာမျှအပေါ်၊ သတိမာ- သတိကပ်ထား၊ ထိမူတစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ တည်ကြည် သမာဓိရသည်အထိ ရှုမှတ်၊ သမ္မဇာနော- (ရုပ်နာမ်) ထိမူရုပ်၊ သိမူနာမ်ကို ဖြစ်ပျက်မြင်အောင်ရှုတဲ့။ ဖြစ်ပျက်မြင်အောင် ကြည့်တဲ့။

ထိ သိ သတိ ဂ္ဂဟားဆဲ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပုံ

လိုရင်းရှုမှတ်ပုံက-

ထွက်လေ၊ ဝင်လေကို ပွတ်ဆွဲ၊ ထက်ထက်သန်ရှု၊ အာနာပါန။

အခြေခံ သီလတည်ဆောက်ထားပြီးဖြစ်၍ သီလမဂ္ဂင် (သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ)သုံးပါးလုံး ညီနေပြီ။ ဒီသုံးပါးအခြေခံ၍ -

၁။ ထက်ထက်သန်သန် ပြင်းပြင်းလေးရှု (အာတာပီ) ဝီရိယ သမ္မာဝါယမ(မလိုအပ်ဘဲ ပြင်းပြင်းထန်ထန် မရှုရ)။

၂။ နှာသီးဖျားထိကာမျှ၊ ထိတိုင်းသိနေ (သတိမာ)၊ သမ္မာသတိ။

၃။ ထိကာမျှ ထိတိုင်းသိ၊ အမှတ်သတိမြဲနေပါစေ၊
သမ္မာသမာဓိ (စိတ်အပြင်ထွက်ခြင်း နည်းသွား၊
မထွက်တော့)။

၄။ ထိမူအာရုံပေါ်၌ ရှုမှတ်စိတ်ကို သတိမြဲအောင်
တင်ကပ်ပေးထားတာ ဝိတက်ခေါ်တဲ့
သမ္မာသင်္ကပ္ပ။

ထိမူ တာတိုတာသိ၊ ထိမူ တာရှည် တာသိ၊ ထိရာ
ကာလ၊ ယင်းထိရာကာလ (ဖုဋ္ဌောကာသ)၌
ထိစ၊ ထိလယ်၊ ထိဆုံး သုံးပါးလုံး ပိုင်းခြားသိပါစေ
(အတွင်းလည်းမလိုက်ရ၊ အပြင်လည်းမလိုက်ရ)။

၅။ ထိတာ ရုပ်၊ သိတာ နာမ်၊ အကြောင်းအကျိုး၊
အဖြစ် အပျက်၊ မမြဲဆင်းရဲ အစိုးမရဟု ပိုင်းခြား
သိတာ ဝိပဿနာမဂ်ဉာဏ်(သမ္မဇာနော)
သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

ဒါ . . ရှုမှတ်ပုံအသေးစိတ်နော် . . ။

“နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း” ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်
အကျင့်လမ်းမှာ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးအခြေခံ၍ သမာဓိမဂ္ဂင်
(ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ)သုံးပါးနှင့် ပညာမဂ္ဂင် (ဝိတက်ပညာ)၊

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၆၅

နှစ်ပါးပေါင်းပြီး၊ ငါးပါးနဲ့ပွားများလျက် သွားနေတယ်ဆိုတာ ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်းကြီး မြင်နေပါစေ။ ဒါဟာ ဝိပဿနာ မဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားနေတယ်။

ယောဂီတို့ ဝိပဿနာမဂ်ဖြင့် အရိယာမဂ်ကိုရဖို့ရန်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ဖို့ရန် သွားသောလမ်းကို မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်မှာ “အာတာပီ သမ္မဇာနော သတိမာ” လို့ပြထားတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့အတိုင်း သတိကိုဆိုသဖြင့် သတိ ဦးဆောင်ပြီး ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အင်အားတွေနဲ့ ရှုမှတ်သွားနေတယ် ဆိုတာသဘောကျပါ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဝိတက်ပါထည့်ယူရင် (၅)မျိုး နှင့်သွားနေတယ်။

ရှုတဲ့အခါကျတော့နှာသီးဖျားကာယမှာ ရုပ်တွေ ဝါယော ဓာတ်သဘော၊ ရုပ်တွေမမြဲတာတွေ့ရတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်မှာ လှုပ်လှုပ်ရွရွ မွေ့မွေ့တွေ့၊ အဲဒီကနေ စတွေ့တော့ တာပဲ။ ယောဂီတို့တွေ့ရဲ့လား ?၊ တွေ့ပါဘုရား။ တကယ် တွေ့မှပြောပါ။

အဲဒီလို ဝါယောဓာတ်လေ ရုပ်ကာယ၌မမြဲတာတွေ တွေ့ရတော့ ကာယာနုပဿီ တဲ့၊ မမြဲတာတွေ့တော့ ဆင်းရဲတာ ကိုယ့်အလို ကိုယ့်သဘောမပါတာတွေ ရှုနေတာ။

၁၇၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ယောဂီတို့ . . . ဝေဒနာမှာ ဘယ်သဘောရှိတုန်း . ?၊
 (အတိုး၊ အလျော့၊ ချုပ်ပျောက်) ဖြစ်ပျက်ရှိပါတယ်ဘုရား။
 ဒါကြောင့် ဝေဒနာကို သည်းခံပြီး ရှုပြီးနေပြီဆိုရင် ပေါ်တာ၊
 တိုးတာ၊ လျော့တာ၊ ချုပ်ပျောက်သွားတာ ဒီသဘောတွေ
 သိအောင်ရှုရမယ်။ ဝေဒနာလိုက်ရှုနေရတာ ချမ်းသာသလား၊
 ဆင်းရဲသလား . . . ?၊ မိမိဉာဏ်အမြင်နဲ့ပြောပါ။ ဆင်းရဲ
 ပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီဆင်းရဲ မိမိကပေါ်ခိုင်းတာလား . . ?၊
 တစ်ဦးတစ်ယောက် သူတစ်ပါးက ပေါ်အောင်လုပ် နှိပ်စက်နေ
 တာလား . . ?။ သူတစ်ပါးနှိပ်စက်တာ လုပ်တာမဟုတ်ပါ
 ဘုရား။ ဟုတ်ပြီ . . ဒါဖြင့် ဘာကနှိပ်စက်နေတာလဲ ?၊
 ဝေဒနာကပါဘုရား။

ဝေဒနာသည် မိမိလား . . .၊ သူတစ်ပါးလား . . ?၊
 မိမိလည်းမဟုတ်၊ သူတစ်ပါးလည်းမဟုတ်ပါဘုရား။ ဒါဆိုရင်
 ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အမြင်မှန်ရသွားပြီ။ အမြင်မှန်ရသွားတော့
 သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိပဿနာဉာဏ်က ဝေဒနာသည် ငါ၊ သူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လို့
 မြင်တဲ့ အမှားမြင်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပယ်လိုက်ပြီ။
 အမှန်မြင်က ဘာပယ်လိုက်တုန်း . . ?၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပယ်
 ပါတယ်ဘုရား။

ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေဒနာ

ဒီနေရာမှာ ထင်ရှားတဲ့ဝေဒနာတစ်ခုချုပ်သွားရင် နောက် အသစ်ပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာ ထုံတာ၊ ကျင်တာရှု၊ ထုံကျင်ဝေဒနာ ချုပ်သွားပြန်ရင်လည်း ယားတာယံတာ ပြောင်းရှု။ အခုရှုသလို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဝေဒနာပေါ်လာလိုက် သတိနဲ့အုပ်လိုက်၊ ချုပ်သွားလိုက်၊ နောက်တစ်ခု ဝေဒနာ ပေါ်လာလိုက် သတိနဲ့အုပ်လိုက် ချုပ်သွားလိုက်၊ မှတ်လိုက် ရှုလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဝေဒနာပြီးဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေဒနာဖြစ်မနေဘူးလား ?၊ ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

တချို့ယောဂီတွေဆိုရင် ဘယ်နေရာက ကိုက်တာ ခဲတာတွေပေါ်လာတာ၊ အဲဒီဥစ္စာကို တစ်ခါတည်းမှတ် လိုက်တော့ ခန္ဓာကိုယ်တစ်လျှောက် ရွှေ့သွားတယ်။ ဘယ်ကနေဘယ်ထိအောင်ရွှေ့သွားတာ၊ ဆင်းလိုက် တက်လိုက်ဖြစ်နေတာတွေ ဖမ်းမိတာလျှောက်ထားကြတယ်။ နောက်ကြတော့ ရှုရင်းနဲ့ပဲ ချုပ်သွားတယ်ဘုရား . . . တဲ့ လျှောက်ကြတယ်။ သမာဓိရ ခိုင်မာလာတော့ ဉာဏ်က ပိုင်းခြားတွေ့မြင်လာရတယ်။

အခုလိုရှုမှတ်ပွားနေတာသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးမှာ

ဘာသတိပဋ္ဌာန်တုန်း . . . ?၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
 ပါဘုရား။ ဟုတ်ပြီ . . မှတ်ထားနော် . . ။ ဝေဒနာနုပဿနာနဲ့
 သွားပြီးတော့ မနေ့ကအဆက်ကို သွားကြမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့
 သွားလိုက်တဲ့အခါကြတော့ “ရှုရပ် ခန္ဓာကိုယ်စိုက်
 ဝေဒနာလိုက်” ဆိုတဲ့အချက် သဘောကျရမယ်။

အခုလိုရှုခဲ့တာတွေ ပြန်ကြည့်ရင် ထိ သိ သတိရှုတာက
 ကာယာနုပဿနာ၊ ခံစားမှုဝေဒနာရှုတာက ဝေဒနာနုပဿနာ
 ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုအပိုင်းလိုက် အပိုင်းလိုက်လေးတွေ ခွဲခြားသိ
 ရမယ်။ အရှုရပ်ပြီး ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါ ဝေဒနာက ပြင်းထန်
 လွန်းလို့ နိုင်အောင်မမှတ်နိုင်သေးဘူးဆိုရင်- ထိ သိ သတိကို
 ပြန်မှတ်။ အသားကျ သမာဓိအားကောင်းလာပြန်တော့
 ဝေဒနာ ပြန်ပြီးဆက်မှတ်ရမယ်။ အဲဒီလို လွန်းထိုးပြီးမှတ်ရမယ်။

ပစ္စုပ္ပန်တစ်ချက်တည့်လျှင်သံသရာစက်ကို တန့်ရပ်စေနိုင်
 အဲဒီလိုရှုမှတ်နေတဲ့အခါ ဆရာတော်ကြီးက ဘာပြော
 တုန်းဆိုရင် . .

“ပစ္စုပ္ပန်တစ်ချက်တည့်လျှင် သံသရာစက်
 တစ်ချက်ရပ်တယ်” တဲ့ . . . ။

ယောဂီတို့ စောစောကပြောခဲ့တယ်မဟုတ်လား . . ?၊
 ထိမှု သိမှု သဘောလေးကို မရှိပညတ် ရှိပညတ်ခွဲပြီး သဘာဝ
 ရုပ်နာမ်ပေါ်၌ ဝိပဿနာဉာဏ်က ထပ်ကာထပ်ကာ စိုက်ကျ
 နေအောင် ရှုနေတယ်၊ ထိကာမျှ သိကာမျှလေး သိနေတယ်။
 အဲဒါ ပစ္စုပ္ပန်တစ်ချက်တည်းနေတယ်။

ဝေဒနာတွေပေါ်လာပြန်တော့လည်း ထင်ရှားတဲ့
 ဝေဒနာကစပြီး တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရှုမှတ်၊ ပေါ်လာလိုက် သတိနဲ့
 အုပ်လိုက် ချုပ်သွားလိုက်၊ ပေါ်လာလိုက် သတိနဲ့အုပ်လိုက်
 ချုပ်လိုက် အဲဒီလိုမှတ်နေတာဟာ ပစ္စုပ္ပန်တစ်ချက်တည်းနေ
 တယ်မှတ်ပါ။

ယောဂီတို့ အဲဒီလိုရှုမြင်နေတာကို ပစ္စုပ္ပန်တစ်ချက်
 တည်းနေတယ်လို့ခေါ်တယ်။ ဒီအခါမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ကြည့်လို့
 ရှိရင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးမှာ (ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊
 ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ဝေဒနာသည် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအဆုံးမဖြစ်
 ဘူးလား ?၊ ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

တဏှာသည် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါးမှာ အစ
 ဖြစ်တယ်။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ (တဏှာ၊ ဥပါဒါနံ၊ ဘဝ၊
 အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) တဏှာအစမဖြစ်ဘူးလား ?၊ ဖြစ်ပါတယ်

ဘုရား။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်တယ်လို့ဆိုတော့၊ အဲဒီ ဝေဒနာနှင့်တဏှာနှစ်ခုတို့ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အစပ် အကြောင်းဝေဒနာကိုသာ တည့်တည့် သတိကပ်ပြီး ရှုပွားနေလို့ရှိရင် ပစ္စုပ္ပန်တစ်ချက်တည့်နေတယ်။

သတိပြုနေရင်း ဝေဒနာပေါ်လာလို့က် သတိနဲ့ အုပ်လိုက် ပျောက်သွားလို့က်၊ နောက်တစ်ခု ဝေဒနာပေါ် လာလို့က် သတိနဲ့အုပ်လိုက် ပျောက်သွားလို့က်၊ ဒီလို တွေ့မြင် မနေရဘူးလား ?၊ တွေ့မြင်နေရပါတယ်ဘုရား။

ဝေဒနာချည်း ထပ်ကာထပ်ကာကျပြီး ချုပ်ချုပ် သွားတော့ နောက်က တဏှာဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘူး။ “ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော” တဏှာ(လောဘ)ဖြစ်ခွင့် ရသေးလား ?၊ မရတော့ပါဘုရား။ တဏှာဖြစ်ခွင့်မရတာ သည်ပင် တဏှာချုပ်နေတယ်၊ တဏှာသေနေတယ်။ ဒေါသကော ဖြစ်ခွင့်ရသေးလား ?၊ မရတော့ပါဘုရား။ ဒေါသ ချုပ်နေတာ ဖြစ်ပျက်သဘောအပေါ် တည့်တည့်လေးမြင်နေတဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်(ဝိဇ္ဇာ)က မောဟကို ဖြစ်ခွင့်မပေး သတ်ထား ပြန်တော့ မောဟချုပ်နေတာကိုပင် သံသရာစက် တစ်ချက် ရပ်တယ်မည်တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် တစ်ချက်ရပ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၇၅

မှန်ရဲ့လား ?၊ မှန်ပါတုရား။ သဘောကျရဲ့လား ?၊ သဘောကျပါတယ်ဘုရား။

ယောဂီတို့ သံသရာလည်အောင် လုပ်နေတာက ဘယ်သူတွေတုန်းဆိုရင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဒီတရား သုံးပါးပဲမဟုတ်လား . . ?၊ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဒီရှုမှတ်ချက်တွေဟာ သံသရာစက်လည်အောင် လုပ်တဲ့ ဒီတရားသုံးပါးကို ပယ်သတ်နိုင်တဲ့အတွက် သံသရာစက်ကို တန့်ရပ်စေတယ်ဆိုတာ အင်မတန်ထိရောက်တဲ့ တရားပဲ မဟုတ်လား . . . ?၊ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား။

ဒီတရားက သံသရာစက်ကိုတောင် တန့်ရပ်စေနိုင်တယ်ဆိုတော့ လောကမှာ အဘိဇ္ဈာဆိုတာ အလိုရမက်လောဘ၊ ဒေါမနဿက စိတ်နှလုံးမသာယာ ဒေါသချုပ်ငြိမ်းစေတယ်။ ဒါကို “ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ” လို့ ဟောတယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း မဂ်အကျင့်ကို ပွားများအားထုတ်ရင်း လမ်းခုလတ်မှာပဲ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒေါမနဿတွေ ချုပ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ရောက်စေနိုင်ဖို့ပါပဲ။

၁၇၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

သုဗြဟ္မာနတ်သား စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဒေါမနဿချုပ်ငြိမ်းပုံ

ဒီနေရာမှာ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဒေါမနဿချုပ်ငြိမ်းပုံကို သုဗြဟ္မာနတ်သားအကြောင်းနဲ့ နားလည်ကြရမယ်။ သုဗြဟ္မာနတ်သားဆိုတာရှိတယ်။ သူက ကာမာဝစရတုသိုလ်ကံကြောင့် နတ်ပြည်မှာဖြစ်ရတယ်။ နတ်ပြည်မှာ နတ်သမီးအခြံအရံ တစ်ထောင်နဲ့ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကြီးထဲမှာ ပျော်ပါးနေတာပေါ့။

ဘုန်းကြီးတို့ ပြင်ဦးလွင်က ဥယျာဉ်ကြီးက ဘာ ဥယျာဉ်ကြီးလဲ? ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်ကြီးပါဘုရား။ အဲဒီလိုပေါ့... ဥယျာဉ်ထဲမှာ ပျော်ပါးနေကြတာ။ သုဗြဟ္မာနတ်သားကလည်း နတ်သမီးတွေ ပန်းတွေခူးပေး၊ နတ်သမီးတွေကလည်း ပန်းတွေပန်၊ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပန်းတွေနဲ့ပေါက်နဲ့ ကြည်စယ် ပျော်ရွှင်နေကြတယ်။ နတ်သမီး နတ်သားတို့ ပျော်ကြပုံ မြင်တယ်နော်။ ပျော်ရင်းနဲ့ နတ်သမီးတစ်ထောင်ဟာ ကျဲပါး ကျဲပါးသွားတာ သတိပြုမိတယ်။ သုဗြဟ္မာနတ်သား သတိပြုမိတဲ့ အခါကျတော့ ဘာဖြစ်ပါလိမ့်မလဲလို့ကြည့်လိုက် တဲ့အခါ နတ်သမီးငါးရာ တဖြုတ်ဖြုတ်နဲ့ သေကုန်ကြတယ်။ သေပြီး ငရဲကျ နေကြတာ သွားတွေ့ရတယ်။ နတ်များသေတာ လွယ်ကူ လျင်မြန်လွန်းတယ်။ နတ်များ အဝတ်ညစ်နွမ်း

ရင်လည်း သေတယ်၊ ပန်ထားတဲ့ပန်း ညှိုးရင်လည်း သေတယ်၊
အပျော်လွန် ချွေးဆိုး ချွေးညစ်တွေထွက်ရင်လည်း သေကြ
ရတယ်။

ပျော်ပါးရင်းနဲ့ အဝတ်တွေညှိုး၊ ပန်းတွေနွမ်းပြီး
ချွေးတွေကထွက်လာတော့ သေကုန်ကြတာပေါ့။ သုဗြဟ္မာ
နတ်သားဟာ နတ်သမီးငါးရာ ဘယ်ရောက်သွားပါလိမ့်မလဲလို့
ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ငရဲရောက်နေတာတွေ့ရတယ်။
ယောဂီတို့ နတ်သမီးတွေ ဘယ်ရောက်နေတုန်း . . ?၊ ငရဲကျ
နေပါတယ်ဘုရား။ ငရဲမှာ မရွှေမလှခံစားနေရတာ သွား
တွေ့တော့ စိတ်နှလုံးမသာမယာ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း
အလွန်မချမ်းသာ ဖြစ်ရတယ်။ ကြောက်လဲ သိပ်ကြောက်
သွားတယ်။ (၇)ရက်အတွင်းမှာပဲ ငါတို့နတ်သမီးငါးရာလည်း
သူတို့လို ငရဲကျအုံးမှာပဲ၊ အရမ်းထိတ်လန့် အကြောက်လွန်
သွားတယ်။

အဲဒီမှာ သုဗြဟ္မာနတ်သားနှင့် ကျန်တဲ့နတ်သမီးငါးရာ
တို့ဟာ နောင်(၇)ရက်ကျရင် ငရဲရောက်ရအုံးမယ်ဆိုတာ
သိမြင်နေတယ်။ စိတ်တွေပင်ပန်းဆင်းရဲ နှလုံးမသာဖြစ်
နေတယ်။ အလွန်လည်းကြောက်လန့်နေကြတယ်။ ဒီလို

၁၇၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ကိုယ်ဆင်းရဲပြီး၊ စိတ်နှလုံးမသာမယာဖြစ်နေကြရတာကို ဘယ်သူပယ်ဖျောက်နိုင် မလဲ၊ အရှင်းပယ်နိုင်မလဲ . . ။ ကြည့်လိုက်တော့ ဘုရားမှတစ်ပါး မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မတတ်နိုင်ဘူးဆိုတာသိရတယ်။

သုဗြဟ္မာနတ်သား အခုဆင်းရဲ၊ နောင်ဆင်းရဲ၊ ဆင်းရဲ (၂)မျိုးတွေ့မနေရဘူးလား . . . ?၊ တွေ့နေရပါတယ်ဘုရား။ ဒီ ဆင်းရဲတွေကို ချုပ်ငြိမ်းအောင် ဗုဒ္ဓသာလျှင် တတ်နိုင်မယ်ဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားထံသွားတယ်။ အကျိုးအကြောင်း လျှောက်ထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရား . . . တဲ့၊ တပည့်တော်တို့မှာ စိတ်နှလုံးမသာမယာနဲ့ အပါယ်ငရဲဘေး ကြောက်လန့်နေရပါတယ်။ စိတ်ချမ်းသာရပြီး မကြောက်ရသောတရားနဲ့ အကြောက်ကင်းကြောင်း၊ စိတ်ချမ်းသာကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းများကို ညွှန်ပြပေးတော်မူပါဘုရားလို့ လျှောက်ထားတယ်။

ဆင်းရဲကင်းကြောင်း နည်းလမ်းကောင်း

အဲဒီလိုလျှောက်ထားတဲ့အခါကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာဟောတုန်း . . . တရားလေးပါးဟောတယ်။ အဲဒီတရားလေးပါးက မကြောက်ရသောတရား၊ အကြောက်ကင်းကြောင်း၊ စိတ်ချမ်းသာကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းတွေ

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၇၉

ဖြစ်တယ်။ ဒီတရားနည်းလမ်းဖြင့် အကြောက်ကင်း၍
မကြောက်ရသော အရပ်(နိဗ္ဗာန်)သို့ သွားရောက်ရကြောင်း
ဟောကြားလိုက်တယ်။

အဲဒီတရားလေးပါးက ဘာလဲဆိုရင် -

၁။ ဣန္ဒြိယသံဝရ

၂။ ဗောဓိ

၃။ တပ

၄။ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂ ဒီတရားလေးပါးဟောတယ်။

ဒီတရားလေးပါးကို ကျင့်တဲ့၊ ပွားတဲ့သတ္တဝါတွေ
ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီး ချမ်းသာကြောင်း အမှန်ဖြစ်တယ်။
အကြောက်ကင်းကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းဖြစ်၍ မကြောက်
ရသောအရပ် နိဗ္ဗာန်သို့သွားရောက်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက
ဟောကြားတော်မူတယ်။

(၁) သုဗြဟ္မာနတ်သားဟာ တရားလေးပါးကိုနာရလို့
သဘောကျပြီး နိဗ္ဗာန်ကိုသိဖို့ ဣန္ဒြေကို လုံခြုံအောင်
စောင့်စည်းခြင်း ဣန္ဒြိယသံဝရကိုကျင့်တယ်။ ဣန္ဒြိယ

သံဝရဖြင့် စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းတယ်နော် . . . ၊
မှန်ပါဘုရား။ (ဣန္ဒြိယသံဝရ)

(၂) ဣန္ဒြေကို လုံခြုံအောင်ထိန်းသိမ်းပြီး သမ္ပပ္ပဓာန်လုံလ
ဝီရိယဖြင့် ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်တွေကို မြင်အောင်
မပြတ်ရှုမှတ်တယ် (တပ)။

(၃) မပြတ်ရှုမှတ်အားထုတ်ကျင့်တဲ့အခါကျတော့ ဗောဓိ
ဆိုတဲ့ (ဗောဓိ)အသိဉာဏ် ပွင့်လာတယ်။ ဒီ အသိ
ဉာဏ်က ရုပ်နာမ်တွေအပေါ်မှာ အဖြစ်အပျက်တွေ
မြင်နေတယ်။

အဲဒီအသိဉာဏ်အမြင်ဟာ ဝိပဿနာမဂ်၊
ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒါမဂ်ဖြစ်မသွားဘူးလား . . ?၊ ဖြစ်သွား
ပါတယ်ဘုရား။ ဒီဝိပဿနာမဂ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုပွား
လိုက်တဲ့အခါကျတော့ တစ်ခဏချင်းပဲ သုဠဟ္မာ
နတ်သားနှင့် နတ်သမီးငါးရာတို့ဟာ စိတ်နှလုံး
မသာမယာမဖြစ်၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမဖြစ်တော့ဘဲ
စိတ်ချမ်းသာကြပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားကြတယ်။

(၄) သောတာပန်လည်းဖြစ်ရော သောတာပန်ဖြစ်အောင်
ကျင့်တဲ့ဝိပဿနာမဂ်အကျင့်သည် အကြောက်ကင်း

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၈၁

ကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီနည်း
ကောင်းဖြင့် အပါယ်ငရဲမှလွတ်ပြီး မကြောက်ရသော
သဗ္ဗနိဿဂ္ဂလို့ခေါ်တဲ့အရပ် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်
သွားတယ်။ (သဗ္ဗနိဿဂ္ဂ)

လိုရင်းအားဖြင့် -

- ဣန္ဒြေကိုစောင့် - သီလ။
- ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် မြင်အောင်ရှုမှတ်ပွားတာ
အားထုတ်တာက - တပ။
- ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ ဝိပဿနာမဂ်ဉာဏ်က - ဗောဓိ။
- နှလုံးမသာမယာ စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ ကြောက်လန့်မှု
အားလုံးမှ တစ်ခါတည်းလွတ်မြောက်သွားတာ-
သဗ္ဗနိဿဂ္ဂ။

ဒီတရားလေးပါး သဘောလေးတွေဆိုကြည့်ပါအုံး -

(၁) ဣန္ဒြေခြုံ ကိလေလုံ စောင့်တဲ့ သံဝရာ

ဒီတရားလေးပါး ပွားများတော့မယ်ဆိုရင် ရှေးဦးစွာ
သီလလုံခြုံဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ရှုမှတ်ပွားရင်းနဲ့လည်း ဣန္ဒြေ
လုံတယ်။ နောက် (၂)အချက်ဆိုရအောင် -

(၂) ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ရှုမှတ်ပွား ကျင့်ငြား တပ သာ

ထိ သိ သတိနဲ့ ရှုမှတ်ပွားနေဆဲမှာ ဒီတရားလေးပါး အကျုံးဝင်နေတယ်။ ထိ-သိ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ဖြစ်ပျက် မြင်အောင် ရှုမှတ်အားထုတ်နေတာ “တပ”ပဲ။ ဝေဒနာပေါ်လာ တော့ ဝေဒနာချုပ်အောင်မှတ်နေတာလည်း “တပ” ပါပဲ။

ရှေးဦးစွာ ဘာအရေးကြီးတုန်း . . . ?၊ သီလလုံခြုံဖို့ အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား။ ရှုမှတ်ရင်း ရှုမှတ်ရင်း ထိကာမျှ ထိတိုင်း သိနေတဲ့အခါ ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘူး၊ အကုသိုလ် ကိလေသာတွေမဖြစ်တဲ့အချိန်ဟာ စိတ် စင်ကြယ်ပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်နေတယ်။ ဣန္ဒြေလုံနေတယ်။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ဖြစ်နေတယ်။ စောစောက သီလခံယူ ဆောက်တည်ထားတဲ့ သီလနဲ့မတူဘူး၊ အဆင့်မြင့်သီလ ဖြစ်တယ်။

(၃) ယောဂီတို့ ထိမှု သိမှုသဘောရှုလည်း ဖြစ်ပျက်သွား တာပဲ၊ ချုပ်သွားတာပဲ။ ဝေဒနာရှုတော့လည်း ဝေဒနာတွေ ဖြစ်ပျက်သွား၊ ချုပ်သွားတာပါပဲလို့ အဲဒီလိုရှုမြင်လာ သိလာတဲ့ အခါ ဖြစ်ပျက်သိမြင်တဲ့အသိက ဝိပဿနာမဂ်၊ အရိယာမဂ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီအသိဟာ “ဗောဓိ” ပဲ။ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်တဲ့

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၈၃

ဝိပဿနာမဂ်ကိုတော့ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါမဂ်လို့ ခေါ်တယ်။
ဒီကမ္မ လောကုတ္တရာအရိယာမဂ်သို့ ကူးသွားတယ်။

သစ္စာလေးပါးသိမြင်ကြပြီ

လိုက်ဆိုကြ . . .

“ဖြစ်ပျက်မြင်ဘိ မဂ်ဉာဏ်သိ ဗောဓိမည်သညာ”

ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ “ဗောဓိ” လို့ခေါ်တဲ့ ဒီအသိ
အမြင်ဟာ အလွန်ကျယ်ဝန်းတယ်။ ဖြစ်ပျက် ရှုဖန်များ
အကြိမ်ကြိမ် မြင်ဖန်များလာတော့ ပြီးငွေ့ရွံ့မုန်းခြင်းလည်း
ဖြစ်တယ်။ အဲဒီမြင်ခိုက် ဖြစ်ပျက်ရုပ်နာမ် ခန္ဓာရဲ့ဒုက္ခသဘောကို
သိလို့ပဲ ဒုက္ခသစ္စာကို အမှန်သိမြင်တယ်။

ခန္ဓာဒုက္ခကြီးကို ရွံ့မုန်းခြင်းဖြစ်တော့ သာယာကပ်ငြိမှု
ရှိပါ့မလား . . . ?၊ မရှိပါဘုရား။ ဒီတော့ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတဲ့
သာယာကပ်ငြိမှုတဏှာ ကင်းနေတယ်။ အမှန်တော့ အဲဒီ
တဏှာဟာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာပဲ။ ဒီလိုလည်း
သိမြင်တယ်။ လိုရင်းကတော့ ဒုက္ခဖြစ်တာကိုသိပြီး ရွံ့မုန်းတာနဲ့
ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်တယ်။

ဒုက္ခသမုဒယချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓကိုသိတာတွေ
ခြုံကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ သစ္စာလေးပါးကိုသိတာဟာ

“ဗောဓိ” လို့ ခေါ်တယ်။ အယူ အမြင် အသိစင်ကြယ်နေတာ ဒိဌိဝိသုဒ္ဓိလည်း ဖြစ်နေတယ်ယောဂီတို့... မှန်ပါဘုရား...။

ဣန္ဒြေတွေလုံခြုံပုံ

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဆိုတာ စိတ်ကိုစောင့်စည်းတာ၊ ကိလေသာဖြစ်ခွင့်မရအောင် စောင့်စည်းလိုက်တော့ စိတ်ဟာ ဘယ်မှမပြေးသွားတော့ဘူး။ အရှုခံ ထိ-သိ၊ အရှုခံ ဝေဒနာ အပေါ်မှာ ငြိမ်သက်စွာရှုမှတ်သွားနိုင်တယ်။ ဣန္ဒြေ ရသွားတယ်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလဖြစ်သွားပြီလို့ဆိုရတယ်။

အခုလို ဣန္ဒြိယသံဝရသီလလည်းဖြစ်ရော... ထိသိ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ သူ့ထိမှုနှင့်သူ့သိမှု သတိနဲ့ပြိုင်ပြိုင်ကျ နေတာ ပစ္စုပ္ပန်တည်တည်လေးနော်...။ ရှုရင်းရှုရင်းနဲ့ ပြိုင်နေ ကြတာ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီတွေ ဒီအကွက်လေး သဘောကျ နေပါပြီနော်...။ ဒီအခိုက် ကိလေသာတွေ ဝင်လာနိုင်ပါအုံး မလား... ?၊ မဝင်လာနိုင်ပါဘုရား...။

- မျက်စိကတော့ ဟိုကြည့်ချင် ဒီကြည့်ချင်၊ ကြည့်ချင် ပါအုံးမလား ?၊ မကြည့်ချင်ပါဘုရား...။ လုံနေတယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၄)

၁၈၅

- နားကကော ဟိုနားထောင်ချင်၊ ဒီနားထောင်ချင်
နားထောင်ချင်ပါအုံးမလား?၊ နားမထောင်ချင်တော့
ပါဘုရား . . . ။ လုံနေတယ်။
- နှာခေါင်းကကော ဟိုနမ်းချင်၊ ဒီနမ်းချင် နမ်းချင်ပါအုံး
မလား ?၊ မနမ်းချင်တော့ပါဘုရား . . ။ လုံနေတယ်။
- ပါးစပ်ကလည်း ဟိုစားချင် ဒီစားချင် ရှိသေးလား ?၊
မရှိတော့ပါဘုရား . . . ။ လုံနေတယ်၊ လုံနေတယ်။
ထိမူသိမူ ရှုမှတ်ရင်းနော် . . . ။
- ထိမူသိမူရှုမှတ်ရင်း ကိုယ့်ရဲ့စောင့်စည်းမှု၊ ကာယိန္ဒြေလုံ
နေတော့ ကျန်တဲ့ဣန္ဒြေတွေလည်း အားလုံး လုံမနေ
ဘူးလား ?၊ လုံနေပါတယ်ဘုရား . . . ။

ဒီ ဣန္ဒြေတွေလုံနေတာကို-

“ဣန္ဒြေခြုံ ကိလေလုံ စောင့်တုံ သံဝရာ”။

ကိလေသာ လုံခြုံနေတာကို ဣန္ဒြေသံဝရ သီလလို့
ခေါ်တယ်။ မှန်ပါဘုရား။

စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒေါမနဿငြိမ်း၍ နိဗ္ဗာန်ကူးမြောက်ပုံ

ဣန္ဒြေတွေလုံနေတော့ ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရ
မဖြစ်၊ ငြိမ်းနေတယ်။ ဘာတွေငြိမ်းနေတုန်း၊ လောဘ၊ ဒေါသ
ကိလေသာတွေမဖြစ်ဘဲ ငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒီငြိမ်းနေတာကို -

“ကိလေသာငြိမ်းရာ ဘေးရန်ကွာ
ချမ်းသာ နိဿဂ္ဂ” (သုံးခေါက်)

ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားရင်
စိတ်ဆင်းရဲမှု ဒေါမနဿငြိမ်းတယ်။ အပါယ်ဘေးမှ
လွတ်မြောက်တယ်။ သံသရာဘေးမှလည်း လွတ်မြောက်
တယ်။ ကိလေသာတွေ ချုပ်ငြိမ်းပြီး အပါယ်ဘေး၊ သံသရာ
ဘေးမှ လွတ်မြောက်သွားရာ နိဗ္ဗာန်ကို “သဗ္ဗနိဿဂ္ဂ” လို့
ခေါ်တယ်။ ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မျက်မှောက်ပြုရပါတယ်။

ဒီတရားလေးပါးဟာ စောစောကဟောကြားခဲ့တဲ့
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၌ အကျုံးဝင်သွားတယ်။ ဒီတရားတွေ
ပွားများတဲ့ သုဗြဟ္မာနတ်သားနဲ့ နတ်သမီးတွေ အပါယ်ဘေး
ကျမည့်အရေးတွေပြီး စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာမယာခြင်း
ဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခဒေါမနဿ လွတ်သွားကြပြီး၊ အရိယာမဂ်
ကိုလည်းရပြီး သောတာပတ္တိဖိုလ်၌တည်ကြလျက် နိဗ္ဗာန်သို့

မျက်မှောက်ပြု သွားကြရတယ်။

ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ

ဉာယဿ အဓိဂမာ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယ။

အယံ - ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော အကျင့်လမ်းသည်၊ ဒုက္ခဒေါမနဿာန-ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့၏ အတ္ထင်္ဂမာယ- ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းပေတည်း။

ဉာယဿအဓိဂမာ- အရိယာမဂ်ကိုရခြင်းငှာ၊ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ- နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းပေတည်း။ (သာဓု. . သာဓု. . သာဓု)

သုဗြဟ္မာနတ်သားပေးသောသင်ခန်းစာ

အေး . . . နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဟောလိုတာက- ဒီ သုဗြဟ္မာ နတ်သားအကြောင်း ဟောကြ နာကြရင်း ယောဂီတို့ ဒုက္ခ ဒေါမနဿချုပ်ငြိမ်းပုံသိရပြီးတဲ့အပြင် ဘာများသင်ခန်းစာ ရသေးသလဲဆိုရင် ဒါနလေးပြုနေရုံ သီလလေးဆောက်တည်ရုံနဲ့ အပါယ်ဘေးက မလွတ်နိုင်သေဘူးဆိုတဲ့အချက် ထင်ထင်

ရှားရှားကြီး ပေါ်မနေဘူးလား ?၊ ပေါ်နေပါတယ်ဘုရား။
 သုဗြဟ္မာနတ်သားဟာ နတ်သမီးများ ကာမာဝစရကုသိုလ်ကံ
 ကလေးက ထောက်ပံ့လိုက်လို့ နတ်ပြည်မှာဖြစ်ရတယ်။ ကံမခိုင်
 ကံကုန်လာတော့ အပါယ်လေးပါးပြန် ဖြစ်ရတယ်။
 စိုးရိမ်သောက ဒုက္ခ ဒေါမနဿတွေနဲ့လည်း ကြုံကြရတယ်။

သတ္တဝါတွေဟာ မိမိတို့ပြုလုပ်တဲ့ ကံသတ္တိအကျိုးပေး
 သလို ဖြစ်ကြရတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။

သဗ္ဗေသတ္တာ မရိဿန္တိ၊ မရဏန္တဟိ ဇီဝိတံ
 ယထာ ကမ္မံဂမိဿန္တိ၊ ပုညပါပ ဖလူပဂါ
 နိရယံ ပါပကမ္မန္တာ၊ ပုညကမ္မာစ သုဂ္ဂတိ။

သဗ္ဗေသတ္တာ- အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်၊
 မရိဿန္တိ- သေကြရကုန်လတ္တံ့၊ ဟိသစ္စံ- ထိုစကားသည် မှန်၏၊
 ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်နေခြင်းသည်၊ မရဏန္တံ- သေခြင်းလျှင်
 အဆုံးရှိ၏။

ပုညပါပ ဖလူပဂါ- ကုသိုလ်ကံသို့ကပ်သူ၊ အကုသိုလ်
 ကံသို့ ကပ်ရောက်ကြသူတို့သည်၊ ယထာကမ္မံ- မိမိတို့
 ကပ်ရောက်တဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံအားလျော်စွာ၊
 ဂမိဿန္တိ- သွားရောက်ကြရလိမ့်မည်။

ပါပကမ္မန္တာ- မကောင်းမှု အကုသိုလ်ရှိသူတိုင်းသည်၊
 နိရယံ-ငရဲသို့၊ ဂမိဿန္တိ- သွားရောက်ကြရလိမ့်မည်၊ ပုည
 ကမ္မန္တာ- ကောင်းမှုရှိကြ သူတို့သည်၊ သုဂတိ- ချမ်းသာ
 များမြော် လူ့ရွာ နတ်ဘုံသို့၊ ဂမိဿန္တိ-သွားရောက်ကြကုန်
 လိမ့်မည်။

အကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးခွင့်ကြုံတော့ အပါယ်ငရဲ
 မကျကြဘူးလား?၊ ကျကြပါတယ်ဘုရား . . . ။ ကုသိုလ်ကံ
 အကျိုးပေးလေတော့ ချမ်းသာတဲ့နတ်ပြည်မရောက်ကြ
 ဘူးလား?၊ ရောက်ကြပါတယ်ဘုရား . . . ။ ထင်ရှားတယ်နော်။

ဒါနကံ သီလကံမျှနဲ့ကျေနပ်မနေသင့်

ဒါနကံ သီလကံနဲ့ ကျေနပ်နေကြသူများ၊ သတိပဋ္ဌာန်
 တရား ပွားများအားထုတ်ခြင်းမရှိတဲ့သူများဟာ သောကဒုက္ခ
 အပါယ်ဘေးတွေမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါ့မလား?၊ မလွတ်မြောက်
 နိုင်ပါဘုရား။ ဒါကြောင့် -

“ ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇေန
 ကာမဇ္ဈပ ဂတိဂတာ
 ဘဝဂ္ဂတံမ္ပိ သမ္ပတ္တိ
 ပုနဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိ ” တဲ့

၁၉၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပုညတေဇေန- ကုသိုလ်ကောင်းမှုအရှိမှ်သည်။
 ဥက္ခိတ္တာ- ပင့်မြှောက်အပ်သည်။ သမာနာ- ဖြစ်လတ်သော်၊
 ကာမရူပဂတိဂတာ- ကာမဘုံ ရူပဘုံသို့ ရောက်ကြရကုန်၏။
 ဘဝဂ္ဂတံ- ဘုံတို့၏ထိပ် နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသို့၊
 သမ္ပတ္တာပိ- ရောက်ကြရငြားသော်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဒုဂ္ဂတိ-
 အပါယ်ဆင်းရဲ ဒုဂ္ဂတိသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကြရလေကုန်၏လို့
 ညွှန်ပြနေတယ်။

အေး ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ဒီဝတ္ထု
 အကြောင်းအရာများကို သင်ခန်းစာယူပြီး သတိဦးဆောင်တဲ့
 ဝိပဿနာမဂ်၊ အရိယာမဂ်အကျင့်လမ်းကို ပွားများသွားကြမှ
 သာလျှင် အပါယ်ဘေးမှလည်းကောင်း၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး
 ငိုကြွေးသောက၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ ခြင်းဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း
 ဒေါမနဿဘေးတို့မှလည်းကောင်း လွတ်မြောက်နိုင်ကြတယ်။
 လွတ်မြောက်ရာ အရိယာမဂ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရနိုင်ရောက်နိုင်
 ကြောင်းဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း အကျင့်သတိပဋ္ဌာန်
 တရားများကို ကြိုးစားပွားများ အားထုတ်နိုင် ကြပါစေ
 ကုန်သတည်း . . . ။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု . . .)

ဒီနေ့ ၁၃၆၉ ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁၁)ရက်
 ငွေရတုနိသင်္ဃဓုတင်ဝိပဿနာဓမ္မပူဇာ
 တရားစခန်းပဉ္စမနေ့၌ဟောကြားအပ်သော
 နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၅) တရားတော်

ဝေဒနာသည်းခံပုံနှင့် သစ္စာဉာဏ်အမြင်

ယောဂီတို့ ဟောခဲ့ကြ၊ နာခဲ့ကြတာ ငါးရက်မြောက်
 ရှိသွားပြီ။ ဒီငါးရက်အတွင်းမှာ မိမိတို့ နာကြားရတဲ့ဓမ္မ
 သဘာဝတွေ မှတ်နိုင်စွမ်း၊ ပွားများနိုင်အားတွေ မည်၍မည်မျှ
 ရှိတယ်ဆိုတာကို ကိုယ့်ဟာကို တိုင်းတာတတ်ဖို့ ဝေဘန်တတ်ဖို့
 လိုတယ်။ ကြားလိုက်ရ၏ မမှတ်မိဘူးဆိုတာမျိုး မဖြစ်သင့်ဘူး
 နော် . . ။ မှတ်မိအောင် နာကြားကြရမယ်။

၁၉၂

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဘုန်းကြီးတို့ မှတ်မိအောင်လည်း ရှေ့နှင့်နောက်
အချိတ် အဆက်လေးတွေမိအောင် ဟောပေးသွားပါတယ်။
ဒါကြောင့် ဒီနေ့လည်းပဲ ပြီးခဲ့တဲ့ရက်ကဟောခဲ့တဲ့ သဘော
တရားတွေကို အချက်အလက်တွေနဲ့တင်ပြပြီး ထပ်မံ
ဟောကြားသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

မဟောကြားမီ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အား ရှိခိုးကန်တော့
ကြဦးစို့-

(နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မသမ္ဗုဒ္ဓဿ)⁉

မေတ္တာပို့ကြရအောင် -

လုံးစုံများစွာသတ္တဝါ ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းကြ
ပါစေ၊ ကြည်စေ အေးစေ ငြိမ်းချမ်းကြပါစေ . . . ။

တုမေဟိ ကိစ္စမာတပွဲ၊ အက္ခာတာရော

တထာဂတာ၊ ပဋိပန္နာ ပမောက္ခန္တိ၊

ဈာယိနော မာရဗန္ဓနာ။

တုမေဟိ- သင်ယောဂီသူတော်ကောင်းအပေါင်း
တို့သည်၊ အာတပွဲ- ပြင်းစွာလုံ့လ ပွားများအားထုတ်ခြင်းကို၊
ကိစ္စ- ပြုလုပ်အပ်၏။ တထာဂတာ- ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အက္ခာ
တာရော- ဟောကြားတော်မူအပ်ပေကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၅)

၁၉၃

ပဋိပန္နော- အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ခရီးသို့ သွားသောသူသည်၊ ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲဒုက္ခ၏၊ အန္တ- အဆုံးကို၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ လက္ခဏာ ယာဉ်သုံးပါးကို ရှုမှတ်ပွားများကြသူတို့သည်၊ မာရဗန္ဓနာ- မာရ်မင်း၏အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ ပမောက္ခန္တိ-မုချမသွေ လွတ်မြောက် နိုင်ကြလေကုန်သတည်း။ (သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု . .)

ယောဂီတို့ . . . ဝိပဿနာအလုပ်ကို ပြင်းစွာလုံ့လ အားထုတ်ကြ၊ အရိယာမဂ်ခရီးကို သွားသူများဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အဆုံး နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်လိမ့်မယ်လို့ ငါဘုရားဟောကြားတယ်။ ဝိပဿနာအရိယာမဂ်ခရီးသို့သွားတဲ့သူဟာ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ တရားတို့၏ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကို ရှုဆင်ခြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တို့ဟာ ကိလေသာမာရ်အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်ကြလိမ့် မယ် . . တဲ့။ ဗုဒ္ဓကဟောတော်မူတယ်။

ဝေဒနာသုံးမျိုးရှုပွားပုံ

အရိယာမဂ်ကို ပွားများအားထုတ်နိုင်ဖို့ မနေ့က ဝေဒနာနုပဿနာခန်းပြန်လှည့်တော့ “ဝေဒနာ ကြပ်ကြပ် သည်းခံ”ဆိုပြီးတော့ ဝေဒနာသည်းခံရှုပွားပုံတွေ ညွှန်ပြခဲ့တယ်။

၁၉၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဝေဒနာကို ရက်ရက်စက်စက်လိုက်ဝံ့မှ

ဝေဒနာတွေပေါ်တာကတော့ အမျိုးမျိုးပဲ။
ညောင်းတာ၊ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ထုံတာတွေ၊ ကိုက်တာတွေ
အမျိုးမျိုးပေါ်တယ်။ အဲဒီခံစားရမှုတွေ စိုက်ပြီးရဲ့ . . . တဲ့။
ထင်ရှားတဲ့ဝေဒနာကိုပေါ့။ ဖြစ်ပေါ်လာရင် ပေါ်မှန်းသိ၊
ရွေ့လျားသွားရင် ရွေ့လျားသွားမှန်းသိပါ။ တိုးရင် တိုးမှန်းသိ၊
လျော့ရင် လျော့မှန်းသိ၊ ချုပ်ပျောက် သွားရင်လည်း ချုပ်ပျောက်
သွားမှန်းသိအောင်စိုက်ရပါ။ သည်းခံပါလို့ ဘုန်းကြီးတို့ညွှန်ပြ
ခဲ့တယ်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး အဆုံးအမပေးထားတာ
ရှိတယ်။

“ဝေဒနာကို ရက်ရက်စက်စက်လိုက်ဝံ့မှ သည်းခံမှုမှတ်
နိုင်မှ လိုရင်းကိုရောက်လိမ့်မယ်” တဲ့။ လျော့လျော့ရဲ့ရဲ့ ရှုမှတ်
အားထုတ်လို့တော့ လိုရာပန်းတိုင်ရောက်နိုင်ပမလား?၊
မရောက်နိုင်ပါဘုရား . . . ။

အဲဒီတော့ “အရှုရပ်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်စိုက် ဝေဒနာလိုက်”
လို့ ဆိုလိုက်တဲ့အချိန်ကျရင်တော့ ခန္ဓာကိုယ်တည်းကို ဉာဏ်နဲ့
စိုက်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ အခုတင်ကပြော ခဲ့တဲ့ဝေဒနာတွေ
အမျိုးမျိုးတွေ့ရတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ဝေဒနာကို ဦးစွာမှတ်ပါ။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၅)

၁၉၅

အခံခက် ဆင်းရဲတဲ့ဝေဒနာဟာ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်တယ်။
သည်းခံမှတ်ပါ။

အခံခက်ဆင်းရဲတဲ့ဝေဒနာကို ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခ
ဝေဒနာချုပ်သွားရင် ခံသာချမ်းသာ သုခဝေဒနာ ပေါ်တတ်
တယ်။

ခံသာချမ်းသာတဲ့ သုခဝေဒနာကိုလည်း သည်းခံပြီး
ဆက်ရှုရမယ်။ သည်းခံမရှုရင် ချမ်းသာဓာတ်တည်းမှာ
သာယာမှုနဲ့ မျော့သွားပြီး ကိလေသာဝင်သွားတတ်တယ်။
မဝင်လာအောင် သတိပြုပါ။ ခံသာ၊ ကောင်းစား၊ ချမ်းသာတဲ့
ဝေဒနာဓာတ်ကို ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခမြင်အောင် ဆက်ရှုရမယ်။

နောက်တစ်ခုက ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲတို့၏ အလယ်
အလတ်ဖြစ်တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဆင်းရဲချမ်းသာကြောင့်
ခြေမကိုင်မိ၊ လက်မကိုင်မိ မဖြစ်ဘူး၊ တည်ငြိမ်မှုသဘော
ရှိတယ်။ တည်ငြိမ်တဲ့သဘော၊ မတုန်လှုပ်တဲ့သဘောကို
ဖြစ်ပျက်မြင်သည်အထိ ရှုရမယ်။ ဒါဟာ ဥပေက္ခာဝေဒနာရှုပုံ
ဖြစ်တယ်။

ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါမှာ ဘယ်ဝေဒနာပေါ်နေတာ
တွေ့တွေ့ သည်းခံရမယ်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးကတော့

၁၉၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါမှာ ရက်ရက်စက်စက် သည်းခံပြီး မှတ်ခဲ့တာ။ ဒီတော့ ဝေဒနာတွေ တစ်စတစ်စ သည်းခံလာနိုင် တယ်တဲ့။

နောက်တော့ ပြန်စဉ်းစားတယ်။ အင်း . . . တို့ရှေ့က ဆိုရင် တို့ကို မအေနှမနဲ့ လာဆဲမယ်ဆိုရင် ဒေါသတွေ အရမ်း ထွက်မှာ၊ လက်သီးနဲ့ထိုးချင် ထိုးမိမှာ၊ ပါးဆွဲချချင်လည်း ချမိ မှာတဲ့။ အခုတော့ သတိပညာက ဒါဟာ ဒေါသပါလား၊ အကုသိုလ်ပဲဆိုပြီးတော့ သည်းခံလိုက်တယ်။ သည်းခံနိုင် သွားပြီ ဟုတ်လား . . . ?၊ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သွားတယ်တဲ့။

ယောဂီတို့လည်း စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးအားထုတ်ပုံ နမူနာယူအားကျပြီး ကြိုးစားကြရမယ်။ ဝေဒနာရှုမှတ်တဲ့ အခါမှာ ဝေဒနာသုံးမျိုးရှိတယ်ဆိုတာ မှတ်ပုံနှင့်တကွသိရပြီ။

သည်းခံနိုင်လာတော့ သည်းခံခြင်းဆိုတဲ့သဘောဟာ “ခန္တီ ပရမံ၊ တပေါ တိတိက္ခာ၊ တိတိက္ခာ”။ တိတိက္ခာ ဟုဆို အပ်သော ခန္တီ- သည်းခံခြင်းသည်၊ ပရမံ- မြတ်တဲ့၊ တပေါ- အကျင့်တဲ့။ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း လျှောက်လှမ်းရင် ဝိပဿနာမဂ် အရိယာမဂ်ကိုပွားရင်း သည်းခံသွားမယ်ဆိုရင် လိုရာပန်းတိုင်သို့ အမြန်ဆုံးရောက်တယ်။

သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ သည်းခံနိုင်ကြတယ်။ သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ သည်းခံနိုင်ခြင်းဟာ ကြီးမားတဲ့ အင်အားလည်းဖြစ်တယ်။ မိမိ သူတစ်ပါးတို့ချမ်းသာခြင်းရဲ့ အကြောင်းလည်းဖြစ်တယ်။ မှန်ပါဘုရား . . . ။

သူတစ်ပါးက မိမိကိုလာပြီး နှောက်ယှက်တယ်၊ မိမိက သည်းခံလိုက်ရင် မိမိလည်းချမ်းသာတယ်၊ နှောက်ယှက် သူလည်း ချမ်းသာစေနိုင်တာပါပဲ။ မချမ်းသာနိုင်ဘူးလား . . ?၊ ချမ်းသာနိုင်ပါတယ်ဘုရား။

ဒီနေရာမှာ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက သည်းခံရပုံကို မြေကြီးဥပမာပေးပြီး ဆုံးမထားတယ်။ သည်းခံတဲ့ . . ၊ မြေကြီး ကဲ့သို့သည်းခံ။ မြေကြီး ဖနောင့်နှင့်ပေါက်တော့ ဘာဖြစ်တုန်း၊ ဘယ်သူနာတုန်း ?၊ ပေါက်တဲ့သူဖနောင့် နာပါတယ်ဘုရား။ မြေကြီးကော နာလား . . ?၊ မနာပါဘုရား။ မြေကြီးကဲ့သို့ သည်းခံအားထုတ်လိုက်ရင် သည်းခံက နိဗ္ဗာန်ရမယ်။

ဝေဒနာသည်းခံပုံနှင့် သစ္စာဉာဏ်အမြင်

သည်းခံတဲ့အခါမှာ ဆင်ခြင်ပြီးသည်းခံတတ်ဖို့ လိုတယ်။ သည်းခံရဖို့ကြုံလာရင် သည်းမခံခြင်း၏အပြစ်၊ သည်းခံရခြင်း၏ အကျိုးတို့ကိုသိပြီး ဆင်ခြင်ပြီးတော့သည်းခံ

၁၉၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ရပါတယ်။ ကဲ . . လိုက်ဆို -

သည်းမခံပြစ် သည်းခံအကျိုး ဤနှစ်မျိုး၊

ကြိုးစားဆင်ခြင်သည်းခံပါ။ (သုံးခေါက်)

သည်းမခံနိုင်ရင် အပြစ်တွေဖြစ်လာမယ်။ သည်းခံနိုင်ရင် အကျိုးတွေရလာမယ်။ ဒါ့ကြောင့် သည်းခံအားထုတ်ရမယ်။ တရားအားထုတ်ရာကနေပြီး ဒီအလေ့အကျင့်တွေရသွားရင် တခြားလူမှုကိစ္စတွေမှာလည်း အသုံးချလို့ရတယ်။ အေး . . သည်းမခံနိုင်ရင်တော့ အပြစ်တွေဝင်လာမယ်။

သည်းမခံနိုင်ခြင်းအပြစ်များ

ကဲ . . လိုက်ဆိုကြ -

မချစ်ရန်ပွား၊ အပြစ်များစွာ တွေဝေပါ

သေကာငရဲ ရောက်ရသည်။(သုံးခေါက်)

သည်းမခံနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လူတကာမုန်းတယ်။ ရန်လည်းများတယ်။ ဘာလုပ်လုပ် အရာနဲ့အကြောင်းကြောင်း၊ တလွဲကြီးဆိုတာလို့ အပြစ်ကြီးပဲ။ အေး . . အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်သေလည်း တွေတွေဝေဝေသေရမှာပဲ။ မှန်ပါဘုရား . . ။ သေခါနီးမှာ ဝူးဝူးဝဲဝဲ ပြူးပြူးပြဲပြဲနဲ့သေရတော့ ဘယ်ရောက်

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၅)

၁၉၉

မှာတုန်း၊ ငရဲရောက်ရတယ်တဲ့။ အဲဒါ သည်းမခံနိုင်ခြင်းရဲ့အပြစ်
တွေပဲ။ ဒါဖြင့် သည်းခံပြီးလုပ်မယ်ဆိုရင်ဖြင့် သည်းခံရခြင်းရဲ့
အကျိုးခံတွ မရဘူး လား . . ?၊ ရပါတယ်ဘုရား။

သည်းခံနိုင်ခြင်းအကျိုးဆင်ခြင်
လိုက်ဆိုပါ -

ချစ်ခင်ရန်ရှင်း အပြစ်ကင်းကာ၊ မတွေဝေပါ။

သေခါနတ်ပြည် ရောက်ရသည်။(သုံးခေါက်)။

အေး သည်းခံတော့ လူတွေ၊ နတ်တွေ ချစ်ခင်တယ်။
ဘေးရန်အန္တရာယ်လည်းကင်းတယ်။ သေခါနီးမှာ မတွေမဝေ
ဘဲနဲ့ သေရတယ်။ “ပုည သုခံ ဇိဝိတသင်္ခယမ္ပိ” ။ ဇိဝိတသင်္ခယမ္ပိ-
အသက်ကုန်ခါနီး (သေခါနီး)အခါ၌၊ ပုည- ကောင်းမှုရှိမှု၊ သုခံ-
ချမ်းသာတယ်တဲ့။ ဒါ့ကြောင့် ရှုပွားတဲ့ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟာ
သေခါနီး ချမ်းသာဖို့အကြောင်းဖြစ်တယ်။

ဘယ်ကုသိုလ်မဆို ကုသိုလ်တိုးပွားချင်ရင် သည်းခံ
ရမယ်။ သည်းခံမှ ကုသိုလ်တိုးပွားမယ်။ အခု ဝိပဿနာ
ကုသိုလ်၊ ဝေဒနာနုပဿနာရှုပွားရာမှာ ဒီသဘောတွေကို
ဆင်ခြင်ပြီး သည်းခံရှုပွားကြမယ်ဆိုရင် တစ်စတစ်စသည်းခံ
နိုင်ပြီး လိုရာပန်းတိုင်သို့ အမြန်ဆုံးရောက်နိုင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်

ယခုက ကြိုတင်ပြီး ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းခံရှုမှတ်အားထုတ်
ထားကြရမယ်။ ဘဝတစ်ခု စွန့်လွှတ်ရတော့မည့် သေခါနီး
နောက်ဆုံးအချိန်မှာ ဝေဒနာ(သူသတ်သမား)က စုတိကျ
သေအောင်သတ်မည်ကို မလွဲမရှောင်သာခံရမယ်။ ဒီအခါမှာ
သည်းခံနိုင်မှ ခန္ဓဒုက္ခငြိမ်းတာကို သဘောကျမယ်။

နောက်တစ်ခု ဆင်ခြင်ဖို့လည်း သိထားရမယ်။ ဘာလဲ
ဆိုရင် အတိတ်က မိမိရဲ့အတွေ့အကြုံတွေနဲ့ဆိုင်တယ်။
ဆိုကြည့်ပါဦး . . .

အတိတ်ဖြစ်စဉ်ဆင်ခြင်သည်းခံ

အတိတ်ဖြစ်စဉ် စဉ်းစားလျှင် -

ဆင်ခြင် သည်းခံပါ။ (သုံးခေါက်)

အတိတ်ဖြစ်စဉ်တွေကို ပြန်စဉ်းစားလိုက်ရင် ရှိမှု၊ မရှိမှု၊
ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ၊ ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်း၊ ဒီလိုဟာတွေကော မရှိဘူးလား?၊
ရှိခဲ့ပါတယ်ဘုရား။ ဒါ ဒီဘဝမှာနော်။ ယခုဘဝတည်းမှာ
အတိတ်ဖြစ်စဉ်တွေ ဆင်းရဲတုန်းက ဘယ်လိုနေခဲ့ရတယ်၊
ချမ်းသာတုန်းက ဘယ်လိုဆိုတာ စဉ်းစားပြီးလည်းသည်းခံပါ။
ဟိုရှေးရှေးဘဝတွေ၊ သံသရာကြီးကရှည်လျားလွန်းလို့
လူဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ဘဝ၊ နတ်ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ဘဝ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ဘဝ

စသည်ဖြင့် ဘဝတွေကအများကြီး။ အဲဒီအထဲမှာ ကျွဲ၊ နွား
တိရစ္ဆာန်ဘဝတွေ လည်းဖြစ်ခဲ့ဘူးကြရတယ်။

တိရစ္ဆာန်ဘဝဖြစ်ခဲ့စဉ်က မှက်၊ ခြင်၊ ယင်တွေ
ကိုက်တော့ ခြောက်များ ခြောက်လို့ရရဲ့လား ?၊ မရပါဘုရား။
ဒီတိုင်းပဲ စင်းခဲခဲ့ရတာပဲမဟုတ်လား . . ?၊ မှန်ပါဘုရား။ အေး
အဲဒီလိုခဲခဲ့ရတဲ့ဘဝတွေကအများကြီး။

အခုဘဝမှာ သာသနာနှင့်တွေ့ပြီး အပါယ်လေးပါးမှ
လွတ်စေနိုင်တဲ့ ဝိပဿနာတရားကိုအားထုတ်တဲ့အခါမှာ
ဘုကြောင့် သည်းမခံနိုင်ရမှာလဲ၊ သည်းခံနိုင်ရမယ်ဆိုပြီး
ဆင်ခြင်ပြီး သည်းခံရမယ်။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ တစ်ကိုယ်လုံးပူလောင်လာရင် ပူတယ်၊
ပူတယ်လို့ သည်းခံရှုမှတ်။ ရှေးဘဝ ငရဲကျခဲ့တုန်းကအပူက
ဒီထက်ပူတယ်။ ပူလောင်ဆင်းရဲ ငရဲမှလွတ်လို၍ ဒီတရား
အားထုတ်တာ၊ ဘုကြောင့် သည်းမခံနိုင်ရမှာလဲ၊
လွတ်အောင် သည်းခံအားထုတ်မယ်လို့လည်း ဆင်ခြင်သည်းခံ
အားထုတ်ရတယ်။

အအေးနှင့်တွေ့ကြုံလာရင်းလည်း အေးတယ်၊
အေးတယ်လို့ သည်းခံမှတ်။ အေးတဲ့ လောကန္တရိတ်ငရဲ

(အအေး ငရဲ)ကျခဲ့တုန်းက အအေးက ဒီထက်အေးတယ်။
 အအေးငရဲမှ လွတ်လို၍ ဒီတရားအားထုတ်တာ၊ ဘာကြောင့်
 သည်းမခံနိုင်ရမှာလဲ၊ လွတ်အောင် သည်းခံအားထုတ်ရမယ်လို့
 ဆင်ခြင် သည်းခံအားထုတ်ပါ။

ထို့အတူပဲ . . . ဆာလောင်မွတ်သိပ်ရင်လည်း
 ဆာလောင်တယ်၊ ဆာလောင်တယ်လို့ သည်းခံမှတ်။
 ပြိတ္တာဘဝ ဖြစ်ခဲ့တုန်းက ဒီထက်ဆာလောင်ငတ်ခဲ့တယ်။
 ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်လို၍ ဒီတရားအားထုတ်တာ၊ လွတ်ရမယ်၊
 လွတ်အောင် သည်းခံရှုမှတ်ပါ။

အတိတ် ငရဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာဘဝတွေမှာ ဒီအတိုင်းပဲ
 ခံစားခဲ့ရတာ။ ဒီဆင်းရဲတွေ မခံစားချင်တော့ဘူး၊ ဆင်းရဲတွေက
 လွတ်မြောက်အောင်မှတ်၊ သူတစ်ပါးကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲခံရရင်လည်း
 ဘုရားတောင်မလွတ်ဘူး၊ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲခံရတယ်။ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲပစေ . .
 သည်းခံပြီး ကဲ့ရဲ့တယ်၊ စွပ်စွဲတယ်လို့ပဲ သတိကပ်မှတ်။ လိုရင်း
 အားဖြင့် -

အပါယ်လေးပါးမှလွတ်မြောက်ချင်တဲ့လူဟာ အပါယ်
 လေးပါးမှလွတ်မြောက်စေနိုင်တဲ့ ဒီဝိပဿနာတရားကိုဖြင့်
 သည်းခံအားထုတ်သင့်တယ်ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား . . ?
 ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား။ လိုက်ဆိုပါအုံး . . .

ဝိပဿနာဂုဗ္ဗားသည်းခံ

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွား၊

ကြိုးစားသည်ခံ ရှုမှတ်ပါ။ (သုံးခေါက်)

ယောဂီတို့ ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်ရင်း သည်းခံအားထုတ်ရမယ်ဆိုတာကတော့ နောက်ကပြခဲ့တာတွေဟာ သည်းခံမှတ်ရမှာတွေချည်းဖြစ်တယ်။ ခန္ဓာကိုယ်က ဟိုက ဒီက ကိုက်တယ်၊ ခဲတယ်။ ကိုက်တဲ့ခဲတဲ့ အခဲခက်တဲ့သဘောလေးကို တစ်ခါတည်းစိုက်ပြီးတော့ သည်းခံမှတ်ပါ။ သည်းခံမှတ်တော့ ဝိပဿနာရှုရင်း သည်းခံမှတ်သွားနိုင်တယ်။ ဒါဖြင့် သည်းခံခြင်း သဘောကိုခြုံကြည့်လိုက်ရင် -

၁။ သည်းမခံခြင်းရဲ့အပြစ်၊ သည်းခံခြင်းရဲ့အကျိုး
ဆင်ခြင်သည်းခံမှတ်။

၂။ အတိတ်ဖြစ်စဉ်တွေ ဆင်ခြင်သည်းခံမှတ်။

၃။ ဝိပဿနာရှုပွားပြီး သည်းခံမှတ်။ သုံးမျိုးအပြင်-

၄။ နောက်တစ်ခုက ဗုဒ္ဓက ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ပါ။

ဘယ်နှစ်ချက်ရှိတုန်း . . . ?၊ လေးချက်ပါဘုရား။

ဒါ့ကြောင့် စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး “ဝေဒနာ ကြပ်ကြပ်သည်းခံ” ဆိုတဲ့နေရာမှာ ညောင်းလဲမပြင်နဲ့၊ ယားလဲ မကုတ်နဲ့တဲ့။ ဝေဒနာကို ရက်ရက်စက်စက်သည်းခံနိုင်မှ လိုရာ ပန်းတိုင်သို့ ရောက်မယ်လို့ပြောတယ်။

ရှေးသူတော်ကောင်းကြီးများ သည်းခံနိုင်စွမ်း

ရှေးကသူတော်ကောင်းကြီးတွေ ဝေဒနာသည်းခံရုံ မှတ်ပြီး လိုရာပန်းတိုင်ရောက်သွားကြပုံကို ပြောပါအုံးမယ်။ အတုယူဖွယ်၊ အားကျဖွယ်ပါ-

ဟိုး . . . ရှေး ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က ရဟန်းတော် (၃၀)ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းယူကာ တောစွန်အုံနား တောကျောင်းလေးမှာနေကြပြီး သစ်ပင် အောက်မှာ ရဟန်းတရား ပွားများအားထုတ်ကြတယ်။ အားထုတ်နေကြစဉ် လင်းအားကြီး အရုဏ်တက်ချိန် လောက်မှာ တောထဲမှာရှိတဲ့ကျားက ရဟန်းတစ်ပါးကို ဆွဲသွားတယ်။ အဆွဲခံရတဲ့ရဟန်းက- ငါအော်လိုက်ရင် ကျန်တဲ့ ယောဂီရဟန်းတွေ သမာဓိပျက်ကုန်နိုင်တယ်၊ ငါမအော်တော့ဘူးဆိုပြီး အသာလေး ငြိမ်သက်စွာလိုက် သွားတယ်။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၅)

၂၀၅

ကျားဆွဲတာတောင် အသာလေးလိုက်သွားတယ်
 ဆိုတော့ ဘာဖြစ်လို့ပါလိမ့်။ ကျန် တခြားယောဂီရဟန်းတွေ
 သမာဓိပျက်မှာစိုးလို့ အနှောက်အယှက်ဖြစ်မှာစိုးလို့တဲ့။
 မအော်ဘူး၊ သည်းခံတယ်နော် . . . ။ သတိပြုကြပါ။ တို့ . . .
 အခုယောဂီများကတော့ ဘယ် . . . ဒီလိုဘယ်ဟုတ်မလဲ . . . ၊
 ဟိုနေရာကနေ ကျွတ်ကျွတ်အိပ်နှိုက်တာ . . . တကျွတ်ကျွတ်နဲ့
 ခဏခဏနှိုက်တာ။ ညတရားစခန်းမှာဆိုရင် ပိုလို့ဆိုးတယ်။
 သူတစ်ပါး သမာဓိမပျက်၊ နှောက်ယှက်မှုမဖြစ်အောင်လည်း
 သတိပြုကြပါ။

ရဟန်း၏စွမ်းရည်

အခု ကျားဆွဲသွားတာတောင် မအော်ဘူး။ သည်းခံ
 တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျားဆွဲခံရတာ လေးငါးပါးလောက် ပါသွား
 တော့ သံဃာနည်းသွားတာ မထေရ်ကြီးကသိတာပေါ့။
 ပြောတယ်-ငါ့ရှင်တို့ ကျားရဲကလည်းအင်မတန်ဆိုးသွမ်းတယ်။
 ဒီတစ်ခါကျားလာဆွဲရင် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အသိပေးကြ၊
 အကာအကွယ်ယူကြရမယ်။ တုတ်၊ တောင်ဝှေး
 အသင့်ဆောင်ထားကြလို့ဆိုတယ်။ ကျားလည်း လာနေကျ
 လာဆွဲတယ်။ ဆွဲလည်းဆွဲရော ကျားဆွဲခံရတဲ့ရဟန်းက

ကျားပါဘုရား ကျားပါဘုရား . . . ကျားဆွဲခံရပါတယ် ဘုရား
လို့ အော်ဟစ် အကူအညီတောင်းတယ်။

အဲဒီအခါမှာ သံဃာတွေက တုတ်၊ တောင်ဌေးကိုင်ပြီး
လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း လိုက်ကြတာပေါ့။ ကျားကလည်း
ပါးတယ်။ လိုက်မှန်းသိတော့ လူမလိုက်နိုင်အောင် ရဟန်းကို
ကိုက်ချီလျက် ချောက်ကမ်းပါးပြတ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်ခုန်ဆင်း
ပြေးသွားတယ်။ ရဟန်းတွေလည်း မလိုက်နိုင်တော့ဘူး။
ကမ်းပါးကကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး၊ ဘယ်လိုအော်ဟစ်ပြောတုန်းဆိုတော့
“အို . . သူတော်ကောင်း၊ သင်လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် တို့
ကြိုးစားသော်လည်း မတတ်နိုင်တော့ဘူး၊ ဒီလိုအခါမျိုးမှာ
ရဟန်း၏စွမ်းရည်ကို အထူးပြသရမှာဖြစ်တယ်။ ငါ့ရှင် . .
တရားကိုသာ နှလုံးသွင်းလော့”။ ရဟန်း၏ တရားစွမ်းရည်ကို
ပြသရမှာဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာ၊ ဝေဒနာနု ပဿနာကိုသာရှုပြီး
သည်းခံရှုပါလော့၊ သတိပေးစကား ပြောကြားလိုက်တယ်။
တစ်ခြားမတတ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။

ကျားက စားတယ်။ စားတဲ့အခါ ခြေမျက်စေ့ကစပြီး
စားတယ်။ ရက်ရက်စက်စက်သည်းခံတယ်။ ခြေမျက်စေ့စားပြီး
သွားရော သောတပန်ဖြစ်သွားတယ်။ နာကျင်ဒုက္ခဝေဒနာကို

သည်းခံနိုင်တာ တရားသဘော အံ့ဩစရာမကောင်းဘူးလား. . ?၊ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။

ချေမျက်စေ့စားပြီး ဒူးအောက်နားထိစားတယ်။ ဒူးလည်းစားပြီးရော သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်။ သည်းခံတယ်နော် . . . ရက်ရက်စက်စက်သည်းခံတယ်။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိသလို ရက်ရက်စက်စက်သည်းခံမှ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ရောက်မယ်တဲ့။

အဲဒီကနေပြီးတော့ ဆက်စားနေရဘာမှ ချန်မထားဘူး။ လူ့ရွှင်ပောင်တွေပျက်သလိုပေါ့. . ချန်မထားဘူး။ ချန်မထားဘူး၊ အစဉ်အတိုင်းစားတယ်။ ချက်အထိလည်း စားပြီးရော အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတယ်။

ချက်ကနေစပြီးစားလာတာ နှလုံးကိုမစားမိလေးမှာပဲ သည်းခံရုံမှတ်နေရင်း ဝိပဿနာအရှိန်ကြောင့် ဝမ်းသာမှု ပီတိ ပါမောဇ္ဇတွေဖြစ်လာတယ်တဲ့။ ဝမ်းသာမှုတွေဖြစ်လာတော့ သုခဝေဒနာပေါ်လာတယ်။ ပေါ်လာတော့ နာကျင်ဒုက္ခ ဝေဒနာကိုခွာနိုင်တယ်၊ ကျော်နိုင်တယ်။ ခွာနိုင်တော့ မနာကျင်တော့ဘူးပေါ့။ ဝေဒနာအဖြစ်အပျက်တွေ၊ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်တွေ ချုပ်ဆုံးအောင် ချုပ်ဆုံးသည် အထိ

၂၀၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

သည်းခံမှတ်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ နှလုံးသားကိုမစားမိလေးမှာပဲ
ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ ဝေဒနာချုပ်ဆုံးပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတာ။
သူတော်ကောင်းရဟန်းရဲ့စွမ်းရည်ကို ပြသနိုင်သွားတယ်။
အန္တရာယ်ကြုံလာရင် ခုခံကာကွယ်ခွင့်ရှိတယ်ဆိုတာ
သင်ခန်းစာတစ်ခုပဲ။

ဒီဝေဒနာသည်းခံနိုင်ပုံကတော့ ကာယတံခါးက
ပေါ်တဲ့ ဝေဒနာကိုပြောပြနေတယ်။ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊
ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုံးမျိုးပြောခဲ့တယ်။

- မျက်စိတံခါးက ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးပေါ်တယ်။
- နားတံခါးကလည်း ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးပေါ်တယ်။
- နှာခေါင်းတံခါးကလည်း ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးပေါ်တယ်။
- လျှာတံခါးကလည်း ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးပေါ်တယ်။
- ကိုယ်တံခါးကလည်း ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးပေါ်တယ်။
- စိတ်တံခါးကလည်း ဒီဝေဒနာသုံးမျိုးပေါ်တယ်။

တံခါးခြောက်ပေါက်က ပေါ်လာသမျှဝေဒနာတွေကို
ယောဂီတို့ သည်းခံမှတ်နိုင်ရမယ်။

မျက်စိတံခါးမှာ အဆင်းလှလှလေးမြင်တော့ သာယာ
ခံစားမှု သုခဝေဒနာဖြစ်တယ်။ မလှမပအဆင်းတွေ့တော့

အလိုမကျ ဒေါသ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်တယ်။ သည်းခံမရှုနိုင်ရင် အစွန်းနှစ်ဖက်သို့ရောက်သွားတယ်။ ဒီတော့ သာယာခံစားမှု လည်းမဖြစ်အောင် အလိုမကျဒေါသ ဒုက္ခဝေဒနာလည်း မဖြစ် ရလေအောင် သည်းခံပြီးမှတ်ရင် အလယ်အလတ်ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသဘောဖြစ်တယ်။ ဒီဥပေက္ခာဝေဒနာကိုလည်း မှတ်ရ တယ်။ သူ့သဘောက သုခ၊ ဒုက္ခနှစ်ပါးရဲ့အလယ်အလတ် ငြိမ်သက်တယ်။ ချမ်းသာတယ်။ ဖြစ်ပျက်အနိစ္စမြင်အောင် ရှုပေး ရပါတယ်။

သူနှင့်ငါ ဘာဆိုင်တုန်း သညာအမှတ်မှား

သည်းခံပြီးမရှုမှတ်နိုင်ရင် အဆင်းအာရုံအပေါ်မှာ ချောတယ်၊ လှတယ်လို့ထင်လိုက်တော့ သညာဝိပ္ပလ္လာသ အမှတ်မှားသွားနိုင်တယ်။ တကယ်တော့ မြင်တာဟာ ပရမတ် သဘော ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာတွေချည်းပဲ။ မှန်ရဲ့လား?၊ မှန်ပါဘုရား။

သညာကအမှတ်မှားတော့ သူကလှတယ်၊ သူမက ချောတယ်၊ လှတယ် ချောတယ်ဆိုတာဖြစ်လာတာ။ ရှုပါရုံ အဆင်းက ပရမတ္ထသဘောတရား၊ ငါမြင်တယ် သူက ချောတယ်၊ သူမကလှတယ်ဆိုတာတွေဟာ ပညတ်တွေ အမှတ်မှားနေလို့။ ဒါ့ကြောင့် ရှုပါရုံအဆင်းကတခြား၊

သညာအမှတ်ကတခြား အဲဒီသဘောကို စွန်းလွန်း
 ဆရာတော်ကြီးက ရူပါရုံနှင့်သညာတဲ့၊ နင်နဲ့ဘာဆိုင်တုန်း၊
 ငါနှင့်ကော ဘာဆိုင်တုန်း . . ၊ ဒေါသထွက်စရာရှိသေးလား?၊
 မရှိပါဘုရား။ တပ်မက်လောဘကော ဖြစ်စရာလိုသေးလား?၊
 မလိုပါဘုရား။ အဲဒီလိုမလိုတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သတိ
 ပညာနှင့်ရူမှတ်နိုင်လို့။ သတိ ပညာနှင့်သာရူမှတ်နိုင်လို့ရှိရင်
 မြင်ခိုက် ဖြစ်ပျက်တွေတွေ့ရပြီး ခုတင်ကပြောတဲ့
 ကိလေသာတွေ မျက်စိတံခါးမှာ လာပါအံ့မလား . ?၊ မလာပါ
 ဘုရား . . ။ ငါနှင့်ဘာဆိုင်တုန်း ?၊ သူနှင့်ဘာဆိုင်တုန်း ?၊
 ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ မလာနဲ့။ ဒါကြောင့် ပေါ်လာတဲ့မြင်မှုဝေဒနာကို
 ကိလေသာမဝင်အောင် သည်းခံမှတ်ရမယ်။

ထို့အတူပဲနော် . . ကြားတဲ့အခိုက်၊ ကြားတာနဲ့
 သညာဖြတ်ပစ်ရမယ်၊ သတိပညာနဲ့ဖြတ်။ နံတဲ့အခိုက်မှာလည်း
 နံတာနဲ့ သညာဖြတ်။ နံတယ် နံတယ်လို့ သတိပညာနဲ့
 ရူမှတ်ဖြတ်ပါ။ စားတဲ့အခိုက်မှာ စားတာနဲ့ သညာဖြတ်၊
 ဘာနဲ့ဖြတ်ရမှာတုန်း ?၊ သတိပညာနဲ့ပါဘုရား။ အေး . .
 စားတယ်၊ စားတယ်လို့ပဲ သတိပညာနဲ့ ရူမှတ်ဖြတ်ပါ။

အဲဒီလို သတိပညာနဲ့ ရူမှတ်ဖြတ်လိုက်တဲ့အခါ
 ကျတော့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလို့ခေါ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသတွေ

ကင်းချုပ်ကုန်တယ်။ ဘုန်းကြီး မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာတော့
ဝေဒနာလိုက်တဲ့အခါမှာ အကျဉ်းအားဖြင့် -

ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟာရတိ၊
အာတာပီ သမ္မဇာနော သတိမာ
ဝိနေယျ လောကေ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ

လို့ဆိုပြီးတော့လာတယ်။

ဘိက္ခဝေ- ဘိက္ခုတို့ ဝါ- ချစ်သား ချစ်သမီးယောဂီတို့၊
အာတာပီ- ကိလေသာအစေး၊ စိတ်အညစ်အကြေးကို
ပူလောင်ကင်းပျောက် ခြောက်သွေ့စေတတ်သော၊ ဝါ-
ကင်းဝေးစေတတ်သော အပြင်းအထန်အားထုတ်ခြင်း၊
သမ္မပ္ပဓာန်- လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍၊ သတိမာ- သတိ သမာဓိ
ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမ္မဇာနော- မှန်စွာ အပြားအားဖြင့်သိသည်
ဖြစ်၍၊ ဝေဒနာသု- မမြဲဆင်းရဲ အစိုးလည်းမရ ခံစားမှုဖြစ်သော
ဝေဒနာတို့၌၊ ဝေဒနာနုပဿီ- မမြဲဆင်းရဲ၊ အစိုးလည်းမရ၊
ခံစားမှုမျှတ ရှုမြင်လျက်၊ လောကေ- မမြဲဆင်းရဲ၊ ကိုယ့်အလို
ကိုယ့်သဘော မပါတဲ့ခံစားမှုလောက၌၊ လောကေ-
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်သောလောက၌ အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿ- မရှုမိလျှင်ဖြစ်နိုင်သော အဘိဇ္ဈာနှင့် ဒေါမနဿကို
ဝါ- လောဘ ဒေါသကို၊ ဝိနေယျ- ဖြစ်ခွင့်မရအောင်

တဒင်္ဂိကမ္ဘမ္ဘနအားဖြင့်ပယ်ဖျောက်၍၊ ဝိဟာရတိ- နေရ၏။

ယောဂီတို့ ကိလေသာစိတ်၏ အညစ်အကြေးတွေကို ပူလောင်ခြောက်သွေ့စေတတ်တဲ့ ပြင်းထန်စွာအားထုတ်ခြင်း လုံ့လဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိဖြင့် မမြဲဆင်းရဲ အစိုးမရတဲ့ခံစားမှု ဝေဒနာတို့၌ မမြဲဆင်းရဲ အစိုးမရသောခံစားမှုများဟူ၍မြင်လျက်၊ သိလျက်နေအံ့။ မရှုမိလျှင်ဖြစ်တတ်တဲ့ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿလို့ ခေါ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသကိုပယ်ဖျောက်ပြီး ချမ်းသာစွာနေရ တယ်။ ဒါကြောင့် -

“ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော၊

ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ”

မမြဲဆင်းရဲ အစိုးမရတဲ့ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရလျှင်၊ မမြဲဆင်းရဲ အစိုးမရတဲ့ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရသည်ဟုသိလျက်နေပါ။ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ ဝေဒနာ ဖြစ်တယ်၊ ပျက်တယ်ဆိုတာ ဝေဒနာတစ်ခုချုပ်သွားရင် နောက် အသစ်ဝေဒနာတစ်ခု အစားထိုးပေါ်လာတယ်၊ ချုပ်သွားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ပေါ်လာလိုက်၊ ချုပ်သွားလိုက်၊ အစားထိုး ပေါ်လာလိုက်၊ ချုပ်သွားလိုက်နဲ့ “ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေဒနာ” ဝေဒနာပြီး ဝေဒနာလာတယ်။ ပေါ်လာတယ်၊ ရှုတယ်၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာချုပ်သွားရင် သုခဝေဒနာ အစားထိုးပေါ်လာတယ်။

ချမ်းသာတယ်၊ သုခဝေဒနာပေါ်လာပြန်တော့လည်း ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ဆက်ပြီးရှုမှတ်ရမယ်။

“သုခံဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော၊ သုခံ ဝေဒနံ
ဝေဒယာမိတိ ပဇာနတိ”

ရှုမှတ်ပုံနည်းတူပဲ၊ သုခဓာတ်ပဲပြောင်းတယ်။ မြန်မာလိုရှုတော့ ချမ်းသာရင် ချမ်းသာတယ်လို့ ရှုနေပါလို့ ဆိုတယ်။ အေး . . ဒုက္ခ၊ သုခဓာတ်တွေ ချုပ်ကုန်ပြန်တော့ ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ၊ အကောင်း၊ အဆိုး မထင်ရှားတဲ့ အလယ်အလတ်(မျက်နှာကြီး၊ မျက်နှာငယ်မလိုက်ဆိုတာ လို့ပဲ)သုခ၊ ဒုက္ခဟု မထင်ရှားတဲ့ခံစားမှုဝေဒနာကိုတော့ အဒုက္ခ၊ မသုခဝေဒနာလို့ခေါ်တယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာလို့လည်း ခေါ်တယ်။ အဲဒီဥပေက္ခာဝေဒနာကို ရှုနိုင် သိနိုင်ဖို့ လွယ်လွယ် မှတ်ထားရမှာက သူပေါ်လာရင် စိတ်ဟာ ငြိမ်သက်တယ်၊ ချမ်းသာတဲ့သဘောလေးလည်း တွေ့ရတယ်။ သူ့သဘော အတိုင်း တွေ့တဲ့အတိုင်းမှတ်ရုံပါပဲ။ နောက်ကလည်း ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ ပါဠိတော် ရှုသိပုံပြတာကတော့-

“အဒုက္ခ၊ မသုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော
အဒုက္ခ၊ မသုခံ ဝေဒနံ၊ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနတိ”

၂၁၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

နောက်ကအတိုင်း နည်းယူမှတ်ပါ။

အထူးသိမှတ်ရမှာက ဥပေက္ခာဝေဒနာပေါ်လာတဲ့ အခါ ငြိမ်သက်မှုသဘောနဲ့ ချမ်းသာတဲ့သဘောကိုတွေ့ရတော့၊ ရှုရင်း ရှုရင်းနဲ့ သုခဓာတ်၊ ချမ်းသာတဲ့ဘက်သို့ရောက်သွားတယ်။ ချမ်းသာတယ် ချမ်းသာတယ်လို့ပဲ၊ မမြဲတဲ့၊ ချုပ်သွားတဲ့ အနိစ္စ မြင်အောင်မှတ်ရုံပါပဲ။ ကျမ်းဂန်များမှာတော့

ဥပေက္ခာ သန္တတုတ္တိတ္တာ

သုခမိစ္ဆေဝ ဘာသိတာ

ဆိုတဲ့အတိုင်း၊ သုခဝေဒနာဓာတ် ထည့်သွင်းယူလိုက်တော့ ဝေဒနာဟာ သုံးမျိုးက နှစ်မျိုးတည်းဖြစ်သွားတယ်။ ရှိပါစေတော့။

ဝေဒနာ (၂)မျိုး၊ (၃)မျိုးယူတဲ့အပြင် (၅)မျိုးလည်းယူပြီး မှတ်ရတယ်။ (၃)မျိုးထဲက -

- သုခဝေဒနာ - ကိုယ်ချမ်းသာမှု
- သောမနဿဝေဒနာ - ဝမ်းသာပျော်ရွှင်စိတ်ချမ်းသာမှု
- ဒုက္ခဝေဒနာ - ကိုယ်ဆင်းရဲမှု
- ဒေါမနဿဝေဒနာ - ငိုကြွေးပူဆွေး စိတ်ဆင်းရဲမှု

ဒီလိုယူမှတ်တော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာပါ (၅)မျိုးဖြစ်သွားတယ်။ ရှုမှတ်ပုံ နောက်ကအတိုင်း သိလွယ်ပြီ။

အဖြစ်အပျက်နှင့် ဒုက္ခဇရာကနေတယ်

ယောဂီတို့ ဒုက္ခဝေဒနာရှုတော့ ဉာဏ်ထဲမှာ ကိုယ်တိုင် ရှုမှတ်လို့သိ၊ ဉာဏ်နှင့်သိရတဲ့တရားဖြစ်တယ်။ အခဲခက် ဆင်းရဲတာတွေ့ရတာက ဒုက္ခ၊ ကိုယ်တိုင်ရှုလို့သိရတာက အမှန်တရားသစ္စာပဲ။ ဒုက္ခသစ္စာတရားကြီးတွေ့နေတယ်လို့ မှတ်လိုက်ပါ။ ဘာတွေ့နေတုန်း . . . ?၊ ဒုက္ခသစ္စာတရားကြီးပါဘုရား။ အေးဒုက္ခသစ္စာကြီးကိုတွေ့နေတယ်။ သုခဝေဒနာကကော . . ဘာသစ္စာတုန်းလို့ မေးစရာမဖြစ်ဘူးလား . . ?၊ ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။ သုခဝေဒနာပေါ်လာတော့ မှတ်လိုက်ရင် ပျောက်သွား၊ ပျက်သွားတာပဲမဟုတ်လား . . ?၊ အဲဒီ ပျောက်ပျက်သွားတာ ဖြစ်ပျက်သွားတာသည် ချမ်းသာမလား၊ ဆင်းရဲမလား . . ?၊ အမိန့်ရှိပါဘုရား . . ။ ဆင်းရဲတယ်။ တကယ်ချမ်းသာအစစ်မဟုတ်လို့ ဖြစ်ပျက်သွားတာ။ သုခဝေဒနာသည် အဖြစ်အပျက် နှိပ်စက်ခံနေရခြင်းကြောင့် တကယ်ချမ်းသာအစစ်မဟုတ်ဘူး ဆိုတာကို မိမိရှုဉာဏ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါ။ ဒါဖြင့် သုခဝေဒနာက ဘာသစ္စာတုန်း . . ?၊ ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား . . ။ ဟုတ်ပြီ . .

၂၁၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

သုခဝေဒနာ၌အကျုံးဝင်တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာကော ဘာ သစ္စာတုန်း?၊ ဒုက္ခသစ္စာပါပဲဘုရား။ ဒီလိုဆိုတော့ ဝေဒနာ ချုပ်တာသည် ဒုက္ခချုပ်တာပဲမဟုတ်လား?၊ မှန်ပါဘုရား။ ရှုရင်း ရှုရင်းနဲ့ အဲဒီဝေဒနာချုပ်ငြိမ်းတာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲလားလို့ နိဗ္ဗာန်ဆီသို့ စိတ်ကရောက် မသွားပေဘူးလား?၊ ညွတ်လို့ရသွားနိုင်ပါ တယ်ဘုရား။ ဒါဆို နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု ညွတ်တတ်သွားပြီ . . . ။

“ဣဒံ မေ ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု”

လို့မှတ်လိုက် ပါအုံး . . ။

ပရိညာသုံးမျိုး၊ အရိယာသစ္စာ

အရှင်ဝေဒနာသုံးမျိုးလုံးဟာ သစ္စာဉာဏ်နဲ့ ရှုကြည့် လိုက်တော့ ဒုက္ခသစ္စာပဲ။ ဝေဒနာက ဝေဒနက္ခန္ဓာဆိုတော့ ကျန်တဲ့ ခန္ဓာလေးပါးကော မရှိဘူးလား . . ?၊ ရှိပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီ ခန္ဓာတွေမှာ တဏှာရဲ့ဖမ်းယူရာနယ်ပယ်မှာရှိနေတဲ့ လောကီ ခန္ဓာတွေမှာတော့ ဒုက္ခသစ္စာတွေပဲလို့သာ သိထားပါ။ “နတ္ထိ ခန္ဓသမာ ဒုက္ခာ” ခန္ဓာဟာ အဲဒီလိုပိုင်းခြားသိတာက ညာတပရိညာ။ ခန္ဓာအဖြစ်အပျက် ဒုက္ခသစ္စာလို့ ပိုင်းခြား သိတာက တိရဏပရိညာ။ ဒါဖြင့် အရှင်ဝေဒနာ (ခန္ဓာ) ဘာသစ္စာတုန်း?၊ ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား။

အရှင်ခမ္မာ ဝေဒနာ ဒုက္ခသစ္စာမှတ် (၃ ခေါက်)

ဒုက္ခအမှန်လို့သိရင် ဒီခန္ဓာ လိုချင်ပါအုံးမလား . . ?
မလိုချင်ဘူးလို့မှတ်ပါ။ မလိုချင်တော့ လောဘ (တဏှာ)
ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ ကင်းနေတယ်။ ဒုက္ခသစ္စာ ဝေဒနာကြီးကို
သည်းခံရတော့ ဒေါသလာပါအုံးမလား . . ? မလာတော့ဘူး။
မလာတော့ ဒေါသချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ ကင်းနေတယ်။

ဝေဒနာ (ခန္ဓာ) ဒုက္ခသစ္စာလို့ အမှန်အတိုင်းသိတော့
မသိမောဟ ချုပ်ငြိမ်းနေတယ်။ ကင်းနေတယ်။ ဝေဒနာ
ရှုမှတ်ရင်း၊ လိုက်ရင်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ကိလေသာ
တွေပယ်ထားတာသိရတော့ ဒါကို ပဟာနပရိညာ လို့
ခေါ်တယ်။ ဒါဖြင့် ဝေဒနာ ရှုမှတ်ရင်း ကင်းချုပ်နေတဲ့ လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟကိလေသာတွေက ဘာသစ္စာတုန်း . . ?
သမုဒယသစ္စာပါဘုရား။ ဒီကိလေသာသမုဒယတွေကြောင့်
ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ရတယ်လို့ မှတ်ပါ။ လိုက်ဆိုပါအုံး -

ပယ်ခံ ကိလေ၊ အကြောင်းတွေ ခေါ်လေ
သမုဒယသာ (၃ ခေါက်)။

ဝိပဿနာမဂ်ဖြင့် ပယ်ထားလို့ ဖြစ်ခွင့်မရတဲ့
အကြောင်း ကိလေသာတွေက ဘာသစ္စာတုန်း . . ? သမုဒယ

သစ္စာပါဘုရား။ အကြောင်းသမုဒယချုပ်ငြိမ်းရင် အကျိုးဒုက္ခ သစ္စာကြီး ချုပ်ငြိမ်းတယ်။

ဝေဒနာဒုက္ခသစ္စာကြီးချုပ်ငြိမ်းရင်လည်း ကျန်တဲ့ခန္ဓာ ဒုက္ခတွေ အကုန်ငြိမ်းတယ်။ ဒါ့ကြောင့် “သမုဒယငြိမ်း၊ ဒုက္ခသိမ်း၊ အေးငြိမ်းနိဗ္ဗူတာ” လို့ဆိုတယ်။ ဒါ့အပြင် သမုဒယ ကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၊ အကြောင်းအကျိုး၊ အဖြစ်အပျက်တွေရှုပွား နေတဲ့ဉာဏ်က ဘာသစ္စာတုန်း . . ?၊ မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား။ ဒါ့ကြောင့် “ရှုကြည့်ဉာဏ်မှာ ကိလေခွာ၊ ပွားပါမဂ္ဂသာ”။ ရှုပွားတဲ့ဉာဏ်က သမုဒယကိလေသာတွေကို ပယ်သတ်လိုက် တယ်။ ပယ်သတ်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာဆိုတော့ သစ္စာလေးပါး စုံသွားတယ်။ ဒီသစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြားသိမြင် သွားတော့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း၊ အဆုံးနိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အအေးဓာတ်၊ အငြိမ်ဓာတ်ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ လိုက်ဆိုပါအုံး -

“သစ္စာလေးဝ သိမြင်ကြ၊ ရောက်ရန်နိဗ္ဗူတာ”?

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီများ ဝေဒနာနုပဿနာရဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ သဘောကို သိပြီးတော့၊ သစ္စာဉာဏ်ဆိုက်အောင် သည်းခံခြင်း လေးမျိုးဖြင့် သည်းခံရှုမှတ်ပွားရင်း ဝိပဿနာ၊

အရိယာမဂ် လမ်းကိုလျှောက်လှမ်းပါလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့
မျက်မှောက်ပြုကြ ရမှာဖြစ်တယ်။ ကြိုးစားပွားများအားထုတ်
နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု)

ဧကာယနော မဂ္ဂေါ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ
သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ သောတပရိဒေဝိနံ
သမတိတ္ထမာယ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ
အတ္တင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ
နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ ယဒိဒံ
စတ္တာရော၊ သတိပဋ္ဌာနာ။

ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ဝါ- ယောဂီတို့၊ စတ္တာရော-
လေးပါးကုန်သော၊ ယဒိဒံ ယေက္ကမေ သတိပဋ္ဌာနာ- သတိစွဲမြဲ၊
အမှတ်ရမှု သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော အကျင့်လမ်းသည်၊ သတ္တာနံ-
ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝကအလောင်း အလုံးစုံသော
သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ- စိတ်အညစ်အကြေး
ကိလေ သာမ္မ ကင်းဝေးစင်ကြယ်ခြင်းငှာ၊ ဧကာယနောမဂ္ဂေါ-
တစ်ခု တည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်း
ပေတည်း။

သောကပရိဒေဝါနံ- ဗိုးရိမ်ပူဆွေးရခြင်း ငိုကြွေးရခြင်း
တို့ကို၊ သမတိတ္ထမာယ- လွန်မြောက်ခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော
မဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော
လမ်းပေတည်း။

ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ- တိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲတို့၏၊
အတ္ထင်္ဂမာယ- ချုပ်ငြိမ်းတွယ်ပျောက်ခြင်းငှာ၊ ဧကာယနော
မဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော
လမ်းပေတည်း။

ဉာယဿ အဓိဝမာယ- အရိယာမဂ်ကိုရခြင်းငှာ၊
နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ- နိဗ္ဗာန်တိုမျှတ်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊
ဧကာယနောမဂ္ဂေါ- တစ်ခုတည်းသောလမ်း၊ တစ်ကြောင်း
တည်းသောလမ်းပေတည်း။

ဣတိ- ဤသို့၊ ဘဂဝါ- ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင်
ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်၊ အဝေါစ- ကောင်းစွာမသွေ
ဟောကြားတော်မူအပ်ပါပေသတည်း။

(သာဓု . . သာဓု . . သာဓု . .)

ဒီတနေ့ ၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁၂)ရက်
 ဆဌမနေ့၌ဟောကြားအပ်သော
 နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၆)တရားတော်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိက္ခာ၍ အနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်မြောက်စုံ

ဘုန်းကြီးတို့ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းဆိုတဲ့
 ခေါင်းစဉ်ဖြင့်ဟောကြားခဲ့တာ တစ်နေ့တစ်မျိုး၊ တစ်နေ့တစ်မျိုး
 အမှတ်စဉ် (၆)သို့ရောက်ခဲ့ပြီ။ စွန်းလွန်းဥပနိသျှည်းနဲ့
 ဟောခဲ့တာတွေကို ခြုံကြည့်မယ်ဆိုရင် “သတိကိုမွေးမြူ”၊
 “ဝေဒနာကို ကြပ်ကြပ် သည်းခံ၊ မခံသာ မှန်ပါဘိသည်တရား၊
 ခံသာလျှင် သံသရာကြော့မျောလိမ့်အများ”၊ ဒါပဲမဟုတ်လား၊
 မှန်ပါဘုရား။

အခုတစ်ခါ ဝေဒနာသည်းခံပုံနှင့် သည်းခံခြင်းသုံးမျိုး ပြောခဲ့တယ်။ ထိ သိ ရှုတာက ရုပ်ကိုရှုတာ။ ဝေဒနာကြပ်ကြပ် သည်းခံရှုတာက ဝေဒနာကိုရှုတာ။ အေး . . ဘုန်းကြီးတို့ တစ်နေ့တုန်းက “ဈာယိနော မာရဗန္ဓနာ” ဆိုပြီးတော့၊ ရုပ် နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတွေကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတဲ့ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးနှင့် ရှုဆင်ခြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာပြီး၊ မာရ်နတ်ရဲ့အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ကင်း တယ်တဲ့။ ဒီလိုအကျိုးထူးမရဘူးလား . . ?၊ ရပါတယ်ဘုရား။ ဒီနေ့လဲပဲ ဒီဂါထာလေးကိုပဲ တရားခေါင်းစဉ်နဲ့ဦးတည်ပြီးတော့ ဟောရမှာပဲ။

ထိ သိ သတိဆိုတဲ့ အာနာပါန၊ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ ရှုတော့ ရုပ်ရှုတာ၊ ခန္ဓာလို့ပြောရင် ရူပက္ခန္ဓာပေါ့။ ရှုတဲ့အပိုင်းက ရုပ်တွေလည်းအများကြီး၊ အကုန်မသိတောင်မှ ကိုယ်ရှုနေ ကျလေးသိရင် ရတယ်။ တစ်ခါ ဝေဒနာကျတော့ ဝေဒနာဆို တာက နာမ်၊ နာမ်တရားဘက်က ဝေဒနက္ခန္ဓာတစ်ပါး ရနေတယ်။ ဒါ့ပြင် သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆိုပြီးတော့ အသိခန္ဓာဘက်က၊ နာမ်ခန္ဓာ (၄)ပါးရှိတယ်။

ခန္ဓာငါးပါး ထင်ရှားရာကစ၍

ရုပ်က ရူပက္ခန္ဓာတစ်ပါးရယ်၊ နာမ်က နာမ်ခန္ဓာလေးပါး နှင့်ပေါင်းရင် ခန္ဓာဘယ်နှစ်ပါးတုန်း ?၊ ခန္ဓာငါးပါးပါဘုရား . . ။ ခန္ဓာငါးပါး ထင်ရှားရာကစ၍ရမယ်။ အဲဒီမှာ ရုပ်နှင့်နာမ်မှာ ရုပ်ကထင်ရှားတယ်။ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတွင် ဝေဒနာက ထင်ရှားတယ်။ ဝေဒနာဘယ်နှစ်မျိုးရှိပြန်တုန်း . . ?၊ ဝေဒနာ သုံးမျိုးပါဘုရား . . ။ ငါးမျိုးလည်း သိရမယ်နော် . . ။ အဲဒီသုံးမျိုးထဲမှာတော့ ဒုက္ခဝေဒနာက အထင်ရှားဆုံးဖြစ်နေ တယ်။ မှန်ပါဘုရား။

ဒါ့ကြောင့် ဝေဒနာကို ရက်ရက်စက်စက်သည်းခံရလို့ ပြောခဲ့တာ။ တစ်ခါ ခန္ဓာလေးပါးမှာ ဝေဒနာပြီးရင် စိတ် ထင်ရှားတယ်။ ကျန်တဲ့ သညာဏက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ကတော့ စိတ်ရဲ့ ဝေဒနာရှုတာနဲ့ အကျုံးဝင်သွားတယ်။ ဝိပဿနာအားထုတ်သူ များမှာတော့ ဒီခန္ဓာလေးပါးရဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေ ခွဲခွဲခြားခြား သိနိုင်တယ်။ ဝေဒနာပြီးရင် စိတ်ကပိုပြီးလှုပ်ရှားမှုများတယ်၊ လျင်မြန်တယ်၊ လျပ်ပေါ်တယ်။ သူ့အာရုံရှိရာ သွားလိုရာသွားတယ်။ ဒီသဘောတွေရှိတယ်။ ဒီသဘောတွေကြောင့် စိတ်ကထင်ရှားတယ်လို့ဆိုတယ်။

မေတ္တာ ခိုဓာတ်ငွေ့ - နေထွက်ပါ။ ၊ လောကဏိဋ္ဌိတရား
ဤသဒ္ဓါသိက္ခာ ခွဲ၍ပုဂ္ဂလိကပုဂ္ဂလိက - နေထွက်ပါ

။ ဟိလါဂြ - ဟိလါဂြ - ဟိလါဂြ
- နိဗ္ဗာန် ၊ ဟိလါဂြ - ဟိလါဂြ ၊ ဟိလါဂြ - ဟိလါဂြ
လောကဏိဋ္ဌိတရား နေထွက်ပါ - နေထွက်ပါ

။ ဟိလါဂြ
ဂုဏ်သီလသီလသီလသီလ - ဟိလါဂြ ၊ ဟိလါဂြ
- ဟိလါဂြ ၊ ဟိလါဂြ - ဟိလါဂြ ၊ ဟိလါဂြ
သိက္ခာသိက္ခာ - ဟိလါဂြ ၊ ဟိလါဂြ

။ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ

။ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ

။ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ

။ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ

• • • ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ
ခွဲ၍ပုဂ္ဂလိကပုဂ္ဂလိက ၊ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ
ခွဲ၍ပုဂ္ဂလိကပုဂ္ဂလိက ၊ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ
။ ဟိလါဂြ နေထွက်ပါ

တရားတို့ကို (ဝါ) ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု လက္ခဏာယာဉ် ဆင်ခြင်ပွားများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မာရဗန္ဓနာ-မာရ်မင်း၏အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ ပမောက္ခန္တိ-မုချမသွေ လွတ်မြောက် နိုင်ကြလေကုန်သတည်း။ (သာဓု)⁹

ဒီဂါထာအဓိပ္ပါယ်ကို နောက်ကလည်း ပြောခဲ့ပါပြီ။ ဝိပဿနာ အရိယာလမ်းမဂ်အကျင့်ကို ပြင်းထန်စွာအားထုတ် ကြရင် ဆင်းရဲဒုက္ခရဲ့အဆုံး နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြလိမ့်မယ်လို့ ဗုဒ္ဓက ညွှန်ပြတိုက်တွန်းတယ်။ ဝိပဿနာမဂ်၊ အရိယာမဂ်ကို ပွားလျက် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောခရီးသို့သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟုရှုမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ မာရ်နတ်၏အနှောင် အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြတယ်။

တရားအားထုတ်လည်း အနှောင့်အယှက်ရှိ

အေး . . အပြစ်ကင်းတဲ့ တရားအလုပ် လုပ်တယ်ဆို ပေမယ့် အနှောင့်အယှက် အနှောင်အဖွဲ့တော့ ရှိသေးတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘာမှကြောက်စရာမလိုပါဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ ဒီမှာနေတာ ကြာလှပြီ၊ ဘာမှမတွေ့ပါဘူး။ တစ်ချို့ကတော့ ဘာညာ တွေ့တယ်ပြောတယ်။ မရှိပါဘူး။ တရားအလုပ်က “ဈာယိနော မာရဗန္ဓနာ” အနှောက်အယှက် အနှောင်အဖွဲ့မှ ကင်းလွတ်တယ်။

မာရ်နတ်ဆိုတာ သတ္တဝါလို့ခေါ်ရတဲ့ မာရ်နတ်။
 ယောဂီတို့ခန္ဓာမှာဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
 ကိလေသာမာရ်နတ်လို့ ဒီလိုရှိတယ်။ အဲဒီကိလေသာ
 မာရ်နတ်က ခန္ဓာထဲမှာ သိပ်ပြီးထကြွသောင်းကျန်းနေရင်
 အပြင်ကပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါလို့ခေါ်တဲ့ မာရ်နတ်ရန်က
 အလွယ်တကူ ကပ်ရှား ပြီးတော့ဝင်နိုင်တယ်။ မှန်ရဲ့လား . . ?
 မှန်ပါဘုရား။

အခု ယောဂီတို့ ဒီလိုမျိုးဟုတ်ရဲ့လား . . ?၊ မဟုတ်ပါ
 ဘုရား။ ဝိပဿနာမဂ်၊ အရိယာမဂ်ကို ပွားများအားထုတ်
 ခြင်းဖြင့် ခန္ဓာမှာရှိတဲ့ သဿတ္တဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတွေ၊
 ကိလေသာတွေကို ပယ်သတ်အားထုတ်နေတာမဟုတ်လား?၊
 မှန်ပါဘုရား။ ဒီလိုအားထုတ်ရင်း အခုပြောတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စတဲ့
 ကိလေသာအကြောက်တရားတွေကို ပယ်ပယ်ပြီးတော့နေတဲ့
 အတွက် ကြောက်စရာလိုသေးသလား . . ?၊ မလိုပါဘူး။
 လန့်စရာလည်းမလိုဘူးလို့မှတ်ကြပါ။ ခြောက်ကော
 ခြောက်လှန့်နိုင်မလား . . ?၊ မခြောက်လှန့်နိုင်ပါဘုရား။
 ဒါတွေက အနှောင့်အယှက်ရှိတတ်တာနဲ့ပတ်သက်လို့ သိထား
 ရမှာတွေပဲ။

တစ်နှယ်ငင် တစ်စင်ပါ ပူဇော်ရာ

ယောဂီတို့ ဝိပဿနာတရားဖြင့် ပူဇော်တယ်ဆိုတာ တရားနှလုံးသွင်း ပွားများနေရင် တရားကိုပူဇော်ရာ ရောက်တယ်။ တရားဖြင့်ပူဇော်တော့ ဒီတရားဘယ်သူ ဟောတုန်း ?၊ ဘုရားဟောတယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ဘုရားကိုလည်း ပူဇော်ရာရောက်တယ်။ တရားစောင့်တဲ့ သံဃာကိုလည်း ပူဇော်ပြီးသား၊ ဆရာသမားဖြစ်တဲ့ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး ကိုလည်း ပူဇော်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုရာမှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး ဦးစွာ သိထားရတယ်။ ဆိုကြပါဦး-
ရုပ်နာမ် (၂)ပါးပိုင်းခြားသိ

“ရုပ်ဟူသမျှ မသိကြ၊

သိက နာမ်ခေါ်လေ” (ဥဒေါက်)

ရုပ်ရဲ့သဘောက မသိတတ်ဘူး၊ မသိတတ်လို့ ရုပ်ခေါ် တယ်။ နာမ်ရဲ့သဘောက သိတတ်တယ်။ သိတဲ့သဘောကို နာမ်လို့ခေါ်တယ်။ ထိမှု၊ သိမှုကို ရှုမှတ်ပွားတဲ့အခါ၊ ထိမှုက ရုပ်၊ သိမှုက နာမ်၊ ခွဲခြားသိပါ။

ယောဂီတို့ မိမိတို့ရထားတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ရုပ်၊

နာမ် နှစ်ပါးနဲ့စွဲစည်းထားတာဖြစ်တယ်။ ရုပ်၊ နာမ် နှစ်ပါး ခန္ဓာလို့
ဆိုရင် လူဟုတ်ပါဦးမလား . . ?၊ မဟုတ်ပါဘုရား။ နတ်ကော
ဟုတ်ပမလား . . ?၊ မဟုတ်ပါဘုရား။ အေး . . သူ၊
ငါဆိုတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ပြောရ ခေါ်ရရုံပဲ။ ဆိုကြပါ -

“နတ်လူဗြဟ္မာ၊ သူ ငါ မဟုတ် နာမ်နှင့်ရုပ်၊

ဖြစ်ချုပ် ဉာဏ်မြင်စေ”

မိမိတို့ရထားတဲ့ခန္ဓာဟာ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါးလို့
သဘောကျတော့ သူ၊ ငါလို့ စွဲယူပါဦးမလား . . ?၊ မစွဲယူနိုင်
ပါဘုရား။ နတ် လူ ဗြဟ္မာလို့ရော စွဲယူနိုင်ပါမလား . . ?၊
မစွဲယူနိုင်ပါဘုရား။ ဒါဖြင့် ကိုယ်မှာထင်ရှားနေတာက
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ (သို့မဟုတ်) ခန္ဓာပါးပဲ။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမှာလည်း
ဘာရှိတုန်း . . ?၊ အဖြစ်အပျက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ဖြစ်ပျက်
နေတာကို မြင်အောင်ကြည့်ဖို့ပြောတယ်။ ဖြစ်ချုပ် ဉာဏ်မြင်
စေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဆိုလဲ ထို့အတူပဲ ဖြစ်ပျက်ရှိတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးခွဲခြားသိ

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်းခြားသိရမယ်။

၁။ ရူပက္ခန္ဓာ

၂။ ဝေဒနက္ခန္ဓာ

၃။ သညက္ခန္ဓာ

၄။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

၅။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ငါးပါးရှိတယ်။

ရူပက္ခန္ဓာ

ထင်ရှားတဲ့သဘောတွေ။ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးထဲက
ရူပက္ခန္ဓာ ဆိုတာက မေါက်ပြန်တဲ့သဘောအစု။ ဒါ့ကြောင့် -

“မေါက်ပြန်ထွေပြား၊ ဖြစ်တတ်ငြား၊

မှတ်သား ရူပက္ခန္ဓာ” (၃ ခေါက်)

ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပိုင်းခြားရ

ယောဂီတို့ . . . ရုပ်သဘောမှာ အမှီခံနှင့်
မှီတတ်တဲ့ရုပ် တွေရှိတယ်။

(၁) ကြမ်းချော အခုအခံမာကြောနူးညံ့ ပထဝီ၊

(၂) ပူအေးနွေးလော တေဇော၊

(၃) ယိုစီးတွဲအိ ခွဲကျိစေးနဲ ဖျစ်ခွဲစေးကပ်ဖွဲ့စီး အာပေါ၊

(၄) တောင့်တင်း တွန်းထိုးလှုပ်ရှား ဝါယော

အဲဒါ အမှီခံရပ်တွေ။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊
ကိုယ်၊ နှလုံး စတာတွေဟာ အမှီရပ်တွေ။ အမှီခံသဘော
ရပ်တွေကို အမှီရပ်တွေက မှီဖြစ်ကြရတယ်၊ မသိတတ်ကြဘူး။

မသိတတ်တဲ့ရပ်ဟာ ဘယ်သဘောလက္ခဏာရှိလဲ
ဆိုရင် ဖောက်ပြန်တတ်တဲ့သဘောရှိတယ်။ အပူ၊ အအေးစတဲ့
ဆန့်ကျင်ဘက်အကြောင်းတွေကြောင့် ရပ်တွေရဲ့ဖြစ်စဉ်မှာ
ရှေးရပ်အစဉ်နဲ့ မတူတဲ့ နောက်ရပ်အစဉ်တွေ ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်၊
ပျက်ချင်တိုင်း ဗရမ်းပတာပျက်တတ်လို့ ရပ်လို့ခေါ်တယ်။
အဲဒီရပ်အစု ရပ်အပေါင်းကို ရူပက္ခန္ဓာလို့ခေါ်တယ်။ ဒီသဘော
တွေကို သူ့သဘောအတိုင်း ရှုမှတ်ကြရမယ်။

နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ဗိုင်းခြားရှု

ရုပ်ဘက်က ရူပက္ခန္ဓာသိပြီးတော့၊ နာမ်ပိုင်းက နာမ်
ခန္ဓာလေးပါးသိဖို့လိုလာတယ်။

ဝေဒနက္ခန္ဓာ

“ခံစား၊ စံစား၊ စကားနှစ်ထွေ တရားနေ
ခေါ်လေ ဝေဒနက္ခန္ဓာ”

ခံစားတယ်၊ စံစားတယ်ဆိုတာ ထီးသုံးနန်းသုံး

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၆)

၂၃၁

ဝေဒနာရဲ့ သဘော၊ ဝေဒနာသုံးမျိုး နားလည်ခဲ့ပြီ။ ဘုန်းကြီးတို့
ယောဂီတွေ-

သညာဏက္ခန္ဓာ

“အာရုံမှတ်တာခေါ်သညာ၊ သညာဏက္ခန္ဓာမှတ်”

မှတ်သားမှု အမှတ်သဘောကို သညာ၊
သညာဏက္ခန္ဓာလို့ခေါ်တယ်။ အာရုံတွေကို မှတ်ထားတာ၊
ဒါက အမြင်အာရုံ အဆင်း၊ အကြားအာရုံ အသံ၊ အနံ့၊
အရသာ၊ အတွေ့အထိ စသည်ဖြင့် အာရုံတွေကို ခွဲခွဲခြားခြား
မှတ်တဲ့အမှတ်သညာ၊ အရသာမှာဆိုရင်လည်း ချို၊ ချဉ်၊ စပ်၊
ငန်၊ ဖန်၊ ခါး စသည်ဖြင့် မှတ်ထားတယ်။ အဲဒါ သညာသဘော၊
သညာအစုကို သညာဏက္ခန္ဓာခေါ်တယ်။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

“သုံးလီကမ္မ ပြုသမျှ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှတ်”

သုံးလီကမ္မဆိုတာ ကံသုံးပါးကိုပြောတယ်။ ကာယကံ-
ကိုယ်ဖြင့်လုပ်မှု၊ မနောကံ- စိတ်ဖြင့်ကြံစည်မှု၊ ဝစီကံ- နှုတ်ဖြင့်
ပြောဆိုမှုတွေ။ ကြံစည်၊ ပြောဆို၊ ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာ အားစိုက်မှု
မပါဘူးလား . . ?၊ ပါပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီအားစိုက်မှုတွေဟာ

သင်္ခါရတွေပဲ။ ခန္ဓာလို့ပြောတော့ သင်္ခါရကွန္ဓာ။ အဲဒီ ကိုယ်မှု၊
 နှုတ်မှု၊ စိတ်မှု အားတွေဖြစ်ဖို့က စေတနာအရင်းခံပဲ။
 စေတနာက လှုံ့ဆော်ပေးတယ်။ စေတနာနှင့် တရားအစု(၅၀)၊
 သင်္ခါရကွန္ဓာလို့မှတ်ပါ။ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ၊ ထိမှု၊ သိမှု
 သဘောကိုရှုတဲ့အခါ ထက်ထက်သန်သန် ပြင်းပြင်းလေး
 ရှုမှတ်တဲ့အခါ အားစိုက်ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီအားစိုက်မှု၊
 အားထုတ်မှုဟာ သင်္ခါရ (ဝါ) သင်္ခါရကွန္ဓာလို့ နားလည်ပါ။

ဝိညာဏကွန္ဓာ

“စိတ်အသိမှာ ဝိညာဉ်သာ၊ ဝိညာဏကွန္ဓာမှတ်”

စောစောက အသိသဘောလေးကို နာမ်လို့ပြော
 ခဲ့တယ်။ အဲဒီနာမ်က စိတ်ပဲ။ ဘာခေါ်တုန်း . . ?၊ စိတ်ခေါ်ပါ
 တယ်ဘုရား။ စိတ်အသိကို ဝိညာဏကွန္ဓာလို့ခေါ်တယ်။
 စိတ်က ဘယ်လိုသိတာတုန်း . . ?၊ သံပုံသိနည်းလေး
 နားလည်ဖို့လိုအပ်လာတယ်။ သိပုံသိနည်းလေးကို နာကြား
 လေ့လာလိုက်တဲ့အခါကျတော့ စိတ္တာနုပဿနာဘက်သို့
 ရောက်သွားတယ်။

စိတ်အသိသဘောပရမတ်

ခုတင်က ပြောလိုက်တာတွေကတော့ ခန္ဓာသရုပ်ခွဲ
နေတာဖြစ်တယ်။ စိတ်က ဘယ်သဘောလက္ခဏာရှိတယ်။
အာရုံကိုသိတတ်၊ ညွတ်တတ်တဲ့ သဘောရှိတော့၊ ဆိုကြည့်
ပါအုံး-

“အာရုံ ရှေးရှု၊ ညွတ်မှုသိတတ်၊

ကြံတွေးတတ် စိတ် ပရမတ်ခေါ်” (၃ ခေါက်)။

စိတ်ရဲ့သဘောဟာ အာရုံကိုရှေးရှု၊ ကြံပြီးတော့ ညွတ်
တတ်တယ်။ သိတတ်တဲ့သဘောရှိတယ်။ နားလည်ရဲ့လား ?၊
နားလည်ပါတယ်ဘုရား။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက
ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်းဦးနုအားပြောသလိုပါပဲ။ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း
ဦးနု မြင်းခြံမှာ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးရှိတယ်လို့ မကြား
ဘူးလား...? ကြားပါတယ်ဘုရား။ သွားဦးမှပါလေလို့ကော
စိတ်ကမလွမ်းဘူးလား ?၊ လွမ်းပါတယ်ဘုရား။ အဲဒီလို
လွမ်းတာဆိုတာ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရုံကို ရှေးရှုညွတ်တာ
သိတာပဲ၊ ကြိုသိတာခေါ်တယ်။ အဲဒီ သိတဲ့သဘောကစိတ်ပဲ။

ဒီသဘောကိုအခြေခံပြီးတော့ ထိမှုအာရုံကိုရှုတော့
ထိမှုအပေါ်မှာရှုတဲ့ စိတ်ကလေးက ရှေးရှုသိတယ်။

ညွတ်သိတယ်။ ထိမှန်းမသိဘူးလား . ?၊ သိပါတယ်ဘုရား။
 အဲဒီအခါ ထိတာကို တာရှည်ရှည်မှတ်နေတော့ အခုပြောတဲ့
 သဘောတွေ နားလည်လာတယ်။ ညွတ်သိ၊ ကြံတွေးသိ၊
 အာရုံ၌ကပ်ပြီးသိတယ်။ သိတတ်တဲ့သဘောလေးကို စိတ်လို့
 ခေါ်တယ်။ တစ်ခါတလေတော့လဲ တွေးတွေးပြီးသိတယ်။
 တကယ်အရှိစိတ်ကလေးကို ဉာဏ်ထဲမှာ တွေ့ရတဲ့အတွက်
 “ပရမဿ၊ ဥတ္တမဿ၊ ဉာဏဿ အတ္ထော” ဆိုတဲ့အတိုင်း
 သူ့ကို “ပရမတ္ထ ပရမတ်”လို့ ခေါ်တယ်။ ဆိုပါအုံး-

“အာရုံရှေးရှု သိမှတ်ညွတ်တတ်၊ ကြံတွေးတတ်
 စိတ်ပရမတ်ခေါ်”

အာရုံတစ်ခုကို ယူတော့မယ်၊ အာရုံပြုတော့မယ်ဆိုရင်
 စိတ်က သူကအရင်လှမ်းပြီးညွတ်တယ်ဆိုတော့ စိတ်နှင့်အတူ
 တွဲပြီးဖြစ်လာကြတာတွေ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတွေ
 ပါတယ်။ ဝေဒနာက အာရုံတွေကိုခံစားတယ်။ သညာက
 အဆင်းပဲ၊ အသံပဲ၊ ထိတာပဲဆိုတဲ့ အာရုံတွေကိုမှတ်တယ်။
 သညာနှင့်သင်္ခါရက မှတ်မှတ်ရရခံစားလို့ရအောင် လှုံ့ဆော်
 တိုက်တွန်းပေးတယ်။

ယောဂီတို့ စိတ်သာပဓာန တဲ့ . . . ဘာတဲ့လဲ . . . ?၊

စိတ်သာပဓာနပါဘုရား။ စိတ်က အာရုံမယူရင်၊ မသိရင် ဘာတွေ ခံစားရနိုင်မတုန်း . . ?၊ ဘာမှ ခံစားလို့၊ မှတ်လို့၊ လုပ်လို့ မရနိုင်ဘူး။ စိတ်က အာရုံယူပြီးသိမှ ခံစားလို့၊ မှတ်လို့၊ လုပ်လို့ရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စိတ်ကို “မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ” စိတ်သာ ပဓာနလို့ဟောတယ်။ စိတ်သာရှင်စော ဘုရားဟော တဲ့။ လိုက်ဆိုပါအုံး-

“စိတ်သာပဓာန မြတ်ဗုဒ္ဓ၊ မိန့်ဟဟောခဲ့တာ”^{၃ ခေါက်}

အဲဒါ နာမ်တရား၊ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးထဲမှာ စိတ်သာ ပဓာန။ စိတ်ကလေး ဘယ်လိုဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိဖို့လိုအပ် လာတယ်။ ယောဂီတို့ မသိချင်ဘူးလား . . ?၊ သိချင်ပါတယ် ဘုရား။

စိတ်အသိဖြစ်ပေါ်ပုံ

စိတ်ဘယ်လိုဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ကြည့်က သိရတယ်။ သိတဲ့ခဏမှာ သိမှုလေး ပဋိစ္စသမုပ္ပါန် ဖြစ်ပုံကိုကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့- လိုက်ဆိုကြည့်ပါအုံး . .

“ဒွါရအာရုံ ထိခိုက်ကြုံ အကုန်သိစိတ်
ပေါ်ကြတာ” (၃ ခေါက်)

၂၃၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

သိတယ်၊ သိမှုစိတ်ကလေးဖြစ်ပေါ်လာတယ်ဆိုတာ
 ဒွါရ နှင့် အာရုံတွေထိကြလို့ အသိစိတ်ပေါ်တာပဲ။ ယောဂီတို့
 ဒါ အထူးမှတ်ရမယ်။ ဘာလို့ အသိစိတ်ပေါ်လာတုန်း . . ?
 ဒွါရနှင့်အာရုံတွေ ထိတွေ့လို့ပေါ်ပါတယ်ဘုရား။ ဟုတ်ပြီ . . ။
 အခုပြောတာတွေနားလည်ရင် ထိ သိ သတိဆိုတဲ့သဘော
 အကျယ်နားလည်မယ်။

အခံ + အတိုက် = အပွင့်

ဘုန်းကြီးတို့ပြောခဲ့ပါတယ်။ မီးခတ်နှင့်သံတုံးခတ်တဲ့
 အခါ မီးပွင့်တယ်လို့ပြောခဲ့တယ်နော် . . မှန်ပါ့ဘုရား။ ဟို
 ကျောက်က အခံဓာတ်၊ သံတုန်းက အတိုက်ဓာတ်၊ ခတ်လိုက်
 တဲ့အခါကျတော့ မီးပွင့်သွားတယ်။ အဲဒီဥပမာအတိုင်းပဲ -

ဒွါရက အခံဓာတ်၊ အာရုံက အတိုက်ဓာတ်။
 ဒွါရ+အာရုံတို့ တိုက်ကြ၊ ထိတွေ့ကြတဲ့အခိုက်မှာ အသိစိတ်
 ပေါ်သွားတယ်။ မီးပွင့်သွားတာနဲ့တူတယ်။ ဒွါရဆိုတာ ပဿာဒ
 အကြည်ဓာတ် ခြောက်ခုရှိတယ်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊
 ကိုယ်၊ စိတ် ခြောက်ခုရှိတယ်။ ဒွါရအခံဓာတ်မှာ အဆင်း၊ အသံ၊
 အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အတွေ့အာရုံ ခြောက်ခုက
 အတိုက်ဓာတ်။ အခံဓာတ်ခြောက်ခုနှင့် အတိုက်ဓာတ်ခြောက်ခု

တို့ အသီးသီး ကိုယ့်နေရာနှင့်ကိုယ် တွေ့ထိကြတော့ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အသိခြောက်မျိုး ပွင့်လာတယ်၊ သိလာတယ်။ အသိဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း?၊ ခြောက်မျိုးပါဘုရား။ အသိ ခြောက်မျိုးပေါ်ပုံက -

အခံ + အတိုက် = အပွင့်

၁။ မျက်စေ့နှင့်အဆင်း တိုက်ထိတော့ မြင်သိပေါ်တယ်(မြင် သိ သတိ)။

၂။ နားနှင့်အသံ တိုက်ထိတော့ ကြားသိပေါ်တယ် (ကြား သိ သတိ)။

၃။ နှာခေါင်းနှင့်အနံ့တိုက်ထိတော့ နံသိပေါ်တယ် (နံ သိ သတိ)။

၄။ လျာနှင့် အရသာတိုက်ထိတော့ စားသိပေါ်တယ် (စား သိ သတိ)။

၅။ ကိုယ်နှင့်အတွေ့တိုက်ထိတော့ ထိသိပေါ်တယ် (ထိ သိ သတိ)။

၆။ မနောနှင့်အတွေ့ဆိုက်ထိတော့ တွေးသိပေါ်တယ် (တွေး သိ သတိ)။

အခုလိုပေါ်တဲ့သဘောကိုတွေ့တော့ အခံနှင့် အတိုက်က ရုပ်၊ အပွင့်က နာမ်။ မြင်ရဲ့လား... ?၊ မြင်ပါတယ်ဘုရား...။ ဒါတွေဒီလိုဖြစ်အောင် ဘယ်သူလုပ် တာတုန်း?၊ ဘယ်သူမှမလုပ်ပါဘုရား။ ဘာကြောင့်ဖြစ်တုန်း?၊ ဒွါရအာရုံအကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ကြတာပါဘုရား။ အဲဒါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲ။ အေး (၆)မျိုးထဲက ငါးနံပါတ်မှာ ထိသိ

၂၃၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ရှုမှတ်တော့ ကိုယ်နှင့်အတွေ့ တိုက်ထိမှုကြောင့် ထိသိစိတ် ပေါ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။ ထိမှုအကြောင်းကြောင့် သိမှုအကျိုးဖြစ်၊ အဲ့ဒါ ရှုဆဲဖြစ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲ။ ကျန်တာတွေလည်း ဒီသဘောအတိုင်းပါပဲ။

အသိစိတ် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟာ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးနော်. . . ။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒီ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ ပေါ်လာတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဌာနကပေါ်လာလာ ပေါ်သမျှ စိတ်တွေ အကုန်ရှုရမယ်။

စိတ္တာနုပဿနာရုပ္ပာ:

ဆိုပါဦး-

“မြင်သိ ကြားသိ၊ နံစားသိနှင့် ထိသိကြံသိ၊

စိတ်တွေးသိ သိမျိုးစုံအောင်ရှုမှတ်ပါ။”

ပြဆိုလိုက်တဲ့အတိုင်း မြင်သိ၊ ကြားသိ၊ နံသိ၊ စားသိ၊ ထိသိ၊ တွေးသိ အသိတွေပေါ်လာရင် ပေါ်ရာလိုက်ပြီးသိမျိုးစုံ အောင်မှတ်နိုင်ဖို့ပါတဲ့။ မှတ်ကြပါ။ အသိဘယ်နှစ်မျိုးတုန်း?၊ (၆)မျိုးပါဘုရား. . . ။ အဲဒီသိစိတ် (ဝိညာဏက္ခန္ဓာ)ကို မှတ်တာ စိတ္တာနုပဿနာခေါ်တယ်။ မှတ်တော့ဘာတွေ့ရတုန်း?၊

ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာတို့ ဖြစ်ပျက်ပဲတွေ့ရပါတယ်ဘုရား။
 ဖြစ်ပျက်ဟာ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ မရှင်းဘူးလား. . . ?
 ရှင်းပါတယ်ဘုရား. . . ။

အမြင်စင်ကြယ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းချုပ်ပုံ

ဒီလို စိတ်ဝိညာဉ်ခန္ဓာရှုတော့လည်း စိတ်ရဲ့သဘော
 လက္ခဏာနှင့် ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာကို ရှုဉာဏ်ကသိသွားတော့
 အမြင်စင်ကြယ်ပြန်တယ်။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းအကျိုး ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ် ဒုက္ခသစ္စာသိရပြီး၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိတွေ ကင်းချုပ်ကုန်တယ်။ စိတ်ဟာလွတ်လပ်ပြီး
 ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်နေတယ်။ ယောဂီတို့
 ရှင်းရဲ့လား . . . ?၊ ရှင်းပါတယ်ဘုရား။ မရှင်းရင် နံနက်ပိုင်း
 (စစ်မေးလျှောက်ထား နာယူမှတ်သား)တရားချိန်မှာ
 မေးလျှောက်ကြပါ။

နာမ်ပိုင်းက ဝေဒနာနဲ့ စိတ်ကိုဦးစားပေးမှတ်ကြပါလို့
 ဆိုတဲ့အတိုင်းမှတ်တော့ ယောဂီတို့ သညာသင်္ခါရတွေလည်း
 မှတ်ရတာ လွယ်ကူစွာသိသွားတယ်။ ထွက်လေ၊ ဝင်လေ
 အာနာပါန ပြင်းပြင်းသန်သန်လေးရှုခိုင်းတယ်။ ရှုပါဆိုတော့
 လျော့ရဲရဲရှုတယ်။ ဘာကြောင့်ခိုင်းတယ်ဆိုတာ နားလည်

ရမယ်။ သန်သန်လေးအားစိုက်ရှူလိုက်တာ အဲဒီအားထုတ်မှုဟာ သင်္ခါရလို့ နောက်ကလဲပြောခဲ့ပြီ။ စိတ်ကတင်းလိုက်ရင်ပဲ ဝါယောဓာတ် လေးကလည်း တင်းတင်းရင်းရင်း သန်သန် ထွက်လာတယ်။ ထိတာထင်ရှားတယ်။ အဲဒါစိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့လေ၊ ဒီတော့ သင်္ခါရကိုလည်းသိတယ်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဘောလည်းနားလည်တဲ့အပြင် ကြောင်းကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကိုပါ အလွယ်တကူနားလည်သွားတယ်။ သညာရဲ့ သညာဏက္ခန္ဓာသဘောပါ ခွဲခြားသိသွားတယ်။

ယောဂီတို့ ဒီဝိပဿနာရှုတဲ့သူဟာ ရင့်ကျက်လာရင် နာမ်ခန္ဓာလေးပါးလုံးရဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေကို တစ်ခုစီ ခွဲခြားပြီး နားလည်သွားနိုင်တယ်။ သိလွယ်နိုင်တဲ့ဥပမာက စတုမဓု စားရသလိုပဲ။ စတုမဓုဆိုတာ ပျား၊ တင်လဲ၊ ဆီ၊ ထောပတ် လေးခုပေါင်းစပ်ထားတဲ့ သဘာဝဆေး၊ စားနေကျ ဆိုတော့ အဲဒီလေးခုစလုံးရဲ့အရသာကို တစ်ခုစီ ခွဲခြားသိနိုင် သလိုပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့် နာမ်ခန္ဓာလေးပါးရှုကြတဲ့အခါ၊ ပိုင်းခြား ခွဲခြားသိရအောင် ထက်ထက်သန်သန်လေး ရှုမှတ်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

တစ်ရှုတစ်ရှိက် ခန္ဓာငါးပါး

ယောဂီတို့ ထိ သိ သတိနဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို တစ်ခုစီ၊ တစ်ခုစီ ခွဲခြားစိတ်ဖြာပြီး ရှုမှတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ရုပ်ကလည်း သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတာ၊ နာမ်ခန္ဓာတွေကလည်း အသီးသီး သူ့သဘောနှင့်သူဆောင်ပြီး ဖြစ်ပျက်နေကြတာကို မိမိရဲ့ရှုဉာဏ်နဲ့ဆုံးဖြတ်နိုင်တော့ ဘယ်ဟာမှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါရယ်၊ သူရယ်လို့မရှိဘူး။ ဘာတွေဖြစ်ပျက်နေတုန်း၊ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်ပျက်နေတာပဲဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

ယောဂီတို့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းပြီး ဖြစ်ပျက်နေတယ်ဆိုတာလည်း သိဖို့လိုလာပြန်တယ်။ ရုပ်နှင့်နာမ်ဟာ အကြောင်းအကျိုး သဟဇာတသဘောနဲ့ ဖွဲ့နေတယ်။ ရှုချင်စိတ် ရှိုက်ချင်စိတ်ကြောင့် ဝါယောလေဖြစ်ပုံ သဘောကျပါ။ နာမ်တရား ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ စိတ် နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့ဟာ စိတ်က အာရုံကိုဦးဆောင်သိတိုင်း ခံစားမှု ဝေဒနာ၊ မှတ်သားမှုသညာ၊ အားထုတ်မှုသင်္ခါရတွေ သဟဇာတ အတူတကွဖြစ်ကြပြီး အချင်းချင်း အညမည အဖြစ်နဲ့ အကြောင်းအကျိုး ကျေးဇူးပြုဖြစ်ကြတယ်။

ဒီသဘောပြောတာက ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းဆက် ဝိပဿနာ သဘောကို ပေါ်အောင်ဖော်ပြတာပါ။ ဒီ သဟဇာတနဲ့ ဖွဲ့တယ် ဆိုတာ ဒီတစ်ရှုတစ်ရှိုက်လေးကိုပြောတာ။ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းဆက် တွေက ကျယ်ဝန်းတယ်။ ၂၄ ပစ္စည်းအားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တာ ပြောရရင်-

“ဟေတု ပဋိစ္စသမ္ဘူတံ၊ ဟေတု ဘင်္ဂါနိရုဇ္ဈတိ”ပဲ။

ဟေတု- အကြောင်းကို၊ ပဋိစ္စ- စွဲ၍၊ သမ္ဘူတံ- အကျိုး ဖြစ်၏။ ဟေတုဘင်္ဂါ- အကြောင်းတွေချုပ်ရင်၊ နိရုဇ္ဈတိ- အကျိုး တရားတွေလည်း ချုပ်ကြရတယ်တဲ့။ အကြောင်းကိုရှုလို့ အကြောင်းချုပ်ရင် အကျိုးလည်းချုပ်တယ်။ အကျိုးပေါ်ကရှုရင် အကျိုးချုပ်က အကြောင်းလည်းချုပ်တယ်။ ဒီလိုပဲ နားလည် ကြပါနော်။

အကြောင်းအကျိုးပြတ်နိဗ္ဗာန်

စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးကတော့ အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ ပေါ်ကနေရှုမှတ်နေရင်၊ အကျိုးဒုက္ခသစ္စာချုပ်က အကြောင်း သမုဒယသစ္စာချုပ်တယ်၊ ပြတ်တယ်။ အကြောင်းသမုဒယ သစ္စာကနေ ရှုမှတ်နေရင်လည်း အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ ချုပ်ရင် အကျိုးဒုက္ခသစ္စာချုပ်သွားတယ်လို့ ညွှန်ပြတယ်။ ဒါဖြင့်

အကြောင်း အကျိုးချုပ်သွားကြလို့ အကြောင်းအကျိုးပြတ်သွား
တာဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ၊ နိရောဓသစ္စာလို့ခေါ်တယ်။

အကြောင်းအကျိုးပြတ်သွားအောင် ရှုပွားတဲ့ဉာဏ်က
ဘာလဲ . . ?၊ မဂ္ဂပဲ . . ။ ဝိပဿနာမဂ်၊ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါမဂ္ဂ
ဒီကနေကူးသွားရင် အရိယာမဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားမယ်။
ဒါကို “ဉာယဿ အဓိကမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ”လို့
ဟောတယ်။ ပြန်သတိရကြပါ . . ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဝိပဿနာမဂ်ဖြင့် အခုလိုပွားများ
အားထုတ်နေသူဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
တွေကွာပြီး၊ အရိယာမဂ်ကူးမြောက်သွားရင် နောက်က
“ဈာယိနော မာရ ဗန္ဓနာ”ဆိုတဲ့အတိုင်း မာရ်နတ်အနှောင်
အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်တယ်။

ဝိပဿနာမဂ်ကသက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာတယ်၊ ပယ်တယ် ဆိုတာကို
ပေါ်လွင်အောင် ဆက်ပြောဦးမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ . . ယောဂီတို့
သေလျှင် စွဲယူထားတာရှိတယ်။ သေလျှင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီး
ကတော့ မြေမြှုပ်၊ မီးရှို့၊ ရေမျှောတယ်။ စိတ်ကလေးကတော့
ဟိုဘဝအသစ်သို့ ကူးသွားတယ်၊ ပြောင်းသွားတယ်လို့

ယူဆထားတယ်။ ဘဝဟောင်းစိတ်ကလေးက ဘဝအသစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားတယ်လို့ယူဆထားရင် ဟိုဘဝနှင့်ဒီဘဝ ဆက်မနေဘူးလား . . ?၊ ဆက်နေတယ်။ ဒါဖြင့် စိတ်လေးဟာ မြဲတယ်လို့ယူဆထားတယ်။ အဲဒီအယူဟာ သဿတဒိဋ္ဌိ အယူလို့ဆိုတယ်။ ဒီအယူအဆဟာ မှားတယ်။ သတိပြုကြည့်တော့ စိတ်ကလေး ဒီမှာပေါ်ပြီး၊ ပေါ်ဆဲ ရှုလိုက် တဲ့အခါ ပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ မမြန်လွန်းဘူးလား?၊ မြန်လွန်းတယ်။ လှစ်ကနဲဆို ပျောက်သွားတာ။ တာရှည်တောင် မခံဘူး။ ကွေးသောလက်မဆန့်မီ၊ ဆန့်သောလက်မကွေးမီ ချုပ်ပျောက်သွားတယ်။ တွေ့ရဲ့လား . . ?၊ တွေ့ပါတယ်ဘုရား။ ဟိုဘဝနှင့်ဒီဘဝ ဆက်ပြီးပြောင်းသွားလောက်အောင် မြဲပါ့မလား၊ မမြဲပါဘုရား။ ဒီလိုသိတော့ သဿတဒိဋ္ဌိ ကွာ သွားတယ်။ ချုပ်ချုပ်သွားတာမြင်ရင် မြဲတယ်ဆိုတဲ့အယူ သဿတဒိဋ္ဌိပယ်တယ်။

တစ်ချို့ကတော့ သေရင်ပြီးတာပဲ၊ နောက်ဘဝဆိုတာ မရှိပါဘူး။ ဒီဘဝကောင်းစားချမ်းသာဖို့သာ အရေးကြီးတယ်။ ဒီလို ယူဆကြတာလည်းရှိတယ်။ မရှိဘူးလား . . ?၊ ရှိပါတယ် ဘုရား။ ဒီလိုဆိုပြန်တော့လည်း စိတ်ကလေးက ချုပ်သွား ပေမယ့် ဒွါရအာရုံအကြောင်းကံတွေညီညွတ်မှုရှိရင်

ဖြစ်တတ်သောသဘောရှိတဲ့အတွက် ဖြစ်ပေါ်ဦးမှာပဲ။
 အကြောင်းညီညွတ်မှုအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သေးတယ်။
 ဖြစ်ပေါ်သေးတာကိုသိရတော့ သေရင်ပြီးတာပဲဆိုတဲ့ ဘဝပြတ်
 ယူဆတဲ့အယူအဆ ယူဆလို့မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကွာတယ်။
 ဖြစ်ပေါ်တာ ဖြစ်ပေါ်တာမြင်ရင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပယ်တယ်။

ဒါကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာရင် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒ
 ဒိဋ္ဌိတွေလည်း ကွာကုန်တယ်။ ကွာတယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာမဂ်
 ဉာဏ်က ပယ်သတ်လိုက်တာပဲ။ အကြောင်းသေရင် အကျိုး
 တရားတွေချုပ်တယ်ဆိုတာကို သဘောကျထားပါ။

သေချင်သေ သေဝံ့ စွန့်ဝံ့မှ မဂ်ရပုံ

ဒီနေရာမှ စွန့်လွှန်းဆရာတော်ကြီး မဂ်ဝင်ပုံကို
 ထည့်သွင်းပြောရပါမယ်။ မဂ်ဝင်ပုံက အားထုတ်ရင်း
 ဉာဏ်(၁၀)ပါးရောက်တော့ သင်္ခါရပေက္ခာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။
 မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းဖြစ်တဲ့အခါမှာ (ဆင်ခြင်လိုက်တဲ့အခါ)
 သေချင်သေဆိုပြီး စွန့်လိုက်တာနဲ့ တစ်ခါတည်း မဂ်ဖိုလ်
 ရောက်သွားတာတဲ့။

ဆရာတော်ကြီးက ဒီနေရာရောက်ရင် ပြန်လျော့ကျ
 ရောက်ရင်းနဲ့ဒုက္ခများခဲ့တယ်။ နောက်တော့ ဖြစ်ချင်ရာ

ဖြစ်ရောဟယ်ဆိုပြီး အသာမျှင်းပြီး လျှော့ချတော့မှပဲ ဒင်းကနဲ ပွင့်လင်းသွားတယ်တဲ့။

အဲဒီလိုမဖြစ်ခင်မှာ ချိန်ခွင်လျှာတစ်ဖက်ထွက်နေတာကြီးပေါ်လာတာမြင်ရတော့ ငါတော့ ကုသိုလ်ဖက်ကတော့ များနေပြီ လွန်နေပြီ၊ နည်းနည်းလျှော့ချမှပဲဆိုပြီး လျှော့ချရတာ သေတော့မလောက် ကြပ်တက်လာတယ်။ သေချင်သေဆိုပြီး သေဝံ့စွန့်ဝံ့မှရတာတဲ့။ အဲဒါ နောက်ဆုံးသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်မှာ စွန့်စားရတာလို့ဆိုတယ်။

မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းဖြစ်ပြီး ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံ ဂေါတြဘူ။ အဲဒီဂေါတြဘူက နိဗ္ဗာန်ကိုညွှန်ပြလို့ မြင်ရတော့ စိတ်က အာရုံပြုပြီးမြင်တာ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုရှာတော့ အသက်ထွက်ပြတ်သွားသလိုပဲ။ အဲဒီ သေသလိုပြတ်ထွက်သွားတာ မဂ်ပေါ့တဲ့။ နောက်တော့ ဖိုလ်အနည်းဆုံး(၂)ကြိမ် ကျပြီး ဘဝင်စိတ်ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့ဆိုပြီး မှတ်ကြဖို့ ဆရာတော်ကြီးက ညွှန်ပြခဲ့တယ်။ နိသဇ်ခုတ်တင်ညမှာ မဂ်ဝင်အောင် ကြိုးစားကြရမယ်။

ဒီနေရာမှာ မဂ်ဝင်ပုံနှင့် တစ်ဆက်တည်းပဲ မဂ်က ကိလေသာသတ်ပုံကို ထင်ရှားအောင် ဆရာတော်ကြီးက

ကိုယ်တွေ့ဟောပြထားတယ်။

မဂ်က ကိလေသာကိုပယ်သတ်ရာ၌ အုန်းသီးရိုက်ခွဲ
လိုက်သလို ဥပမာပြ ပြောထားတယ်။ ယောဂီဟာ ဉာဏ်စဉ်
အဆင့်ဆင့်တက်လာတော့ မဂ်ရတော့မည့်အချိန်မှာ မိမိ၏
အတွင်းသန္တာန် ဟဒယဝတ္ထုအကြည်အိမ်တွင် အုန်းသီး
တစ်လုံးကို ရိုက်ခွဲလိုက်တဲ့အခါ ဒိုင်းကနဲကွဲ၍ အစိတ်စိတ်
အမွှာမွှာ လွင့်ကျသွားသကဲ့သို့ ပယ်သတ်အပ်သော (သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ)ကိလေသာကို ဖြိုခွင်းပယ်သတ်သွားခြင်းအားဖြင့်
စိတ် စေတသိက်တွေကို ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲသွားစေတယ်။ ထိုသို့
ပယ်သတ်သွားတာနဲ့မရှေးမနှောင်း ဖိုလ်စိတ်များဖြစ်ပေါ်ပြီး
သန္တိသုခကို မျက်မှောက်ပြုရတယ်။ အေးငြိမ်းချမ်းသာ
လိုက်တာ၊ အလွန်အေးမြတဲ့ ရေအိုးပေါင်းတစ်ထောင်
ဦးခေါင်းမှ လောင်းခံရဘိသကဲ့သို့ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော်ကြီး
မိန့်တော်မူပုံကို မှတ်သားကြရမယ်။

မာရ်နတ်အနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်မြောက်

ပွားများနေဆဲ တို့ယောဂီများသိထားရမှာက ဒီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
(၃)မျိုးပယ်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာမျှကြောက်စရာ၊ လန့်စရာ
ဆိုတာ မလိုတော့ပါဘူး။ ကြောက်တယ်၊ လန့်တယ်ဆိုတာ

ဒီအယူမှား သုံးမျိုးရှိနေလို့ ကြောက်တာ၊ လန့်တာပါ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သုံးမျိုးပယ်ထားနိုင်တဲ့သူဟာ တစ်ခြားကိလေသာတွေ ကိုလည်း ပယ်သတ်နိုင်လာပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အတွင်းရန် ကိလေသာမာရ်နတ်၊ အပြင်ရန် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါလို့ခေါ်တဲ့ မာရ်နတ်အနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်တယ်။ မနှောက်ယှက်နိုင် တော့ဘူး။

သမာဓိခိုင်မာ ဝဇီရာ

ဒီသဘောကို ပေါ်လွင်အောင် သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ္တ ပါဠိ ဘိက္ခုနီသုတ္တန်မှာလာလဲ ဝဇီရာသုတ် ဟောထားတာ ရှိတယ်။ ဝဇီရာလို့ခေါ်တဲ့ဘိက္ခုနီမ၊ ဝရဇိန်ကဲ့သို့ ထက်မြက် ခိုင်မာတဲ့ သမာဓိရှိလို့ သူ့ကို ဝဇီရာလို့ခေါ်တယ်။ ဝဇီရာ ဘိက္ခုနီဟာ နံနက် သာဝတ္ထိမြို့တွင် ဆွမ်းခံကြွပြီးပြန်လာတဲ့ အခါ နေ့ဆွမ်းစားပြီးနောက် နေ့သန့်စင်နေခြင်းငှာ၊ သာဝတ္ထိ မြို့ရဲ့အနောက်တောင်မှာရှိတဲ့ အန္ဓဝန်တောသို့သွားတယ်။ အဲဒီတောထဲ သစ်ပင်အောက်မှာ တရားအားထုတ်နေတယ်။

တရားအားထုတ်နေတုန်း အင်မတန်ယုတ်မာတဲ့ မာရ်နတ်က ဝဇီရာရဟန်းမကို ကိုယ်လက်ခက်ထရော် ဖြစ်အောင်၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထအောင်၊ သမာဓိပျက်ပြား

- ၊ ငှက်ခွေ ငြိမ်းငြိမ်း - ငနီခရီး

၂ . . . လင်္ကာ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း (၇)

၊ လင်္ကာ - ဝယ် ငြိမ်းငြိမ်း
ငြိမ်းငြိမ်း - ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း - ငြိမ်းငြိမ်း

၂ . . . လင်္ကာ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း (၈)

၊ ငြိမ်းငြိမ်း - ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း
ငြိမ်းငြိမ်း - ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း - ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း

ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၊ ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း ငြိမ်းငြိမ်း

၂၅၀

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂမ္မောဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ကုဝံသတ္တော- ဘယ်သတ္တဝါ ဖြစ်သလဲ၊

(၃) သတ္တဝါဖြစ်ရင် ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်သလဲ . . . ?

ကုဝံ သတ္တော- ဘယ်သတ္တဝါသည်၊ နိရုဇ္ဈတိ-
ချုပ်သလဲ၊

(၄) သတ္တဝါချုပ်တယ်ဆိုရင် ဘယ်သတ္တဝါချုပ်သလဲ?
တဲ့။ (သတ္တဝါသေတယ်ဆိုရင် ဘယ်သတ္တဝါ
သေသလဲ?) မေးတယ်။

မာရ်နတ်ဆိုးကြီးက အမေးပြဿနာ လေးချက်မေးပြီး
နှောက်ယှက်တယ်။ ယောဂီတို့ တရားအားထုတ်နေတဲ့သူမှာ
အနှောက်အယှက်ဆိုတာရှိတတ်တယ်။ အသံကြားလိုက်
သလိုလို၊ မြင်ယောင် မြင်လိုက်သလိုလို ဒါမျိုးတွေ ဘုန်းကြီးတို့
ကိုယ်တွေ့လည်း ကြုံဘူးတယ်နော် . . . ။

ဒီအကြောင်းသိထားတော့ ကြောက်စရာမလိုဘူး။
နှောက်ယှက်ပုံကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ အမေးလေးချက်
မေး နှောက်ယှက်တာ-

(၁) သတ္တဝါ ဘယ်သူပြုလုပ်သလဲ . . ?

(၂) သတ္တဝါပြုလုပ်သူ ဘယ်သူလဲ . . ?

(၃) ဘယ်သတ္တဝါ ဖြစ်သလဲ . . ?

(၄) ဘယ်သတ္တဝါ ချုပ်သလဲ . . ၊ သေသလဲ . . ?

ဒီလေးချက်ကို အသံဆိုးကြီးနဲ့ အော်ဟစ်ဆိုပြီးတော့
နောက်ယှက်တယ်။

ဒီတော့ ဝဇီရာက စဉ်းစားတယ်။ သတ္တဝါ သတ္တဝါနဲ့
ထပ်ခါထပ်ခါပြောတာ ဘယ်သူ့အသံလဲ . . ?၊ လူလား . . ?၊
နတ်လား . . ?၊ ဘီလူးလား . . ? စဉ်းစားတော့- သိပြီ . . ။

ဒါဟာ အယုတ်တမာ မာရ်နတ်ဆိုးပဲ။ ငါ့ကို
နောက်ယှက်တယ်။ ကိုယ်လက်ခက်ထရော်ဖြစ်အောင်၊
ကြက်သီးမွေးညင်းထအောင်၊ သမာဓိပျက်အောင်
နောက်ယှက်တာပဲ။ ဝဇီရာရဟန်းမကလည်း ပြန်ပြီးဖြေတယ်။

ခန္ဓာငါးပါး သင်္ခါရသက်သက်၊ သတ္တဝါမဟုတ်ပါ

ကိန္နု သတ္တောတိ ပစ္စေသိ၊

မာရ ဒိဋ္ဌိဂတံ နုတေ၊

သုဒ္ဓသင်္ခါရ ပုဗ္ဗေယံ၊

နယိမ သတ္တုပ လဗ္ဘတိ။

မာရ- ဟဲ. မာရ်နတ်ယုတ်၊ တေ- သင်သည်၊

ဒိဋ္ဌိဝတံနု- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနောက်သို့လိုက်နေဘိ၏။ တေ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 နောက်သို့လိုက်နေတဲ့သင်သည်။ ကိ- အဘယ်ကို၊ သတ္တောတိ-
 သတ္တဝါဟူ၍၊ ပစ္စေသိ- ယုံကြည်ဘိသနည်း . . ?၊ အယံ-
 ဤခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုညေ- သက်သက်သော
 သင်္ခါရတရား (ခန္ဓာငါးပါး)အစုမျှသာတည်း။

ဟဲ့ မာရ်နတ်ယုတ် . . ၊ သင်ဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူနောက်
 လိုက်ပြီး၊ ဘာကိုများ သတ္တဝါလို့ယုံကြည်နေရတာလဲ . . ?၊
 ဒီခန္ဓာဟာ သင်္ခါရအကြောင်းတရားတွေ ပြုစီရင်ခံနေရတဲ့၊
 သက်သက်ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရား(ခန္ဓာငါးပါး)အစုမျှသာ
 ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါလို့ ယုံကြည်လို့မရ
 ဘူးလို့ဖြေတယ်။

ယောဂီတို့ . . . ယခု မိမိတို့ရထားတဲ့ခန္ဓာဟာ၊ ခန္ဓာ
 ငါးပါးပဲမဟုတ်လား . . . ?၊ ခန္ဓာငါးပါးပါဘုရား။ ခန္ဓာငါးပါး
 ဘယ်သူ့ကြောင့်ဖြစ်တုန်းဆိုရင် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊
 ဒွါရ၊ အာရုံသင်္ခါရတွေကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒွါရအာရုံတွေကြောင့်
 ဖြစ်ပုံကို အစောကပြောခဲ့ပြီးပြီ။ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီဘုရား။
 လိုရင်းပြောရင် အကြောင်းသမုဒယကြောင့် အကျိုးဒုက္ခ
 ဖြစ်တာပဲ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လိုခြုံပြောတော့ အတိတ်အကြောင်း
တရားငါးပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်တယ်။
(ဒီထက် အကျယ်မချဲ့သင့်ပြီ)

ပဌာန်းဉာဏ်အမြင်နဲ့ပြောရင်တော့ “ဟေတု ပဋိစ္စ
သမ္ဘူတံ ဟေတုဘင်္ဂါ နိရုဇ္ဈတိ”၊ အကြောင်းကိုအစွဲပြုပြီး၊
အကျိုးဖြစ်တယ်လို့ ဟောပါတယ်။ ဒါဖြင့် အကြောင်းတရား
ချုပ်ရင် အကျိုးခန္ဓာငါးပါးချုပ်တယ်။ အကျိုးခန္ဓာငါးပါးကို
သတိပညာနဲ့ရှုတော့ သင်္ခါရအစု၊ မမြဲဆင်းရဲ၊ ဒုက္ခသစ္စာလို့
အမှန်မြင်သိတာ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဝိပဿနာမဂ်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
ပယ်သတ်တော့ အကြောင်းရပ်တယ်၊ အကြောင်းရပ်တော့
အကျိုးချုပ်ငြိမ်းတယ်။ အဲဒါ နိရောဓသစ္စာ။ နောက်ကလည်း
ပြခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ သေချာမှတ်မိအောင် ထပ်ပြောနေရတယ်။

ဒီလိုဆိုတော့ မိမိခန္ဓာကြီးဟာ ဘယ်သူလုပ်တယ်၊
ဘယ်ဝါလုပ်တယ် ပြောလို့ရမလား . . . ?၊ မရနိုင်ပါဘုရား။
ဣဓ- ဤခန္ဓာငါးပါး သင်္ခါရတရားအစု၌၊ သက္ကောတိ-
သတ္တဝါဟူ၍၊ နလဗ္ဘတိ- မရအပ်တဲ့ . . . ။ ဝဇီရာရဟန်းမက
ဒီလိုကို ပြန်ပြောတယ်။

၂၅၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

သတ္တဝါလို့ မစွဲယူနိုင်ပုံ

ဝဇီရာဟာ ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါလို့ မရနိုင်ပုံ၊
မယုံကြည်သင့်ပုံကို ဥပမာပြု၍ဖြေလိုက်သေးတယ်-

ယထာ ဟိ အင်္ဂသမ္ဘရာ၊

ဟောတိ သဒ္ဓေါ ရထော ဣတိ၊

ဧဝံ ခန္ဓေသု၊ သန္တေသု၊

ဟောတိ သတ္တောတိ သမ္ပတိ။

ဟိ သစ္စ- သတ္တဝါဟု မယုံကြည်သင့်သည်ကား မှန်၏။
အင်္ဂသမ္ဘရာ- ဝင်ရိုးဘီးဒေါက်တကူ စသောအဆောက်အအုံ
ကြောင့်၊ ရထောဣတိ- ရထားဟူ၍၊ ဟောတိယထာ-
ဖြစ်ရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ သန္တေသု- ထင်ရှားရှိကုန်သော၊
ခန္ဓေသု- ခန္ဓာငါးပါးတို့၌၊ သတ္တောတိ- သတ္တဝါဟူ၍၊ သမ္ပတိ-
သမုတ်အပ်၏။

ဝင်ရိုး၊ ဘီး၊ ဒေါက်၊ တကူ စသည်တွေ သီးခြားတစ်ခုစီ၊
တစ်ခုစီဖြုတ်ထားရင်၊ လှည်းဆိုလို့ခေါ်စရာမရှိတော့ဘူး။ ဝင်ရိုး၊
ဘီး၊ ဒေါက် တကူ စသည့်အဆောက်အအုံတွေပေါင်းထား
တာကို ရထားလို့ခေါ်ရသလိုပါပဲတဲ့။

ထို့အတူ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်ဆိုတဲ့ သဘာဝအစိတ်အပိုင်းတွေ၊ အဲဒီသဘာဝအစိတ်အပိုင်းတွေကို စုပေါင်းပြီး ခန္ဓာလို့ခေါ်ထားတာ။ သဘာဝခန္ဓာ အထင်အရှား ထင်ရှားရှိတဲ့ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါလို့သမုတ်ထားတာလို့ ဝဇီရာက ဖြေပြတယ်။

ဒါဖြင့် အရှိက ခန္ဓာငါးပါး၊ သတ္တဝါဆိုတာက ခန္ဓာ ငါးပါးအပေါ် ခေါ်ရရုံ ပြောရရုံ သမုတ်ထားတဲ့ အပြောပညတ် မျှသာဖြစ်တယ်။ အရှိသဘော ခန္ဓာငါးပါးကို ဝိပဿနာနဲ့ ရှုကြည့်လိုက်တော့ -

- သတ္တဝါ ဘယ်သူပြုလုပ်တယ်လို့ ပြောမရဘူး၊
- သတ္တဝါပြုလုပ်သူဟာ ဘယ်သူလဲလို့လဲ ရှာမရဘူး၊
ပြုလုပ်သူ မရှိဘူး . . .
- သတ္တဝါဖြစ်တာလဲ မဟုတ်ဘူး၊
- သတ္တဝါချုပ်တာလဲ မဟုတ်ဘူး (သတ္တဝါသေတာ
လည်းမဟုတ်ဘူး)

ဒါဖြင့် ခန္ဓာမှာ ဘာတွေဖြစ်နေလဲ . . . ?၊ မေးစရာဖြစ်
မလာဘူးလား . . . ?၊ မေးစရာဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား။
ဝဇီရာက ဆက်လက်ရှင်းပြတယ်။

၂၅၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ဒုက္ခဗြစ်၊ ဒုက္ခချုပ်

ဒုက္ခ မေဝ သမ္ဘောတိ၊

ဒုက္ခံ တိဌတိ ဝေတိစ၊

နညတြ ဒုက္ခသမ္ဘောတိ၊

နညံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ။

ဒုက္ခ မေဝ- ဒုက္ခသည်သာလျှင်၊ သမ္ဘောတိ- ဖြစ်၏။
ဒုက္ခံ- ဒုက္ခသည်၊ တိဌတိ- တည်၏။ ဧတိစ- ပျက်လည်းပျက်၏။
ဒုက္ခံ- ဒုက္ခကို၊ အညတြကြည်၍၊ နသမ္ဘောတိ- မဖြစ်၊ ဒုက္ခံ-
ဒုက္ခကို၊ အညတြကြည်၍၊ န နိရုဇ္ဈတိ- မချုပ်။

နတ္ထိ ခန္ဓသမာ ဒုက္ခဆိုတဲ့အတိုင်း၊ ခန္ဓာငါးပါးဟာ
ဆင်းရဲဒုက္ခသစ္စာ၊ အမှန်တရားကြီးပဲ ။ ဒါ့ကြောင့်ဖြစ်ရင် ဆင်းရဲ
ဒုက္ခဖြစ်တယ်၊ ပျက်ရင်လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခပျက်တယ်။

ဆင်းရဲဒုက္ခမှ တစ်ခြားတစ်ပါးမဖြစ်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ
တစ်ခြား တစ်ပါးမချုပ်။ သတ္တဝါဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာငါးပါး
ဒုက္ခဖြစ်တာ။ သတ္တဝါချုပ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ခန္ဓာငါးပါး
ဒုက္ခချုပ်တာ။ ဒါဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ
ထင်ရှားတယ် . . ယောဂီတို့ . . . ။

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၆)

၂၅၇

အခုလို ဝဇီရာဘိက္ခုနီက ဖြေလိုက်တော့၊ မာရ်နတ်
ကြီးလဲ မနှောက်ယှက်နိုင်တော့ဘဲ တစ်ခါတည်း ပင်ပန်းဆင်းရဲ
စိတ်မကောင်းဖြစ်ပြီး ထွက်ပြေးပျောက်ကွယ်သွားတယ်။
အခုပြဆိုတဲ့အတိုင်း ပွားများအားထုတ်ကြမယ်ဆိုရင် သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိကွာပြီး အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်ကြမှာဖြစ်တယ်။

ဝဇီရာရဟန်းမဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသုံးမျိုးကို
ပယ်ထားပြီး၊ ကွာပြီးဖြစ်တဲ့အပြင် ကိလေသာအားလုံးကိုပယ်ပြီး
ရဟန္တာမ ဖြစ်သောကြောင့် မနှောက်ယှက်နိုင်၊ မာရ်နတ်၏
အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်လေသတည်း . . . ။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓုပါဘုရား . . .)

၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၁၃)ရက်
 ငွေရတုနိသင်္ဃဓုတင် ဝိပဿနာဓမ္မပူဇာသဘင်တရားစခန်း
 ပထမအကြိမ် (သတ္တမနေ့)၌ဟောကြားအပ်သော

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း (၇)တရားတော်

နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သောမိတ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေရပုံ

ဒီကနေ့ နိသင်္ဃဓုတင်ည၊ ကျေးဇူးရှင်စွန်းလွန်းဂူကျောင်း
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ထူးခြားတဲ့အံ့ဘွယ်လေးဖြာရက်များ
 ထဲက ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁၃)ရက်၊
 ကြာသပတေးနေ့၊ ည (၁၀)နာရီခန့်တွင် ပထမအကြိမ်၊
 ပထမမဂ်၊ ပထမဖိုလ် တရားထူးရရှိတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မဂ်ဖိုလ်တရားထူး၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်များကိုရည်မှန်းပြီး၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အားထုတ်သလို မအိပ်မနေ နိသဇ်မုတင် ဝိပဿနာပွားများပြီး ပူဇော်တဲ့ညဖြစ်တယ်။

ဒီအံ့ဩဘွယ်ရာ ထူးခြားသည့်ဖြစ်စဉ်များကို အကြောင်းပြုပြီး ဘုန်းကြီးတို့တောင်ကြီးမြို့၊ စွန်းလွန်းရိပ်သာမှာ ငွေရတုနိသဇ်မုတင်ဝိပဿနာ (၇)ရက်တရားစခန်းရယ်လို့ စတင်ကျင်းပပူဇော်ရခြင်းဖြစ်တယ်။ အရင်ကတော့ အခုလို (၇)ရက် တရားစခန်းရယ်လို့ မလုပ်ပါဘူး။ အမြဲတမ်းဖွင့်လှစ်ထားပြီးအမြဲတမ်း ပုံမှန်တရားပြ၊ တရားအားထုတ်နေတဲ့ရိပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၇)ရက်ကစပြီး (၁၃)ရက် နေ့အထိ ဒီနေ့နောက်ဆုံးသတ္တမမြောက်နေ့မှာတော့ အိပ်ခြင်း ကိုပယ်ပြီး ရပ်၊ သွား၊ ထိုင် ဣရိယာပုထ်သုံးပါးဖြင့် ညလုံးပေါက် အားထုတ်ပူဇော်ကြမယ်။

ဒီကနေ့ပူဇော်တဲ့ ပထမအကြိမ် နိသဇ်မုတင်ဝိပဿနာ ဓမ္မပူဇာသဘင်မှာ နာကြားရမယ့်တရားတော်ရဲ့ တရား ခေါင်းစဉ်က “နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(နိသဇ်မုတင်

ဝိပဿနာဖြင့်)စိတ်ကို နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်ထားပုံ” တရားတော်ကို နာကြားကြရပါမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီတရားစခန်း အချိန်ပြည့် တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေရှိကြပါတယ်။ ဒီ နောက်ဆုံးနေ့မှာမှ ရောက်လာကြတဲ့ အချိန်ပိုင်းယောဂီတွေလည်း အများအပြား ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီပရိသတ်နှစ်ခုကို ကြည့်ပြီး ရှေ့နောက် အဆင်ပြေအောင် ဟောကြားပေးသွားရမှာဖြစ်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ အစဉ်အတိုင်းဟောခဲ့တာဟာ အခြေခံမှာ ပြည့်စုံသလောက်ရှိသွားပြီလို့ဆိုရပါမယ်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ကြီးကိုအခြေခံပြီး စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းဖြင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ဘုန်းကြီးတို့ဟောပြခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးမှာ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သို့ရောက်နေပါပြီ။ ရှေ့ပိုင်းကလည်း အသေးစိတ်ဟောခဲ့ပါတယ်။

ဒီကနေ့ည နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်းမှာဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ရှေ့ကိုသွားရမှာပါ။ သို့ပေမယ့် ကျန်သေးတဲ့ ကာယာနုပဿနာပိုင်းတွေပါသိမ်းပြီးတော့ အရေးကြီးတဲ့ အချက် အလက်များကိုထုတ်ပြီးတော့ ရှုမှတ်ပုံနှင့်တကွ ဟောကြားမှာ ဖြစ်တယ်။

၂၆၂

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

တရားခေါင်းစဉ်က ဘာတဲ့လဲ ?။ နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော
လမ်း၊ “(နိသင်္ဃရတင်ဝိပဿနာဖြင့်)စိတ်ကို နိဗ္ဗာန်သို့
စေလွှတ်ထားပုံ”ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒီတရားတော် မဟော
ကြားမီ မြတ်စွာဘုရားအား နမောတဿဖြင့် ရှိခိုးကြအံ့စို့ . . .

(နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ)၊

ဘုရားရှိခိုးပြီး၍ မေတ္တာပို့၊ သစ္စာပြုပြီးနောက်
တရားပွဲကို စတင်လိုက်ပါတယ်။

တုမေဟိ ကိစ္စ မာတပွဲ၊
အက္ခာတာရော တထာဂတာ၊
ပဋိပန္နာပမောက္ခန္တိ
ဇာယိနော မာရဗန္ဓနာ။

တုမေဟိ- သင်ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့သည်၊
အာတပွဲ- ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းလုံ့လကို၊ ကိစ္စ- ပြုလုပ်အပ်၏၊
တထာဂတာ- ကောင်းသောလာခြင်းရှိတော်မူကြတဲ့ ဘုရားရှင်
တို့သည်၊ အက္ခာတာရော- ဟောကြားတော်မူကြကုန်၏၊
ပဋိပန္နာ- အရိယာမဂ်တည်းဟူသောအကျင့်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၇)

၂၆၃

သွားသည်ရှိသော်၊ ဒုက္ခဿ- ဆင်းရဲဒုက္ခ၏၊ အန္တိ- အဆုံးကို၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့။

ပဋိပန္နာ- အရိယာမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားသော၊
ဈာယိနော- ရုပ်နာမ်၏သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
ဟုရှုဆင်ခြင်၍ ပွားများကြသူတို့သည်၊ မာရဗန္ဓနာ- မာရ်မင်း၏
အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ ပမောက္ခန္တိ- မုချမသွေ လွတ်မြောက်တော်
မူလေကုန်သတည်း။ (သာဓု)⁹

ယောဂီတို့ တရားအားထုတ်တဲ့အခါ “လုံ့လဝီရိယကို
ပြင်းစွာအားထုတ်ကြ” လို့ မြတ်စွာဘုရားမိန့်ကြားတယ်။
နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ ဝိပဿနာမဂ်၊
အရိယာမဂ်အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြင့် ကျင့်ကြံအားထုတ်သွားမယ်
ဆိုရင် ဆင်းရဲဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့မျက်မှောက်ပြုရ
လိမ့်မယ်။ ဝိပဿနာမဂ်၊ အရိယာမဂ် အကျင့်ခရီးဖြင့်သွားတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တရှုပွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မာရ်နတ်ရဲ့အနှောက်အယှက်
ရန်မှ လွတ်မြောက်ကြလိမ့်မယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်ကောင်း
တို့ဟာ အရိယာမဂ်ခရီး၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယအကျင့်ဖြင့် ရတနာ

သုံးပါးနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ပူဇော်ကြရမယ်။
 ဘုန်းကြီးတို့ နောက်က ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၆)ရက်နေ့ကစ
 ပြီးတော့ သြဝါဒခံယူပွဲမှာ သြဝါဒကထာ ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။
 နောက်ပိုင်းရက်တွေလည်း နေ့စဉ် ညနေ(၅)နာရီကစပြီး
 ဘုန်းကြီးတို့ (၁)နာရီ၊ (၁)နာရီ ဟောပါတယ်။

ညနေပိုင်းဟောတဲ့တရားတွေနဲ့ နံနက်ပိုင်း (၇)နာရီမှာ
 ဟောထားတာကတော့ လက်တွေ့အားထုတ်မှုနှင့်
 ထင်ဟတ်ပြီး စစ်ဆေးမေးမြန်းပြသ ဟောကြားနာယူပြီးတော့
 ရှေ့သို့တိုး၍တိုး၍ ကြိုးစားအားထုတ်သွားခဲ့ကြရတယ်။
 အားထုတ်လာခဲ့ကြတာ ယနေ့ နိဗ္ဗာန်တော်ဝိပဿနာ
 ညတရားစခန်း (၇)ရက်မြောက်ပြည့်တဲ့ညပေါ့။ မနက်ဖြန်
 အရုဏ်ကျင်းလို့ လင်းလာတဲ့အခါ နိဗ္ဗာန်တော် ဝိပဿနာ
 ဓမ္မပူဇာကုသိုလ်ထူးကြီး အောင်မြင်ပါတော့မယ်။ အဲဒီတော့
 အခုကနေစပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်ကြဖို့ ဒီဂါထာဖြင့်
 ဘုန်းကြီးတို့ ရွတ်ဆိုတိုက်တွန်း ပေးရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီတို့ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်လမ်းကို အားထုတ်တဲ့
 အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” မမေ့
 မလျော့သော သတိတရားနဲ့နေကြတဲ့။ စွန်းလွန်းဆရာတော်

ဘုရားကြီးကတော့ “သတိကိုမွေးမြူ။ ဝေဒနာကြပ်ကြပ် သည်းခံ၊ ဝေဒနာသညာမဖြစ်စေနဲ့၊ ဝေဒနာ ပညာဖြစ်ပါစေ” အစရှိသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဆုံးမညွှန်ပြတဲ့ “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်လာ ဝေဒနာနုပဿနာနည်းပါပဲ။ တစ်ထပ်တည်းပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ ဒီအကျင့်လမ်းစဉ်တွေကို အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ဥတ္တိယမထေရ်အား ဟောကြားဆုံးမပုံ များကို လိုက်နာနည်းယူ အားထုတ်ကြရမယ်။

ဥတ္တိယမထေရ်အားဟောသောတရား

ဥတ္တိယမထေရ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံချဉ်းကပ်ပြီး ရှိသေ့စွာရှိခိုးကန်တော့ကာ လျှောက်ထားတောင်းပန်တယ်။ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပုံက- “မြတ်စွာဘုရား အကျဉ်း အားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ တပည့်တော်တစ်ယောက် တည်း စိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်ပြီး၊ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေလိုပါတယ်ဘုရား”တဲ့ လျှောက်ထားတယ်။

ဥတ္တိယမထေရ်ကလျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာ ဘုရားက ဥတ္တိယ . . သင်ဟာ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် ချမ်းချမ်းသာသာနေချင်လို့ရှိရင် ကုသိုလ်တရားတို့၏အစမူလ ဖြစ်တဲ့တရားကို ရှေးဦးစွာစင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်ပါဦးတဲ့။

၂၆၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

အဲဒီ ကုသိုလ်တရားတို့၏အစမူလဖြစ်တဲ့တရားက ဘာလဲ
ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ဗုဒ္ဓက နှစ်ချက်ပြတယ်-

နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေရပုံ

အခြေခံနှစ်ချက်

သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ

ဒိဋ္ဌိဉ္စ ဥဇုကာဟောတိ

၁။ သီလစင်ကြယ်အောင်သုတ်သင်ပါ။

သီလစင်ကြယ်ပါစေ။

၂။ အယူအမြင် ဖြောင့်ပါစေ တဲ့၊ နှစ်ချက်ပြတယ်။

သီလစင်ကြယ်အောင်လုပ်

ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီများ တရားအားထုတ်ဖို့ ရိပ်သာ
ရောက်လာတယ်ဆိုရင် ရှေးဦးစွာ ဘာလုပ်ရတုန်း၊ သီလမခံယူ
ရဘူးလား . . ?၊ သီလခံယူရပါတယ်ဘုရား . . ။ အဲဒါ ဦးစွာ
ပထမ သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓံ- သီလစင်ကြယ်အောင်လုပ်တာပဲ။
သီလမစင်ကြယ်ဘဲနဲ့ တရားအားထုတ်တာတော့ သဘာဝ
မကျပါဘူး။ အနည်းဆုံး ငါးပါးသီလတော့ စင်ကြယ်ကြရတယ်။
တရားအားထုတ်မှတော့ ရှစ်ပါးသီလဆောက်တည်ထားတာ

ပိုအဆင့်မြင့် စင်ကြယ်တယ်။ ရောက်လာတဲ့ တစ်ချို့ယောဂီက
 ဈေးဆစ်တယ်၊ တပည့်တော် ဘာဖြစ်လို့ပါ၊ ငါးပါးသီလနဲ့
 တရားအားထုတ်လို့မရဘူးလားဘုရားတဲ့။ အေး . . တစ်ချို့
 ယောဂီကတော့ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလဆောက်တည်ပြီး
 အားထုတ်ကြတယ်။ ဒီ သီလဉ္စသုဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ အချက်ပြည့်စုံ
 နေတယ်။ နောက်တစ်ချက်က -

အယူအမြင်ဖြောင့်မှန်စေ

ဒိဌိဉ္စ ဥဇုကာ- အယူ အမြင်ဖြောင့်မှန်ရမယ်။ အယူမှန်
 အမြင်မှန် ရှိပါစေတဲ့။ ဘာရှိရမတုန်း . . ? အယူမှန် အမြင်မှန်
 ရှိရမှာပါဘုရား။

အေး . . တရားအားထုတ်သူဟာ အယူအမြင်မှန်မှ
 ဖြစ်မယ်။ အယူမှန်မှန်ဘူးဆိုရင် ဘုရားကိုမယုံ၊ တရားကိုမယုံ၊
 သံဃာကိုမယုံ ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား။ မိစ္ဆာဒိဌိဖြစ်တယ်။
 မိစ္ဆာဒိဌိဖြစ်သွားတော့ ဘုရားအစစ်မမြင်၊ တရားအစစ်လည်း
 မမြင်၊ သံဃာအစစ်ကို မမြင်တော့ဘူး။ မိမိလုပ်နေတဲ့
 အလုပ်တွေ ကံ ကံ၏အကျိုးတရားတွေကိုတော့ ကောင်းမှန်း၊
 ဆိုးမှန်း သိပါဦးမလား။ မသိတော့ဘူး။ ယခုဘဝရဲ့
 ဘဝတန်ဖိုးကို နားမလည်၊ နောက်ဘဝဆိုတာလည်း ဘာမှန်း

၂၆၈

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

မသိရင် အမြင်မှန်ပါဦးမလား၊ မမှန်တော့ဘူး။ အဲဒီအမြင်မှန် ရအောင်ကိုလည်း သုတ်သင်လိုက်ပါတဲ့၊ ဗုဒ္ဓက လမ်းညွှန်ပေး တယ်။ မှန်ပါဘုရား။

အဲဒီလို သီလလည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီး၊ အယူအမြင် လည်း ပြောစဉ်းသွားပြီဆိုလို့ရှိရင်တော့ လောကမှာ ဘုရား အစစ် ဘုရားအမှန်ဆိုတာ တကယ်ရှိတာ၊ တကယ်တွေ့ တယ်။ တရားအစစ် တရားအမှန်ကို တကယ်ရှိတာ တကယ် တွေ့တယ်။ သံဃာအစစ်သံဃာအမှန်ကို တကယ်ရှိတာ တကယ်တွေ့တယ်။ သိနိုင် မြင်နိုင်ပြီ။

ယောဂီတို့ ဒုတိယအချက်ပဲနော် . . ကိုယ်ပြုတဲ့ကံ၊ ကံ ကံ၏အကျိုးဆိုတာ တကယ်ရှိ တကယ်အကျိုးပေးတယ်။ အခုဘဝ၊ နောက်ဘဝဆိုတာလည်း တကယ်ရှိပြီး တကယ်ကို အကျိုးပေးပါတယ်။ ယောဂီတို့ . . အခုမျက်မှောက်မှာပဲ ကိုယ်အလုပ်လုပ်ရင် ကိုယ့်လုပ်ခမရဘူးလား . . ?၊ ရပါတယ် ဘုရား။ နောက်လ နောက်နှစ်တွေအတွက် ကိုယ့်လုပ်ခ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင်လုပ်ရင် ကိုယ့်လုပ်ခဖြင့် ကိုယ့်ဘဝ အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ဖို့ရှိမယ်။ ရလာတဲ့လုပ်ခတွေနဲ့ တိုးတက်ချမ်းသာမယ်။ ဒီအချက်ကိုယုံကြည်ရင် ကမ္မသကတာ

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကံ ကံ၏အကျိုးနှင့်ဘဝအဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်သွားပြီး အယူအမြင်စင်ကြယ်သွားပြီ။

ဒါ့ကြောင့်မို့ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီတွေဟာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးအစစ်အမှန်ကို သိမြင်ယုံကြည်ကြရမယ်။ ယုံကြည်ကြတဲ့အတွက် အခုလို ဒီနေရာ ဒီဌာနမှာရောက်လာကြပြီး နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း အကျင့်လမ်းစဉ်သတိပဋ္ဌာန် ကုသိုလ်ကောင်းမှုအလုပ်တွေကို ပွားများအားထုတ်နေနိုင်ကြတာဖြစ်တယ်။ မှန်ပါဘုရား။

သီလခံယူပြီးလို့ သီလစင်ကြယ်နေပြီ၊ တရားနာရလို့ ဒီအသိ ဒီအမြင်တွေနဲ့လည်းရနေပြီ၊ စင်ကြယ်နေကြပြီ။ အေးမြတ်စွာဘုရားက စိတ်ကို နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်၍ ချမ်းသာစွာနေလိုပါတယ်ဆိုတဲ့ယောဂီများအတွက် ဒီနှစ်ချက်ကို ရှေးဦးစွာ စင်ကြယ်အောင်လုပ်ပါလို့ဆိုတာ ပြည့်စုံမနေဘူးလား... ?၊ ပြည့်စုံနေပါတယ်ဘုရား။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ပွားနိုင်ပြီ

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ပြည့်စုံအောင်ညွှန်ပြလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ရှင်ဥတ္တိယမထေရ်ဟာ သီလလည်းစင်ကြယ်အောင်လုပ်တယ်၊ အယူအမြင်မှန်ရအောင်လည်း လေ့လာ

ဆည်းပူးတယ်။ ဒီအခြေခံနှစ်ချက်ညီသွားတဲ့အခါကျလော့-
 ငါ့ရှင် ဥတ္တိယ . . စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေဟိ လို့
 မိန့်တယ်။ ငါ့ရှင် ဥတ္တိယ . . သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးတို့ကို
 ပွားများပါတော့တဲ့ မိန့်ပါတယ်။ အရှင်ဥတ္တိယမထေရ်လည်း
 ပွားများအားထုတ်တယ်။ ယောဂီတို့လည်း ကာယေ ကာယာ
 နုပဿီ ဝိဟာရတိ၊ အာတာပီ သမ္ပဇာနော၊ သတိမာ ဝိနေယျ
 လောကေ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ လို့ဆိုပြီးတော့ ကာယာ
 နုပဿနာရှုပုံ၊ အားထုတ်ပုံ၊ ဟောပြတဲ့အချိန်က နာခဲကြရတာ
 မဟုတ်လား . . ?၊ နာခဲကြရပါတယ်ဘုရား၊ ဝေဒနာနုပဿနာ
 ကော . . နာခဲပြီးပါဘုရား။ စိတ္တာနုပဿနာ . . . နာခဲပြီး၊
 ကျန်တဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာအပိုင်းကို ဘုန်းကြီးတို့ ထည့်ဟောရမှာ
 ဖြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးသိမှတ်ကြရမှာကတော့ နိသဇ္ဇတင်
 အကြောင်း ဟောကြားပြီး နိဂုံးချုပ်ပါမယ်။

ဒီ ဓမ္မာနုပဿနာပိုင်းမှာလည်း နီဝရဏ၊ ခန္ဓာ၊
 အာယတန၊ ဗောဇ္ဈာန်၊ သစ္စာပိုင်းဆိုပြီး အပိုင်းပိုင်းရှိတယ်။
 ဒါတွေကို ဘုန်းကြီးတို့ သုတ္တန်ကြီးကို အစအဆုံးဟောတာ
 မဟုတ်တဲ့အတွက် တစ်ချို့ထားခဲ့ရမယ်။ သုတ္တန်ကြီးရဲ့အဆို
 အမိန့်နဲ့ စွန်းလွန်းဥပနိသျည်းကို ဘုန်းကြီးတို့က လှမ်းချိတ်ပေး
 ပြီးတော့ ညွှန်ပြဟောရတာဆိုတော့ အရေးကြီးတာလောက်

ကိုသာ ဟောပြသွားရင် ယောဂီတို့ အလွယ်တကူ နားလည် နိုင်ကြ ပါတယ်။

အခု ဓမ္မာနုပဿနာအကြောင်း မဟောကြားသေးခင် ကျန်နေသေးတဲ့ ကာယာနုပဿနာ “ဣရိယာပထ”ပိုင်း ရှုမှတ် ပုံကို ဆက်ပြောပါအုံးမယ်။ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ လျောင်းတယ်ဆိုတဲ့ ရုပ်အမူအရာတွေဟာ ဣရိယာပုထ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ဣရိယာပုထ်တွေ အလှည့်အပြောင်းမရှိဘူးလား?၊ ရှိပါတယ်ဘုရား . . ။ အလှည့်အပြောင်းလုပ်တဲ့အခါမှာ လှည့်ရင်လည်း လှည့်တယ်၊ ပြောင်းရင်လည်း ပြောင်းတယ်၊ ပြောင်းတယ်လို့မှတ်ရမယ်။

ကာယာနုပဿနာဆိုတာလေး နည်းနည်းလေး ကျန်နေသေးလို့ ထပ်ပြောနေတယ်ဆိုတာ မှတ်ထားပါနော်။ ကျန်ပုံလေး လိုက်ဆိုပါအုံး -

“သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း ဣရိယာပြောင်း

ပြောင်းသည့်အမူအရာ ရှုမှတ်ပါ။ (သုံးခေါက်)

သွားရင် သွားတယ်လို့မှတ်၊ ကြွရင် ကြွတယ်၊ ချရင် ချတယ်လို့မှတ်၊ ရပ်ရင် ရပ်တယ်လို့မှတ်၊ ထိုင်ရင် ထိုင်တယ်လို့ မှတ်ရပါတယ်။ လျောင်းရင် လျောင်းတယ် လို့မှတ်ရတယ်။

ဣရိယာပုထ်ပြောင်းတိုင်း သတိမလွတ်ရဘူး။ မလွတ်အောင် မှတ်ရမယ်။ လိုက်ဆိုပါအုံး . . .

“တောင့်တင်းတွန်းကန် ရွှေ့သွားပြန်

သွားဟန် ရုပ်မျှသာ” (သုံးခေါက်)

ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ တောင့်တာ တွန်းကန်တာတွေမရှိဘူးလား . . ?၊ ရှိပါတယ်ဘုရား။ တရွေ့ရွေ့လှုပ်ရှား သွားတာတွေလည်းရှိတယ်။ အဲဒီ ရွေ့ရွေ့သွားတာတွေဟာ ရုပ်တရားတွေပဲ။ ဒါဖြင့် သွားတဲ့အမူအရာတွေ၊ ကွေးတဲ့ ဆန့်တဲ့အမူအရာတွေဟာ ရုပ်ပဲမဟုတ်လား . . ?၊ ရုပ်အမူအရာများပါဘုရား။ အခုလို သိသွားတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ရုပ်ကိုသိသွားရင် နာမ်ကိုပါ သိလွယ်သွားတယ်။ နောက်က ထိတာရုပ်လို့ နားလည်တော့ သိတာနာမ်လို့ သဘောကျလွယ်တယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ . . . သွားဟန် ရုပ်လို့သိလာတော့ သွားချင်တာလေးကော မပါဘူးလား. . ?၊ ပါပါတယ်ဘုရား။

“သွားချင်တာ နာမ်၊ သွားဟန်ကရုပ်၊

နာမ်နှင့်ရုပ် ဖြစ်ချုပ် ငါမပါ” (သုံးခေါက်)

သွားတယ် သွားတယ်လို့ရှုသိရာမှာ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်

ပိုင်းခြားသိလာတော့ ရုပ်သဘော၊ နာမ်သဘောတို့ကို ဘယ်လို
တွေ့ရတုန်း ?၊ ဖြစ်တာ ပျက်သွားတာ တွေ့ရပါတယ်ဘုရား။

ခြေတစ်လှမ်း လှမ်းတဲ့အခါမှာလည်း ကြွေတယ်၊
လှမ်းတယ်၊ ချတယ်၊ ထိတယ် လေးချက်မှတ်ပါ။ သွားချင်တဲ့
စိတ်ကြောင့် သွားမှုဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာကို နားလည်ပါ။
ယောဂီတို့ လမ်းလျှောက်ရင်းနဲ့ ခြေတစ်လှမ်း လေးချက်မှတ်ကြဖို့
မပေးဘူးလား . . ?၊ ပေးပါတယ်ဘုရား။ သွားရင်း မှတ်ရင်းနဲ့၊
သွားရင်း ရုပ်နာမ်ကွဲသွားတယ်။ အဲဒါ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့
ခေါ်တယ်။ သွားချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် သွားတာဖြစ်တော့၊
အကြောင်းကိုသိမ်းဆည်းတဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်
နေတယ်။

သိပုံနှစ်မျိုး

ဘုန်းကြီးတို့ သွားတယ်လို့မှတ်တဲ့နေရာမှာ သိမှုလေး
ဖြစ်ပုံကို ပြောအုံးမယ်။ သိပုံက -

(၁) ပညတ်သိမှု

(၂) ပရမတ်သိမှု နှစ်မျိုးရှိတယ်။

သိပုံနှစ်မျိုးကို ဒီကနေ့ ထင်ရှားအောင်ပြောရမှာ။

သွားချင်တဲ့စိတ်ဆန္ဒလေးဖြစ်ပေါ်လာရင် စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ရုပ်ဟာလွန်ကဲလာတယ်။ စိတ္တဇရုပ်တွေလွန်ကဲသွားတော့ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်ကလပ်စီး အများအပြားပေါ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ္တဇရုပ်တွေထဲမှာ လှေကိုပဲ့ကိုင်ပေးတဲ့လူလိုပဲ လိုရာ တည့်တည့်သွားအောင်၊ ပြောဆိုနိုင်အောင် ထိန်းပေးတဲ့ ဝိညာတ်ရုပ်ဆိုတာပါတယ်။

ကိုယ်ကိုထိန်းပေးတာ ကာယဝိညာတ်၊ နှုတ်ကို ထိန်းပေးတာ ဝစီဝိညာတ်။ ဒီရုပ်နှစ်ပါးကနေပြီး လိုရာ ရောက်အောင်ထိန်းပေးတယ်။ ဝါယောဓာတ်၏လှုပ်ရှားမှု အတွက် ဝိညာတ်သတ္တိထူးကြောင့် လိုရာလုပ်နိုင် ပြောနိုင် ဖြစ်လာတယ်။ လိုရာသွားနိုင်၊ လာနိုင်ဖြစ်လာတယ်။ တလှုပ်လှုပ်တရွရွနဲ့သွားတာကို လူသွားတယ်၊ တိရစ္ဆာန် သွားတယ် စသည်ဖြင့်ခေါ်ဆိုကြတယ်။ အမှန်တော့ သွားတာသည် ရုပ်နာမ်သွားတာ။

ဒါဖြင့် လူသွားတယ်၊ ခွေးသွားတယ်ဆိုတာ ပညတ်သိ။ တကယ်တော့ သွားတယ်ဆိုတာ စိတ္တဇရုပ်နှင့် နာမ်တရားတွေ သွားတာပဲမဟုတ်လား . . ?၊ ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါ ပရမတ်သိပဲ . . ။ အကျယ်သိရအောင် -

စိတ္တနာနတ္တ မာဂမ္မ၊ နာနတ္တံ ဟောတိ ဝါယုနော၊
ဝါယုနနတ္တတော နာနာ၊
ဟောတိ ကာယဿ ဣဉ္ဇနာ။

စိတ္တနာနတ္တံ- သွားချင်၊ လာချင်၊ ထိုင်ရပ်ချင်မှစ၍
ထိုထို အလိုထူးဆန်း စိတ်အစွမ်းကို၊ အာဂမ္မ- အတွင်းသန္တာန်
အရင်းခံ၍၊ ဝါယုနော- သွား လာ ထိုင် ရပ် ဖြစ်စေတတ်သည့်
ရုပ်ကလပ်တွေ ဝါယောလေ၏။ နာနတ္တံ- သွားလေ၊ လာလေ၊
ထိုင်ရပ်လေဟု အနေကွဲပြား ထူးခြားသည်၏အဖြစ်သည်။
ဟောတိ- စိတ်အစဉ်နှင့် အဆင်သင့်အောင် မလစ်ပုံသေ
ဖြစ်ရပေ၏။

ဝါယုနာနတ္တတော- သွားစေ၊ လာစေ၊ ဝါယောလေက
အနေကွဲပြား ထူးခြားသည့်အတွက်ကြောင့်၊ ကာယဿ-
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ
မဟုတ်ကြတောင်း ရုပ်အပေါင်း၏၊ ဣဉ္ဇနာ- ရုပ်သေစဉ်တွင်
အရုပ်သွင်သို့ အထင် ကွဲပြား လှုပ်ရှားမှုသည်၊ နာနာဟောတိ-
သွားဟန်၊ လာဟန်၊ ထိုင်ရပ်ဟန်ဖြင့် သဏ္ဌာန်ထူးတွေ
ဖြစ်ရလေသတည်း။

ယောဂီတို့ သွားခိုက်၊ သွားတယ် သွားတယ်လို့မှတ်တဲ့

အခါ သိထားရမှာက- ရှေးဦးစွာ သွားချင်စိတ်ဖြစ်တယ်။ သွားချင်စိတ်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် ဝါယောဓာတ် ရုပ်ကလပ်တွေ ထူးထူးခြားခြားဖြစ်လာတယ်။ ဝါယောဓာတ် ရုပ်ကလပ်တွေ ထူးထူးခြားခြားဖြစ်လာတဲ့အတွက် ကာယလို့ ခေါ်ရတဲ့ ရုပ်တွေဟာ ရုပ်သေစင်ပေါ်က အရုပ်တွေလို လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်လာကာ၊ သွားဟန်အမူအရာ ပေါ်လာရ တယ်။ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း၊ ကွေး၊ ဆန့် ဣရိယာပုဏ်တွေဖြစ်ရ တာလည်း ဒီသဘောအတိုင်းမှတ်ကြရမယ်။

တကယ်တော့ သွားတယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား မိန်းမသွားတာမဟုတ်၊ စိတ်ကြောင့် ကိုယ်ကာယ ရုပ်၏တရွေ့ရွေ့သွားဟန်ကိုလိုက်ပြီး ယောက်ျားသွားတယ်၊ မိန်းမသွားတယ်လို့ ခေါ်ဆိုရတယ်။ ရုပ်သေစင်ပေါ်က အရုပ်တွေ လှုပ်ရှားသွားလာ ကဟန်လိုပဲ။ ရုပ်သေများ လှုပ်ရှား သွားလာ ကဟန်ဖြစ်လာပုံကိုကြည့်ရင် ကချင်တဲ့စိတ်ကြောင့် ဝါယောလေဖြစ်၊ ဝါယောလေက ကြိုးနှင့်တူတယ်။ စိတ်က ကြိုးဆွဲဆရာ၊ ဆရာက ဆွဲလိုက်တဲ့အခါကြတော့ မင်းသား ကဟန်ဆွဲလိုက်ရင် မင်းသားကဟန် လှုပ်ရှားဖြစ်လာတယ်။ မင်းသမီးကဟန်ဆွဲလိုက်ရင် မင်းသမီး ကဟန် လှုပ်ရှားပေါ်လာ ရတယ်။ ရုပ်နှင့်နာမ်က သွားတာပါ၊ ကတာပါ။

စိတ်ကြောင့် စိတ်က နာမ်တရား၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဝါယော လေကရုပ်။ လေကလည်းပဲ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အောက်စုံတဲ့လေ၊ အထက်ဆန်တဲ့လေ၊ ဝမ်းတွင်းလေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်လျှောက်တဲ့လေ၊ စသည်ဖြင့်ရှိတယ်မဟုတ်လား။ ရှိပါတယ်ဘုရား။ ရှိစေတော့ . . . ။ လိုရင်းကတော့ သွားဟန်က ရုပ်၊ သွားချင်တာက နာမ်တရားပဲ။

ရုပ်နှင့်နာမ်က သွားတယ်ဆိုတာပေါ်ပြီလား . . ?၊ ပေါ်ပါပြီဘုရား။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ သွားတာမဟုတ်လို့သိတော့ နာမရူပါနံ ယာထာဝဒဿနံ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ တဲ့။ အသိအမြင် စင်ကြယ်တယ်၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်။

ဒီဥပမာအတိုင်းပဲ- သွားတယ်ဆိုတဲ့ ခြေတစ်လှမ်းဟာ အမှတ်သတိပညာနဲ့ရူမှတ်သွားရင် ဒီခြေတစ်လှမ်းဟာ ကုဋေ တစ်သန်းမကတန်တယ်။ သွားဆဲ ရုပ်နာမ်၊ အကြောင်းအကျိုး သဘော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိလို့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အမြင်စင်ကြယ် နေပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာ

စောစောက သီလဆောက်တည်ထားလို့ သီလ စင်ကြယ်နေတယ်။ အယူအမြင်မှန်စင်ကြယ် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ

ဒီနှစ်ချက်နဲ့ ပြည့်စုံနေပြီဆိုရင် သီလကိုအခြေခံပြီး သတိပဋ္ဌာန်
 ဝိပဿနာတရား ပွားများပါတော့တဲ့။ အဲဒီလိုပွားများရင်
 ပွားခြင်းကြောင့် သေမင်းနိုင်ငံမှ သေမင်းမမြင်ရာ ဟိုမှာဘက်
 နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဗုဒ္ဓကဟောလိုက်ပါတယ်။
 အရှင်ဥတ္တိယမထေရ်အား ဟောလိုက်တဲ့အခါကြတော့
 အရှင်ဥတ္တိယမထေရ် ဟာ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်ထားသောစိတ်ဖြင့်
 ကာယဝေဒနာ၊ စိတ္တဓမ္မတို့၌ရှုမှတ်၍ ပြင်းစွာအားထုတ်တယ်။
 အားထုတ်ရင်း ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီ
 တွေလည်း အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်သို့မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် နိဗ္ဗာန်သို့
 စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် ဒီနေ့ည မိုးလင်းအောင် အားထုတ်ကြ
 ရမယ်။ “ခီဏဇာတိ ဝု သိတံ ဗြဟ္မစရိယံ နာပရံ ဣတ္ထတ္ထာယ”
 ဆိုပြီးတော့ ဥတ္တိယမထေရ် ရဟန္တာဖြစ်သွားပုံ ပြတယ်။

ခီဏဇာတိ- ပဋိသန္ဓေကုန်ခမ်းသွားပြီး နောက်ထပ်
 နောက်ဘဝအသစ်၌ ပဋိသန္ဓေမနေရတော့ဘူး၊ မဖြစ်တော့ဘူး။

ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ- မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယအကျင့်ကိုကျင့်ပြီး
 သွားပြီးတဲ့၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္ထာယ- နောက်ဘဝအလို့ငှာ၊
 တစ်ပါးသောမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယအကျင့်မျိုး ကျင့်စရာမရှိတော့ပြီလို့
 ရဟန္တာဖြစ်သွားပုံကို ညွှန်ပြတယ်။

ဒါကြောင့် ယောဂီတို့ နိသဇ္ဇမုတင်အပိုင်းလေးကို သွားကြစို့ -

မုတင်အကျင့်ဖြင့် ဝိပဿနာပွား

နိသဇ္ဇ - နိသဇ္ဇ၊ မုတင် - မုတင်၊ အခေါ်နှစ်မျိုးပေါင်းထားပြီး နိသဇ္ဇမုတင်လို့ခေါ်တယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ နိသဇ္ဇကတော့ ထိုင်တာပြောတယ်။ မုတဿ အင်္ဂီ မုတင်္ဂီ မုတဿ တဏှ ဥပါဒါနိအစ ပါပကကို ပယ်ရှားတွန်းသတ် ဖျက်ဆီးတတ်သောယောဂီ၏၊ အင်္ဂီ- အကြောင်းဖြစ်သော စေတနာတည်း၊ မုတင်္ဂီ- သီလအစရှိတဲ့ သမ္မာပဋိပတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်၊ တဏှာဥပါဒါနိ ကိလေသာတွေကို ပယ်သတ်ဖျက်ဆီးကြောင်းဖြစ်သော၊ ဆောက်တည်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ စေတနာကို၊ မုတင်လို့ခေါ်တယ်။

တဏှာဥပါဒါနိကို ဖျက်ဆီးပယ်သတ်ကြောင်းက စေတနာ၊ ပယ်သတ်တာက မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ မဂ်အကျင့်။ ဒါကို ပယ်သတ်ဖျက်ဆီးကြောင်းစေတနာ မုတင်္ဂီလို့ဆိုတယ်။ နိသဇ္ဇတဲ့တော့ အိပ်ခြင်းကိုပယ်၍၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ စကြိုန်သွားခြင်း၊ ဣရိယာပုထ်ဖြင့်အားထုတ်၊ တဏှာဥပါဒါနိကို ဖျက်ဆီးပယ်တတ်တဲ့အကျင့်လို့ ခေါ်တယ်။

အိပ်ခြင်း၊ ကုရိယာပုထ်ကိုပယ်ပြီး ထိုင်ခြင်း၊
လျောင်းခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ကုရိယာပုထ်သုံးမျိုးဖြင့် အားထုတ်တယ်။

အားမထုတ်ခင် “နိသင်္ဇရတင်” ဆောက်တည်ပြီး
ဝိပဿနာပွားများအားထုတ်ကြရမယ်။ ဆောက်တည်တဲ့
အခါမှာ စေတနာထက်ထက်သန်သန်နဲ့ ဆောက်တည်ထား
ကြရမယ်။

အားထုတ်တဲ့အခါ ညဉ့် သုံးယာမရှိတယ်။
ပထမယာမ၊ ဒုတိယယာမ၊ တတိယယာမ သုံးမျိုး။ အဲဒီညဉ့်
သုံးမျိုးမှာ တစ်ယာမကို ထိုင်အားထုတ်၊ နောက်တစ်ယာမကို
စင်္ကြန်ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့အားထုတ်၊ ကျန်တဲ့တစ်ယာမကို ရပ်
အားထုတ်ရင် သင့်လျော်တယ်။ သုံးယာမစလုံး မအိပ်ဘဲနဲ့
ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ ကုရိယာပုထ်သုံးမျိုး တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်
လှည့်ပြောင်း၍ အားထုတ်ရတယ်။ ပျက်တတ်တာက ထိုင်တဲ့
အခါ ပုဆိုးပတ်ဖွဲ့ထိုင်မယ်၊ လက်ပတ်ဖွဲ့ ထိုင်ပြီးအားထုတ်တယ်
ဆိုရင် ခုတင်ဆောက်တည်မှုပျက်တယ်တဲ့၊ နောက်မှီပြီး
အားထုတ်လည်း ပျက်တယ်။ ဒါကတော့ အဆင့်မြင့်
အားထုတ်ခြင်းဖြစ်တယ်။

အကျိုးကတော့ ကျောခင်းအိပ်ခြင်းရဲ့ ဖဿ အတွေ့

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၇)

၂၈၁

အထိ သာယာမှုချမ်းသာကို ပယ်ဖျောက်တယ်။ ယျင်းရိ
 ငိုက်မည်းခြင်း မိစ္ဆကို ပယ်နိုင်တယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားလုံးတွင်
 ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် လျော်ညီတယ်။ ဒါ့ကြောင့်
 နိသဇ္ဇတင်နှင့် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း တွဲအားထုတ်တာ။
 ကြည်ညိုဘွယ်လည်း အလွန်ကောင်းတယ်။ အားထုတ်ခြင်း
 ဝိရိယအားသင့်လျော်ပြီး အထက်ဖြစ်တဲ့ သမထဝိပဿနာ
 ကိုလည်း တိုးပွားဖြစ်စေတယ်ယောဂီတို့ . . .။ ဒါ့ကြောင့်
 နိသဇ္ဇတင်ဝိပဿနာဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စိတ်စေလွှတ်ပြီး
 ချမ်းသာစွာနေလျက် အားထုတ်ပူဇော်ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဓုတင်ဆောက်တည်ပုံ

ကဲကဲ . . . ဓုတင်ဆောက်တည်ကြရအောင် -

“သေယျံ ပဋိက္ခိပ္ပါမိ၊ နိသဇ္ဇိကင်္ဂီ သမာဓိယာမိ”^၃ ဇိန

သေယျံ- အိပ်ခြင်းကို ပဋိက္ခိပ္ပါမိ- ပယ်၏။ နိသဇ္ဇိကင်္ဂီ-
 အိပ်ခြင်းကိုပယ်၍ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း စကြိန်သွားခြင်း ဣရိယာ
 ပုထ်ဖြင့် အားထုတ်ကြောင်းဖြစ်သော စေတနာကို၊ ဝါ-
 အားထုတ်ခြင်းကို၊ သမာဓိယာမိ- ဆောက်တည်ပါ၏။

(သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု ပါဘုရား . . .)

၂၈၂

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

ပရိကမ်ယူကြ

ဓုတင်ဆောက်တည်ပြီးနောက် ဝိပဿနာတရား
အားထုတ်ဖို့ ရှေးဦးပရိကမ်ယူကြရမယ်။ လိုက်ဆိုကြပါ -

ဝဋ်ကြွေးရှင်း

မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်သည် ဘဝများစွာ
သံသရာကစ၍၊ ယနေ့တိုင်အောင် မပြစ်မှားသင့် မပြစ်မှား
ထိုက်သော၊ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာမြတ်သုံးပါး၊ မိဘ၊
ဆရာသမား၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အပေါ်၌
ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ကံသုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော
ကံဖြင့် ပြစ်မှားမိခဲ့သည်ရှိသော် ပြစ်မှားမိသည့်အပြစ်
အကုသိုလ်ကံကိလေသာ ကံဟောင်း၊ ဝဋ်ဟောင်း၊ ကံကြွေး၊
ဝဋ်ကြွေး၊ သံသရာကြွေးတို့သည် ကင်းစင်ပပျောက် ချုပ်ငြိမ်း
ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ ဦးနှိမ်မာန်လျော့ ကန်တော့တောင်းပန်
ပါ၏။ သည်းခံတော်မူကြပါ။

ခန္ဓာကိုယ်လှူ

မြတ်စွာဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်၏ ခန္ဓာငါးပါး၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကို ယခုတရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌ မြတ်စွာ
ဘုရားအား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပါ၏အရှင်ဘုရား။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်ဖြစ်တော်မူသော စွန်းလွန်းဝူ
 ကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်၏
 ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ယခုတရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပါ၏
 အရှင်ဘုရား။

မေတ္တာပို့ အမျှဝေ

သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ၌ ကျင်လည်ကြကုန်သော ဝေနေယျ
 သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ၊
 ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ
 ကြပါစေ . . . ။

ဤကောင်းမှု ဤကုသိုလ်တို့၏ အဖို့တာဝန်ကို သုံးဆယ့်
 တစ်ဘုံ၌ ကျင်လည်ကြကုန်သော ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်း
 တို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ အမျှယူတော်မူကြပါ -

(အမျှ . . . အမျှ . . . အမျှ . . .)

သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းတို့၏ ပို့သသော
 မေတ္တာ၊ ပေးဝေသော ကုသိုလ်အဖို့ကိုလည်း အကျွန်ုပ်တို့က
 ခံယူပါ၏။ (သာဓု . . သာဓု . . သာဓု . . .)

၂၈၄

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မာဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

နိသဇ်ဓုတင်ဝိပဿနာဖြင့် ဓမ္မပူဇာ ညလုံးပေါက်
အားထုတ်ပူဇော်ကြသည်။ အရက်တက် ရောင်ခြည်လာတော့
နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေရကြောင်းဖြစ်တဲ့
နိသဇ်ဓုတင်ဝိပဿနာကုသိုလ်အထမြောက် အောင်မြင်
လေပြီ။

(ပြီးပြီ)

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း(၇)

၂၈၅

နိဗ္ဗာန်သို့သွားသောလမ်း

ဓမ္မဒါနအလှူရှင်များ

=====

၁။	အေပြေမင်း	
	ည/ဉာ၊ ဦးကြီးခမ်းရပ်၊ တောင်ကြီးမြို့	၅၀၀၀၀
၂။	အေသန်းကျင်	
	ည/ဉာ၊ ဦးကြီးခမ်းရပ်၊ တောင်ကြီးမြို့	၂၀၀၀၀
၃။	အေခင်မိမိခိုင် ပညာဝတီကွန်ဒို၊ ရန်ကုန်မြို့	၂၀၀၀၀
၄။	အေမေမေသန်း	
	ဉာ/၁၄၊ မင်္ဂလာလမ်း၊ စကားကွက်သစ်	၁၀၀၀၀
၅။	အေဥတ္တရာ (ခွန်းလွန်း)	၁၀၅၀၀
၆။	ဦးဘကြိုင်+အေသန်းကြည်	
	သမီး၊ နန်းမိုးမိုးကြည်မိသားစု၊ တောင်ကြီးမြို့	၁၀၀၀၀
၇။	အေနန်းအေးအေးကြိုင်၊ သား ဗိုင်းမင်းခန့်ကျော်	
	ကျော်ကျော်တာယာရောင်းဝယ်ရေး၊ တောင်ကြီးမြို့	၁၀၀၀၀

၂၈၆

ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဓမ္မဘိဝံသ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

- ၈။ ဦးကျင်လှ+အေဆွေဆွသန်း ၅၀၀၀
၂/၆၅၊ ခတ္တာလမ်း၊ ဘုရားဖြူရပ်ကွက်
- ၉။ မိဘနှစ်ပါးအမျှထား၍ သမီးမခင်စမ်းအေး ၁၀၀၀၀
- ၁၀။ အေန်ဒီဦး၊ မြို့မရပ်၊ တောင်ကြီးမြို့ ၁၀၀၀၀
- ၁၁။ ဦးဌေးလွင်အားရည်စူး၍ ဇနီးအေညွန့်ညွန့်လှိုင်
မိသားစု၊ သီတာလမ်း၊ တောင်ကြီးမြို့ ၅၀၀၀
- ၁၂။ ဆရာမကြီး အေခင်ထွေးကြည် (ရှုမဝ)
ဗလာစာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာများ
- ၁၃။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးခင်မောင်အေး+အေဝေဝေ၊
ရန်ကုန်မြို့ ၅၀၀၀
- ၁၄။ အေမြရွှေ၊ ၂/၁၄၊ မင်္ဂလာလမ်း၊
စကားကွက်သစ်၊ တောင်ကြီးမြို့ ၅၀၀၀